

SAKSLISTE

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Formannskapet

Møtested: Kommunehuset

Møtedato: 11.09.2014

Tid: 20:00 - 22:00

Det innkalles med dette til møte i Formannskapet

Saker til behandling:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/34	14/66 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLLER
14/35	14/488 RAPPORTERING FINANSFORVALTNING - 1. TERTIAL 2014
14/36	14/487 REGNSKAPSRAPPORT - 2. KVARTAL 2014
14/37	14/190 TILBAKEFØRING AV MIDLER PÅ INVESTERINGSBUDSJETTET FOR OPPVEKST OG KULTUR
14/38	14/639 LOKALE LØNNSFORHANDLINGER 2014, KAP. 3, 4 OG 5
14/39	13/1151 INNFØRING AV EIENDOMSSKATT I SIGDAL KOMMUNE, VEDTEKTER, SAKKYNDIG NEMD MV.
14/40	14/578 ØKONOMISK STØTTE FRA NÆRINGSFOND 2014
14/41	12/52 REVIDERT AVTALE I DET INTERKOMMUNALE KRISESENTERSAMARBEIDET
14/42	12/1307 SFO TIL SELVKOST
14/43	13/1155 POLITISKE INNSPILL, KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL SIGDAL KOMMUNE

14/44

14/227

BEHOV FOR STØRRE PLESS TIL HELSESTASJONEN OG
FRISKLIVSSENTRALEN

14/45

14/763

MEKKEBIL

Sakene er utlagt på Kommunehuset fram til møtedagen. Eventuelle forfall meldes til sekretæren, tlf. 32711400.

Vararepresentanter møter bare etter nærmere innkalling.

Prestfoss, 04.09.14

Kari Kolbræk Ask (sign.)
ordfører

SIGDAL KOMMUNE
Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/66-2
Løpenr.: 5673/14
Arkivnr.: MØTE 033
Saksbeh.: Siri Skare

Styre/råd/utvalg
Formannskapet

Møtedato
11.09.2014

Saksnr.
FS-14/34

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLLER

Rådmannens forslag til vedtak:
Møteprotokoll av 5.06.2014 og 21.08.2014 godkjennes.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg: Møteprotokoll fra 5.06.2014 og 21.08.2014.

PROTOKOLL

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Formannskapet

Møtedato: 05.06.2014

TILSTEDE PÅ MØTET

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Kari Martine Ask		
Nestleder	Hellik Kolbjørnsrud	FO	
Medlem	Runolv Stegane		
Medlem	Tone Eidal Frøvoll		
Medlem	Jan Midtskogen		
Medlem	Bård Sverre Fossen		
Medlem	Torstein Aasen		
Varamedlem	Sissel J Hoffart Eidal		Hellik Kolbjørnsrud

Andre:

Rådmann Jens Sveaass

UTSKRIFTER

Hovedutskrift er sendt:

Faste mottakere

MØTEBOKA GODKJENNES I NESTE MØTE.

RETT UTSKRIFT BEKREFTES:

Prestfoss, den 11.06.2014

Jens Sveaass
Møtesekretær

SAKER TIL BEHANDLING

Ingen merknader til innkalling.

Ingen merknader til sakliste.

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/16	14/65 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL
14/17	14/419 ÅRSMELDING 2013 SIGDAL KOMMUNE
14/18	12/460 UTREDNING OM UTVIDELSE AV SIGDALSHEIMEN - KORTTIDSAVDELING OG LINDRENDE ENHET PROSJEKT 030010
14/19	14/442 BRANNTEKNISK VURDERING SIGDALSHEIMEN - EKSISTERENDE BYGG
14/20	12/1371 SIGDAL UNGDOMSSKOLE / SAMFUNNSHUS- UTEOMRÅDET
14/21	14/298 STEMMERETT FOR UNGDOM SOM FYLLER 16 ELLER 17 ÅR I VALGÅRET VED KOMMUNESTYREVALGET I 2015
14/22	14/391 SIGDAL PRESTEGARD - TILBUD OM INNLØSNING AV FESTETOMTER GNR 36 BNR 1 FNR 1 OG FNR 14 - AREAL I SENTRUM
14/23	14/430 ENDRING AV KOMMUNENS ØKONOMI- OG DELEGERINGSREGLEMENT - STARTLÅN
14/24	14/492 DRAMMENSREGIONENS BRANNVESEN IKS - FORSLAG TIL ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN
14/25	13/96 EVALUERING LIVSFASE POLITIKK 2013
14/26	13/37 RETNINGSLINJER I FORHOLD TIL FARLIG SKOLEVEI

14/27	13/525 ÅRSREGNSKAP 2013
14/28	14/487 REGNSKAPSRAPPORT - 1. KVARTAL 2014
14/29	14/247 MELDINGER

FS-16/14

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL

Rådmannens forslag til vedtak:

Møteprotokoll fra møtet 20.03.14 godkjennes.

Behandling:

Kommentar til behandlingen fra APs Jan Midtskogen:

Protokoll fra Administrasjonsutvalg og Formannskap 20.3.2014 ikke er distribuert ut etter forrige møte.

Votering

Rådmannens forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapet vedtak:

Møteprotokoll fra møtet 20.03.14 godkjennes.

FS-17/14

ÅRSMELDING 2013 SIGDAL KOMMUNE

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak:

Årsmelding 2013 for Sigdal kommune tas til orientering og legges til grunn for kommunens økonomiplan og handlingsprogram for 2016-2018 og budsjett 2015.

Det søkes å gi planområdene full kompensasjon for lønnsøkning fra 2013 til 2014 med unntak av lønn som er knyttet til områder med selvkost eller er dekket av øremerka tilskudd fra staten. Innen disse områdene dekkes økt lønn med avgiftsøkning eller av forventet økt statlig tilskudd.

Behandling:

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Årsmelding 2013 for Sigdal kommune tas til orientering og legges til grunn for kommunens økonomiplan og handlingsprogram for 2016-2018 og budsjett 2015.

Det søkes å gi planområdene full kompensasjon for lønnsøkning fra 2013 til 2014 med unntak av lønn som er knyttet til områder med selvkost eller er dekket av øremerka

tilskudd fra staten. Innen disse områdene dekkes økt lønn med avgiftsøkning eller av forventet økt statlig tilskudd.

FS-18/14

**UTREDNING OM UTVIDELSE AV SIGDALSHEIMEN - KORTTIDSAVDELING
OG LINDRENDE ENHET PROSJEKT 030010**

Administrasjonsutvalget vedtak:

Oppstart av byggeprosjektet avgjøres i kommunestyret 20. juni 2014.

Formannskapet bevilger en ramme på inntil 290.000,- for gjennomføring av driftsanalyse, med eksterne ressurser. Prosjektet finansieres med midler avsatt til disposisjonsfond etter årsoppgjør 2013. Rådmannen delegeres myndighet til å inngå kontrakt for gjennomføring av analysen innenfor bevilget ramme.

Behandling:

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Oppstart av byggeprosjektet avgjøres i kommunestyret 20. juni 2014.

Formannskapet bevilger en ramme på inntil 290.000,- for gjennomføring av driftsanalyse, med eksterne ressurser. Prosjektet finansieres med midler avsatt til disposisjonsfond etter årsoppgjør 2013. Rådmannen delegeres myndighet til å inngå kontrakt for gjennomføring av analysen innenfor bevilget ramme.

FS-19/14

BRANNTTEKNISK VURDERING SIGDALSHEIMEN - EKSISTERENDE BYGG

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

**Formannskapetets vedtak:
Saken tas til orientering.**

FS-20/14

SIGDAL UNGDOMSSKOLE / SAMFUNNSHUS- UTEOMRÅDET

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Avsatte midler i budsjett 2014 benyttes til utbedring av området rundt Prestfoss samfunnshus/Sigdal ungdomsskole, og plasseringen av aktivitetsområdet legges i tråd med fremlagte plan fra Asplan Viak. Administrasjonen tar kontakt med elevrådet på Sigdal ungdomsskole og styret i Sigdal Skiklubb og ber om en rask tilbakemelding på hva slags uteaktivitet ungdommene kan tenke seg der (skatebane, sykkelbane, sandvolleybane eller eventuelt andre ting). Tilbakemeldingen danner grunnlag for en revisjon av saksutredningen som skal videre til formannskap/kommunestyre.

Behandling:

(Kart med nærmere beskrivelse av området, og prioritert rekkefølge legges ved saken for utsendelse til kommunestyret.)

Ordfører fremmet følgende forslag til vedtak:

Avsatte midler i budsjett 2014 benyttes til utbedring av området rundt Prestfoss samfunnshus/Sigdal ungdomsskole, etter prioritering som fremgår av saken med vedlagte kart.

Votering:

Ordførers forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt, hovedutvalgets forslag falt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Avsatte midler i budsjett 2014 benyttes til utbedring av området rundt Prestfoss samfunnshus/Sigdal ungdomsskole, etter prioritering som fremgår av saken med vedlagte kart.

FS-21/14

**STEMMERETT FOR UNGDOM SOM FYLLER 16 ELLER 17 ÅR I VALGÅRET
VED KOMMUNESTYREVALGET I 2015**

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Sigdal kommune ønsker ikke å delta i forsøksordningen for stemmerett for 16- og 17-åringer ved kommunevalget i 2015.

Behandling:

Jan Midtskogen (Ap) fremmet følgende forslag i to deler:

1. Sigdal kommune søker KMD om å få delta i forsøk med stemmerett for 16- og 17 åringer ved kommunevalget i 2015.
2. Tillegg til Hovedutvalgets forslag til vedtak:
Det skal legges opp til at alle elever i løpet sin tid ved ungdomsskolen gjennomfører et opplegg der de skal lære om både lokal og nasjonal politikk. En del av dette skal være besøk på ett dagmøte i kommunestyret og møte med lokalpolitikere fra alle partier som er representert i kommunestyret. Alternativt kan et dagmøte i kommunestyret legges til ungdomsskolen.

Det ble votert over forslaget i to omganger, forslaget punkt 1 ble satt opp alternativt mot rådmannens forslag til vedtak. Deretter ble punkt 2 behandlet som tilleggsforslag til vedtak i «punkt 1».

Votering

Midtskogens forslag, del 1, falt med 6 mot 1 stemme, hovedutvalgets forslag ble vedtatt.

Tilleggsforslag (Midtskogen, del 2), enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Sigdal kommune ønsker ikke å delta i forsøksordningen for stemmerett for 16- og 17-åringer ved kommunevalget i 2015.

Det skal legges opp til at alle elever i løpet sin tid ved ungdomsskolen gjennomfører et opplegg der de skal lære om både lokal og nasjonal politikk. En del av dette skal være besøk på ett dagmøte i kommunestyret og møte med lokalpolitikere fra alle partier som er representert i kommunestyret. Alternativt kan et dagmøte i kommunestyret legges til ungdomsskolen.

**BNR 1 FNR 1 OG FNR 14 -
AREAL I SENTRUM**

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune aksepterer tilbudet om innløsning av festetomt for begge de to aktuelle eiendommer.

Transaksjonen, sum 325.000,- pluss omk. finansieres ved låneopptak. Vi forutsetter en nøyaktig måling av arealet før evt. overtagelse. Teknisk sektor tar kontakt med Statens kartverk for nøyaktig oppmåling av begge tomter.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Sigdal kommune aksepterer tilbudet om innløsning av festetomt for begge de to aktuelle eiendommer.

Transaksjonen, sum 325.000,- pluss omk. finansieres ved låneopptak. Vi forutsetter en nøyaktig måling av arealet før evt. overtagelse. Teknisk sektor tar kontakt med Statens kartverk for nøyaktig oppmåling av begge tomter.

FS-23/14

**ENDRING AV KOMMUNENS ØKONOMI- OG DELEGERINGSREGLEMENT -
STARTLÅN**

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Kommunens økonomi- og delegeringsreglement endres i samsvar med ny forskrift om startlån gjeldende fra 1. april 2014.

Behandling:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Kommunens økonomi- og delegeringsreglement endres i samsvar med ny forskrift om startlån gjeldende fra 1. april 2014.

FS-24/14

DRAMMENSREGIONENS BRANNVESEN IKS - FORSLAG TIL ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Sigdal kommune vedtar vedlagte selskapsavtale, gjeldende fra 01.01.2014.
2. Selskapsavtalens § 5 - Kommuner som ønsker egne løsninger ut over normalløsningen, herunder valg av stasjonsstruktur, skal betale særskilt for dette. Kompensasjon for ev. videreføring av dagens stasjonsstruktur i Nedre Eiker kommune som ikke er del av normalløsningen, skal belastes Nedre Eiker kommune fra 2018.
3. Selskapsavtalens § 5 - markedsleie av fast eiendom til brannstasjoner iverksettes senest fra 2018.
4. Prinsippene om deltakerbidrag (grunnbeløp og befolkningsgrunnlag) vedtas.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

1. Sigdal kommune vedtar vedlagte selskapsavtale, gjeldende fra 01.01.2014.
2. Selskapsavtalens § 5 - Kommuner som ønsker egne løsninger ut over normalløsningen, herunder valg av stasjonsstruktur, skal betale særskilt for dette. Kompensasjon for ev. videreføring av dagens stasjonsstruktur i Nedre Eiker kommune som ikke er del av normalløsningen, skal belastes Nedre Eiker kommune fra 2018.
3. Selskapsavtalens § 5 - markedsleie av fast eiendom til brannstasjoner iverksettes senest fra 2018.
4. Prinsippene om deltakerbidrag (grunnbeløp og befolkningsgrunnlag) vedtas.

FS-25/14

EVALUERING LIVSFASE POLITIKK 2013

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak:

Fremlagt dokument om Livsfasepolitikk i Sigdal kommune vedtas.

Behandling:

Jan Midtskogen (AP) fremmet følgende forslag.

Først ble det gitt innspill til endring av tittel på sak:

Livsfasepolitikk i Sigdal kommune fra 2014.

Videre lød forslag som følger:

Dette seniortiltaket tas inn i dokumentet på side 5 og erstatter siste kulepunkt før punkt 2.2:

Dette kulepunktet er i framlegget foreslått strøket.

Et tiltak innen HTA kap. 3 punkt 3.2.3 er:

Fra og med det året arbeidstaker fyller 62 år og har vært tilsatt i Sigdal kommune de 5 siste åra, kan det gis inntil 15 dager fri pr. år/skoleår ut fra stillingsprosent for stillinger 75% til 100%. For undervisningspersonale vil det være tilsvarende stillingsreduksjon. Uttak av fridager avtales med den enkelte virksomhetsleder. Kostnader for fridager kompenseres tjenestestedene med faktiske utgifter. Dagene kompenseres ikke ved sykefravær og kan ikke tas ut i helger eller ferieperioder. Helg = f.o.m. fredag kveld t.o.m. søndag kveld.

I denne ordningen bør det vurderes om ansatte i spesielle funksjoner skal kompenseres på annen måte for at de ikke får tatt ut dagene pga. vesentlig ulempe for virksomheten. Eksempel på kompensasjon kan være inntil 15 fridager som tas ut i lønn. Det skrives en senioravtale for ett år ad gangen mellom virksomhetsleder og den enkelte arbeidstaker.

Votering

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak, vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Fremlagt dokument om Livsfasepolitikk i Sigdal kommune vedtas.

FS-26/14

RETNINGSLINJER I FORHOLD TIL FARLIG SKOLEVEI**Hovedutvalgets forslag til vedtak:**

Forslag til retningslinjer som fastlegger hvilke veistrekninger som skal karakteriseres som trafikkfarlige og som legges til grunn for vurdering om fri skoleskyss, tas til orientering.

Forslag til utbedringer av veistrekninger som vil føre til reduserte kostnader til skyss på grunn av farlig skolevei, vurderes i forbindelse med revidering av kommunens trafikksikkerhetsplan.

Behandling:

Hovedutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Forslag til retningslinjer som fastlegger hvilke veistrekninger som skal karakteriseres som trafikkfarlige og som legges til grunn for vurdering om fri skoleskys, tas til orientering.

Forslag til utbedringer av veistrekninger som vil føre til reduserte kostnader til skys på grunn av farlig skolevei, vurderes i forbindelse med revidering av kommunens trafikksikkerhetsplan.

FS-27/14

ÅRSREGNSKAP 2013**Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak:**

- Regnskap og årsberetning for Sigdal kommune for 2013 vedtas i henhold til regnskapsskjema 1a, 1b, 2a, og 2b.
- Regnskapet for Horga kraftverk og Sigdal Energi for 2013 vedtas, herunder et utbytte fra Sigdal energi på kr 1.500.000,-.
- Mindreforbruk i 2013 på kr 746.416,- skal avsettes til disposisjonsfond.
- Udekket beløp i investeringsregnskapet fra 2011 på kr 377.496,- skal dekkes inn i 2014 med finansiering av salg av fast eiendom.

Behandling:

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

- **Regnskap og årsberetning for Sigdal kommune for 2013 vedtas i henhold til regnskapsskjema 1a, 1b, 2a, og 2b.**
- **Regnskapet for Horga kraftverk og Sigdal Energi for 2013 vedtas, herunder et utbytte fra Sigdal energi på kr 1.500.000,-.**
- **Mindreforbruk i 2013 på kr 746.416,- skal avsettes til disposisjonsfond.**

- **Udekket beløp i investeringsregnskapet fra 2011 på kr 377.496,- skal dekkes inn i 2014 med finansiering av salg av fast eiendom.**

FS-28/14

REGNSKAPSRAPPORT - 1. KVARTAL 2014

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak:

Regnskapsrapport for 1. kvartal 2014 tas til orientering.

Fra og med virksomhetsåret 2015 skal regnskapsrapportering skje tertialvis.

Behandling:

Administrasjonsutvalgets forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets forslag til vedtak:

Regnskapsrapport for 1. kvartal 2014 tas til orientering.

Fra og med virksomhetsåret 2015 skal regnskapsrapportering skje tertialvis.

FS-29/14

MELDINGER

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldingene tas til orientering.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

Meldingene tas til orientering.

PROTOKOLL

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Formannskapet

Møtedato: 21.08.2014

TILSTEDE PÅ MØTET

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Kari Martine Ask		
Nestleder	Hellik Kolbjørnsrud		
Medlem	Runolv Stegane		
Medlem	Henrik Østbye Fremgård		
Medlem	Jan Midtskogen		
Medlem	Bård Sverre Fossen		
Medlem	Torstein Aasen		

Andre: Rådmann

Representanter for ledergruppen

UTSKRIFTER

Hovedutskrift er sendt:

Faste mottakere

MØTEBOKA GODKJENNES I NESTE MØTE.

RETT UTSKRIFT BEKREFTES:

Prestfoss, den 01.09.2014

Jens Sveaass
Møtesekretær

SAKER TIL BEHANDLING

Ingen merknader til innkalling.

Ingen merknader til saksliste.

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/30	14/771 BUDSJETT 2015 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2015-2018
14/31	13/1155 PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE
14/32	14/773 DRIFTSANALYSE PLEIE OG OMSORG, AGENDA KAUPANG
14/33	14/247 MELDINGER

FS-30/14

BUDSJETT 2015 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2015-2018

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken med tilhørende gjennomgang og drøfting i formannskapet tas til orintering.
Rådmannen baserer videre arbeid med budsjett 2015 på diskusjoner og føringer gitt i møtet 21.08.2014.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

**Saken med tilhørende gjennomgang og drøfting i formannskapet tas til orintering.
Rådmannen baserer videre arbeid med budsjett 2015 på diskusjoner og føringer gitt i møtet 21.08.2014.**

FS-31/14

PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE

Rådmannens forslag til vedtak:

Visjon og overordnet målsetting for kommuneplanarbeidet ligger fast.

Fokusområdene i planstrategien (Befolkningsutvikling, Næringsutvikling, Sentrumsutvikling, Folkehelse og Infrastruktur) ligger fast, i videre arbeid med planen.

Sentrumsutvikling er begrep for å styrke *Prestfoss som kommunesentrum* i befolkningens og besøkendes bevissthet.

Saken settes opp igjen på Formannskapsmøtet den 11.09.2014 med anledning for politiske grupper til i mellomtiden å gjennomgå tiltaksliste, herunder administrasjonens forslag til «reduksjoner», korrigere disse, samt spille inn forslag til målformuleringer for hvert enkelt fokusområde.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak:

Visjon og overordnet målsetting for kommuneplanarbeidet ligger fast.

Fokusområdene i planstrategien (Befolkningsutvikling, Næringsutvikling, Sentrumsutvikling, Folkehelse og Infrastruktur) ligger fast, i videre arbeid med planen.

Sentrumsutvikling er begrep for å styrke *Prestfoss som kommunesentrum* i befolkningens og besøkendes bevissthet.

Saken settes opp igjen på Formannskapsmøtet den 11.09.2014 med anledning for politiske grupper til i mellomtiden å gjennomgå tiltaksliste, herunder administrasjonens forslag til «reduksjoner», korrigere disse, samt spille inn forslag til målformuleringer for hvert enkelt fokusområde.

FS-32/14

DRIFTSANALYSE PLEIE OG OMSORG, AGENDA KAUPANG

Rådmannens forslag til vedtak:

Presentasjon av status, med momenter fra avtale med leverandør av driftsanalyse, milepælplan og status tas til orientering.

Behandling:

Det ble avholdt en presentasjon i møtet. Lysbilder legges ved protokollen etter møtet.

Det ble påpekt at det var ulik forståelse av tidligere vedtak/saksfremlegg og innhold/resultat av hva som er en gjennomgang av «alle kommunens tjenester». Rådmannen klarer dette ut for kommunestyret igjennom en fremlegging av materiale som formannskapet har fått presentert, fra ekstern rådgiver, hvor alle planområder og tjenester er gjort gjenstand for KOSTRA-analyse og tilhørende vurderinger. Viktig å kommunisere at dette er analysearbeidet som danner grunnlag for beslutningen om en fullverdig og mer gjennomgående driftsanalyse innenfor helse og omsorgssektoren.

Votering

Rådmannens forslag til vedtak, enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

Presentasjon av status, med momenter fra avtale med leverandør av driftsanalyse, milepælplan og status tas til orientering.

FS-33/14

MELDINGER

Rådmannens forslag til vedtak:

Tilbakemeldinger gitt på konkrete spørsmål tas til orientering.

Behandling:

De ulike punktene i sakspapirene ble svart ut, ved fremlegging av en kortfattet presentasjon som legges til protokollen.

Votering

Rådmannens forslag enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

Tilbakemeldinger gitt på konkrete spørsmål tas til orientering.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/488-3
 Løpenr.: 4201/14
 Arkivnr.: 210 &14
 Saksbeh.: Nataliya Malyna

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/35
Kommunestyret		KS-/

RAPPORTERING FINANSFORVALTNING - 1. TERTIAL 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Rapport om finansforvaltning for 1. tertial 2014 tas til orientering.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Uavhengig attestasjonsrapport fra Buskerud kommunerevisjon IKS av 30.06.2014.

Saksutredning

I henhold til reglement for finansforvaltning skal det rapporteres tre ganger årlig.

Gjeldens fordeling av lån pr. 30.04.2014:

	Ant. Lån	Fast rente	Fast rente prosent	Flytende rente	Sum lån
Husbanken:					
Etableringslån	14	6 061 193	2,58	5 407 987	11 469 180
Investeringslån	1	4 021 333	2,58		4 021 333
Kommunalbanken	8	30 417 200	3,64-4,34	159 324 770	189 741 970
Kommunekreditt	1	21 545 000	3,97	0	21 545 000
Sum	24	62 044 726		164 732 757	226 777 483

Andel fastrentelån er pr. 30.04.2014 på 27,4 prosent. I henhold til kommunens økonomireglement skal andelen lån til fast rente og til flyttende rente være på minst 20 prosent.

Det var tatt opp et nytt lån i Husbanken i 1. tertial 2014. Lån for investeringer i 2014 vil bli tatt opp i 2 tertial 2014.

Utenom kommunens 11 lån til fast rente til mellom 2013 og 2022 er kommunens lån på "p.t. betingelser", med unntak av 5 lån i Kommunalbanken som er knyttet til 3-måneders NIBOR. Den flytende renten har variert mellom 1,99 og 2,15 prosent ved utgangen av 2013. Gjennomsnittlig flytende rente i 1. tertial 2014 var på 2,02 prosent.

Pr. 30.04.2014 er 175 millioner kroner lån til kommunale investeringer. Renter og avdrag utgjør 3,8 millioner kroner, hvorav 0,1 millioner kroner er dekket av kompensasjonstilskudd fra staten til tiltak innen skoleutbygging. I samme periode 2013 utgjorde renter og avdrag 3,2 millioner kroner, hvorav 0,1 millioner kroner var dekket av kompensasjonstilskuddet. Totalt kompensasjonstilskudd utgjorde 21,8 prosent av lånekostnader på investeringer i 2013.

Av kommunens totale lånemasse på 226,8 millioner kroner er 40 millioner kroner forskuttering utbedring av fylkesveg 287 som skal refunderes i perioden 2014 – 2017.

Kommunelovens § 50 nr 7 har bestemmelser om at kommunenes totale langsiktige gjeld til egne driftsmidler skal avdras med like årlige avdrag, og at gjenstående løpetid for kommunenes samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunes anleggsmidler.

	2013	2012
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	6 174	9 657
Minste tillatte avdrag beregnet ut fra forenklet formel	5 895	5 812
Avvik	279	3 845

Det positive avviket betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene). Ila 1. tertial 2013 ble nedbetalingstid på en del av lån utvidet til 40 år. Dette har medført reduksjon i avviket. Slik at utgiftsførte avdrag blir nærmest lik minimum avdrag.

Plassering av likviditet

Sigdal kommune har plassert vanlig likviditet i bankinnskudd uten bindingstid som har vært forrentet til NIBOR + 0,7 prosentpoeng. Gjennomsnittlig rente i 1. tertial 2014 har vært 2,4 prosent. Denne var i 2013 på 2,45 prosent. 10 millioner kroner er plassert i KLP-banken og forrentes til 3 prosent uten bindingstid. Ved årsskiftet hadde kommunen 13,2 millioner kroner i ubrukte lånemidler. Gjennomsnittlig bankbeholdning (unntatt gavemidler) er på 36 millioner kroner.

Vi forventer at renten vil holde seg lavt i 2014.

Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell:

Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell er et felles fond for tre kommuner, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal. Siden 2009 har kommunen fått 30 millioner kroner i statstilskudd til etablering av næringsfond i forbindelse med vernesaken for Trillemarka-Rollagsfjell. Disse midlene har vært plassert ut i henhold til kommunestyrets vedtak. 9 millioner kroner er plassert i Obligasjonsfond KLP Pensjon II og 4,5 millioner kroner er plassert i KLP AksjeNorge Indeks II. Ila 2013 ble en del av aksjer realisert. Resten er plassert som vanlig bankinnskudd og har vært forrentet til NIBOR + 0,7 prosent.

Aktivklasse	Balanseført verdi pr. 01.01.2014	Markeds verdi pr. 30.04.2014	Årets urealisert tap/gevinst pr. 30.04.2014
KLP Pensjon II, obligasjonsfond 7.215 andeler	9 007 364	9 210 644	203 280
KLP AksjeNorge Indeks II 3.826	4 577 122	4 811 699	234 577

andeler			
Sum	13 584 486	14 022 343	437 857

Bank beholdning	Saldo pr. 01.01.2014	Saldo pr. 30.04.2014	Snitt rente	Påløpte renter pr. 30.04.2014
Utviklingsfond Tr.-R.	19 063 433	19 063 433	2,40	152 507

I utgangspunktet forventet kommunene å få realavkastning på 4 prosent per år. Styret i Utviklingsfondet og kommunestyrene har i forbindelse med vedtak om plassering redusert forventningene til realavkastning til 3 prosent. Dette beløpet kan disponeres etterskuddsvis året etter inntjening. I spesielle tilfeller kan fondsstyret disponere inntil 5 års antatt avkastning forskuddsvis, men bare slik at den totale bruken av midler ikke overstiger avkastningen i den aktuelle perioden.

Årets gevinst i 2013 (inkl. urealisert gevinst) var på kr. 1.340.491,- og var avsatt til Utviklingsfond Trillemarka-Rollagsfjell.

Trillemarkafondet:

Utbetalt erstatning i 2006 på kr 10.656.530,- Trillemarka ble plassert i henhold til kommunestyrevedtak. I tillegg sto det kr 221.164,- på det "gamle" Trillemarkafondet i utgangen av 2005. I utgangspunktet er det 10 millioner kroner som ble plassert i grunnfondsbevis i tre banker og andeler i Eika Utbytte (tidl. Terra Utbytte), som har sine plasseringer i bankaksjer og grunnfondsbevis.

Bakgrunnen for vedtaket om å plassere fondet i grunnfondsbevis og bankaksjer var at dette var verdipapirer med små kursendringer som har gitt et forholdsvis høyt årlig utbytte. Selv om dette er en langsiktig plassering (mer enn 10 år) fra kommunen, er det definert som finansielle omløpsmidler, og dermed må verdiendringer føres som finansposter i driftsregnskapet. Det vil si at når verdiene på andelene går ned, vil det redusere driftsresultater uavhengig av om andelene blir realisert. Siden det ikke er aktuelt for kommunen å realisere andelen, vil de bli en form for "tvungen" sparing når verdien på andelen går ned. Når verdien stiger vil det øke driftsresultatet, men uten at det blir penger tilgjengelig, med mindre kommunen selger andelene.

Aktivklasse	Tegnings- beløp	Balanseført verdi pr. 31.12.2013	Markeds verdi pr. 30.04.2014	Årets urealisert tap/gevinst pr. 30.04.2014	Utbetalt utbytte pr. 31.12.2013
Grunnfondsbevis					
Skue Spb (tidl. Nes Presteg. Spb) 12.500 andeler	1 485 189	796 875	850 000	53 125	37 500
Spb. Nord-Norge 13.308 andeler + 1.359 nye andeler som utbytte i 2008 + 19.556 pga aksjesplitt + 4.889 ved fondsemissjon	2 097 806	1 390 432	1 341 542	-48 890	26 563

Toten Spb. 10.625 andeler	1 522 312	600 313	664 063	63 750	
Eika Utbytte 30.787,0968 andeler	5 000 000	3 980 187	4 177 954	197 767	
Sum	10 105 307	6 767 806	7 033 558	265 752	64 063

Utbetalt utbytte i 1. tertial 2014 er kr 64.063,-. Utbyttet utbetalt totalt i 2013 var kr. 276.243,-. Utgangspunktet for plasseringen er at kommunen forventer en årlig realavkastning på 4 prosent. Det vil si at fondet skal prisjusteres hvert år, slik at fondets verdi ikke reduseres. Det er bare realavkastningen som disponeres. Det vil si at det var kr 400.000,- disponibelt i året 1, og kr 400.000,- tillagt prisstigningen i året 2 osv. Siden avkastningen kan variere noe fra år til år, kan det enkelte år bli aktuelt å tære på fondet, for så å bygge det opp igjen i gode år.

Trillemarkafond	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	1. tertial 2014
Saldo* pr.01.01.	10 743 725	11 367 785	11 472 731	11 031 915	11 148 510	11 367 768	11 476 672	11 774 614
Utbytte, salgsinntekt	653 546	378 301	280 161	444 868	482 992	260 175	421 314	107 086
Renteinntekt	49 833	62 113	27 016	26 055	36 051	34 660	34 578	12 269
Sum avkastning	703 379	440 414	307 177	470 923	519 043	294 835	455 892	119 355
Avkastning i % av saldo	6,55	3,87	2,68	4,27	4,66	2,59	3,97	1,01
Bruk av fond	79 319	335 468	747 993	354 328	299 785	185 931	157 950	15 000

*) Saldo er korrigert for urealisert tap/gevinst (kr. 3.340.145,-), siden det er en langsiktig plassering, ser vi bort fra markedsverdi.

Det var en dramatisk nedgang i kursen på grunnfondsbevis og andeler i Eika Utbytte i 2008. Siden dette er en langsiktig plassering for kommune, er det ikke aktuelt for kommunen å gå ut av disse plasseringene. Kursen var på vei opp igjen i 2010 og i begynnelsen av 2011. Siden våren 2011 har aksjemarkedene utviklet seg negativt og det har vært en betydelig kursfall på grunnfondsbevis. I 2012 gikk kurs ned igjen på grunnfondsbevis og for andeler i Eika Utbytte. Det har vært en bra økning igjen i markedsverdi i 2013 og i 1. tertial 2014. På grunn av den store usikkerheten i markedet er det vanskelig å forutsi kursutviklingen i 2014. Mest sannsynlig at markedsverdi vil stige noe i 2014.

Netto urealisert gevinst på kr. 1.563.185,- ble avsatt til Trillemarkafond.

Garantiansvar

Gitt overfor - navn	Beløp pr 31.12.13	Utløp
Sigdal Borettslag	4.386.152	07.02.2033

Rådmannens vurdering er at det er knyttet minimal risiko til kommunens garantiansvar.

Sigdal kommune har ingen fordringer, langsiktig gjeld eller kortsiktig gjeld til kommunale eller fylkeskommunale foretak eller kommunale og fylkeskommunale bedrifter eller interkommunale samarbeid.

Sigdal Energi

Sigdal Energi er en videreføring av Sigdal Everk etter at everkets nett og omsetning ble utskilt og fusjonert inn i Midt Nett Buskerud AS (MNB) og skal ivareta kommunens eierinteresser i kraftproduksjon og arbeide aktivt for en god energiøkonomi.

Lån Horga Kraftverk:

Horga kraftverk eies av Sigdal kommune. Kommunen har inngått en langsiktig samarbeidsavtale på 48 år med Drammen kommune om en fordeling av kraft og utgifter med 25 prosent til Sigdal og 75 prosent til Drammen. Avtalen er seinere overført fra Drammen til EB Kraftproduksjon AS og løper ut 12.11.2038. Garantibeløpet som kommunen står ansvarlig for er 25 prosent av restlånene ved årsskiftet. Det føres et eget regnskap for Horga for å fordele utgiftene mellom Sigdal og EB Kraftproduksjon AS. Inntekter og utgifter i Horga blir ført over i regnskapet til Sigdal Energi sammen med kommunens andel i Ramfoss Kraftlag (9,48 prosent). Sigdal Energi er et organisasjonsledd i Sigdal kommune og ansvaret for Sigdal Energi er delegert fra kommunestyret til formannskapet. Kraftproduksjonen er skattepliktig og derfor føres det et eget særregnskap for Sigdal Energi. Det er Mitt Nett Buskerud som fører regnskapet for Sigdal Energi. De kjøper også kommunens andel av kraften i både Ramfoss og Horga. Det er minimal risiko knyttet til kommunens kraftproduksjon etter at det er foretatt ekstraordinære nedbetalinger av lån til Horga samtidig som lånene er refinansiert.

Sigdal kommunens andel av lån i Horga Kraftverk:

	Lån pr. 30.04.2014:	Lånet utløper:
Horga Kraftverk	7.031.295	06.10.28
Horga Kraftverk	7.448.628	30.11.28

Aksjer og andeler i selskaper pr. 30.04.2014:

Selskap	Antall	Balanseført verdi	Eierandel
Modum Industri	10	10.000	0,18%
Midt-Nett AS	167	4.175.000	33,4%
Haglebu vann/avløp	99	198.000	52,11%
Tempelseter vann/avløp	194	194.000	51,05%
Buskerud kommunerevisjon IKS		27.000	
Egenkapitalinnskudd KLP		3.270.674	
Lauvli IKS		1.000.000	66,67%
Vestviken IKS		31.525	1,3%
Drammensregionens brannvesen IKS		749.453	3,5%

Siden det ikke foreligger noen reell markedsverdi er den ikke oppgitt. Som oversikten viser har kommunen en rekke bagatellmessige eierandeler som det etter rådmannens vurdering ikke er knyttet noen risiko til av betydning. Sigdal kommune eier 33,4 prosent av Midt Nett Buskerud og 167 aksjer til en bokført verdi på 4,175 millioner kroner, men i tillegg har kommune et ansvarlig lån på 50,1 millioner kroner i selskapet. Siden selskapet ikke har andre lån enn de ansvarlige lånene som de to eierne har plassert i selskapet etter sine eierandeler, er det svært liten risiko knyttet både til aksjekapital og lån. De siste årene har de ikke vært utbetalt utbytte på aksjene og lånene er betjent med en normal bankrente. Renten på lånet i 2013 var på 2,69 prosent.

Pensjonsforpliktelser:

Sigdal kommune har sine pensjoner for ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) med unntak av undervisningspersonell som har sin pensjon i Statens pensjonskasse. Siden KLP er et

gjensidig selskap, så er kommunen også eier i selskapet. I 2013 er kommunens egenkapitalinnskudd økt med kr. 449.019,- til kr. 3.270.674,-. Sigdal kommune har fått tilbakeført fra premiefond kr. 1.294.102,- av selskapets overskudd for 2012 som har gått til dekning av pensjonspremien i 2013.

Pensjonsforsikring er strengt regulert av staten og det er derfor knyttet minimal risiko til kommunens andel av forvaltningskapitalen i selskapet. Risikoen er knyttet til avkastningen.

Den ordinære pensjonspremien i KLP er økt fra 9,1 prosent i 2013 til 9,43 prosent i 2014. Reguleringspremien er anslått til 5 prosent i 2014. Denne var 2,75 prosent i 2013. I tillegg kommer en rentegarantipremie på 0,18 prosent. Sigdal kommune har 100 prosent selvrisiko for avtalefestet pensjonsordning (AFP 62-64), dvs at kommunen betaler til KLP den reelt utbetalte pensjonspremien. I 2013 utgjorde AFP kostnader 0,6 millioner kroner, i 2012 var de på 1,1 millioner kroner. Alternativt kan kommunen velge 100 eller 50 prosent utjevningsordning og betale ut i fra de gitte presentsatsene av pensjonsgrunnlaget. Ved overgang til annen ordning vil kommunen komme til å betale presentsats og i tillegg skal kommunen fortsette å betale premie for dem som var innmeldt da den forrige ordningen gjaldt.

Pensjonspremien i Statens pensjonskasse er økt fra 11,43 prosent i 2013 til 12,25 prosent i 2014.

Sigdal kommune hadde ved årsskiftet 2013/2014 totalt 282,2 millioner kroner i pensjonsforpliktelser inkl. arbeidsgiveravgift. I pensjonsmidler hadde kommunen i balansen 213,4 millioner kroner. Gapet mellom pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er 68,8 millioner kroner. Kommunens samla netto pensjonskostnader i 1. tertial 2014 var på 4,3 millioner kroner, tilsvarende i 2013 var de på 3,9 millioner kroner. Kommunens samlet netto pensjonskostnader i 2013 var på 15,9 millioner.

07.06.2014

Sigdal kommunestyre

Sted og dato: Drammen, 30.06.2013

Referanse: 606/2014

Saksbehandler: Jorunn B. Solberg

Dir. tlf. nr: 32 11 76 77

Deres dato:

Deres ref:

Uavhengig attestasjonsrapport om hvorvidt forvaltere følger opp de fastlagte regler for finansforvaltning

Vi har gjennomgått rapporteringen for tidsrommet 01.01 – 30.04.2014 fra kommunens forvalter av finansielle transaksjoner.

Kommunestyret er ansvarlig for at kommunens finansforvaltning er underlagt regler i henhold til forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning.

Vår oppgave er som uavhengig instans å vurdere om kommunens forvalter følger opp de fastlagte regler for finansforvaltning. Vi har utført vårt arbeid i samsvar med ISAE 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi planlegger og gjennomfører kontrollhandlinger for å kunne avgi en uttalelse med høy, men ikke absolutt sikkerhet for at det ikke foreligger vesentlig feil eller mangler ved rapporteringen fra kommunens forvalter av finansielle transaksjoner og at forvaltningen er i samsvar med gjeldende finansreglement. Attestasjonen innebærer at vi på stikkprøvebasis kontrollerer om:

- det foreligger tilfredsstillende dokumentasjon for de forhold som rapporteringen fra kommunens forvalter omhandler;
- det er samsvar mellom de vurderinger som fremkommer i rapporteringen fra kommunens forvalter og den faktiske utviklingen i finansiell risiko og risikospredning i perioden;
- kommunens finansforvaltning i perioden har vært i samsvar med gjeldende reglement.

Vi mener at våre kontrollhandlinger gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at de vurderinger som fremkommer i rapporteringen fra kommunens forvalter er i samsvar med periodens faktiske utvikling i finansiell risiko og risikospredning, og at Sigdal kommunes finansforvaltning i perioden har vært i samsvar med gjeldende reglement.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til kommunens informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Buskerud Kommunerevisjon IKS

Inger Anne Fredriksen
Leder regnskapsrevisjon

Jorunn Bergstrøm Solberg (sign)
Teamleder

Kopi:
Rådmannen
Kontrollutvalgssekretariatet i Buskerud og omegn

Hovedkontor - Drammen

Postadresse: Postboks 4197, N-3005 Drammen
Besøksadresse: Øvre Eiker vei 14, N-3048 Drammen

Telefon: 32 20 15 00
Telefaks: 32 20 15 01

Org.nr: 985 731 098
Bankgiro: 7177 05 65108

post@bkr.no
www.bkr.no

Avdelingskontor - Hønefoss

Postadresse: Postboks 123, Sentrum, N-3502 Hønefoss
Besøksadresse: Osloveien 1, N-3511 Hønefoss

Telefon: 32 11 76 79
Telefaks: 32 12 50 30

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/487-8
 Løpenr.: 5459/14
 Arkivnr.: 210 &14
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalget	11.09.2014	AD-14/16
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/36
Kommunestyret		KS-/

REGNSKAPSRAPPORT - 2. KVARTAL 2014

Rådmannens forslag til vedtak:
Regnskapsrapport for 2. kvartal 2014 tas til orientering.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon:

Første halvår er tilbakelagt, og det på totalen regnskapsført 95% (netto) kostnader av periodisert budsjett. Det er et mindreforbruk pr 1. halvår på 4 millioner kroner. Hovedutfordringen i den månedlige økonomistyringen er altså ikke, totalt sett, store negative avvik fra budsjett (det er unntak til en slik overordnet betraktning som påpekes nærmere). Usikkerheten går først og fremst på om det periodiserte budsjettet er tilstrekkelig godt, og at det ikke ligger potensielle utfordringer som kommer til syne alt for sent på året. Vi er nok en gang der at planområde 4, Helse og sosial prognostiserer et betydelig høyere forbruk, en hva det er mulig å lese ut av periodisert budsjettet og regnskap pr 1. halvår, og rådmannen jobber kontinuerlig med å ta rede på, og utvikle økonomistyringen slik at gapet mellom hva man faktisk leser av tallene og forventet prognose blir minst mulig.

Når det over beskrives «unntak» og at det på enkelte områder også fremkommer betydelig negativt avvik fra periodisert budsjett 1. halvår, så er dette først og fremst på områdene barnevern og nå også på tjeneste 2010 *Barnehager*. Nærmere detaljer til dette drøftes under de enkelte tjenestene. Videre er det fortsatt slik at pleie og omsorg har betydelige utfordringer med å klare å holde seg innenfor rammene som er budsjettet. Det har vært etterslep på dette siden manglende lønnskompensasjon høsten 2012, og det har ikke vist seg mulig å «hente seg inn» i redusert bemanning med det behovet som har gjort seg gjeldende også inn i 2014.

På dette feltet er det derfor nå iverksatt en mer inngående driftsanalyse, og det vil der bli klart om det er potensiale for innsparinger på dette feltet, eller andre muligheter for å få samme kvalitet og kapasitet ut mot brukere, innenfor mindre økonomiske rammer.

Når det gjelder selvkostområdene er det særlig innenfor plansaksbehandling og byggesaksbehandling at nedgang i fakturerbare inntekter som gir utfordringer. Øvrige selvkostområder synes å være på trygg grunn så langt i 2014. Innenfor teknisk sektor, og i kommunens totale administrasjon holder arbeidet med gjennomgang av prosesser og arbeidsflyt frem. Det vil være løpende vurdering av behovet for nye ansettelser når det skjer endringer i arbeidsstokken som følge av naturlig avgang.

For øvrig vises det til nærmere detaljer under de enkelte tjenestoområder.

Regnskap 1. halvår 2014/2013

Planområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1	Sentrale styringsorganer/politikk	713 697	759 042	759 042	45 345	94	814 064
2	Fellestjenester	4 418 774	4 474 117	4 658 377	55 343	99	4 551 833
3	Oppvekst og kultur	31 843 307	33 225 442	33 238 205	1 382 135	96	31 233 145
4	Helse og sosial	42 185 723	43 861 900	44 701 900	1 676 177	96	42 374 217
5	Næring og drift	-579 289	288 398	-197 902	867 687	-201	-6 660
6	Sigdal kirkelige fellestjenester	2 846 000	2 846 000	2 846 000	0	100	2 733 000
Samlet resultat		81 428 212	85 454 899	86 005 622	4 026 687	95	81 699 599

Utgifter utenom planområdene	1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
Driftsprosjekter med egne bevilgninger	291 749	1 782 000	1 490 251	16	772 317
Ekstrapremie KLP/lønnsøkning	0	12 500 000	12 500 000	0	0
Boligsøkende unge	62 769	75 000	12 231	84	31 572
Andre netto utgifter	165 855	1 433 000	1 267 145	12	-2 319 788
Sum netto driftsutgifter	520 373	15 790 000	15 269 627	3	-1 515 899
Skatter	-40 690 706	-86 200 000	-45 509 294	47	-41 663 949
Rammetilskudd	-69 088 202	-114 860 000	-45 771 798	60	-67 407 423
Kapitaltilskudd	-117 558	-2 108 000	-1 990 442	6	-119 502
Sum frie inntekter	-109 896 466	-203 168 000	-93 271 534	54	-109 190 874
Renteutgifter investeringslån	2 093 951	6 183 000	4 089 049	34	2 337 570
Renteutgifter formidlingslån	57 882	258 000	200 118	22	80 860
Renteinntekter	-102 537	-1 012 000	-909 463	10	0
Renteinntekter formidlingslån	-113 815	-258 000	-144 185	44	-79 161
Aksjeutbytte	-265 347	-1 500 000	-1 234 653	18	-276 243
Gevinst finansielle instrumenter	0	0	0	0	0
Renter andre fordringer	-1 194 800	-1 653 000	-458 200	72	0
Netto renteutgifter	475 334	2 018 000	1 542 666	24	2 063 026
Avdrag på lån	3 302 732	7 004 000	3 701 268	47	2 873 418
Netto finansinntekter/utgifter	3 778 066	9 022 000	5 243 934	42	4 936 444

NØKKELTALL	1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
Sum driftsinntekter	-145 661 327	-258 290 100	-112 628 773	56	-147 080 986
Sum driftsutgifter	117 109 277	249 288 100	132 178 823	47	111 970 246
Brutto driftsresultat	-28 552 050	-9 002 000	19 550 050	317	-35 110 740
Sum eksterne finansinntekter	-1 802 494	-4 473 000	-2 670 506	40	-559 588
Sum eksterne finansutgifter	5 582 906	13 495 000	7 912 094	41	5 565 157
Netto driftsresultat	-24 771 638	20 000	24 791 638	-123 858	-30 105 171
Sum bruk av avsetninger	-341 273	-3 462 400	-3 121 127	10	-145 455
Sum avsetninger	943 096	3 442 400	2 499 304	27	6 177 322
Mer-/mindreforbruk	-24 169 815	0	24 169 815		-24 073 304

Skatt:

Skatteinngangen i Sigdal kommune ligger med kr. 703.000,- under budsjettnivå etter 1. halvår 2014 og er 1,1 prosent lavere enn i samme periode i 2013.

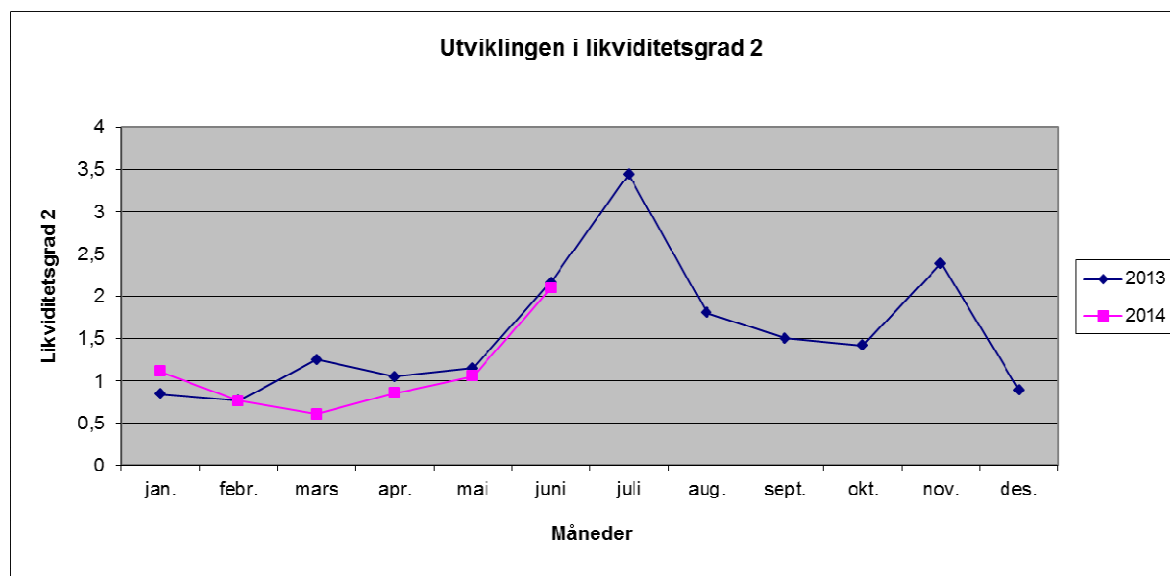
I RNB 2014 ble anslag på veksten i skatteinngang for 2014 justert fra 3,7 til 3,0 pst. i forhold til 2013. Skatteinngang tom juni 2014 viser en vekst på 2,3 pst i forhold til samme periode i fjor.

Fondsoversikt pr. 30.06.2014

BUNDNE DRIFTSFOND (2510800000)		Regnskap pr.30.06.14	Budsjett pr.30.06.14
pr. 01.01.	IB	48 769 372	55 757 644
Avsetning	155000	677 749	343 000
Budsjettmessig bruk i drift	195000	-326 843	-920 000
Budsjettmessig bruk i investering	095000	0	0
pr. 30.06	UB	49 120 278	55 180 644
DISPOSISJONSFOND (2560801100 - 2560801101)		Regnskap pr.30.06.14	Budsjett pr.30.06.14
pr. 01.01.	IB	8 321 772	8 321 772
Avsetning	154000	0	3 099 416
Budsjettmessig bruk i drift	194000	0	-5 047 531
Budsjettmessig bruk i investering	094000	0	-1 607 400
pr. 30.06	UB	8 321 772	4 766 257
TRILLEMARAFOND (disp.fond) (2560801401)		Regnskap pr.30.06.14	Budsjett pr.30.06.14
pr. 01.01.	IB	8 434 469	8 434 469
Avsetning	154000	265 347	0
Budsjettmessig bruk i drift	194000	-15 000	-294 500
Budsjettmessig bruk i investering	094000	0	-9 096
pr. 30.06	UB	8 684 816	8 130 873
UBUNDET INV.FOND (2530801100)		Regnskap pr.30.06.14	Budsjett pr.30.06.14
pr. 01.01.	IB	60 397	60 397
Avsetning	054800	0	0
Budsjettmessig bruk i investering	094800	0	-31 218
pr. 30.06	UB	60 397	29 179
BUNDNE INV.FOND (2550801301)		Regnskap pr.30.06.14	Budsjett pr.30.06.14
pr. 01.01.	IB	250 558	250 558
Avsetning	055000	0	0
Budsjettmessig bruk i investering	095800	0	-206 399
pr. 30.06	UB	250 558	44 159

Likviditet

Figuren viser utviklingen i likviditetsgrad 2 i 2013 og 2014. Likviditetsgrad 2 sier noe om kommunens evne til å dekke sine kortsiktige forpliktelser. Et vanlig krav til likviditet er at de mest likvide omløpsmidlene skal kunne dekke kommunens kortsiktige gjeld. Dette innebærer at likviditetsgrad 2 bør være minst 1. Vi ser at likviditeten lå under den minste grense etter 1. kvartal. Lån for investeringer for 2013 var tatt opp i mars. Økning i juni skyldes reduksjon i kortsiktig gjeld pga utbetaling av påløpte feriepengene. Lån for investeringer 2014 var ikke tatt opp enda.

1 Sentrale styringsorganer/politikk

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1000	Politisk styring og kontroll	679 747	692 811	692 811	13 064	98	792 089
1100	Kontroll og revisjon	29 593	58 741	58 741	29 148	50	0
1801	Eldreråd	4 356	7 490	7 490	3 134	58	12 511
3200	Kommunal næringsvirksomhet	0	0	0	0	0	3 960
3250	Næringstiltak	0	0	0	0	0	5 504
Sum		713 697	759 042	759 042	45 345	94	814 064

Planområde 1 har et positivt budsjettavvik på kr. 45.345,- og ligger med 6 prosent under periodisert budsjett etter 1. halvår 2014. Etter samme periode i 2013 var budsjettavviket på kr. 68.548,- (9 prosent over periodisert budsjett).

2 Fellestjenester

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1100	Kontroll og revisjon	284 000	309 968	309 968	25 968	92	284 000
1200	Administrativ ledelse	1 905 807	1 562 766	1 550 020	-343 041	122	1 632 436
1201	Økonomiavdelingen	1 079 520	1 085 131	1 085 131	5 611	99	1 104 627
1202	Felles IT systemer	412 635	674 282	506 288	261 647	61	465 039
1203	Personal/opplæring/velferd	563 451	658 470	658 470	95 019	86	648 324
1204	Andre adm.fellesfunksjoner	154 583	183 500	183 500	28 917	84	226 061
1210	Forvaltning av	2 635	0	0	-2 634	0	0

	eiendommer						
1800	Fellesutgifter	0	0	365 000	0	0	175 861
2420	Sosial rådgivn og veiledning	-47 144	0	0	47 144	0	0
2830	Bist.etabl.oppretht.eg. bolig	1 800	0	0	-1 800	0	7 969
2850	Tjenester utenfor ordinært kom.ansvarsområde	0	0	0	0	0	473
3200	Kommunal næringsvirksomhet	61 488	0	0	-61 488	0	6 742
3250	Næringstiltak	0	0	0	0	0	300
Sum		4 418 774	4 474 117	4 658 377	55 343	99	4 551 833

Planområde 2 har et positivt budsjettavvik på kr. 55.343,- og ligger med 1 prosent under periodisert budsjett etter 1. halvår 2014. Kostnader innen tjeneste 3200 blir finansiert på slutten av året. Korrigert for det ville avviket ligge med 3 prosent under periodisert budsjett. Etter 1. halvår 2013 var negativ budsjettavvik på kr.8.535,- (100 prosent forbruk).

Tjeneste 1200 Administrativ ledelse har et merforbruk på kr. 343.041,- og ligger med 22 prosent over periodisert budsjett. Kr. 65.476,- av merforbruket er kostnader som blir refundert av staten på slutten av året. Lønnskostnader på kr. 155.751,- skulle belaste tjeneste 1203, er korrigert i 3. kvartal. Korrigert for det ville merforbruket vært på kr. 121.814,- (8 prosent over periodisert budsjett). Dette skyldes hovedsakelig lønnsutgifter, annonseringskostnader og kostnader til kontormateriell.

Tjeneste 1202 Felles IT-systemer har et positivt budsjettavvik på kr. 261.647,-. Dette skyldes at faktura for IT-drift for 1. halvår var ikke betalt enda.

Tjeneste 1203 Personal/opplæring/velferdstiltak har et positivt budsjettavvik på kr. 95.019,- og ligger med 14 prosent under periodisert budsjett.

Tjeneste 1204 Andre fellesfunksjoner har et positivt budsjettavvik på kr. 28.917,-. Her føres feles administrasjonskostnader som ble fordelt på andre tjenester etter 1. halvår.

3 Oppvekst og kultur

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1000	Politisk styring og kontroll	11 728	31 656	31 656	19 928	37	29 407
1200	Administrativ ledelse	548 144	801 182	839 389	253 038	68	667 372
1203	Personal/opplæring/velferd	104 627	70 000	70 000	-34 627	149	0
1210	Forvaltning av eiendommer	302 905	305 948	305 948	3 043	99	343 000
1801	Eldreråd	0	0	0	0	0	1 067
2010	Barnehager	8 488 076	7 409 638	7 409 638	-1 078 438	115	7 738 611

2020	Grunnskolen	15 675 560	16 928 644	16 903 200	1 253 084	93	14 767 821
2110	Styrket tilbud til førskolebarn	655 585	646 565	646 565	-9 020	101	622 194
2130	Voksenopplæring	58 908	65 115	65 115	6 207	90	107 467
2150	Skolefritidsordning	130 947	184 260	184 260	53 313	71	230 061
2210	Førskolelokaler og skyss	-543 572	-490 015	-490 015	53 557	111	-509 825
2220	Skolelokaler	2 432 160	2 752 668	2 752 668	320 508	88	2 775 209
2230	Skoleskyss	939 911	1 220 400	1 220 400	280 489	77	1 447 421
2310	Aktivitetstilbud barn og unge	348 550	346 156	346 156	-2 394	101	307 402
3700	Bibliotek	143 690	256 239	256 239	112 549	56	253 880
3730	Kino	1 242	15 589	15 589	14 347	8	9 432
3750	Museum og kunstnerhjem	749 000	749 000	749 000	0	100	726 000
3800	Idrett	501 317	476 902	476 902	-24 415	105	480 618
3810	Kommunale idrettsbygg	52 328	50 990	50 990	-1 338	103	39 831
3830	Musikk- og kulturskole	198 963	219 828	219 828	20 865	91	198 638
3850	Kulturkontoret	39 427	46 873	46 873	7 446	84	24 190
3851	Tilskudd andre kulturbygg	266 883	306 996	306 996	40 113	87	268 055
3860	Kommunale kulturbygg	731 743	808 232	808 232	76 489	91	692 897
3861	Ungdomshus	5 187	22 576	22 576	17 389	23	12 397
Sum		31 843 307	33 225 442	33 238 205	1 382 135	96	31 233 145

Planområde 3 oppvekst og kultur har et forbruk på 96 prosent sett i forhold til periodisert budsjett.

Totalt er det et mindreforbruk på kr.1 382 135. Årsaken til dette er i stor grad refusjon på sykelønn og forsterhjemsplasserte barn samt at Sigdal kommune ikke er fakturert for interkommunalt samarbeid.

Funksjon 1000 Politisk styring og kontrollorganer.

Politisk styring og kontrollorganer er delt mellom oppvekst og kultur og funksjonen ligger i henhold til budsjett.

Funksjon 1200 Administrativ ledelse.

Funksjonen har et forbruk på 70 prosent

Noe av mindreforbruket skyldes lønnsbesparelse i forbindelse med tidligere skolesjefs permisjon. I tillegg er det budsjettert med lønn til lærling innenfor denne funksjonen, men dette skal i følge kostra konteres på 2020 grunnskolen.

Funksjon 1203 Personal/opplæring/velferdstiltak.

Funksjonen har et merforbruk på kr 34 627,- økte utgifter til bedriftshelsetjenesten.

Funksjon 1210 Forvaltning av eiendommer.

Funksjonen er i tråd med budsjett.

Funksjon 1801 Eldreråd.

Funksjonen er ført feil på tjenesteområdet.

Funksjon 2010 Barnehager.

Barnehager har et forbruk på 115 prosent. Merforbruket på kr 1 078 438,- skyldes at det var flere plasser i bruk pr. 15/12-2013 enn budsjettert med samt at den nasjonale satsen for kommunalt tilskudd ble 1 prosent høyere enn først antydnet fra Departementet. Funksjon 2010 ble dermed budsjettert noe lavt første halvår.

Det er uvisst hvor stort kommunalt tilskudd de private barnehagene er berettiget for høsten. Signalene tyder på at også barnetallet for høsten 2014 blir større enn antatt, og at tilskuddet til barnehagene er budsjettert for lavt også for høsthalvåret.

Funksjon 2020 Grunnskolen.

Funksjonen har 93 prosent forbruk sett i forhold til periodisert budsjett.

Dette skyldes blant annet refusjon av sykepenger, fosterhjems plasseringer, og at vi ikke er fakturert interkommunal tjeneste (PPT) for første halvår 2014.

Funksjon 2110 Styrket tilbud til førskolebarn.

Funksjonen dekker spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn inklusiv fri foreldrebetaling i den perioden barnet får slik hjelp, midler til barn med minoritetspråklig bakgrunn og kjøp av interkommunal PPT. Funksjonen ligger i samsvar med budsjett.

Funksjon 2130 Voksenopplæringen.

Funksjonen er i samsvar med budsjett.

Funksjon 2150 .Skolefritidsordningen.

Funksjonen har et mindreforbruk på kr 53 313,-. Dette skyldes økte inntekter første halvår.

Funksjon 2210.Førskolelokaler og skyss

Funksjonen har et merforbruk på kr 53 557,-. Merforbruket skyldes i hovedsak at midler til vedlikehold utbetales fortløpende etter refusjonskrav fra barnehagene, og barnehagene har hatt større utgifter første halvår enn hva som er periodisert.

Funksjon 2220 Skolelokaler.

Funksjonen har et forbruk på 88 prosent og et mindreforbruk på kr 320 00,-.

Fyringsutgifter har vært noe mindre enn budsjettert.

Funksjon 2230 Skoleskyss.

Funksjonen har et forbruk på 77 prosent. Mindreforbruket skyldes bla. at Sigdal kommune ikke er fakturert for skolekyss i forbindelse med farlig skolevei for 2. kvartal. Det ble dessuten overført midler fra 2013 til 2014 på bakgrunn av at kommunen ikke var fakturert for skoleskyss høsten 2013.

Funksjon 2310 Aktivitetstilbud barn og unge.

Funksjonen ligger i samsvar med budsjett

Funksjon 3700 Bibliotek.

Funksjonen har et mindreforbruk grunnet at driften er lagt til Modum kommune. Tilskuddet til drift blir etterbetalt.

Funksjon 3730 Kino.

Funksjonen har et mindreforbruk. Fakturaer til kinodrift kommer i hovedsak på høsten.

Funksjon 3750 Museum og kunstnerhjem.

Funksjonen har et forbruk på 100 prosent Dette skyldes at tilskuddet til Kunstnerdalen kulturmuseum utbetales i sin helhet første kvartal.

Funksjon 3800 Kulturmidler idrett.

Funksjonen dekker årlig fast tilskudd av strøm/brensel er utbetalt i første kvartal. Kulturmidlene blir utbetalt i sin helhet i andre kvartal. Det dekker også strømutgifter til lysløyper og baner.

Funksjon 3810 Kommunale idrettsanlegg Prestfoss idrettspark.

Funksjonen ligger i samsvar med budsjett. Funksjonen gjelder Prestfoss idrettspark som i hovedsak har sine utgifter sommerhalvåret.

Funksjon 3830 Musikk og kulturskole.

Funksjonen har et forbruk på 91 prosent, men er i tråd med budsjett.

Funksjon 3850 Kulturkontoret.

Funksjonen har et mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett.

Funksjon 3851 Tilskudd andre kulturbygg.

Kulturmidler sang og musikk utbetales første halvår.

Funksjon 3860 Kommunale kulturbygg.

Funksjonen dekker utgifter til samfunnshusene i kommunen. Funksjonen samsvarer med budsjett.

Funksjon 3861 Ungdomshus vedlikehold, strøm avgifter.

Funksjonen har et mindreforbruk i forhold til budsjett.

4 Helse og sosial

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1000	Politisk styring og kontroll	3 526	18 643	18 643	15 117	19	1 485
1200	Administrativ ledelse	444 445	428 570	428 570	-15 875	104	628 345
1203	Personal/opplæring/ velferd	185 115	188 000	188 000	2 885	98	0
1210	Forvaltning av eiendommer	303 918	347 000	347 000	43 083	88	267 535
2320	Helsestasjon	1 053 364	1 195 236	1 195 236	141 872	88	1 045 062
2330	Forebyggende arbeid, helse og sosial	938 324	927 358	927 358	-10 966	101	0
2340	Aktiverings- og service eldre og	1 159 111	1 476 969	1 476 969	317 858	78	1 045 474

	funksjonshemmede						
2410	Legetjenester	1 927 611	2 310 941	2 310 941	383 330	83	2 623 641
2411	Fysio-/ergoterapitjeneste	1 085 532	1 067 664	1 067 664	-17 868	102	1 385 181
2420	Sosial rådgivn og veiledning	645 793	814 145	814 145	168 352	79	1 077 616
2430	Tilbud til pers m/rusproblemer	107 472	145 600	145 600	38 128	74	-132 861
2440	Barneverntjeneste	139 284	825 000	825 000	685 716	17	196 021
2510	Barneverntiltak i familie	176 695	220 502	220 502	43 807	80	259 274
2520	Barneverntiltak utenfor familie	3 202 919	2 028 944	2 028 944	-1 173 975	158	2 931 116
2531	BPO i Sigdalsheim	12 129 389	11 021 264	11 651 264	-1 108 125	110	12 203 656
2532	BPO i Bjørkekviste	222 384	430 344	430 344	207 960	52	172 423
2540	BPO til hjemmef.funkhemmede	8 204 334	9 240 669	9 380 669	1 036 335	89	6 098 037
2541	BPO til hjemmeboende	7 859 338	7 843 187	7 913 187	-16 151	100	8 411 282
2550	Medfinans. somatiske tj.	2 100 539	1 933 500	1 933 500	-167 039	109	2 663 385
2560	Akutthjelp helse-/oms.tj.	-260 942	0	0	260 942	0	-306 848
2611	Botilbud Sigdalsheimen	1 350 605	1 759 435	1 759 435	408 830	77	1 543 614
2612	Botilbud Bjørkekvesten	30 550	53 478	53 478	22 928	57	30 664
2650	Kommunalt disponerte boliger	-1 377 529	-1 059 246	-1 059 246	318 283	130	-1 032 641
2730	Arb.rettede tiltak i kommunal regi	0	18 000	18 000	18 000	0	45 568
2750	Introduksjonsordning flyktninger	2 640 044	1 053 900	1 053 900	-1 586 144	251	1 123 386
2760	Kvalifiseringsprogram	191 196	302 799	302 799	111 603	63	61 592
2810	Økonomisk sosialhjelp	1 012 175	649 998	649 998	-362 177	156	1 117 655
2830	Bist.etabl.oppreth. egen bolig	10 132	60 000	60 000	49 868	17	0
2850	Tjenester utenfor ordinær kom.ansvarsområde	0	0	0	0	0	8 156
8500	Statstilskudd flyktninger	-3 299 600	-1 440 000	-1 440 000	1 859 600	229	-1 093 600
Sum		42 185 723	43 861 900	44 701 900	1 676 177	96	42 374 217

Budsjettet er periodisert. Det vil si at budsjettallene skal gjenspeile vår forventning om når regnskapsføringen vil skje gjennom året. Ideelt sett skal derfor budsjettet ligge på 100 prosent. Alt annet er i utgangspunktet avvik, i positiv eller negativ forstand. Det er ikke enkelt å periodisere, så avvik vil forekomme, disse kommenteres i rapporten. Fokus tillegges avvikene som er reelle avvik, og ikke periodiseringsavvik. Siden 1. kvartalsrapporten er periodisering av lønn korrigert, slik at periodisert regnskap 2. kvartal viser et mer riktig bilde.

Forbruk innen Helse og sosial etter 2. kvartal (periodisert) er 96 prosent. Dette kan synes svært bra, men det er avvik som taler for at planområdet har et utfordrende år å gjøre opp.

Sett ut i fra dagens aktivitetsnivå antydes et merforbruk i størrelsesorden kr 4.290.000,- for planområdet. Dette er per nå en usikker størrelse. Resultatet forutsetter full lønnskompensasjon i

2014.

Oppsummert i forhold til virksomhetene i Helse og sosial:

For **Sigdalsheimen og hjemmetjenesten** forventes et samlet merforbruk på inntil 2 mill. kroner. Rammen for 2014 holder ikke til å videreføre dagens aktivitetsnivå. Rammen dekker ikke lønnsveksten som har funnet sted de siste årene. Det vises til sak KS – 73/13; Møtebok for budsjett 2014. Det er behov for styrking av rammen med lønnsmidler for å opprettholde dagens grunnbemanning. Innsparing på vikarinneleie/reduksjon i grunnbemanningen blir fortløpende vurdert, men har, som i 2013, vist seg vanskelig å gjennomføre også i 2014 av hensyn til faglig forsvarlig drift. Men dog noe lettere i 2. kvartal som følge av lavere sykefravær og noe redusert press på enkelte tjenester i forhold til 2013 og 1. kvartal. Se nærmere forklaring under tjenestene bak i dokumentet. Det vil i løpet av 2. kvartal bli gjort en nærmere analyse av ressursbruk/behov i tjenestene. Vedr. tjenestens bygg, se postene bak.

Tjenesteområdene medfinansiering og akutthjelp helse og omsorgstjeneste. Ligger samlet an til balanse.

Tjenester til funksjonshemmede ligger totalt an til et fremskrevet merforbruk på kr 400.000,- mot varslet 450.000,- etter 1. kvartal. Dette er forutsatt full lønnskompensasjon og aktivitet i henhold til dagens vedtak. Merforbruket skyldes tjenesten BPO til hjemmeboende funksjonshemmede, med beregnet merforbruk på 600.000,-. Dette er knyttet opp til endringer som fører til lavere forventet statstilskudd enn budsjettet, i tillegg til faktorer varslet i budsjett 2014. Tjenesten fritidskontakt (tidligere støttekontakt) ligger innenfor budsjettrammen mot varslede utfordringer i å holde økonomiske rammer i budsjett 2014. Dette på grunn av igangsatte tiltak for å redusere utgiftene. Bjørkekvisten barnebolig ligger an til balanse. Tjenestene BPA (brukerstyrt personlig assistent) ligger an til et mindreforbruk på kr 150.000,- og tjenesten omsorgslønn ligger an til et lite merforbruk grunnet nytt vedtak. Tjenestens bygg ligger samlet sett an til et lite mindreforbruk.

Barnevernstjenesten samlet har etter 2 kvartal 2014 et forbruk på 114 prosent. Ut i fra dagens aktivitetsnivå ligger det an til et merforbruk i barnevernstjenesten på 1.700.000,-.

Tjenesteområdene under NAV/sosial ligger samlet sett an til merforbruk i størrelsesorden kr 140.000,-.

Tjenesten sosial rådgivning og veiledning ligger an til mindreforbruk siden det ikke har vært leid inn vikar i langtidssykefravær. Antydnet mindreforbruk i størrelsesorden kr 160.000,-. Det er et merforbruk av økonomisk sosialhjelp med kr 362.000,- per 2. kvartal. Dette er en videreføring av trenden i 2013 med en markant økning i antall saker og brukere med stort behov. Ved opprettholdelse av aktivitetsnivået forventes merforbruk i størrelsesorden 600.000,-. Det er et mindreforbruk av KVP midler da det fortsatt har vist seg vanskelig å finne brukere som er i stand til å ha nytte av tiltaket. Ved uendret aktivitetsnivå antydes et mindreforbruk i størrelsesorden 300.000,-.

Tjenesteområdene under helsestasjonen ligger samlet an til balanse.

Tjenesteområdene under legetjenesten ligger an til et merforbruk i størrelsesorden kr 50.000,-

Tjenesteområdene under psykisk helse ligger samlet an til balanse.

Tjenesteområde 1000 Politisk styring og kontrollorganer.

Omfatter godtgjøring til hovedutvalget for Helse- og sosial samt godtgjøring til styret for Eggedal Eldresenter. Forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 1200 Administrativ ledelse.

Inneholder utgifter av overordnet art for helse og sosialadministrasjonen, herunder 1,5 årsverk; 1 årsverk saksbehandler i Helse og sosial, samt 0,5 årsverk virksomhetslederstilling for Sigdalsheimen/hjemmetjenesten – andel av stillingen som inneholder overordnede administrative oppgaver. Virksomhetsledere i helse og sosial lønnes for øvrig på sine respektive tjenesteområder. Forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 1203 Personal/opplæring/velferdstiltak.

Inneholder sektorens kostnader til bedriftshelsetjeneste. Utbetales en gang i året. Forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 1210 Forvaltning av eiendommer.

Inneholder forsikring til alle kommunale bygninger i Helse og sosial, samt leie av grunn for noen av eiendommene (Sigdalsheimen, Prestfosstun, Aldersboliger og Heimtun). Forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 2320 Helsestasjonen.

Tjenesteområdet har et samlet periodisert forbruk på 88 prosent etter 2. kvartal. Forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 2330 Forebyggende arbeid, helse.

Kostraveilederen har spesifisert at avd. psykisk helse, frisklivssentral og kommunelege skal føres her. Dette er nytt fra 2014. Fram til 2014 ble dette regnskapsført og budsjettert på henholdsvis tjeneste 2541, 2411 og 2410. Dette er nå overført og samlet i tjenesteområde 2330 Forebyggende arbeid, helse. Samlet periodisert forbruk på 101 prosent etter 2. kvartal. Forventes å gå i balanse.

Kommunelege

Inneholder lønnskostnader til 37,3 prosent kommunelege. Forventes å gå i balanse.

Avdeling for psykisk helse.

Avdelingen har et merforbruk på kr 38.000,-

Fastlønn har et merforbruk på kr 51.000,-

Utbetaling av fødselspenger er hovedårsaken til merforbruk. På grunn av overgang til nytt lønnsystem er refusjonen ennå ikke bokført. Dette vil bli rettet opp senere i år.

Friskliv

Friskliv har tidligere vært et eget prosjekt innenfor *Fysioterapi helsestasjonen*, og her er den økonomiske situasjonen uforutsigbar grunnet usikkerhet med hensyn til statlige og fylkeskommunale tilskuddsordninger. Det er søkt Fylkesmannen om midler i 2014, men søknaden er ennå ikke behandlet. Egenandeler i tillegg til kommunalt budsjett er ikke tilstrekkelig til å dekke utgiftene, og aktivitetstilbudet må vurderes dersom det ikke kommer eksterne midler. Periodisert forbruk 2. kvartal er 96,81 prosent. Aktivitetene med inntekter og utgifter varierer i løpet av året med liten aktivitet i sommermånedene. Faktura på egenandeler

sendes ut to ganger i året.

Tjenesteområde 2340 Aktivisering og service eldre og funksjonshemmede.

Tjenesten har et samlet forbruk på periodisert 78 prosent etter 2. kvartal. Ligger samlet sett an til å gå i balanse, eventuelt med et lite mindreforbruk. Kostnader knyttet til AFP vil bli kompensert mot slutten av året. Per nå så ligger dette som en kostnad på kr 92.000,- på tjenesteområdet.

Utbetaling på kr 14.000,- i **tilskudd til LHL-dagsenter** i 2014 er ikke foretatt enda.

Tono aktivitetssenter og fritidskontakt for funksjonshemmede.

Ligger foreløpig an til balanse. Virksomheten har klart å redusere utgiftene til tjenesten fritidskontakt (tidligere støttekontakt) slik at en ligger innenfor budsjetttrammen på dette området.

Avdeling psykisk helse. Dagsenter og fritidskontakt. (tidligere støttekontakt)

Området har samlet sett et mindreforbruk på kr. 24 000,-

Sigdal aktivitetssenter har et merforbruk på nærmere kr 32.000,- på fastlønn.

Utbetaling av fødselspenger er hovedårsaken til merforbruk. På grunn av overgang til nytt lønnsystem er refusjonen ennå ikke bokført. Dette vil bli rettet opp senere i år.

Fritidsskontakt, lønn, har et merforbruk på kr 32.000,-

Årsaken er at antall brukere som har fått vedtak har økt og brukerne benytter tilbudet mer regelmessig. Vi har fra i sommer startet et nytt tilbud. Flere brukere er sammen med en fritidskontakt på ulike sosiale tilbud.

Dagsenteret ved Eggedal Eldresenter forventes å gå i balanse, evt et lite mindreforbruk.

Dagsenteret ved Sigdalsheimen ligger an til et lite mindreforbruk på ca kr 60.000,- på grunn av innsparingstiltak / 20 prosent stilling som aktivitet- og kulturkoordinator holdes vakant.

Dagsentertilbudet for personer med demens forventes å gå i balanse.

Budsjett for drift av **bussen ved Sigdalsheimen** ligger an til balanse, evt et lite mindreforbruk.

Ambulerende vaktmester, inkl. drift av trygghetsalarmer ligger an til å gå i balanse.

Servicetjenesten vask av tøy for hjemmeboende forventes å gå i balanse.

Matombringning forventes å gå i balanse, evt med mindreforbruk på grunn av redusert behov.

Tjenesteområde 2410 Legetjenester.

Tjenesteområdet består av drift av Prestfoss legesenter, drift av Eggedal kontor og legevakta på Ringerike, samt en del lovpålagte ordninger. Budsjettet til legetjenestene er svært stramt i forhold til dagens aktivitet. Turnusveiledning 2013 ble dessverre ikke hensyntatt for 2013, så denne belaster regnskap for 2014. I tillegg ble det utfakturert et etterslep i størrelsesorden 50.000,- fra 2013, som ikke var fanget opp i årsavslutningen. Misforhold mellom poster i periodisert budsjett og regnskapsføringstidspunkt er medvirkende faktorer til at tjenesteområdet ser bedre ut enn hva som er reellt. Forbruket etter 2. kvartal 2014 tilsier derfor at tjenesteområdet ligger an til merforbruk i størrelsesorden kr 50.000,-. Usikkerhetsfaktorer i forhold til å holde budsjetttrammene gjennom året for øvrig, er i hovedsak:

- Inntektene som turnuskandidaten skaffer vil variere, da turnuskandidaten bruker turnusperioden ulikt.
- Årsoppgjør Ringerike Legevakt, evt avvik fra budsjett. Evt kostnader i 2014 knyttet til nytt nødnett.
- Fastlegeordningen: interkommunalt oppgjør for gjesteinnbyggere 2014.
- Pasientskadeerstatning oppgjør 2013.

Kommunelegen har fram til 2014 blitt regnskapsført og budsjettert under tjenesteområdet til legetjenester, men ifg Kostra-veileder skal denne tjenesten føres under tjeneste 2330 Forebyggende tjenester, helse. Dette er iverksatt fra 2014.

Tjenesteområde 2411 Fysioterapi.

Tjenesteområdet har periodisert forbruk på 102 prosent etter 2. kvartal, men forventes å gå i balanse, evt et lite mindreforbruk. Årsaken til merforbruk er periodisering fastlønnskutt. Dette er ikke kommet inn på første halvår, men vil komme inn høsten 2014. forventet mindreforbruk grunnet sykelønnsrefusjon/spart på vikarinnleie.

Fysioterapi-/ergoterapitjenester ved Sigdalsheimen/hjemmetjenesten forventes å gå i balanse.

Fysioterapitjenester – Helsestasjonen har et periodisert forbruk på 91 prosent og forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 2420 Sosial rådgivning og veiledning.

Her der det nå kun budsjettert med stillinger som faktisk jobber på området. Det vil si at lønnskostnadene til en 50 prosent stilling er flyttet til tjenesteområde 2430 fra og med 2014. Kostnadene som føres her er til dels faste og stort sett forutsigbare. En av saksbehandlerne har vært sykemeldt over en lengre periode og forventes å være delvis sykemeldt videre. Dette har ført til et mindreforbruk av lønnsmidler for 2 kvartal 2014. Til sammen forventes et mindreforbruk i størrelsesorden kr 160.000,- for 2014.

Tjenesteområde 2430 Tilbud til personer med rusproblemer.

Inneholder 50 prosent stilling ruskonsulent. Tjenesteområdet forventes å gå i balanse.

Tjenesteområdet 2440 Administrasjon barneverntjeneste.

Tjenesteområdet inneholder utgifter til drift og saksbehandling (herunder råd/ veiledning, oppfølging av hjelpetiltak og omsorgstiltak), hvor kommunenes andel av utgifter til interkommunal barneverntjeneste belastes. I tillegg kommer utgifter til sakkyndig og juridisk bistand m.v. ihht samarbeidsavtalen. Per 30.6.14 er ikke refusjon for interkommunal bvtjeneste belastet. Tjenesteområdet forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 2510 Barneverntiltak i familien.

Tjenesteområdet inneholder utgifter til hjelpetiltak når barnet bor i foreldrehjemmet og familien eksempelvis mottar veiledning, besøkshjem m.v. Tjenesteområdet forventes å gå i balanse.

Tjenesteområdet 2520 Barneverntiltak utenfor familien.

Tjenesteområdet inneholder utgifter til barn som er plassert i fosterhjem/ institusjon og ettervern til ungdom som bor på hybel. Årsak til økning er økt kommunal egenandel for institusjonsplass og nye oppgaver overført til kommune fra stat. Økt tilskudd til kommunen utgjør kr 122.000,-

men ivaretar ikke total kostanden på nærmere kr 200.000,- og var ikke tatt høyde for i budsjett 2014. Ny plassering utenfor hjemmet utgjør ca kr 500.000,-. Vedtatt budsjett for 2014 er kr 582.000,- mindre enn det som er foreslått. Gjenstående beløp på kr 400.000,- er manglende planlagt inndekning via fullt utnyttede refusjonsordninger, endring i fosterhjemsavtaler m.v. Harmonisering av drift er nå gjennomført med lik praksis hva gjelder godtgjøring fosterhjem og andre tiltak i den interkommunale tjenesten, alle refusjonsordninger er benyttet fullt ut og det er søkt og overført oppgaver med rettigheter etter annet lovverk. Delvis effekt ventes 4. kvartal 2014, samt full effekt i 2015. Antydnet merforbruk kr 1.700.000,- for 2014.

Følgende tabell kan illustrere saksutviklingen i barneverntjenesten:

SIGDAL KOMMUNE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 (30.6.14)
Antall meldinger	11	14	25	26	16	14	17
Antall avsluttede undersøkelser	8	16	17	16	16	12	12
Barn med hjelpetiltak	9	16	24	21	14	14	17
Av disse; barn plassert frivillig utenfor hjemmet	0	4	5	3	4	3	6
Barn under omsorg/ plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	5	8	6	12	10	11	9
Antall barn i tiltak totalt	14	24	30	33	24	25	26
Prosentandel fristoversittelser i undersøkelsessak	0%	0%	40%	33%	7,1 %	Ca 42%	Ca 8%
Antall saker per saksbehandler stilling	22,0	18,5	26,0	19,3	12,0	-----	-----

Tjenesteområde 2531 Sigdalsheimen

Pleie

Periodisert regnskapet/tabellen for 2. kvartal viser et forbruk på 110 prosent. Det forventes et merforbruk på inntil 2 millioner kroner totalt for virksomheten Sigdalsheimen/hjemmetjenesten på grunn av lønnsutgifter og vikarbehov. Rammen holder ikke til å videreføre dagens bemanning/aktivitetsnivå. Se innledningen over. For Sigdalsheimen forventes et merforbruk på nær 1,5 mill kroner av de 2 mill, dersom det samme aktivitetsnivået fortsetter.

Det er behov for en styrking av rammen med lønnsmidler for å opprettholde dagens grunnbemanning. Eller det må eventuelt gjøres en reduksjon i grunnbemanningen for å holde rammen. Administrasjonen ser imidlertid ikke dette siste som mulig p.t av hensyn til forsvarlighet. Presset på / behovet for tjenesten holder seg konstant selv om overbelegget har gått noe ned. Tidligere utskrivninger fra sykehus medfører dårligere pasienter, økt pleietyngde, og større ressursbehov, herunder også økt ressursbehov til pleie og omsorg til døende (lindrende plasser). Overbelegget har vært på 2,44 i snitt fram til og med 2. kvartal, mot 4,5 2. kvartal i fjor. Det har i 2014 vært en særlig utfordring med ressurskrevende brukere innen demens og alderspsykiatri. Brukere med behov for 1:1 bemanning har skapt store utfordringer for virksomheten gjennom hele 1. og delvis 2. kvartal. Erfaringsvis er presset for øvrig, pleietyngden og sykefraværet, og ergo vikarbehovet, størst siste halvår.

Behovet for økt ramme henger også sammen med behovet for økt bemanning ved utvidelse av Sigdalsheimen. Virksomheten (Sigdalsheimen og hjemmetjenesten) tar seg allerede i dag av det antall pasienter de vil gjøre etter utvidelsen, men nå med en opplevd alt for lav grunnbemanning. Det vil i løpet av 2. kvartal bli gjort en nærmere analyse av ressursbruk/behov i tjenesten.

Utskrivningsklare pasienter – betalt for 2 døgn per 2. kvartal. (7 døgn per første kv i fjor. Totalt 9 i hele 2013)

Inntektene for oppholdsbetaling forventes å gå i balanse.

Kjøkken forventes å gå i balanse.

Renhold. Ligger an til merforbruk, men må ses i sammenheng med lavt prosentvis forbruk under bygget Sigdalsheimen. Skyldes feil regnskapsføring av lønn for ansatte på renhold i 1. kvartal. Forventer balanse samlet sett.

Trivselsassistenter. Finansieres hovedsakelig av gavepenger. Forventer balanse.

Tjenesteområde 2532 Bjørkekvisten barne- og avlastningsbolig

Etter 1. kvartal er periodisert resultat 52,6 prosent mot 37,8 prosent i 2013. Det er imidlertid i tredje kvartal det er mest utgifter på området grunnet fullt belegg på avlastning i skolens sommerferie. Med dagens drift hadde området ligget an til et mindreforbruk på 200.000,-. Da det er meldt opp et større nytt behov for tjenesten fra medio september vurderes likevel området foreløpig i balanse. Dette er noe usikkert da en ikke kjenner omfanget av de nye tjenestene fullt ut foreløpig.

Tjenesteområde 2540 BPO til hjemmeboende funksjonshemmede.

Inneholder Bjørkealleen bofellesskap, Thorrud bolig, kjøp av tjenester fra annen kommune, privat avlastning, omsorgslønn og BPA (brukerstyrt personlig assistent). Det er ikke sammenlignbare tall fra 2013 grunnet manglende innbetaling til annen kommune i 2013 og endringer i antall årsverk. Ligger an til et samlet merforbruk på kr 500.000,- mot varslet 450.000,- etter 1. kvartal.

Bjørkealleen bofellesskap, Thorrud bolig, kjøp av tjenester fra annen kommune og privat avlastning

Periodisert regnskap etter 2. kvartal viser et forbruk på 90,19 prosent. Området ligger an til et merforbruk på kr 600.000,- grunnet faktorer knyttet til statstilskudd og endringer i drift. Noe av dette ble allerede varslet i budsjett 2014. Det har i tillegg kommet andre faktorer inn som gjør at differansen mellom budsjettet utgifter/ tilskudd og beregnet faktiske utgifter/tilskudd øker med ytterligere kr 365.000,-.

Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Periodisert regnskap etter 2. kvartal viser et forbruk på 71,27 prosent. Området ligger an til et mindreforbruk på kr 150.000,- vesentlig på grunn av noe høyere forventet statstilskudd enn budsjettet. Dette er med dagens vedtak, og er derfor usikkert.

Omsorgslønn

Periodisert regnskap etter 2. kvartal viser et forbruk på 93,21 prosent. Ligger foreløpig an til et merforbruk på 50.000,- grunnet nytt vedtak. På grunn av sannsynlige endringer her er det vanskelig å anslå dette med sikkerhet. En klagesak er til behandling nå.

Tjenesteområde 2541 Hjemmetjenester.

Regnskapet/tabellen for 2. kvartal viser 100 prosent, altså balanse, men det forventes et merforbruk på rundt 2 millioner kroner totalt for virksomheten Hjemmetjenesten/Sigdalsheimen på grunn av lønnsutgifter og vikarbehov. Rammen for virksomheten holder ikke til å videreføre dagens bemanning/aktivitetsnivå. Se kommentar under Sigdalsheimen. Kostnader knyttet til AFP vil bli kompensert mot slutten av året. Per nå så ligger dette som en kostnad på kr 92.000,- på tjenesteområdet.

Leiebilene

Tilbudet med leiebiler til hjemmesykepleien/dagaktivitetstilbud holdes oppgradert. I 2014 er det byttet ut 2 biler. Avtalt leasingperiode styrer dette utskiftingsløpet. Kostnadene ligger for 2. kvartal på 88,2 prosent i forhold til periodisert og ligger dermed an til balanse. Budsjettet for 2014 er realistisk beregnet i forhold til bilpark, bilhold og kjørelengder, men stramt.

Usikkerhetsfaktorer i forhold til å holde budsjetttrammene gjennom året er i hovedsak:

- Kostnader knyttet til utskifting av totalt 2 biler i løpet av året.
- Evt uhell/skader på bilene i løpet av året.

Bruk av leiebiler har hittil vist at dette totalt sett vil gi en lavere kostnad pr km enn å utbetale kjøregodtgjøring til de ansatte.

Hjemmesykepleie

Det forventes et merforbruk rundt ca 500.000 kroner, tilsvarende merforbruket i 2013, men mye av dette vil dekkes av mindreforbruk på hjemmehjelpstjenesten/innenfor tjenesteområdet.

Det er ikke budsjettdekning for lønnsmidler og vikarinneleie i den grad det er behov for, med dagens aktivitetsnivå. Se ovenfor. I tillegg til overbelegget ved Sigdalsheimen er det generelt økt aktivitet ved økt pleietyngde også i hjemmesykepleien etter at samhandlingsreformen trådte i kraft. Dette er ressurskrevende og har medført at man ikke har kunnet spare på personalsiden/vikarinneleie i samme grad som før av hensyn til faglig forsvarlighet.

Ressursanalysen som skal gjennomføres høsten 2014 gjelder også hjemmetjenestene. Behovet må også samtidig ses opp i mot utvidelse av Sigdalsheimen. Flere sykehjemsplasser vil trolig medføre noe redusert press på hjemmetjenestene.

Hjemmehjelp forventes å gå med mindreforbruk på grunn av noe redusert behov.

Tjenestene i omsorgsboligene Prestfosstunet og Eggedal Eldresenter forventes å gå med merforbruk i størrelsesorden 150.000 kroner, av samme grunn som hjemmesykepleie/Sigdalsheimen; Manglende lønnskompensasjon og vikarbehov. Se over.

Husmorvikar har et periodisert forbruk på 80,75 prosent etter 2. kvartal.

Avd psykisk helse er f.o.m 2014 flyttet til tjenesteområde 2330 Forebyggende tjenester, helse.

Tjenesteområde 2550 Medfinansiering somatiske tjenester.

	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Forel SUM pr 5 mndr	Endring
2012	416 218	356 299	360 218	311 105	381 800	1 825 640	
2013	366 936	284 626	343 433	427 306	326 858	1 749 159	-76 481
2014	377 924	351 544	355 630	302 300	365 790	1 753 188	4 029

Andre kvartal ligger an til et lite merforbruk, evt balanse når man sammenligner med resultatet fra i fjor. Tjenesteområdet viser kommunens medfinansiering av innleggelser av innbyggerne, Kostnadene er uforutsigbare fra ett år til et annet, og det er lite kommunen kan gjøre for å påvirke dette. Det vises derfor oversikt over trender for første 5 måneder, de siste 3 år.

Regnskapet for 2013 endte med et lite mindreforbruk på kr 72.360,- i forhold til budsjett. I 2012 endte det med et merforbruk på kr 502.429,- i forhold til budsjett. Budsjettet for 2014 er en videreføring av budsjettet fra 2012 og 2013.

Gjennom regnskapsåret mottar kommunen akonto-fakturaer som eventuelt justeres etter første halvår, om reell bruk og akontobeløp avviker vesentlig. Innen juni påfølgende år gjøres forrige år opp, slik at kommunen betaler kun for det de reelt bruker av sykehustjenester.

Det er et ønsket mål å kunne omdisponere midler fra dette området til andre forebyggende tiltak i tråd med samhandlingsreformen. Dette «overvåkes» og vurderes fortløpende.

Budsjett og regnskap for utskrivningsklare pasienter er innlemmet i drift av Sigdalsheimen. Utdrag fra kommuneproposisjonen 2015 viser at det vil komme endringer i ordningen fra og med neste år:

8.3 Kostnadsnøkkelen for kommunene 2015

Med innføringen av samhandlingsreformen i 2012 ble det laget en egen delkostnadsnøkkel for kommunal medfinansiering og utskrivningsklare pasienter i utgiftsutjevningen i inntektssystemet for kommunene. Når kommunal medfinansiering avvikles fra og med 1. januar 2015 (jf. kapittel 10.4) må det gjøres en endring i kostnadsnøkkelen for å ta hensyn til dette. I 2015 avvikles derfor delkostnadsnøkkelen som ble innført med samhandlingsreformen. Uttrekket fra rammetilskuddet til den enkelte kommune som følge av avviklingen av kommunal medfinansiering gjøres dermed etter fordelingen gjennom samhandlingsnøkkelen.

Midlene til utskrivningsklare pasienter, som utgjorde en liten del av totalbeløpet i samhandlingsreformen, blir fra og med 2015 fordelt etter delkostnadsnøkkelen for pleie- og omsorgstjenester. Dette er i tråd med anbefalingen i rapporten «Delkostnadsnøkkelen for pleie og omsorg: Analyser av enhetskostnader, dekningsgrader, utgifter og brukerbetaling» (Senter for økonomisk forskning, 2013).

Grunnlaget for overføring av midler fra kommunene til helseforetakene som følge av avviklingen av kommunal medfinansiering baseres på beste anslag for kommunenes faktiske utgifter til kommunal medfinansiering i 2015. Regjeringen vil komme tilbake til dette i forslaget til statsbudsjett 2015.

Endelig kostnadsnøkkel for kommunene presenteres i statsbudsjettet for 2015.

Tjenesteområde 2560 Akutthjelp helse og omsorgstjenester.

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 261.000,-. Dette er ikke reellt. Periodiseringen er ikke oppdatert for dette området. Ligger an til balanse. Et evt mindreforbruk er ment å dekke kostnader knyttet til kommunale ø-hjelpsplasser ved Sigdalsheimen. Dette gjør at regnskapet ser 100.000,- bedre ut enn det reellt er, siden all inntekt er ført, men ikke utgift.

Gjelder prosjektmidler som skal utbetales til dekning av først og fremst sentrale ø-hjelpsplasser. Dette gjelder utgifter til tilbud om døgnopphold for personer med behov for akutt hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste. Som følge av samhandlingsreformen vil denne tjenesten bli en plikt fra 2016. Overføringene fra helseforetakene knyttet til døgnopphold skal føres som inntekt på dette tjenesteområdet. Sigdal er fra oktober 2013 med i interkommunalt prosjekt med

kommunene Modum, Krødsherad, Ringerike, Hole og Jevnaker. Prosjektet vil vare fram til 2016 med årlig tildeling av prosjektmidler. Prosjektet er organisert med 3 sentraliserte plasser i regi av Ringerike interkommunale legevakt, kombinert med desentraliserte plasser i hver kommune. I Sigdal er disse plassene lagt til Sigdalsheimen. Beregnet andel plasser for Sigdal er 0,56. Sigdals andel av tilskuddet var i 2013 kr 306.848,-. (2014 er dette budsjettert til 948.160,- (12 mndr)). Tilskuddet i 2013 dekket hovedsakelig ø-hjelpsplasser og økt legedekning på legevakten på Ringerike. Resterende sum (2013), kr 163.384,- gikk til tjenesten Sigdalsheimen-pleie, for å dekke merkostnader institusjonen har hatt til disse pasientene. Prosjektet skal evalueres høsten 2014, og en rapport vil bli framlagt.

Sigdal har fra 01.09.2013 -15.06.2014 hatt følgende aktivitet på kommunale ø-hjelpsplasser: 29 innleggelser; dette er 25 innleggelser fra fastlege og 4 innleggelser fra Ringerike legevakt. Fordelinga er 5 innleggelser i alderen 18-49 år, 2 innleggelser fra 50-66 år, 8 innleggelser fra 67-79 år, 8 innleggelser fra 80-89 år, 6 innleggelser fra 90 år og eldre. Til sammen 29 innleggelser. Av disse er 28 innleggelser på Sigdalsheimen og 1 innleggelse på Ringerike sentral plass.

Tjenesteområde 2611 Botilbud Sigdalsheimen.

Regnskapet viser et lavt forbruk, kun 77 prosent. Dette skyldes høyere refusjon av sykelønn enn budsjettert, men dette må ses i sammenheng med Sigdalsheimens regnskap. (Gjelder renholdsstillinger som er delt på bygg og tjeneste i henhold til kostra). Samt lave energikostnader, 160.000 kroner lavere enn periodisert budsjett. Energikostnader og kommunale utgifter er generelt usikre størrelser. Regnskapet forventes å gå i balanse, evt med et mindreforbruk dersom energikostnadene holder seg lave. Kostnadsutviklingen er imidlertid noe usikker med tanke på uforutsette behov for reparasjoner og påkostninger av inventar og utstyr underveis i året (levetid).

Tjenesteområde 2612 Botilbud Bjørkekvesten.

Forbruk på 57 prosent etter 2. kvartal. Ligger an til et mindreforbruk på 25.000,-.

Tjenesteområde 2650 Kommunalt disponerte boliger.

Forbruk på 130 prosent etter 2. kvartal. Nytt fra årsavslutning 2014 er periodisering av husleie i forbindelse med årsskiftet. Periodiseringsnøkkelen er ikke oppdatert i hht til dette, og vil synes som inntektssvikt inntil periodiseringsnøkklene er oppdatert. Energikostnadene er relativt lave. Forutsatt at alle boligene blir leid ut så forventes balanse, evt et lite mindreforbruk.

Omsorgsboligene Prestfosstunet, Heimtun, Eggedal Eldresenter, aldersboligene i Eggedal, aldersboligene i Prestfoss forventes alle å gå i balanse.

Eggedal Eldresenter: Det er svikt i etterspørselen etter de eldste leilighetene. Denne svikten i husleieinntekter har blitt dekket opp av økte husleier/indeksregulering for øvrig.

Tono Aktivitetssenter ligger an til et mindreforbruk på 25.000.

Bjørkealleen bofellesskap og Thorrudbolig forventes å gå i balanse.

Tjenesteområde 2730 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi.

I følge kostraveilederen som våre tjenesteområder er styrt etter, skal kostnader knyttet til organisering av sysselsettingstiltak for arbeidsledige og for yrkes- og utviklingshemmede. Dette gjelder praksisplasser, tilskudd til bedrifter (inkl. ASVO-bedrifter). Ligger an til balanse. Det er på dette området budsjettert 36.000,- fordelt på 2 vedtak. Begge disse er nå avsluttet, og området ligger av den grunn an til et mindreforbruk på denne summen.

Tjenesteområde 2750 Introduksjonsordning flyktninger.

I flyktningetjenesten vil ansettelsen av en 50 prosent miljøarbeider i tillegg til flyktningekonsulent i 60 prosent stilling bli videreført. Ingen budsjettmessig konsekvens. Aktiviteten innen flyktningetjenesten ligger innenfor det som blir dekket av statlige IMDI-midler. Se tjenesteområde 8500 Statstilskudd flyktninger.

Tjenesteområde 2760 Kvalifiseringsprogrammet.

Det er et mindreforbruk av KVP midler på kr 111.603,- i forhold til budsjett. Budsjettet for 2014 ble justert ihht realistisk gjennomføring jfr personalressurser. Det er planlagt økt aktivitet 2. halvår 2014. Det vil være en prioritert oppgave høsten 2014 å finne flere som kan ha mulighet til å komme ut i jobb ved hjelp av dette programmet. Det er mindre aktivitet enn budsjettet. Antydnet mindreforbruk kr 230.000,-.

Tjenesteområde 2810 Økonomisk sosialhjelp.

Her er det et merforbruk på kr 362.177,-. Dette oppleves som bekymringsfullt.

I tillegg til at det har vært en økning i antall søknader generelt, har det også vært noen brukere som har svært dårlig styring på økonomien sin og virksomheten bruker mye tid på økonomisk rådgivning og forvaltning av noen brukeres midler. Det kan i tillegg se ut som om flere har lagt seg til en livsstil og et forbruk de ikke har økonomisk mulighet til å opprettholde hvor bilhold er en del av problematikken. Dette er noe virksomheten må ta tak i samråd med nabokommuner og fylkesmannen. I tillegg til dette har det vært noen brukere med svært dårlig tannhelse som det har vært nødvendig å gjøre noe med hvor de ikke har hatt egne midler til å dekke dette og det heller ikke har vært mulig å få det dekket via folketrygden. Dette har medført en kostnad på mellom kr 100.000- 150.000,-. Antydnet merforbruk i størrelsesorden 600.000,-, mot 900.000,- meldt i 1 kvartalrapporten.

Tjenesteområde 2830 Husbankens ordninger. Bistand til etablering og drift av egen bolig Dette dekkes opp med statlige tilskudd. Eventuelt ubrukte midler avsettes til bundet fond når regnskapet avsluttes.

Tjenesteområde 8500 Statstilskudd flyktninger.

Se tjenesteområde 2750 Introduksjonsordning flyktninger.

5 Næring og drift

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
1000	Politisk styring og kontroll	38 493	36 490	36 490	-2 003	105	17 519
1200	Administrativ ledelse	626 689	368 222	368 222	-258 467	170	666 607
1203	Personal/opplæring/ velferd	27 090	2 498	2 498	-24 592	1 084	0
1210	Forvaltning av eiendommer	175 694	135 000	135 000	-40 694	130	183 945
1300	Administrasjonslokaler	372 742	278 456	278 456	-94 286	134	437 467
2320	Helsestasjon	0	0	0	0	0	999
2650	Kommunalt disponerte boliger	-60 363	-105 524	-105 524	-45 161	57	-44 074

2850	Tjenester utenfor ordinær kom.ansvarsområde	12 413	0	0	-12 413	0	59 850
3010	Plansaksbehandling (S)	-139 040	-204 428	-204 428	-65 388	68	184 257
3020	Bygge-delings-seksj (S)	-594 874	-407 900	-407 900	186 974	146	-165 563
3030	Kart og oppmåling (S)	-209 853	-297 112	-297 112	-87 259	71	-104 056
3200	Bedriftsrenovasjon	277 400	-2	-2	-277 402	-13 869 985	4 367
3250	Næringsstiltak	348 374	338 996	338 996	-9 378	103	6 893
3290	Landbrukskontor	869 890	848 200	848 200	-21 690	103	1 000 957
3292	Veterinærer	-394 785	-440 955	-440 955	-46 170	90	-361 672
3320	Kom.veier, miljø- og TST	1 042 557	1 264 026	1 264 026	221 469	82	1 080 410
3350	Område skredsvigstatue						3 900
3390	Beredskap mot brann	1 619 785	1 636 994	1 636 994	17 209	99	1 480 303
3400	Produksjon av vann (S)	708 977	586 290	586 290	-122 687	121	524 746
3450	Distribusjon av vann (S)	-1 226 702	-1 122 500	-1 347 000	104 202	109	-1 039 506
3500	Avløpsrensing (S)	844 365	1 060 806	1 060 806	216 441	80	788 978
3530	Avl.nett/innsaml. Avl (S)	-880 833	-1 309 000	-1 570 800	-428 167	67	-782 982
3540	Tøm av slamavsk.sept (S)	-1 471 273	-383 249	-383 249	1 088 024	384	-1 351 982
3550	Renovasjon (S)	-2 958 258	-2 451 508	-2 451 508	506 750	121	-3 631 510
3570	Avfallsbehandling (S)	0	0	0	0	0	525 514
3600	Miljøvern	1 990	93 118	93 118	91 128	2	131 156
3601	Friluft- og utmarksområd	354 484	353 998	353 998	-486	100	357 028
3602	Fiske- og viltforvaltning	35 750	7 482	7 482	-28 268	478	19 788
Sum		-579 289	288 398	-197 902	867 687	-201	-6 660

Planområde 5 har et positivt budsjettavvik på kr. 867.687,- og ligger på 101 prosent over periodisert budsjett etter 1. halvår 2014. Vi har hatt alle planlagte inntekter på slamtømming og renovasjon mens vi ikke har fått fakturaer når det gjelder budsjetterte utgifter ennå. For å kunne periodisere bedre skal vi prøve å komme fram til mer tydelige avtaler med tjenesteleverandører om fakturering.

1300 Administrasjonslokaler

Det går et etterslep i husleie og lønnskostnader av vaktmesteren er ført opp under administrasjonslokaler. I tillegg har vi hatt en del ekstrautgifter med elektro/telekommunikasjon.

3200 Bedriftsrenovasjon

Kostnader overstiger inntekter. Bedriftene skal faktureres for andre gang senere i år, noe vi må justere gjennom periodisering.

3320 Kommunale veier, miljø- og TST

Vi har et mindre forbruk, vi forventer en del fakturaer i slutten av året. Posten er en av de vanskeligste når det gjelder periodisering. Dette bør vi prøve å løse i dialog med utførere/entreprenørene. Vi forventer å være i balanse i slutten av året.

3400 Produksjon av vann

Vi har en del uforutsette kostnader/merutgifter ifm. haveri. Vi måtte gå over til innkjøp av pumper og bestille en del tjenester blant annet i forhold til elektro.

3500 Avløpsrensing

Vi har mindre utgifter ved avløpsrensing noe som også skylder periodisering.

3530 Avl. Nett / innsamling avløp (S)

Vi forventer at inntekter justerer seg i det andre halvåret.

3540 Tømming av slamavskillere/septikktanker

3550 Renovasjon

Innledningsvis har vi nevnt disse to poster.

Vi har fakturert for alle planlagte inntekter, det vil si at vi får bare utgifter i det andre halvår. Også her må vi endre periodisering i neste års budsjett

3010 Plansaksbehandling

Avviket for halvårsrapporten viser et positivt resultat på kr 65 388. I samme periode for 2013 hadde vi et negativt resultat på kr 184 257.

Tjenesten har forventet inntektsbringende aktivitet i denne perioden. Ut fra innkommende saker, ser det ut som at tjenesten vil ha samme tendens med mengde inntektsbringende saker ut året.

3020 Byggesaker

Avviket viser et negativt resultat på kr 186 974. I samme periode for 2013 hadde vi et positivt resultat på kr 165 563.

Det vil se ut som at vi får en forventet aktivitet videre i året, slik at endelig resultat ikke blir så langt unna budsjett.

3030 Kart- og delingssaker

Halvårsrapporten viser et positivt resultat på kr 87 259. I samme periode hadde vi et negativt resultat på kr 104 056, som delvis var et resultat av at vi måtte jobbe med innhenting av tidligere fakturerte saker.

Ut fra dagens resultat vil det se ut som vi kan tjene inn det negative selvkostfondet raskere enn planlagt.

3290 Landbrukskontor

Overforbruk skyldes kostnader til AFP som kompenseres i september. Reelt mindreforbruk for tjenesten i 1. halvår er 84.000 kr.

3292 Veterinærer

Området refunderes av statstilskudd etterskuddsvis året etter.

3600 Miljøvern

Budsjett relateres i stor grad til Vannområde Simoa. Aktiviteten har vært mindre enn forventet første halvår.

3602 Fiske- og viltforvaltning

Merforbruk vil kompenseres fra viltfondet i desember.

6 Sigdal kirkelige fellesråd

Tjenesteområde		1.halvår 2014	Justert budsjett 2014	Vedtatt budsjett 2014	Avvik i kr	Forbruk i prosent	1.halvår 2013
3900	Kirkelig fellesråd	1 696 000	1 696 000	1 696 000	0	100	1 633 000
3930	Kirkegårder	1 150 000	1 150 000	1 150 000	0	100	1 100 000
Sum		2 846 000	2 846 000	2 846 000	0	100	2 733 000

Kirkelig fellesråd har fått overført tilskudd på kr 2.846.000,- i 1. kv. 2014.

INVESTERINGER

Pr.nr.	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 30.06.2014 A	Sum brukt totalt pr. 30.06.2014 B	Brukt i 1. halvår 2014	Rest bevilgning A - B	Kommentar
010001	2012	Elektronisk saksdistribusjon	267 400	269 540	83 799	-2 140	Avsluttet
010002	2013	Nye nettsider, plattform og utforming	100 000	13 098	13 098	86 902	Arbeidet er godt i gang, kun mindre oppstartsutgifter er påløpt, - men ny leverandør må vurderes.
010040	2013	VISMA Enterprise	1 750 000	994 675	545 601	755 325	Går som planlagt
020021	2011	Uteområde Nerstad skole TST	1 566 478	993 035	0	573 443	Prosjektet er under arbeid, grunnet klage på rundkjøring. Teknisk etat følger opp prosjektet.
020040	2010	Ungd.skole/Pr.samfunnshus nytt varmesystem	4 800 000	4 291 960	6 000	508 040	Beregnet avsluttet i 2014.
020050	2010	Uteområde Prestfoss skole	300 000	285 123	0	14 877	Restbeløpet er tiltenkt innkjøp av utstyr.
020060	2013	Opprust. Uteområde Pr.smfhs/SUS-TST	1 600 000	78 504	0	1 521 496	Starter med parkering høsten 2014 og foretar undersøkelse ang. skatepark.
022001	2013	Tilbygg/utbedr. Ytre garderobe Enger bh	200 000	4 000	0	196 000	I utg. pkt. flyttet til 2016.
022002	2014	Eggedal bhg. og skole-drenering av parkeringsplass	425 000	4 275	4 275	420 725	Prosjektet er i gang
050030	2006	Oppgangssag Tveitensamlingen	745 000	735 904	0	9 096	Benyttes i 2014
050080	2012	Prosjektering Magasinebygget	100 000	0	0	100 000	Sees i sammenheng med utvikling av området. Det jobbes med dette prosjektet i styret i Tveitensamlingen.
030001	2014	Trygghetsalarmer på mobil	240 000	0	0	240 000	Hj.tj., velf.tekn.: Ses sammen m. flere kommuner og avtaler med HF, Prosess overordnet arbeid starter høst 2014 i LSU. (Effektivisering av samarb. m. andre aktører: Legevakt, HF, andre sykehus m.v.)Ca 70.000,- vil gå til tr.hetsalarm på mobil, for

							øvrig vil det bli søkt overf. midler til dekn. av merkostn. Pda- prosjekt 030012. det øvrige kan skyves ut i tid; analoge system utrang. ca 2017.
030010	2009	Utredning og utvidelse av Sigdalsheimen	33 580 000	1 405 879	444 278	32 174 121	Ferdigstilles august 2015. 40% investeringstilskudd
030011	2011	Ny heis og hovedinngang Sigdalsheimen	1 900 000	1 634 074	11 970	265 926	Ferdigstilles august 2015. 40% investeringstilskudd
030012	2013	Innkjøp PDA	120 000	0	0	120 000	Hjemmetjenesten; del av velferdsteknologi (mobile terminaler til pasientdok.) ; kjøpes inn august 2014. Må få midler overført fra f.eks 03001 Trygghetsalarmer for mobil.
030013	2014	Solskjerming Sigdalsheimen	200 000	0	0	200 000	Utført juli 2014
030014	2014	Pleie- og rehabiliteringsutstyr SH	100 000	0	0	100 000	Utføres høsten 2014
030015	2014	Ombygging av veranda 2.etasje SH	282 000	0	0	282 000	Avventes til etter utbygging, pga den totale prosjektmengen som berører driften på Sigdalsheimen.Utføres 2015/2016
030016	2014	Velferdsteknologi SH	187 000	0	0	187 000	Ses sammen med flere kommuner, avtaler med HF, overordn. Arbeid/Prosess starter høst 2014 i LSU.(Effektivisering av samarb. m andre aktører: Legevakt, HF, andre sykehus m.v.)
030022	2014	Oppussing park.plass og uteomr. Thorrudbygg	200 000	0	0	200 000	TTF: asfaltering Utført juli 2014, ferdigstilles august 2014
030030	2011	Omsorgsboliger Prestfoss	16 160 000	16 117 368	7 500	42 632	Avsluttes september 2014. Ettårsbefaring. 30% investeringstilskudd
030040	2012	Universell utformet flyktningsbolig	3 367 100	3 152 413	0	214 687	Avsluttes 2014. Ettårsbefaring oktober 2014. Tilskudd for utleiebolig 20%
030050	2014	Carport - hjemmenestene Pr. og Eggedal	250 000	0	0	250 000	150.000 ble i sak FS 13/51 omdisponert til prosjekt 030010 da parkeringskjeller inngår her. 100.000 til carport Eggedal gjenstår Ikke påbegynt. Er behov da det står kommunebil kont. Vurd. Ombygg ekst garasje/uthus
060001	2011	Sandsbråten, toalettbygg	250 000	193 886	0	56 114	Avsluttes i 2014
060002	2014	Garderober Eggedal Brannstasjon	250 000	0	0	250 000	Starter vår 2014, avsluttes 2015
060003	2014	Kjøp av driftsoperatørbil	360 000	375 608	375 608	-15 608	Finansiert med bilbytte
060010	2009	Planlegging nytt rensanlegg Eggedal	12 740 000	12 720 912	133 245	19 088	Avsluttes 2014, mindre forbruk overføres til andre prosjekter ihht KS vedtak
060013	2011	Vannbehandlingsanlegg - N.Eggedal	3 128 586	38 116	9 900	3 090 470	Fortsetter, avsluttes 2015
060014	2014	Eggedal vannverk	200 000	106 692	106 692	93 308	
060020	2012	Ledningskartverk	500 000	349 289	0	150 711	Søkt ekstrabevilgning
060021	2012	Rehab.lednett N. Eggedal	500 000	0	0	500 000	Utsettes til 2015
060022	2012	Kjøp/instalering av vannmålere	1 000 000	1 068 598	332 406	-68 598	Avsluttes 2014
060030	2010	Opparbeiding boligtomter	400 000	0	0	198 270	Del av bevilgningen var brukt i 2013 til å finansiere pr. 060031

060040	2006	Kommunale veier	10 000 000	8 060 308	300 000	1 939 692	Pågående prosjekt Skallandsveien, ferdigstilles 2014
060041	2011	Kommunale veier- Rabbenveien	8 000 000	4 485 981	0	3 514 019	Rabbenveien er ferdigstilt. Mindreforbruk blir foreslått til neste prioriterte prosjekt ved egen sak
060042	2011	Forskuttering Eggedalkrysset	2 235 000	2 083 539	0	151 461	Avsluttet. Mindreforbruket skal omdisponeres med egen sak
060052	2014	Sikring av trapp/inngangsparti kommunehuset	125 000	0	0	125 000	Påbegynnes høsten 2014
060070	2012	Tiltak slambehandling	700 000	317 972	0	382 028	Avsluttes 2015
070010	2009	Utbedring Solumsmoen kapell	530 000	330 000	0	200 000	Arbeid pågår.
070030	2009	Driftsbygning Holmen kirkegård	1 000 000	900 000	0	100 000	Arbeid fortsetter, bla beplantning
070042	2012	Traktor Eggedal kirkegård	300 000	0	0	300 000	Utsettes
070060	2009	Uthus Eggedal kirkegård	150 000	0	0	150 000	Forventes igangsatt 2014
070080	2013	Brannversling kirkene	200 000	0	0	200 000	Forventes igangsatt 2014

Prosjekter med egne bevilgninger i driftsregnskapet:

Pr.nr.	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 30.06.2014 A	Sum brukt totalt pr. 30.06.2014 B	Brukt i 1. halvår 2014	Rest bevilgning A - B	Kommentar
101001	2013	Bolyst og blilyst i Sigdal 2013	1 000 000	23 159	23 159	976 841	
910001	2014	KOSTRA-analyse	290 000	40 600	40 600	249 400	
910020	2013	Kurs IKT og fagligveiledning (2år)	64 000	0	0	64 000	
920032	2014	Prestfoss-lakkering av gulver på baser	100 000	0	0	100 000	Under arbeid
920041	2014	Nerstad skole - brannverntiltak	50 000	4 155	4 155	45 845	Prosessen er satt i gang.
922001	2014	Enger bh - rehabilitering tak, varmekabler	105 000	0	0	105 000	Tilbudsinnhentelse igangsatt i august 2014
950011	2014	Nerstad samf.hus - brannverntiltak	100 000	72 000	72 000	28 000	Under arbeid. Ferdigstilles i 2014
950020	2007	Kommunale kulturbygg	1 325 981	1 338 851	122 110	-12 870	Ferdigstilles i 2014 under forutsetning av utbetaling av spillemidler.
950060	2010	Lufting av grassmatte sentralbanen	230 000	217 605	0	12 395	Benyttes etter behov på banen.
950070	2011	Kulturpris	88 303	78 400	0	9 903	Benyttes til produksjon av flere kulturpriser.
950073	2014	Sigdalshallen - nytt gylv	585 000	0	0	585 000	Prosjektet er gjennomført. Fikk ikke spillemidler i 2014. Trenger midre midler enn først budsjettet.
930010	2005	Rehabilitering trygdeboliger, Sigd.hejmen	525 000	311 849	31 058	213 151	Malerarbeidene startet uke 32 og vil pågå til og med uke 35/14. Tak trygdeboliger er skiftet. Gjenstår til 2015: skifte tak Stabburet og Garasje. Avsluttes når siste tak er byttet.
930011	2013	Trygdeboliger, innvendig vedlikehold	50 000	17 663	0	32 337	1 bolig gjenstår, gjøres av egne ansatte. Gjøres ved utflytting.

930021	2013	Riving av uthus Helsestasjon/park.plass	50 000	29 605	3 986	20 395	Oppr var prosjektet tiltenkt «utredning, framtidig løsning for bygg Helsestasjonen». Prosjektet ble omdisp. I sak ks 13/64 til å rive uthus og anlegge grusparkering. Prosj. Er ikke endelig avsl. Restmidler kan brukes til videre utredning fr.tidig bygg. Ses sammen med utvikling for øvrig i dette området.
930030	2012	Etterisolering Thorudbygget	25 000	0	0	25 000	Ikke påbegynt. Har sendt klage til entreprenør og arkitekt med ønske om tilbakemelding om ombygg av veranda til personalbase er fagmessig utført ihht forskrift
930040	2012	Brannverntiltak og oppgradering planløsning	100 000	16 404	0	83 596	Delvis utført. Brannjør i Prestfosstun er ferdigstilt. Oppgrad av planløn rehab.avd ses sammen med utvidelse av SH. Ferdigstiltes 2015.
930051	2014	Gulv Tono	80 000	49 108	49 108	30 892	Utført 1halvår 2014
930061	2013	Ny tøyrolle Sigdalsheimen	80 000	0	0	80 000	Kjøpes inn august 2014.
930062	2014	Utbedring av vaskeriet	200 000	0	0	200 000	Påbegynnes i aug/sept 2014
930070	2013	Baderom Bjørkealleen- oppussing	80 000	0	0	80 000	Konkurranse avholdt 1. bad tas i 2014, deretter tas øvrige, se øk plan.
930071	2014	Utbedring av gulv, ganger Bjørkealleen	50 000	0	0	50 000	Avvenes. Lavere pri. Enn bad Bjørkealleen.
930080	2013	Nordboligen, utvendig vedlikehold	100 000	0	0	100 000	Malerarbeidene startet uke 32 og vil pågå til og med uke 35/14. Veranda og ytterdør skiftes ut høsten 2014.
930090	2013	Eggedal eldrecenter, teknisk utstyr	60 000	0	0	60 000	Konkurranse avholdt. Bestilt. Utført august 2014
106007	2011	Trafikksikkerhetstiltak	100 000	0	0	100 000	
960001	2012	Spyling og rehab.hovedvannledning er	300 000	0	0	300 000	Ferdigstiltes 2015
960020	2005	Oppfølging av tiltak i kommuneplanen	250 000	86 657	0	163 343	Kjøp av ekstern ekspertise 2014-2015
960030	2008	Sentrumsutvikling Prestfoss (sperret)	513 100	510 810	0	2 290	Avsluttet
960031	2011	Fosselandet, gangsti	160 000	0	0	160 000	Påbegynnes i 2014
960032	2011	Regulering, Pr.sentrum	145 000	48 832	21 449	96 168	
960033	2011	Kartlegging av skiltebehov	297 789	8 546	2 874	289 243	Midlene skal brukes til Matrikkelføring 2014-2015
960070	2014	Holmen gml. Kirkegård	50 000	0	0	50 000	Utbedring av gjerde 2014
970012	2012	Forbedring av orgel Eggedal kirke	60 000	30 000	30 000	30 000	Arbeid pågår.
970013	2014	Maling av Eggedal kirke	200 000	0	0	200 000	Etter ferien 2014
970030	2010	Vanningsanlegg Holmen kirkegård	108 000	0	0	108 000	Utsettes
970032	2012	Utbedring bærerom og utv.maling Holmen kapell	60 000	60 000	60 000	0	Avsluttet

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/190-4
 Løpenr.: 5306/14
 Arkivnr.: 153
 Saksbeh.: Berit Kathrine Jokerud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for oppvekst og kultur	01.09.2014	OK-14/16
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/37
Kommunestyret		KS-/

TILBAKEFØRING AV MIDLER PÅ INVESTERINGSBUDSJETTET FOR OPPVEKST OG KULTUR

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Midler til prosjekt «Tilbygg og utbedringer ytre garderobe Enger barnehage» flyttes fra investeringsbudsjettet i 2016 til 2014.

Kr. 100.000,-, opprinnelig avsatt til *kjøkken* i 2016, men som ble overført til post «*ny garderobe*» (sak KS-13/78), tilbakeføres til *kjøkken* i 2016 som planlagt.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

Søknad fra Enger barnehage av 15.08.2014 om tilbakeføring av midler
 Forslag til løsning.

Saksutredning

Konklusjon:

Rådmannen ser behovet eier av Enger barnehage har for å få utbedret garderobeforholdene.

Med bakgrunn i mottatte brev fra Enger Barnehage viser det seg at man kan utbedre garderobeforholdene innenfor opprinnelig ramme med midler bevilget i 2013. Gitt foreliggende anmodning og forslag fra barnehagen, foreslår rådmannen å flytte restmidler på 022001 «Tilbygg og utbedringer ytre garderobe Enger Barnehage» til 2014, for gjennomføring slik barnehagen nå foreslår.

Med bakgrunn i at opprinnelig ramme strekker til for tiltak i garderoben, omdisponeres midler til kjøkken i 2016, slik dette i utgangspunktet var foreslått fra administrasjonen.

Bakgrunn:

I Kommunestyrets sak 115/12 ble det under behandling av handlingsprogram og økonomiprogram for 2013/2016 vedtatt igangsettelse av tilbygg og utbedringer av ytre garderobe ved Enger barnehage. Utgangspunktet var at det skulle bygges på ca 10 m², slik at barna fikk plass til å

sette fra seg støvler og sko, henge fra seg regnklær, dresser, luer, votter m.m. Det ble avsatt kr 200 000 til prosjektet som skulle prosjekteres i 2013 og gjennomføres i 2014.

Det viste seg imidlertid at det pga. byggtekniske årsaker var vanskelig å få til et tilbygg på ca. 10 m². Med utgangspunkt i eiers ønsker og behov, ble derfor det skissert et tilbygg på 32 m². Arkitekt Heier, antydte at et tilbygg av en slik art ville kunne beløpe seg til ca. kr 850 000 eks. mva. inklusiv prosjektering, og det var derfor behov for en tilleggsbevilgning på kr 650 000. For å vise at barnehageeier virkelig ønsket å få en bedre fysisk tilrettelagt barnehage, vedtok eierstyret i Enger barnehage å bidra med kr 400 000. I tillegg var de villige til å anskaffe inventar til garderoben og bidra med dugnadsarbeid som f.eks. å male. For å få realisert prosjektet etter disse innspillene, var det behov for et ytterlig låneopptak i kommunen på kr 250 000. Eier av Enger barnehage søkte derfor om økte midler fra kommunen, slik at prosjektet kunne realiseres.

Til tross for disse innspillene så rådmannen ikke mulighet til å kunne prioritere investeringen. Dette skyldtes bla. at det ble et kostbart prosjekt sett i forhold til at barnehagebyggets alder og tilstand, og at en større garderobe ikke var et pålegg fra noen instans. Hovedutvalget for oppvekst og kultur behandlet saksnr. 43/13 den 13.11.2013 med rådmannens forslag som følger;

«Rådmannen ser ikke mulighet til å prioritere en investering på kr 150 000 fordelt over 3 år i perioden 2014-2017, for å realisere prosjekt tilbygg garderobe i Enger barnehage».

Det ble fremmet alternativt forslag i hovedutvalget, og rådmannens forslag falt med 5 mot 1 stemme. Nytt forslag til vedtak, som ble enstemmig vedtatt i Formannskap, og i Kommunestyret 13.12.2013 ble; «Tilbygg ny garderobe Enger barnehage tas inn i investeringsbudsjettet i 2016. Midler avsatt til kjøkken i 2016 overføres til post ny grovgarderobe»

På bakgrunn av at grovgarderoben i Enger barnehage er svært liten, og skaper trengsel og frustrasjoner fra både små og store, vedtok Enger barnehage i eierstyremøte 13.02.2014 at de ikke ønsket å utsette prosessen med å få en bedre løsning på garderobeforholdene. Barnehageeier har jobbet med saken utover våren og sommeren, og etter møte med administrasjonen, har de kommet frem til at de ønsker å få tilbakeført midlene som opprinnelig ble avsatt i 2013 til bruk i 2014. Dette fremkommer i søknad av 15.08-2014.

Vurdering:

Det ble i utgangspunktet satt av midler til en ny grovgarderobe i 2013, men på grunn av byggtekniske utfordringer lot det seg ikke gjennomføre i 2013/14. På bakgrunn av ny søknad fra eier om økte midler, vedtok Kommunestyret å slå sammen 100 000 kr som var avsatt til nytt kjøkken i barnehagen sammen med resterende midler fra prosjektet. Midlene ble videre vedtatt flyttet til investeringsbudsjettet 2016.

Enger barnehage har et stort behov for å få utbedret garderobeforholdene, og ved å flytte de opprinnelige midlene avsatt til utbedring garderobeforhold tilbake til 2014, kan eier starte prosessen med å bedre forholdene til barn, foreldre og ansatte.

Da den nå planlagte løsningen viser seg å kunne realiseres innenfor rammen av den opprinnelige bevilgning ønsker barnehagen å tilbakeføre midler opprinnelig avsatt til kjøkken til dette formålet i 2016.

Eier har vært i kontakt med Teknisk etat og fått klarsignal til endringene.

Rådmannens forslag til vedtak:

Midler til prosjekt «Tilbygg og utbedringer ytre garderobe Enger barnehage» flyttes fra investeringsbudsjettet i 2016 til 2014.

Kr. 100.000,-, opprinnelig avsatt til *kjøkken* i 2016, men som ble overført til post «*ny garderobe*» (sak KS-13/78), tilbakeføres til *kjøkken* i 2016 som planlagt.

Hovedutvalget for oppvekst og kultur behandlet saksnr. 9/14 den 21.05.2014

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Hovedutvalgets vedtak:

Følgende budsjettjustering foretas for oppvekst og gjøres gjeldende fra 01.04.2014:

Det overføres lønnsmidler for 5 % stilling fra skolesjef og til rektor ved Eggedal skole

Det overføres lønnsmidler for 5 % stilling fra skolesjef og til rektor ved Prestfoss skole

Det overføres lønnsmidler for 5 % stilling fra skolesjef og til rektor ved Nerstad skole

Det overføres lønnsmidler for 5 % stilling fra skolesjef og til rektor ved Sigdal

Ungdomsskole

Lønnsmidlene tilsvarer i 9 mnd. totalt kr 76 524,- og overføres fra funksjon 1200 til 2020.

Dersom situasjonen for ansatt endrer seg, føres lønnsmidlene tilbake til oppvekst.

Hovedutvalget for oppvekst og kultur behandlet saksnr. 16/14 den 01.09.2014

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

20 AUG. 2014

N. Eggedal 15.08.14.

Sigdal Kommune
v/ Rådmannen
3350 Prestfoss.

Anmodning om tilbakeføring av midler.

Vedrørende utbygging av ny garderobe i Enger barnehage; sak 62/13 i Formannskapet.

Vedtak: "Tilbygg ny garderobe Enger barnehage taes inn i investeringsbudsjettet i 2016. Midler avsatt til kjøkken i 2016 overføres til post ny garderobe."

Enger barnehage har i eierstyremøte 13 februar 2014 vedtatt at vi ikke ønsker å utsette prosessen med å få en bedre løsning på garderobeforholdene. Vi hadde selvsagt ønske om å få til en optimal og "fremtidsrettet" løsning, men da ikke det kan la seg løse før i 2016, velger vi å gå for en raskere løsning som også kommer til å bedre forholdene.

Vi har jobbet med saken utover våren og sommeren, og etter møte med rådmannen, skolesjefen og barnehagekonsulenten har vi kommet til at vi ønsker å få tilbakeført de midlene som ble overført til utbyggingen i 2016, til 2014.

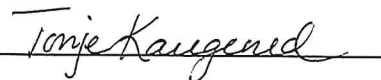
Vi ønsker da å bruke de midlene til å omstrukturere inne i eksisterende bygg. Det vil si å kjøpe et lite lagerrom av leikvang, slå ned noen vegger for å utvide garderobe inn i kontoret til daglig leder og omorganisere noen av de eksisterende rommene. Se vedlegg.

Vi har også vært i kontakt med Teknisk etat, som har gitt oss klarsignal.

Vedlikeholdsplanen slik kommunen har prioritert, vedrørende bytte av nytt kjøkken, vil da være gjeldende i 2016.

Vi håper på en positiv dialog.

Mvh Enger barnehage v/

Tonje Kaugerud

Daglig leder.

Representant fra eierstyret.

Organisasjonsnummer 971478950

Telefon 32712590. E-post : post@engerbarnehage.no

Nettside: engerbarnehage.no

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/639-2
 Løpenr.: 4631/14
 Arkivnr.: 510
 Saksbeh.: Toril Marlene Staxrud

Styre/råd/utvalg
 Formannskapet

Møtedato
 11.09.2014

Saksnr.
 FS-14/38

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER 2014, KAP. 3, 4 OG 5

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Formannskapet tar de lokale føringene for kap. 3, kap. 4 og kap. 5 forhandlingene 2014 til orientering.
2. Det administrative forhandlingsutvalget gis fullmakt til å gjennomføre og godkjenne forhandlingsresultatet for de lokale kap. 4 forhandlingene med inntil kr. 5000,- utover pottens størrelse.
3. Det administrative forhandlingsutvalget gis fullmakt til å gjennomføre og godkjenne forhandlingsresultatet for kap. 3 og kap. 5 forhandlingene for 2014.
4. Forhandlingsresultatet refereres for formannskapet.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg: Organisasjonsplan, lønnspolitisk plan

Saksutredning

Konklusjon:

- Ny Hovedtariffavtale for tariffperioden 1.5.2014 til 30.4.2016 ble vedtatt ved uravstemning 23.6.14 av alle organisasjoner unntatt Utdanningsforbundet, Lektorlaget, Skolenes landsforbund og Musikernes fellesorganisasjon. Disse organisasjonene er i dag i strek.
- Det er avsatt en pott på 1,0%, til lokale lønnsforhandlinger i kap. 4 som skal gjelde fra 01.07.14.
- Det administrative forhandlingsutvalget gis fullmakt til å godkjenne et forhandlingsresultat for de lokale kap. 4 forhandlingen som overstiger potten med inntil kr. 5000,-.
- Medarbeidere i kap. 3.4.1 (med unntak av rådmann og personalsjefen), 3.4.2 og kap 5 får sin lønn fastsatt ved lokale forhandlinger hvert år. Det legges opp til at de som forhandles for i kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap. 5 ikke skal ha dårligere lønnsutvikling enn de det forhandles for etter kap. 4.
- Det administrative forhandlingsutvalget gis fullmakt til å gjennomføre og godkjenne kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap. 5 forhandlingene for 2014.

- Utover de sentrale føringene ønsker rådmannen å utjevne skjevheter, bruke lønn som virkemiddel for rekruttere og beholde, belønne medarbeidere som yter en ekstra innsats, er åpen for nye oppgaver og/eller hever sin kompetanse.
- Lokale lønnsforhandlinger skal gjennomføres etter lokal lønnspolitisk plan.

Bakgrunn:

I forbindelse med tariffrevisjonene pr. 26.5.2014 ble det fastsatt sentrale føring for kap. 4 forhandlingene 2014. Årests oppgjør endte på 3,3 % (hvorav 1,0% er satt av til lokale lønnsforhandlinger) eller minimum kr. 8 500,-. Oppgjøret har to virkedatoer. Første er 1.5.2014 og gjelder alle sentrale tillegg. Det andre virkningspunktet er 1.1.7.2014 og gjelder for lokale lønnsforhandlinger i kap. 4. Tidligere personlige tillegg som er fremforhandlet lokalt siden 2006 ligger på toppen, jfr. lønnspolitisk plan. Hovedtillitsvalgte med hel permisjon avlønnes med minimum kr. 391 000,-. Minstelønnsgruppen skal etter 20 års ansiennitet lønnes i minimum kr. 364 000,- pr. årslønn. Timelønn pensjonister er kr. 180,-. Vi skal bruke Sigdal kommunes lønnspolitiske plan i forhandlingene.

Økonomiske ramme 2014

Årslønnsvekstramme 2013-2014 for stillinger i HTA kap. 4.

Overheng til 2014	0,40%
Anslag lønnsglidning	0,20%
Generelle tillegg 2,15%,/ kr. 8.500 fra 1.5	1,48%
Heving minstelønnsatser/	
Garantilønn 20 års ansiennitet fra 1.5	0,06%
Andre sentrale tillegg	0,7%
Midler til lokale forhandlinger	
1,0% pr. 1.7.2014	0,50%
Anslag årslønnsvekst 2013-2014	3,34%

Stillingsgrupper	Minstelønn pr. 01.05.12						
	0 år	2 år	4 år	6 år	8 år	10 år	20 år
Kap 4 B							
Stillinger uten særskilt krav om utdanning	273 700	278 800	278 800	278 0800	293 800	339 900	364 000
Fagarbeiderstillinger/ tilsvarende fagarbeiderstillinger	316 300	320 600	318 600	318 600	327 500	375 100	
Stillinger med krav om høyskoleutdanning	364 500	371500	369 500	369 500	386 000	419 500	
Stillinger med krav om høyskoleutdanning med ytterligere spesialutdanning	383100	389 600	387 600	387 600	398 700	447 600	
Stillinger med krav om mastergrad	41 800	421 800	422 000	422 000	462 100	491500	
Kap 4 C							

Lærer	369 700	378 600	382 200	382 200	392 800	408 600	451 200
Adjunkt	410 800	420 700	425 000	425 000	437 000	443 300	480 300
Adjunkt (m tilleggssutd)	440 500	450 900	450 900	450 900	464 100	478 400	517 800
Lektor	462 600	471 300	472 000	472 000	479 300	508 100	558 300
Lektor (m tilleggssutd)	477 700	489 100	489 100	489 100	503 000	524 400	583 100

Det er avsatt en pott på 1,0%, som skal gjelde fra 01.07.14 til lokale kap. 4 forhandlinger. Det er ingen pro rata andel av potten til undervisningspersonalet eller andre ansatt grupper. Potten for de lokale kap. 4 forhandlingen er foreløpig ikke beregnet.

Kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap. 5 forhandlinger.

Arbeidstakere som kommer inn under kap. 5 i HTA, får i sin helhet lønnen fastsatt lokalt, uavhengig av hva om skjer mellom de sentrale partene som forhandler for arbeidstakere i kap. 4. Det er den enkelte kommunen selv som avgjør hvor store ressurser som skal benyttes til kap. 5 forhandlinger. Det er vanlig at det administrative forhandlingsutvalget får fullmakt til å gjennomføre og godkjenne forhandlingene med utgangspunkt i sentrale føringer som; lønnsutviklingen i tariffområdet, samt kommunens totale situasjon, herunder økonomi og krav til effektivitet. Andre ledere som rapporterer direkte til ledere som nevnt over (rådmann/personalsjef), får fastsatt sin lønn etter forhandlinger lokalt, jfr. Kap 3.4.1 og 3.4.2. Det er organisasjonsstrukturen som avgjør hvilke ansatte som skal forhandles for i kap. 3. Pendelvoldgift ved 5.2-forhandlinger kan ikke lenger avtales ved brudd i forhandlingene. Vanlig lokal nemd er nå eneste tvisteinstitutt.

Føringer for lokale lønnsforhandlinger kap. 4 forhandlinger

Lokale forhandlinger etter HTA kap. 4 føres av det administrative forhandlingsutvalget. Det avsettes en pott på 1,0% med virkning fra 1.7.2014. Til tross for at en opererer med et gitt kronebeløp, kan det være vanskelig å få forhandlingene til å gå opp "på krona". Ved de siste forhandlingene har det administrative forhandlingsutvalget fått fullmakt til å godkjenne et oppgjør som går inntil kr. 5000,- utover den beregnede pottens størrelse. En slik fullmakt innebærer at vi slipper å gå tilbake til formannskapet for å få protokollen godkjent. Det er et mål å ikke overskride potten mer enn høyst nødvendig. Personlige tillegg gitt ved 2006, 2008 og 2010 forhandlingen skal ligge på topp av årslønn.

Føringer for lokale kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap. 5 forhandlinger

Lokale kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap 5 forhandlinger gjennomføres av det administrative forhandlingsutvalget unntatt for medlemmer av forhandlingsutvalget. Medlemmer av forhandlingsutvalget vil få sin lønn fastsatt av politikerne etter forhandlinger med den enkeltes arbeidstaker-organisasjon. Det administrative forhandlingsutvalget bør av praktiske hensyn få fullmakt til å godkjenne forhandlingsresultatet som senere refereres for politisk nivå. De sentrale føringene legger opp til at lederstruktur er fastsatt lokalt. Organisasjonsstrukturen/kartet er i så måte avgjørende for hvem det forhandler på etter kap. 3. Det legges opptil at de det forhandles for i kap. 3.4.1, 3.4.2 og kap. 5 ikke skal ha en dårligere lønnsutvikling enn de som forhandles for i kap. 4. Utover de sentrale føringene i HTA ønsker rådmannen å benytte lokal pott til oppretting av skjevheter og belønne medarbeidere som yter en ekstra innsats, er åpne for nye oppgaver og/eller hver sin kompetanse.

Gjennomføring av forhandlingene

Det er satt en frist for gjennomføring av de lokale forhandlingene til 1.11.2014 med en frist for anke den 15.11.2014.

Leder Sigdalsheimen/ hjemmetjenesten Linda M. Torgersen	Skolesjef Kari Anita Brendskag	Teknisk sjef Johannes Michielsen	Rådmann Jens Sveaass	Landbrukssjef	Økonomisjef Nataliya Malyna	Personalsjef Toril M. Staxrud
--	---	---	--------------------------------	----------------------	---------------------------------------	---

I	I	I
Rektor Ungdomsskolen Stig Jørstad	Avd. Leder Landbruk Kjell Ove Hovde	Nav-leder Barbro Holmgren
Rektor Prestfoss Anne Hilde Fragått	Leder forvaltning Steinar Strøm	Ledende helsesøster Gunhild Albjerk
Rektor Nerstad Kari Aasen Ingebo	Leder bygg- og vedlikehold Torstein Helgetveit	Leder tjenester for funksjonshemmede Turid Flaget
Rektor Eggedal Gunvor F. Lien		Leder tjenester for psykiatri Hans Chr. Ruud
		Barnevernleder Siv Rørvik
		Kultur- og ungdomsleder Hilde Gundersen
		Bibliotekleder

INTERNT NOTAT

Rådmannen

Til: Arbeidsgruppe lønnspolitisk plan

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
520 &30	S.nr: 05/00121-008 Sbh: RL L.nr: 004998/05		09.06.2006

Innhold

KAPITTEL 1

1.1 Målsetning for lønnspolitikken

1.2 Senior og livsfasetiltak

1.3 Evaluering av planen

KAPITTEL 2 Lønnsregulering

2.1.1 Ved ansettelse og vurdering av ansiennitet kapittel 4

2.1.2 Ved ansettelse og vurdering av ansiennitet kapittel 3 og 5

2.1.3 Særskilte forhandlinger etter kapittel 4 og 5

2.1.4 Beholde arbeidstakere etter kapittel 4 og 5

2.1.5 Beholde arbeidstakere etter kapittel 3

2.1.6 Generelle bestemmelser ved årlige lokale forhandlinger

2.1.7 Retningslinjer for drøftingsmøte

2.1.8 Ved årlige lokale forhandlinger etter kapittel 4

2.1.9 Lederavlønning etter kapittel 4.

2.1.10 Ved årlige lokale forhandlinger etter kapittel 5

2.1.11 Ved årlige lokale forhandlinger etter kapittel 3.

2.1.12 Lederavlønning etter kapittel 3

KAPITTEL 3. Gjennomføring av forhandlinger

Vedlegg 1 Retningslinjer for drøftingsmøtet

Vedlegg 2 Retningslinjer for gjennomføring av forhandlingene

Vedlegg 3 Retningslinjer for kriterier

Vedlegg 4 Skjema lønnspolitisk plan

Vedlegg 5 Arbeidsgiverpolitikk Sigdal kommune

Kapittel 1 Innledning

I forbindelse med gjennomføring av lokale forhandlinger i Sigdal kommune, har behovet for å utvikle en lokal lønnspolitikk blitt tydeliggjort. Opplevelsen av en rettferdig lønn som er forutsigbar, etterprøvbart og som har forankring både hos arbeidsgiver og arbeidstakere legger til rette for å skape et godt arbeidsmiljø. Sigdal kommunes formannskap vedtok i september 2004 at de skulle utarbeides en lønnspolitisk plan for kommunen. Arbeidet har vært organisert rundt en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen har bestått av følgende: Rådmann Kjell Tore Finnerud, Personalsjef Rune Lothe (til januar 2006), Utdanningsforbundet v/Anne K. Grøterud, Norsk Sykepleierforbund v/Olaf Lillemoen, Fagforbundet v/Karin Ravnås og KFO v/Britt Nymoen.

1.1 Målsetning for lønnspolitikken

Hovedmål: *Den lokale lønnspolitikken skal bidra til å "skape no" i Sigdal kommune*

Sigdal kommunes lønnspolitikk skal:

- Være kjent for alle ansatte, og sikre et godt arbeidsmiljø.
- Bidra til å rekruttere, utvikle og beholde kreative, samt godt kvalifiserte medarbeidere og på denne måten hjelpe den enkelte virksomhet til å nå sine mål.
- Være fremtidsrettet og motivere medarbeidere til å utvikle sine kunnskaper, holdninger og ferdigheter slik at vi sammen kan møte de utfordringene kommunen står ovenfor.
- Sikre gode ledere med høy kompetanse.
- Støtte opp om en livsfaseorientert personalpolitikk.
- Lønnsnivå som er konkurransedyktig.
- Lik lønn for lik kompetanse.
- Personlige tillegg gitt ved lokale forhandlinger opprettholdes uavhengig av senere sentrale forhandlinger.

1.2 Senior og livsfasetiltak

Sigdal kommune ønsker å utvikle en livsfaseorientert personalpolitikk. Arbeidsgruppen gis i oppdrag å utarbeide retningslinjer for livsfasepolitikk. Utvalgets innstilling skal være ferdig innen 1. mars 2007 og skal deretter innarbeides i lønns og personalpolitikken.

1.3 Evaluering av planen

Sigdal kommunes lønnspolitiske plan evalueres ved begynnelsen på en ny tariffperiode. Vedleggene til planen kan evalueres ved det årlige drøftingsmøtet.

Kapittel 2 Lønnsregulering

Det må være en sammenheng mellom kommunens/virksomhetens mål og den lokale lønnspolitikken. Hovedtariffavtalen legger opp til fire ulike måter å gjennomføre lønnsregulering:

1. Ved ansettelse og vurdering av ansiennitet
2. Gjennom særskilte forhandlinger
3. For å rekruttere og beholde arbeidstakere
4. Ved årlige lokale forhandlinger

2.1.1 Ved ansettelse og vurdering av ansiennitet kapittel 4

Ved ansettelse i Sigdal kommune og vurdering av ansiennitet gjelder det sentrale lønns og stillingsregulativet jf hovedtariffavtalen. Vurdering og innplassering av arbeidstakere over sentralt fastsatte minstelønnsseter gjøres av virksomhetsleder i samarbeid med tillitsvalgte og rådmann etter følgende kriterier:

1. Arbeidstakeren har real kompetanse utover det stillingen krever og arbeidsgiver har behov for eller ønsker denne type kompetanse.
2. Arbeidstakere som har real kompetanse som det er vanskelig å rekruttere.
3. Stillingen og arbeidsoppgavene er sammensatt og krever spesielle egenskaper

Ansiennitet regnes ut etter hovedtariffavtalens bestemmelser. Arbeidsgivers siste tilbud vedtas.

2.1.2 Ved ansettelse og vurdering av ansiennitet kapittel 3 og 5

Ved ansettelse i Sigdal kommune og vurdering av ansiennitet for arbeidstakere etter kapittel 3 eller 5 skjeles det til det sentrale lønns og stillingsregulativet i hovedtariffavtalen. Vurdering og innplassering av arbeidstakere gjøres av virksomhetsleder i samarbeid tillitsvalgte og rådmann etter følgende kriterier:

1. Arbeidstakeren har mer real kompetanse enn det stillingen krever og arbeidsgiver har behov for eller ønsker denne type kompetanse.
2. Arbeidstakere som har real kompetanse som det er vanskelig å rekruttere.
3. Stillingen og arbeidsoppgavene er svært sammensatt og krever spesielle egenskaper.

Ved bruk av denne bestemmelsen bør kriteriet for lønnplasseringen tas med innstillingen i ansettelsessaken. Arbeidsgivers siste tilbud vedtaes.

2.2. Særskilte forhandlinger etter kapittel 4 og 5

Ved nye arbeidsoppgaver, utvidet ansvar og eller ved betydelige endringer i stilling kan arbeidstakere som lønnes etter hovedtariffavtalens kapittel 4 og 5 ta opp forhandlinger med arbeidsgiver. Arbeidsgiver kan ikke nekte å ta opp forhandlinger dersom arbeidstaker-organisasjonen krever det. Vurdering av lønnplassering etter særskilte forhandlinger gjøres av virksomhetsleder i samarbeid med forhandlingsutvalget etter følgende kriterier:

1. Det er foretatt betydelige organisatoriske og/eller bemanningsmessige endringer i virksomheten.
2. Det er skjedd betydelige endringer i stillings arbeids- og ansvarsområde
3. Et stillings arbeids- og ansvarsområde er betydelig endret som følge av at arbeidstakeren i stillingen har fullført kompetansegivende etter-/videreutdanning.
4. Gjennomføring av formalkompetanse som arbeidsgiver etterspør.

Ved uenighet gjelder hovedtariffavtalens bestemmelser.

2.3 Beholde arbeidstakere etter kapittel 4 og 5

4 A.3. , 5.3. Der det er spesielle problemer med å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft kan partene etter forhandlinger inngå avtale om endret lønnplassering. Arbeidsgiver kan ikke nekte å ta opp forhandlinger etter denne bestemmelsen. Vurdering av problemer med å beholde kvalifisert arbeidskraft gjøres av virksomhetsleder i samarbeid med forhandlingsutvalget etter følgende kriterier når en arbeidstaker har fått et konkret tilbud om annen jobb.

Ved uenighet kan ikke tvisten ankes og arbeidsgivers siste tilbud skal da vedtaes.

2.3.1 Beholde arbeidstakere etter kapittel 3

2.3. Gjelder etter lokale bestemmelser også for arbeidstakere som lønnes etter kapittel 3.

2.4 Generelle bestemmelser ved årlige lokale forhandlinger

Arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiver bør i det lønnspolitiske drøftingsmøte drøfte bruken av alle forhandlingsbestemmelsene. Drøftingsmøte holdes årlig. Det er utarbeidet en veileder for drøftingsmøte som er beskrevet i vedlegg nr 1.

2.4.2 Ved årlige lokale forhandlinger etter kapittel 4

Ved årlig lønnsregulering avsetter partene sentralt en viss andel av den økonomiske rammen til lokale forhandlinger. Vurdering av arbeidstakere etter denne bestemmelsen gjøres av virksomhetsleder, arbeidstakerorganisasjonene samt forhandlingsutvalget slik det er beskrevet i vedlegg nr 2. Vedlegg nr 3. gir en detaljert beskrivelse av kriteriene det kan gis etter. Disse er i hovedsak:

- Realkompetanse som er vanskelig å erstatte med formalkompetanse.
- Evnen til å samarbeide, ta ansvar og løse oppgaver.
- Utførelsen av arbeidet med tanke på kvalitet.
- Utførelsen av arbeidet med tanke på effektivitet.

2.4.3 Ved årlige lokale forhandlinger etter kapittel 5

Vurdering av arbeidstakere etter denne bestemmelsen gjøres av virksomhetsleder, arbeidstakerorganisasjonene samt forhandlingsutvalget

2.4.3.1 Kriteriene beskrevet i kapittel 2.4.2. gjelder for bestemmelsen 2.4.3.

2.4.4 Lederavlønning ved årlige lokale forhandlinger.

Vurdering av arbeidstakere etter denne bestemmelsen gjøres av virksomhetsleder, arbeidstakerorganisasjonene samt forhandlingsutvalget. Kriteriene for vurdering av ledere etter kapittel 3. er beskrevet i vedlegg 3. Disse er i hovedsak:

1. Oppnådde resultater i forhold til virksomhetens mål.
2. Utøvelse av lederskap
3. Ved betydelige organisatoriske evner
4. Endret ansvarsområde.
5. Ledere bør avlønnes høyere enn dem de er satt til å lede.

2.4.4.1 Kriteriene beskrevet i kapittel 2.4.2. gjelder for bestemmelsen 2.4.4.

Ved tvistesporsmål gjelder hovedtariffavtalens bestemmelser.

3. Gjennomføring av forhandlinger

Gjennomføring av forhandlinger bygger på hovedtariffavtalens bestemmelser.

Vedlegg 1. Retningslinjer for drøftingsmøte

Vedlegget bygger på hovedtariffavtalen og retningslinjer for god forhandlingsskikk samt kapittel 2 om forhandlingsbestemmelser i KS personalhåndbok. Vedlegget og retningslinjene er ikke uttømmende.

Mål

Drøftingsmøte skal sikre en prosess som medfører at partene lokalt kan gjennomføre reelle forhandlinger.

Generell informasjon

- Hvem er parter i de lokale lønnsforhandlingene
- Tidsplan og gjennomføring av forhandlingene.
- Gjennomgang av tallmateriale som viser lønnsnivå og utvikling som også viser fordeling på kjønn.
- Arbeidsgiver etterspør kunnskapsbehov i drøftingsmøte.
- Det blir enighet på drøftingsmøte hva slags funksjonstillegg som skal brukes.
- Trekning av forhandlingsrekkefølge
- Utrekning av potten

Tidsfrister/ datoer

- Virkningsdato for lønnsendringer er satt til den 1. mai med mindre partene kommer til enighet om noe annet i drøftingsmøtet.

Særskilte tidsfrister for årlig lønnsregulering etter pkt 5.2

- Virkningsdato for lønnsendringer er satt til den 1. mai med mindre partene kommer til enighet om noe annet i drøftingsmøtet.

Tvisteløsninger

Arbeidsgiver skal i møte orientere om bruk av tvisteløsninger ved uenighet. Dette gjelder bruk av pendelvoldgift og bruk av lokal nemnd. Eventuelle tidsfrister for tvisteløsning og ved forhandlingsbrudd redegjøres for.

Bruk av forhandlingssammenslutninger

Arbeidsgiver skal i møtet orientere om bruk av forhandlingssammenslutninger. Arbeidstakerorganisasjonene skal gi skriftlig melding til arbeidsgiver dersom forhandlingssammenslutninger inngås.

Uorganiserte

Uorganiserte arbeidstakere har ikke forhandlingsrett, men arbeidsgiver plikter å vurdere de uorganisertes lønns- og arbeidsvilkår i forhold til de organiserte arbeidstakerne i lokale forhandlinger. Arbeidsgiver skal:

1. Opplyse om arbeidsgiver akter å gi lønnstillegg til uorganiserte arbeidstakere.
2. Hvor stor del av potten som aktes disponert til uorganiserte arbeidstakere.
3. Opplyse om hvilke konkrete endringer det er tale om med begrunnelse.

Beregning av lokal pott for Kapittel 4

- Det opprettes et beregningsutvalg som redegjør for pottens størrelse og det utarbeides et dokument som viser pottens utrekning. Beregningsutvalget skal bestå av representanter fra arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene.

Ny lokal lønn – lønnspolitiske føringer

- Overordnede føringer for lokal lønn utarbeides. Det tas utgangspunkt i de lønnspolitiske utfordringene som arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene har utarbeidet i forkant av møtet.
- Føringerne for lokal lønn er hjemlet i hovedtariffavtalen samt lønnspolitisk plan for Sigdal kommune.
- Kommunen ønsker å bruke lønn som et virkemiddel til å fremme innsats, utvikling og resultatsoppgjøret. Disse elementene skal ikke diskriminere den alminnelige gode jobbutøvelsen men honorere den spesielle innsatsen som resulterer i kvalitativt særlige gode tjenester/ytelser.

Bruk av bonus

- Dersom deler av potten skal brukes til bonusavlønnning avtales dette i drøftingsmøtet. Kriteriene for bonusavlønnning blir også bestemt i møtet. Det forutsettes at arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiver er enige når bonus skal benyttes.

Vedlegg 2. Retningslinjer for gjennomføring av forhandlinger

Vedlegget bygger på hovedtariffavtalen og retningslinjer for god forhandlingsskikk samt kapittel 2 om forhandlingsbestemmelser i KS personalhåndbok. Vedlegget og retningslinjene er ikke uttømmende.

Åpning av forhandlingene

Så snart referatet fra drøftingsmøtet er godkjent av partene i åpningsmøtet kan det åpnes for forhandlinger.

- Arbeidsgiver ved forhandlingsutvalget legger da frem sitt første tilbud. Det første tilbudet bør ikke omfatte for stor del av den samlede potten.
- Organisasjonene argumenterer for sine gjenstående krav før det gis ytterligere tilbud.
- Det er taushetsplikt rundt alt som skjer i forhandlingene.

Ved brudd i forhandlingene

Ved brudd i forhandlingene gjelder prosedyren for bruk av pendelvoldgift eller lokal nemnd. Det skal være avtalt i forkant av forhandlingene hvilken tvisteløsning som en ønsker å benytte seg av. For øvrig vises det til Hovedavtalen.

Bruk av pendelvoldgift

1. Det forutsettes at bruddprotokoll utferdiges i siste forhandlingsmøte uten ugrunnet opphold. Siste krav/siste tilbud skal være en del av bruddprotokollen. Bruddprotokoll skal forelegges pendelvoldgiften som dokumentasjon i saken.
2. Grunnlaget for pendelvoldgiftens kjennelse er partenes siste tilbud/krav. Det tilligger ikke oppmannens kompetanse å omgjøre innretningen i siste tilbud/ krav.
3. Oppmannen har, etter å ha satt seg inn i tvistegrunnlaget, kompetanse til å be partene om å gjenoppta forhandlingene, dersom tvistens utfall synes best tjent med dette .
4. Dersom flere arbeidstakerorganisasjoner har likelydende tvistegrunnlag, kan pendelvoldgiften behandle de enkelte tvistene i sammenheng. Pendelvoldgiften skal likevel avgi egen kjennelse for den enkelte arbeidstakerorganisasjon.
5. Oppmannen avgir kjennelse senest en måned etter at partene har levert sine skriftlige/muntlige prosedyrer med skriftlige påstander. Tvistens kjennelse treffes av oppmannen alene.
6. Oppmannen skal avgi kjennelse til fordel for den ene parten med bakgrunn i denne partens skriftlige påstand, dersom den annen part ikke har levert skriftlig påstand innen den fristen som følger av pkt. 3 ovenfor eller ny utsatt frist fastsatt av oppmannen.
7. Frem til tidspunktet hvor oppmannen avgir kjennelse i tvisten, kan partene forhandle videre. Oppmannen skal i så fall varsles om at det føres fortsatte forhandlinger. Varselet skal ikke medføre at pendelvoldgiften forsinkes. Dersom partene kommer til enighet i disse forhandlingene trekkes saken fra pendelvoldgiften.
8. Oppmannens honorar/kostnad deles likt mellom partene. For øvrig dekker partene sine egne kostnader.

Bruk av Lokal nemnd

Det forutsettes at bruddprotokoll utferdiges i siste forhandlingsmøte uten ugrunnet opphold. Siste krav/siste tilbud skal være en del av bruddprotokollen. Bruddprotokoll skal forelegges den lokale nemnden som dokumentasjon i saken.

Ved forhandlingenes slutt

Ved slutførte forhandlinger skal det utferdiges protokoll. Protokollen skal skrives og undertegnes innen 2 dager.

Partene har et felles ansvar for at resultat er i samsvar med intensjonene i kriteriene og at prosedyrene er overholdt. Feil som er gjort må rettes opp så fort som mulig. Partene må være enige.

Vedlegg 3. Retningslinjer for kriterier

Det bør være en naturlig sammenheng mellom arbeidstakerens kompetanseutvikling og lønnsutvikling. Kommunens lønnspolitikk baseres på prinsippet om :

- Grunnlønn
- Kompleksitet
- Kompetanse
- Ansvar
- Resultatoppnåelse/arbeidsinnsats
- Lokale generelle tillegg
- Lokal minstelønn
- Gruppetillegg/funksjonstillegg
- Individuelle tillegg gitt utfra kriterier en er enige om

Grunnlønn i kommunen baseres på HTA kap. 4B:

- Stillinger uten særskilt krav om utdanning.
- Fagarbeider/tilsvarende fagarbeider
- Stillinger med krav om høyskole
- Stillinger med krav om høyskole med ytterligere spesialutdanning
- Stillinger med krav om mastergrad

Og kap. 4C:

- Lærer
- Adjunkt
- Adjunkt med tilleggsutdanning
- Lektor
- Lektor med tilleggsutdanning

Grunnlønn: HTA bestemmelser.

Kompleksitet: Her vil forhold knyttet til sammensatt fag- og arbeidsoppgaver tatt hensyn til.

Kompetanse: Enhver ansatt i kommunen vil ha behov for å holde seg faglig oppdatert. Relevant økning av kompetanse, utover det man anser for å holde seg faglig oppdatert kan gi økonomisk uttelling.

Ansvar: Fagansvar og krevende tilleggsoppgaver kan bidra til økt lønn.

Resultatoppnåelse/arbeidsinnsats: Sigdal kommune vil benytte lønn som virkemiddel for å motivere til og belønne resultatoppnåelse og effektiv utførelse av arbeidsoppgaver. Styrende for slik utvikling er arbeidsgivers vurdering av i hvilken grad den enkelte arbeidstaker eller gruppe av arbeidstakere har bidratt til at Sigdal kommune når sine mål.

Gjennomføring av formalkompetanse som arbeidsgiver etterspør

Å gi lønn for formal utdanning som videreutdanning og kurs skal motivere arbeidstakere til å utvikle kompetanse i den retning som arbeidsgiver ønsker samtidig som den ansatte skal oppleve å få noe igjen for egen investering i tillegg til det å tilegne seg kunnskap:

- formal kompetanse er utdanning, videreutdanning og kurs som gir et formelt bevis gjennom vitnemål autorisasjon, kursbevis.

- det er en forutsetning at arbeidsgiver etterspør den type formale kompetanse som vedkommende har for at en skal gi lønn.
- Arbeidsgiver kan etterspørre kunnskap i drøftingsmøte eller gjennom en opplæringsplan.

Realkompetanse som er vanskelig å erstatte med formalkompetanse

Vi erkjenner at det er visse typer kunnskap som er vanskelig å erstatte med formalkompetanse og at det på bakgrunn av dette kan gis lønnstillegg.

Oppgaver og ansvar som arbeidstakere forventes ivareta og den verdi det har for arbeidsgiver (funksjon)

Å gi lønn for funksjon vil si å gi lønn ut i fra hvilken betydning eller verdi de oppgavene eller det ansvaret som en arbeidstaker har, også eventuelle ubekvemmeligheter og belastninger som følger av jobben, for eksempelvis, uregelmessig arbeidstid samt ansvars betydning for virksomheten. Det er et krav at de funksjonene det skal gis for drøftes i drøftingsmøte.

Alle arbeidstakere har ulike oppgaver og ansvar i den jobben de utfører. Å vurdere verdien av oppgavene og ansvaret opp mot hverandre er svært ressurskrevende. Ulempene med å la funksjonsforskjeller utgjøre en stor del av lønnsforskjellene er blant annet at man stadig må vurdere lønnsendring når det skjer funksjonsendring. Det er derfor fra arbeidsgivers syn et ønske om å begrense bruken av "funksjonstillegg".

Det skal lages en liste over hvilke funksjonstillegg som er i bruk. Funksjonstillegg gis etter stillingsprosent. Dersom funksjoner nedlegges, skal midlene tilbakeføres i potens til dei lokale forhandlingene.

Utførelsen av arbeidet med tanke på kvalitet og effektivitet (ytelse)

Ytelse er en fellesbetegnelse for hva som faktisk gjøres i arbeidstiden og hvordan arbeidet utføres. Å yte godt arbeide krever evne. Arbeidstakere som har spesielle evner kan gis tillegg etter denne bestemmelsen. Det drøftes i drøftingsmøte om hvilke evner som vektlegges ved bruk av denne bestemmelsen. Se vedlegg kriterier for vurdering av arbeidstakere.

Markedshensyn

Bruk av markedshensyn viser til egenskaper som arbeidstakeren eller yrkesgruppen har i markedet. Det kan være aktuelt å skjele til markedshensyn der det er spesielle problemer med å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft. Det er et krav at dette blir drøftet i drøftingsmøte.

Vurdering av ledere

Vurdering av ledere ved lokale forhandlinger gjelder bestemmelsene i hovedtariffavtalen. Disse er i hovedsak:

- Oppnådde resultater i forhold til virksomhetens mål.
- Utøvelse av lederskap
- Ved betydelige organisatoriske endringer
- Endret ansvarsområde.

Oppnådde resultater i forhold til virksomhetens mål vurderes av nærmeste leder i forhold til den handlingsplanen som er gjort.

Utøvelse av lederskap skal ta hensyn til antall ansatte, størrelsen på det budsjettet lederen eventuelt har ansvar for, relasjonelt ansvar internt samt relasjonelt ansvar eksternt. Det legges videre vekt på

- Samarbeidsevne og tydelighet ovenfor egne ansatte.
- Stå på vilje og evne til å ta initiativ for å løse utfordringer
- Økonomistyring
- Evne til å arbeide med fastsatte mål, enten det er virksomheten eller kommunens. Gi tilbakemelding ved avvik.
- Bidrar til, og følger opp tverrfaglig samarbeid
- Medansvar for det totale kommunaltjenestetilbudet
- Evne til å administrere og delegere oppgaver
- God HMS oppfølging, herunder gjennomføring av personalmøter og medarbeidersamtaler
- Evne til å skape godt arbeidsmiljø
- Evne til å motivere og utvikle medarbeidere, analysere endringsbehov, og delta i endringsprosesser, holde seg oppdatert ..engasjerer seg i utviklingen av fagfeltet,
- Evne til å løse og handtere konflikter
- En forutsigbar og tydelig leder
- Går tjenestesvei med forhold en ønsker å bli tatt opp, tar egne avgjørelser innenfor de fullmakter og rammer som er gitt
- Antall ansatte, størrelsen på budsjett, ansvarsområde
- Gir medarbeiderne muligheter til kompetanseutvikling.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/1151-6
 Løpenr.: 4975/14
 Arkivnr.: 232
 Saksbeh.: Nataliya Malyna

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet Kommunestyret	11.09.2014	FS-14/39 KS-/

INNFØRING AV EIENDOMSSKATT I SIGDAL KOMMUNE, VEDTEKTER, SAKKYNDIG NEMD MV.

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune velger en sakkyndig nemd til å verdsette eiendommer for utskrivning av eiendomsskatt i kommunen.

Valgkomiteen gis i oppgave å innstille tre nemdsmedlemmer (leder, nestleder og medlem) med tilhørende vararepresentanter i henholdsvis sakkyndig nemd og klagenemd for votering i kommunestyret i neste ordinære kommunestyremøte (desember).

Fremlagte vedtekter for eiendomsskatt, med sakkyndig nemd, vedtas.

Sakkyndig nemd skal utarbeide mer detaljerte retningslinjer for takstarbeidet i Sigdal kommune. For boligeiendom vedtar Sigdal kommune i denne saken, og fremlagte vedtekter, at takst baseres på skatteetatens formuesgrunnlag.

Rådmannen delegeres myndighet til å dimensjonere administrativ ressurs, først en prosjektbasert, midlertidig ressurs i innføringsfasen, samt fast kapasitet i videre administrative oppgaver knyttet til arbeid med eiendomsskatt. Rådmannen orienterer nærmere for omfang og detaljer i dette ved fremlegging av forslag til budsjett høsten 2014.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Saksutredning KS-18/14 om eiendomsskatt (behandlet i kommunestyret, 10.04.14)
- Forslag til eiendomsskattevedtekter for Sigdal Kommune, sakkyndig nemd.

Saksutredning

Konklusjon:

Denne saksutredningen må sees i sammenheng med tidligere saksutredning om eiendomsskatt (KS18/14) og generell informasjon som der ligger. Med bakgrunn i fattede vedtak om eiendomsskatt i Sigdal kommune fremmes i denne saken nødvendige spørsmål for avklaring og votering i Sigdal kommune, knyttet til vedtekter, type nemd og i noen grad takseringsmetode (valg av bruk av formuesgrunnlag for boligeiendommer).

Valgkomiteen i Sigdal kommune må videre fremme innstilling for kommunestyret på medlemmer til aktuelle nemd og klagenemd, slik at dette kan avgjøres når kommunestyret kommer sammen 12. desember 2014.

Bakgrunn:

Det vises til Kommunestyrets behandling av sak KS 18/14 den 10.04.14, samt sak KS 40/14 den 20.06.14 med respektive vedtak knyttet til innføring av eiendomsskatt i Sigdal kommune. I vedtakene heter det hhv.

(KS 18/14)

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Budsjett og økonomiplan for 2014 – 2017 er utarbeidet i henhold til vedtaket.

(KS 40/14)

For å opprettholde og videreutvikle velferdstjenestene for Sigdals innbyggere og forsterke sikkerhet og service for de som har fritidseiendom i kommunen innføres eiendomsskatt på to promille for alle med virkning fra 2016.

Det er saksutredning til sak KS18/14 som inneholder rådmannens gjennomgang av eiendomsskatt som tema, med drøfting av nødvendig lovgrunnlag, generelle betraktninger, beskrivelse av ulike skatteobjekter, drøfting av skattesatser, prinsipper for taksering mv. Til saken ligger også vedlagt gjennomgang fra eksterne rådgiver, samt analyser av skatteinntekspotensialet ved innføring av eiendomsskatt i Sigdal kommune. Rådmann viser til tidligere dokumenter ifm saken som her legges frem. Generell informasjon gitt i tidligere utredninger er her bare gjentatt i den grad det er hensiktsmessig for sakens lesbarhet.

Ved innføringen av eiendomsskatt skal kommunestyret ta stillingen til en rekke punkter. I første instans gjelder det innføring og skatteobjekt(er), noe som altså er gjort samt skattesats som det også er fattet vedtak om. Andre vedtak gjenstår, knyttet til prinsipielle valg og praktisk gjennomføring. Matrisen nedenfor strukturerer dette, og viser hvordan dette er tenkt lagt opp fra administrasjonens side. Parenteser med referanse viser til punkt i tidligere saksutredning om eiendomsskatt (vedlagt sak KS 18/14).

Vedtaket som søkes kvittert ut i herværende sak drøftes enkeltvis, videre i denne saksutredningen, mens andre forhold foreslås behandlet ved en senere anledning når det er hensiktsmessig og informasjongrunnlaget eventuelt er bedre.

Beslutningspunkt	Info./ref. KS-sak 18/14	Behandling
Skatteobjekt	Pkt 2.1	Er vedtatt, KS18/14 og 40/14
Skattesatser	Pkt 3	-----//-----
Takstorgan	Pkt 4	Drøftes i herværende sak

Klageorgan	Pkt 6	-----//-----
Takseringsmetode	Pkt 4.2 & 4.3	-----//-----
Eiendomsskattevedtekter		-----//-----
Organisering administrativt, «eiendomsskattekontor»	Pkt 12	-----//-----
Betalingsterminer		-----//-----
Fritak	Pkt 2.2	Regulert i lov. Kommunestyret behandler senere konkrete saker/innstillinger.
Reduksjonsfaktor/Bunnfradrag	Pkt 4.1	Behandles i egen sak senere.

Vurdering:

Kommunestyret i Sigdal har vedtatt å innføre eiendomsskatt på «verker og bruk» med utskriving fra 2015, og «all fast eiendom» med utskriving og virkning fra 2016. Dette gir administrasjonen en relativt stram tidsplan knyttet til gjennomføring av deler av det praktiske arbeidet. I første rekke gjelder dette anskaffelsesprosess knyttet til nødvendig takseringsjobb. Herværende sak drøfter relevante problemstillinger for behandling i kommunestyret på spørsmål som gir føringer for takseringsjobben, og gjennomføring av denne.

Valg av takst- og klageorgan for eiendomsskatt

Som tidligere henvist (KS 18/14) er det iht eiendomsskatteloven §8A-3 (2) og (4), to alternativer til å forestå/gjennomføre taksering. De to alternativene er:

- a) Kommunestyret utnevner de som skal stå for takseringen, såkalt «Skattetakstnemd» altså utpekte personer som selv gjennomfører takseringsjobben.
- b) kan Kommunestyret utnevne en «Sakkyndig nemd», som fastsetter taksten, men da på grunnlag av en innstilling fra engasjerte, fagkyndige besiktigere/takstmenn. Før det går litt nærmere inn på fordeler og ulemper ved de to modellene er det imidlertid hensiktsmessig å kort beskrive de ulike instansers rolle i videre arbeid med eiendomsskatten.

Roller i arbeidet

Eiendomsskatteloven avklarer rollene til de ulike aktørene i forvaltningen av kommunal eiendomsskatt. I det følgende er det forsøkt kort beskrevet litt nærmere rundt de ulike rollene knyttet til innføring og videre arbeid med eiendomsskatt-vedtaket.

Kommunestyret:

Kommunestyret bestemmer om det skal innføres eiendomsskatt og hvilke skatteobjekter eiendomsskatten skal gjelde for. Kommunestyret i Sigdal har fattet vedtak om at det skal innføres eiendomsskatt for all fast eiendom i kommunen, innenfor rammen av gjeldende lovverk og hva som der *skal* og som videre *kan* fritas fra slik skatt. Kommunestyret kan gi helt eller delvis fritak for eiendommer som faller inn under § 7 i eiendomsskatteloven. Kommunestyret skal hvert år ta stilling til fritak etter § 7 i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Kommunestyret trekker opp hoveddrammene for takseringsarbeidet gjennom vedtekter. Kommunestyret bestemmer gjennom vedtektene om kommunen skal ha skattetakstnemnd som besiktiger selv, eller om en skal ha sakkyndig nemnd som engasjerer besiktigelsesmedarbeidere (befaringsmenn) til takseringsarbeidet. Kommunenes Sentralforbund Eiendomsskatteforum (KSE) har utarbeidet forslag til standardvedtekter for disse to situasjonene. Kommunestyret skriver ut skatt på grunnlag av takstene som er satt på den enkelte eiendom. Kommunestyret har fokus på skatt, mens sakkyndig nemnd/skattetakstnemnda har fokus på takst.

Formannskapet:

Formannskapet kan klage på takst. Formannskapet har her en ombudsfunksjon og kan kreve at takster fastsatt av sakkyndig nemnd/skattetakstnemnda blir lagt fram for sakkyndig ankenemnd/overskattetakstnemnd (klagenemnd) for endelig behandling. Formannskapets medlemmer kan ikke velges til sakkyndig nemnd/skattetakstnemnd, eller klagenemnd.

Sakkyndig nemnd/skattetakstnemnd:

Nemndene skal fastsette takstene på eiendommene. Utgangspunktet skal være å sikre likebehandling og rett takst ut fra eiendommens beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet.

Sakkyndig klagenemnd/overskattetakstnemnd:

Sakkyndig klagenemnd/overskattetakstnemnda skal behandle klager på takst fastsatt av sakkyndig nemnd/skattetakstnemnd. Kommunen kan ta stilling til om en klage først skal behandles på nytt, hos sakkyndig nemnd/skattetakstnemnda, som da kan endre eventuelle feil som er gjort. Dersom sakkyndig nemnd/skattetakstnemnda opprettholder sin beslutning skal saken behandles av sakkyndig klagenemnd/overskattetakstnemnd. Klagenemndens beslutning er endelig, og eventuell videre sak med overprøving av taksten vil i så fall måtte skje gjennom rettsapparatet.

Administrasjonen:

Administrasjonen skal legge til rette for behandlingen i kommunestyret, formannskapet og i nemndene/utvalgene. Dette er et omfattende arbeid som krever både kapasitet og kompetanse.

Eiendomsbesitterne:

Det er stadig mer vanlig at kommunene gjennomfører taksering som en åpen prosess der eiendomsbesitter får innsyn i takstgrunnlaget for sin eiendom. Innsyn bidrar også til kvalitetssikring av takseringen, og det reduserer klager og merarbeid i etterkant av prosessen med verdifastsettelse.

Nemndsordning og vedtekter

Vedtektene vil være en følge av hvilken type nemnd kommunen velger å benytte til takstfastsetting, samt «takseringsmetode». Som nevnt er det to alternative nemndsformer, *skattetakstnemnd* (med klagenemnd), og *sakkyndig nemnd* (med klagenemnd). Det er kommunestyret som oppnevner medlemmene i nemndene.

I ordning med skattetakstnemnd er det nemnda selv som samlet er ute og takserer alle eiendommene. Ved valg av sakkyndig nemnd, så er ikke nemdens medlemmer selv ute på befarung i forbindelse med takstfastsettelsen, men fastsetter takstene etter forslag fra befaringsmenn.

Kommunen står i prinsippet fritt i valget av nemndsordning, men det er i dag et klart overtall av kommuner som har valgt ordningen med sakkyndig nemd. Hovedargumentene for dette er:

- Det antas at ordning med sakkyndig nemnd vil bidra til mer korrekte verdier på eiendommene. Dette fordi taksten er basert på uhildede, takstfaglige innstillinger til et habilt vedtaksorgan. Det kan være krevende for kommunestyret å velge slik kompetanse, og ordningen med skattetakstnemnd gir ikke den «to-trinnsvurderingen» som sakkyndig nemd innebærer for fastsettelse av takst.

Ytterlige forhold som taler for bruk av sakkyndig nemd er:

- Kommunen må uansett benytte seg av fagkompetanse til taksering av næringseiendommer og verk og bruk.
- Det vil være behov for å knytte til seg et eiendomsskattefaglig miljø for å drive deler av takseringsprosessen for kommunen. Oppleggene som disse miljøene/leverandørene har, krever i mange tilfeller sakkyndig nemnd.
- Det må antas at formell takseringsfaglig kompetanse vil bidra til mer dynamisk utvikling på eiendomsskatteområdet og at dette vil ha positive effekter også på andre områder der matrikkeldata benyttes.
- Erfaringer fra andre kommuner viser at man ved bruk av skattetakstnemnd, hvor selve jobben skal utføres i nemdene, må ha flere nemder for å håndtere den totale mengden. Dette er ikke utredet i Sigdal, men det er ikke umulig at det ville måtte anbefales å i alle fall ha to nemder, gitt omfanget av fritidseiendommer. Dette betyr at kommunestyret må finne langt flere valgbare personer for å oppnå denne kapasiteten, og det kan være krevende nok å finne de 12 personene som er nødvendig for å velge sakkyndig nemd, klagenemnd og vararepresentanter.

Rådmannens innstilling er at det velges en modell med sakkyndig nemd, med klagenemnd og vedtekter som svarer til denne modellen.

Valg av nemd

Valgkomiteen fremmer egen sak med forslag til valg på 3 medlemmer (leder, nestleder og medlem) til henholdsvis Sakkyndig nemd og klagenemnd, samt tilsvarende 3 varamedlemmer til de to nemdene, i sum 12 navn som kan fylle disse funksjonene.

Det er tilstrekkelig at dette er klart for behandling i egen sak, med valg på komiteens innstilling til møtet 12. desember 2014.

Takseringsmetode

Takseringsmetode dreier seg om prinsippvalg knyttet til taksering av ulike eiendomstyper. Dette er nærmere trukket opp i fremlagte forslag til vedtekter. Videre er det vanlig at sakkyndig nemd, på bakgrunn av kommunestyrets vedtak utarbeider nærmere og mer detaljerte retningslinjer for

taksering, for å sikre likebehandling, med oversiktlige og ryddige forhold for alle berørte. Dette må også ses i sammenheng med nødvendig informasjon til eiendomsbesittere.

Når det gjelder boligeiendom helt konkret så har imidlertid Finansdepartementet nå åpnet for å legge skatteetatens *formuesgrunnlag* til grunn for utskrivning av eiendomsskatt. Alternativt kan boliger takseres på samme måte som øvrig fast eiendom i kommunen, ved innføring av eiendomsskatt. Det er ulike sider å vurdere ved valg av takseringsmetode av boliger. Nedenfor er det kort forsøkt å synliggjøre hva som taler for og imot de ulike metodene.

Bruk av formuesgrunnlag til taksering av boligeiendommer innebærer at det i utgangspunktet ikke er nødvendig med befarung av eiendommene. I og med at metoden ikke har vært benyttet tidligere, er det imidlertid en del forhold man ikke vil ha full oversikt over, før etter at man eventuelt har tatt metoden i bruk. Basert på signaler fra finansdepartementet og KS, kan man gjøre noen antakelser om fordeler og ulemper som må veies mot hverandre.

Fordeler:

- Metoden er tilsynelatende enkel
 - Man slipper befarung av boligeiendommene. Dette gir en redusert takseringskostnad
 - Relevante data hentes fra internettportal utviklet av skatteetaten
 - Formuesgrunnlaget * multipliseringsfaktor (pt er denne 0,67) = eiendomsskattegrunnlag for den enkelte bolig
- Klage på formuesgrunnlaget må rettes til Skatteetaten. Dette gir redusert administrativ ressursbruk for kommunen.
- Samme takstgrunnlag som staten benytter, noe som gir konsistens mellom formues- og eiendomsskatt.
- Ansvar for vurdering av markedsverdi ligger hos Skatteetaten.
- Formuesverdiene justeres hvert år i tråd med utvikling i boligpriser. Ved stigende boligpriser får man høyere inntekter av eiendomsskatt og man unngår takster som ligger flatt i ti år uten justering.

Ulemper:

- Det er usikkert hvordan bruk av formuesgrunnlag vil slå ut på takstene sammenliknet med ordinær taksering basert på befarung.
- Matrikkelen vil ikke bli oppdatert for boligeiendommene som følge av eiendomsskattetaksering. Ved taksering basert på befarung vil kommunen få en oppdatert matrikkel som vil bidra til at andre oppgaver kommunen utfører, kan utføres langt mer effektivt enn i dag.
- Det er usikkerhet om takstnivået på øvrige bygg eventuelt må tilpasses takstnivået basert på formuesgrunnlag for å sikre rettferdighet i takseringen og eventuelle kostnader knyttet til dette.
- Takstgrunnlaget for boliger blir grovere enn for andre bygg. Dette kan være et problem.
- Grunnlaget er opprinnelig basert på egenmelding
- En rekke forhold vil ikke bli hensyntatt i samme grad som ved befarung, som for eksempel egenskaper ved tomt, påbygninger, etasje, tilleggsbygg og andre forhold.
- Årlig justering av formuesgrunnlaget innebærer at reduksjon i boligprisene gir reduserte inntekter for kommunen.
- Det vil sannsynligvis være avvik mellom register hos Skatteetaten og kommunens egne matrikelopplysninger.

- Noen eiendommer vil ikke framkomme i begge registre. Det er ikke klargjort hvordan dette skal håndteres.
- Avvik mellom arealbegrep i matrikkel, og register fra Skatteetaten, gjør at registerdata fra Skatteetaten ikke kan benyttes til andre formål for kommunen enn eiendomsskattetaksering.
- Ved bruk formuesverdi må det benyttes høyere faktor (0,8) for beregning takstgrunnlag enn ved befaringsbasert taksering (faktor på 0,9 benyttes for å beregne innvendig areal). Dette fører til lavere inntekter.

Kostnader ved taksering

I Prop.1 LS (2012-2013) til Stortinget *Skatter, avgifter og toll 2013* refereres det til undersøkelse av takseringskostnadene i 20 kommuner. Det var betydelige forskjeller mellom takseringskostnadene for bolig- og fritidseiendommer i den ene enden (400 kroner per eiendom) og næringseiendom (3000 kroner per eiendom) i den andre enden. Dette er noe lavere enn anslått i tidligere sak (KS 18/14), men det understreker behovet for å gjennomføre en konkurranse ved anskaffelse av denne tjenesten, å sikre en riktig og god pris. For taksering av næringseiendom må det benyttes profesjonelle takstmenn og dermed blir kostnadene relativt høye. Samtidig er næringseiendommer mer tidkrevende å takserer, slik at det er vanskelig å vurdere om bruk av profesjonelle takstmenn vil øke kostnadene ved taksering av boliger og fritidseiendommer vesentlig. Ved å legge disse tallene fra undersøkelsen til grunn for beregning kommunens kostnader, blir kostnadene som følger:

Boliger: 886 eiendommer * 400 kr/eiendom = 354.000,- kroner

Fritidseiendommer: 4 500 eiendommer * 400 kr/eiendom = 1,8 mill. kroner

Næringseiendom, verk og bruk: 34 eiendommer * 3 000 kr/eiendom = 102.000,- kroner

Totalt kommer vi dermed opp i en takseringskostnad på 2,3 millioner kroner som et grovt anslag.

Det understrekes altså at man ved å benytte formuesgrunnlag fra Skatteetaten som grunnlag for eiendomsskatt, som alternativ til befaring, vil innebære en redusert utgift. Det må imidlertid påregnes noen ekstrautgifter i forbindelse med å ta i bruk tall fra skatteetaten, siden dagens dataløsninger foreløpig ikke er tilpasset dette. I tillegg vil avvik mellom hvilke eiendommer som er med i ulike registre måtte håndteres på en forsvarlig måte.

Rådmannen innarbeider kostnadene arbeidet med budsjett 2015 og tilhørende handlingsplan 2016-2019 på bakgrunn av vedtak i herværende sak.

Eiendomsskattevedtekter

Det er kommunestyret som treffer prinsipielle vedtak om takstorgan, takstmetoder og vedtekter. Vedtektene har som utgangspunkt beslutninger knyttet til type nemd og takstmetode. KS har utarbeidet standard vedtekter og rådmannen har gjennomgått og bearbeidet dette som grunnlag for forslag i den her fremlagte sak. Rådmann innstiller på at vedlagte *Vedtekter for sakkyndig nemd i Sigdal kommune* vedtas.

Organisering i eiendomsskattekontor

Det er på det rene at det er betydelig jobb med innføring av eiendomsskatt. Dette er jo et relativt omfattende prosjekt, og i mindre kommuner er det vanlig å midlertidig engasjere/utvide ressurs innenfor økonomikontoret til å forestå administrativt arbeid med tilrettelegging og prosjektledelse i innføringsfasen. Videre medfører eiendomsskatt noe administrativt arbeid

igjennom året, med tanke på å forvalte porteføljen av eiendomsbesittere og gjennomføre jevnlig utskriving og fakturering.

Det har så langt ikke blitt gått konkret inn i disse behovene å vurderingene, men det er god historikk og kunnskap å trekke på i kommuner rundt oss, som er i gang med dette for hele eller deler av eiendomsmassen i sine kommuner.

Rådmannen delegeres å etablere nødvendig ressurser innenfor rammen av det som fremlegges i samlet budsjettgrunnlag for 2015. Det gjøres en vurdering og presentasjon av to-delingen i dette, hva som angår «innføringsprosjektet» og hva som vil være ordinær driftssituasjon og ressursbehov når «alt er på plass». Nærmere informasjon om dette er det naturlig å presentere sammen med rådmannens forslag til budsjett 2015 og handlingsplan for kommende fireårsperiode.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Nataliya Malyna

Arkiv: 232

Arkivsaksnr.: 13/1151

INNFØRING AV EIENDOMSSKATT PÅ VERK OG BRUK I SIGDAL KOMMUNE

Rådmannens forslag til vedtak:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Budsjett og økonomiplan for 2014 – 2017 er utarbeidet i henhold til vedtaket.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Matrikkelanalyse, utført av ESKAN AS
- Analyse av forventet inntekt ved innføring av eiendomsskatt, utført av ESKAN AS

Saksutredning

Konklusjon:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune, jfr eiendomsskatteloven § 2 og § 3 bokstav c), fra og med 2015.

Skattesatsen for 2015 settes til 2 promille og økes til 4 promille for påfølgende år, jfr eiendomsskatteloven § 13

Ved innføringen av eiendomsskatt skal kommunestyret ta stillingen til:

- Skatteobjekt (se pkt. 2.1)
- Fritak (se pkt. 2.2)
- Satser (se pkt. 3)
- Reduksjonsfaktor/bunnfradrag (se pkt.4.1)
- Takstorgan (se pkt. 4)
- Klageorgan (se pkt. 6)
- Vedta eiendomsskattevedtekter. Dette er primære regler for saksbehandling. KS har utarbeidet utkast til standardvedtekter.

Det bør være minimum 2 betalingsterminer.

Bakgrunn:

Kommunestyret fattet følgende vedtak 21. desember 2012 ved behandling av Budsjett 2013 og økonomiplan med handlingsprogram 2013-2016 i sak KS-115/12, pkt 32.:

”I løpet av 2013 utredes eiendomsskatt på verk og bruk i Sigdal kommune i den hensikt å øke politikernes kunnskap og dermed bedre grunnlag for videre vurdering og behandling.”

Det vises i denne sammenheng til rådmannens forslag til budsjett 2014 – Del I med handlingsprogram og økonomiplan 2014 – 2017, vedlagte rapporter og eget avholdt foredrag på tema i desember 2012.

Vurdering:

1 GENERELT

Eiendomsskatten er en objektskatt i motsetning til formues- og inntektsskatt, som er subjektskatt.

Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatteform. Det er kommunestyret som avgjør om det skal være eiendomsskatt, hvilken eiendom det skal skrives ut skatt på og hvor stor skattesatsen skal være innenfor rammene som er fastsatt i eiendomsskatteloven. Dette er den eneste skatten der alle pengene går til kommunen og skatten inngår ikke i grunnlaget for statlig inntektsutjevning mellom kommuner. Kommunen gir innbyggerne mange viktige tjenester, og eiendomsskatten inngår i finansiering av disse. I Norge har det blitt skrevet ut eiendomsskatt i over 100 år.

Som skatt har eiendomsskatten særlige egenskaper sammenliknet med andre skatteformer, først og fremst fordi skatten er knyttet til bygg og grunn. Skattegrunnlaget er dermed vesentlig mer immobilt og stabilt over tid enn for eksempel sett i forhold til finanskapital. Eiendomsskatten er også i mindre grad enn andre skattarter avhengig av konjunktorene, slik for eksempel selskapskatten er.

I 2007 ble det åpnet for at det kunne skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen. Tidligere var det kun adgang til å skrive ut eiendomsskatt på ”verker og bruk” og i ”bymessige strøk”. En konsekvens av dette var at flere typiske hyttekommuner nå ilegger hytter og fritidsboliger eiendomsskatt.

Hva eiendomsskatten for en eiendom kan bli, bestemmes av eiendommens skattegrunnlag og gjeldende skattesats. Skattegrunnlaget er skattetakst minus eventuelt bunnfradrag.

*Eiendomsskatt = (skattetakst - bunnfradrag) * skattesats*

Eiendomsskatten kan variere i løpet av perioden ettersom skattesatsen (min 0,2% - maks 0,7%) og bunnfradrag kan endres hvert år.

KOSTRA statistikk for 2012

I 2012 benyttet 324 av Norges 429 kommuner eiendomsskatt. Av disse hadde 174 kommuner eiendomsskatt i hele kommunen, mot 163 kommuner året før. Kommunene fikk

til sammen 8,1 milliarder i inntekter fra denne skatten i 2012. Dette utgjør en økning på 6,8 prosent fra 2011.

Eiendomsskatt i kommunene			
	2012	Prosent	
		2011 - 2012	2009 - 2012
Kommuner med eiendomsskatt	324	2,5	8,4
Kommuner med eiendomsskatt kun på verk og bruk	111	-4,3	-16,5
Kommuner med eiendomsskatt på verk, bruk og områder utbygd på byvis	14	-44,0	-74,1
Kommuner med eiendomsskatt i hele kommunen	174	6,7	55,4
Eiendomsskatt, totalt (1 000 kr)	8 086 295	6,8	24,4
Eiendomsskatt fra annen eiendom (1 000 kr)	4 642 879	6,5	.
Eiendomsskatt fra boliger og fritidseiendommer (1 000 kr)	3 443 416	7,2	.
Eiendomsskatt i prosent av brutto driftsinntekter	2,4	0,0	4,3

Flere kommuner velger å skrive ut eiendomsskatt i hele kommunen. I 2012 valgte 11 nye kommuner dette, og dermed var det 174 kommuner som hadde eiendomsskatt i hele kommunen. Dette fører til at det blir skrevet ut eiendomsskatt for stadig større områder av Norge, og flere eiere av boliger og fritidseiendommer må belage seg på å betale eiendomsskatt.

3,4 milliarder i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer

Fra 2011 til 2012 økte kommunenes inntekter fra eiendomsskatt med om lag 516 millioner kroner, eller i underkant av 7 prosent, til om lag 8,1 milliarder kroner. Inntektene utgjorde 2,4 prosent av kommunenes totale brutto driftsinntekter i 2012, den samme andelen som i 2011. Inntektene fra eiendomsskatt kan deles inn i inntekter fra annen eiendom samt inntekter fra boliger og fritidseiendommer. I 2012 var 57,4 prosent, eller i overkant av 4,6 milliarder kroner, inntekter fra eiendomsskatt på annen eiendom, mens rundt 3,4 milliarder kom fra eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer.

Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder hvor store inntekter de får fra eiendomsskatt, og hvor stor andel den utgjør av den enkelte kommunes brutto driftsinntekter. Det kan også være store forskjeller på hvor stor del av eiendomsskatten kommunene får fra henholdsvis annen eiendom og boliger og fritidseiendommer. De 324 kommunene med eiendomsskatt fikk i 2012 i gjennomsnitt nærmere 25 millioner kroner i inntekter når vi ser bort fra størrelser som skattesats, kommunestørrelse og i hvilken type områder kommunene har innført eiendomsskatt.

I gjennomsnitt betalte en eier av en enebolig på 120 kvadratmeter nær et kommunesenter omkring 2 850 kroner i eiendomsskatt i 2012, mot rundt 2 660 kroner året før. Høyeste

rapporterte skattebeløp på en slik eiendom i 2012 var 7 000 kroner, og det laveste var 326 kroner.

90 kommuner med bunnfradrag

I 2012 var den gjennomsnittlige skattesatsen 5,9 promille, mer eller mindre tilsvarende nivået i 2011. Den generelle skattesatsen skal ligge mellom 2 og 7 promille av taksten på eiendommen. Innenfor denne rammen er det kommunene som bestemmer nivået på skattesatsen. 70 kommuner valgte å benytte muligheten til å ha en differensiert skattesats for boliger og fritidseiendommer. Alle kommunene som har slik differensiering, oppgir å gi en lavere skattesats for boliger og fritidseiendommer enn for resten av eiendommene. 90 kommuner valgte et bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer. Fritak fra eiendomsskatt for nye boliger ble benyttet av 73 kommuner i 2012.

Kommuner i Buskerud, Telemark og Vestfold som skriver ut eiendomsskatt, rangert etter eiendomsskatteinntekt i 2012:

Kommune	Eiendomsskatt (kr. 1000,-) 2012	Kun verker og bruk	Områder utbygd på byvis og på verker og bruk	Nærings- eiendommer, herunder verker og bruk	I hele kommunen
0622 Krødsherad	1 902	X			
0811 Siljan	2 215			X	
0615 Flå	2 832	X			
0631 Flesberg	3 021	X			
0829 Kviteseid	3 878			X	
0821 Bø (Telem.)	6 093				X
0817 Drangedal	6 979				X
0711 Svelvik	8 106				X
0828 Seljord	8 130	X			
0827 Hjartdal	8 470	X			
0702 Holmestrand	8 551			X	
0822 Sauherad	8 628				X
0831 Fyresdal	9 081	X			
0830 Nissedal	9 743			X	
0632 Rollag	10 431				X
0618 Hemsedal	11 353	X			
0616 Nes (Busk.)	16 914		X		
0617 Gol	18 426				X
0819 Nome	20 434				X
0619 Ål	22 911	X			
0623 Modum	26 028	X			
0815 Kragerø	33 179				X
0620 Hol	37 200	X			
0633 Nore og Uvdal	37 911	X			
0833 Tokke	38 390	X			
0814 Bamble	48 685				X
0834 Vinje	52 278	X			
0807 Notodden	54 544				X
0605 Ringerike	54 787				X
0604 Kongsberg	66 781				X
0826 Tinn	72 568	X			

0805 Porsgrunn	75 215				X
0806 Skien	106 890				X

2 SKATTEGRUNNLAG

2.1 Eiendomsskatteobjekt

Objekt for eiendomsskatt er all fast eiendom, samt "verk og bruk", innenfor eiendomsskatteområdet. Faste eiendommer regnes bla som grunneiendommer, bygninger, vannfall, industrielle anlegg, brygger, opplags-, losse- og lasteplasser og lignende arbeids- og driftsanlegg.

Jfr, eiendomsskattloven §3, har kommunestyret sju alternativer for å skrive ut eiendomsskatt:

1. Faste eiendommer i hele kommunen
2. Faste eiendommer i klart avgrenset område som helt eller delvis er utbygd på bymessig vis eller der slik utbygging er i gang
3. Bare på verk og bruk i hele kommunen
(eks. fabrikker, verksteder, større bensinstasjoner med smøre- og vaskehall, sagbruk, møllebruk, pukkverk, lenser, utbygde vassfall, demningsverk, losse- og lasteplasser, industrielle verk og lignende arbeids- og driftsteder. Det kreves at anlegget er av en viss størrelse, har en viss industriell karakter og er innrettet mot vareproduksjon eller vedlikehold)
4. Bare på verk og bruk og annen næringseiendom i hele kommunen
(Eks. på næringseiendom er handelssteder, serveringssteder, hoteller, kontorkomplekser, og andre tjenesteytende virksomheter)
5. Eiendommer utbygd på bymessig vis og verk og bruk i hele kommunen
6. Eiendommer utbygd på bymessig vis og verk og bruk og annen næringseiendom i hele kommunen
7. Faste eiendommer i hele kommunen, unntatt verk og bruk og annen næringseiendom.

Det er forholdene pr. 1. januar i skatteåret som skal legges til grunn. Med skatteåret menes det året skatten utskrives for, jfr. eiendomsskatteloven § 1 annet ledd.

2.2 Fritak

Eiendomsskatteloven inneholder to ulike fritaksbestemmelser.

Etter § 5 er enkelte typer eiendommer unntatt fra eiendomsskatt, mens kommunestyret etter § 7 kan fatte vedtak om å unnta enkelte andre typer eiendommer.

Kommunestyret står i utgangspunktet fritt i sin vurdering om fritaket etter § 7 skal benyttes eller ikke.

Eiendommer som SKAL fritas for eiendomsskatt

Iht § 5 i eiendomsskatteloven vil eiendommer bli fritatt for eiendomsskatt om de oppfyller disse kriteriene:

a) Statlig eide eiendommer

Eiendom som staten eier, så langt:

- Eiendommen blir nyttet av Kongen, Storting eller Regjeringen.

- Eiendommen blir benyttet til kulturelle formål, slik som idrettsanlegg, museum, teater, skulpturer m.v.
- Eiendommen har historiske bygg eller anlegg.
- Eiendommen blir benyttet av Forsvaret til forsvarsanlegg eller avgrenset leirområde.
- Eiendommen tilhører statens sine samferdselsforetak så langt de tjener allmennyttige formål.
- Eiendommen er vannfall, fabrikk eller annet foretak som staten eier og som tjener allmennyttige formål.

b) Eiendom som tilhører jernbane (verket) til allmenn bruk, så langt eiendommen blir benyttet i virksomheten.

c) Kirker

Samme gjelder andre trossamfunn så lenge eiendommen benyttes til gudstjenester.

d) Eiendommer som kommunen selv eier.

e) Legasjons- og konsulateiendommer som en annen stat eier, når den andre staten fritar norsk eiendom for tilsvarende skatt i sitt land.

f) Eiendom som statens lufthavnselskap eier, i samme omfang som fritaket for statens eiendom etter bokstav femte punkt.

g) Eiendom som helseforetak eier, i samme omfang som statens eiendom etter bokstav a sjetten punkt.

h) Eiendom som drives som landbruk og skogsbruk.

Etter lovendring i juni 2006, skal eiendom som drives som gårdsbruk eller skogbruk ha obligatorisk fritak. Med eiendom som blir drevet som gårdsbruk eller skogbruk menes eiendom som blir holdt i hevd ved en driftsmåte som er i samsvar med det som er vanlig jord- og skogbruksdrift i området. Boligbygg/fritidsbygg med tilhørende tomt omfattes ikke av unntaket og skal takseres, det samme gjelder andre bygg eller driftsmidler som ikke kan henføres direkte til landbruksvirksomheten (for eksempel garasjer, naust og lignende).

i) Ikke utbygde deler av Finnmarkseienommen sin grunn i Finnmark fylke

j) Nasjonalparker og naturreservat

Fritaket gjelder områder som er vernet i medhold av naturmangfoldloven, samt etter lov om naturvern. Fritaket gjelder ikke bygning med tomt og tomteareal selv om arealet ikke er utbygd ennå.

Eiendommer som skal fritas for eiendomsskatt etter § 5 vil automatisk bli fritatt og det bør ikke være nødvendig å melde fra.

Eiendommer som kommunestyret KAN velge å fritta fra eiendomsskatt:

Etter § 7 i eiendomsskatteloven kan kommunestyret dessuten velge å fritta enkelte eiendommer helt eller delvis fra eiendomsskatt dersom eiendommene oppfyller disse vilkår:

- a) Eiendom som eies av stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å være til nytte for kommunen, fylket eller staten.
- b) Bygninger som har historisk verdi.
- c) Bygning som helt eller i noen grad blir nyttet til husvære. Fritaket kan gjelde opptil 20 år fra det tidspunktet bygningen ble ferdig. Formannskapet eller det utvalget som er nevnt i kommuneloven § 10, kan få fullmakt til å avgjøre enkelt saker om skattefritak.
- d) Bygning og grunn i enkelte områder i kommunen.

Med andre ord er det i hovedsak lag/foreninger og stiftelser som arbeider innenfor livssyn, helse, idrett og kultur der det drives ikke-kommersiell virksomhet og formål er av nytte for kommunen, fylke eller staten kommer inn under denne bestemmelsen.

Kommunestyret kan også fritta eiendommer som faktisk drives som gårdsbruk eller skogbruk

Fritak skal søkes.

Det ulovfestede forbud mot usaklig forskjellsbehandling stiller imidlertid krav om at det ikke må være usaklige forskjeller i behandlingen av likeartede eiendommer innen samme kommune.

3. Skattesatser

- Eiendomsskatteloven kap. 4 sier at skatten skal ligge mellom 2 og 7 promille av takstgrunnlaget.
- Det første året kommunen innfører eiendomsskatt, kan skattesats ikke være mer enn 2 promille.
- Økningen kan ikke være mer enn 2 promille året etter. Økningen kan likevel være på 3 promille hvis det samme år innføres et bunnfradrag.
- Skatten kan ikke økes det året bunnfradraget eventuelt faller bort.
- Derimot kan eiendomsskatten settes ned til den minstegrensen fra et år til det neste uten hensyn til hvor høy skattesatsen er fra før.

Differensierte satser

Dette er regulert i eiendomsskatteloven § 12. Kommunestyret kan vedta ulike skatteøret for:

- a) Boliger i eiendommer med selvstendige boliger
- b) Grunneiendommer som det står hus på, og grunneiendommer uten hus
- c) Bygninger og grunn
- d) Avgrenset område som er nevnt i § 3
- e) Verk og bruk i område som ikke er utbygd på bymessig vis.

4. Eiendomsskattetaksering

Verdien av eiendommen skal verdsettes ved takst, og det er kommunen som har ansvaret for takseringen, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-3.

4.1 Takstorgan

Kommunestyret kan velge mellom to alternative løsninger for å foreta takseringer, eiendomsskatteloven § 8A-3 (2) og (4):

1. Kommunestyret utnevner dem som skal stå for takseringen.
2. Kommunestyret kan utnevne en sakkyndig nemnd som fastsetter taksten på grunnlag av forslag fra tilsatte besiktere.

De fleste kommuner benytter nå den andre alternative løsningen.

Kommunestyret har ingen instruksmyndighet, og kan dermed ikke regulere eller instruere takstnemndene ved fastsetting av takstene.

4.2 Generelle takseringsbestemmelser

Alminnelig taksering av eiendommene skal gjennomføres hvert tiende år. Kommunene må selv dekke kostnadene ved alminnelig taksering. Takstene ligger i utgangspunktet fast i takstperioden, men dersom det foreligger ”særlege tilhøve” kan det foretas ny taksering innenfor takstperioden, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-3 andre ledd andre punktum. Kommunene kan videre vedta å videreføre takstene med oppjustering utover 10-årsperioden (såkalt kontorjustering), jf. eiendomsskatteloven § 8 A-4.

Etter etablert praksis er det krav om utvendig befarings av eiendommene ved takseringen.

Eiendomsskatteloven § 8 A-2 bestemmer at eiendomsskattetakster skal gjenspeile antatt omsetningsverdi/marketsverdig ved fritt salg under normale forhold. Dette er hovedregelen for fastsetting av skattetakster (med unntak for anlegg for produksjon av vannkraft).

Eiendomsskatteloven § 8 A-2 første ledd lyder:

Verdet av eiegen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eiegen etter si innretning, brukseigenkap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.

Ved taksering av fabrikk og andre industrielle anlegg, skal en ta med maskiner og annet som hører til anlegget og er nødvendig for å oppfylle formålet med anlegget.

Arbeidsmaskiner med tilhørende gjenstander, som ikke er en integrert del av anlegget, skal en ikke ta med ved takseringen, jf. eiendomsskatteloven § 8A-2, andre ledd

Av eiendomsskatteloven § 4 annet ledd fremgår det at man skal medta i taksten gjenstander og utstyr som er knyttet til bygningene på en slik måte at det vil innebære uforholdsmessige kostnader å flytte disse. Det må foretas en konkret vurdering med hensyn til dette. Det er ikke uvanlig at verdien av tilbehøret langt overstiger verdien av selve bygningene.

For annen eiendom enn kraftproduksjonsanlegg skal takseringen bygge på reglene i byskatteloven av 18. august 1911 nr. 9 §§ 4 og 5.

Byskatteloven § 5 første ledd lyder: *”Ved takseringen ansættes eiendommens takstverdi til det beløp, som eiendommen efter sin beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet antages at kunne avhændes for under sedvanlige omsætningsforhold ved frit salg.”*

Taksten tar hensyn til eiendommens beskaffenhet, anvendelighet og beliggenhet.

Metode for fastsettelse av taksten bygger på faktaopplysninger og skjønn. Både bolig- og fritidseiendom og næringseiendom kan takseres ved hjelp av sjablonger. En sjablong kan for eksempel være faste kvadratmeterpriser for ulike typer eiendommer, med fradrag eller tillegg i taksten pga. bygningens alder og konstruksjon osv. Departementet har tidligere vurdert at bruk av sjablonger ved takseringen ikke er i strid med reglene i byskatteloven. Dette forutsetter imidlertid at sjablongene er hjelpemidler som kommer i tillegg til befaringen av hver enkelt eiendom. En har derfor allerede akseptert prinsippet om bruk av sjablonger ved taksering av bolig for eiendomsskatteformål.

Faktaopplysninger om adresser, type bygninger, areal på bygninger og tomter hentes i hovedsak fra godkjente bygningstegninger og Matrikkelen som er det nasjonale eiendomsregisteret i Norge. Det er vanlig å ta utgangspunkt i bygningenes bruksareal (BRA) ved taksering.

Skjønnsmessige vurderinger består av en generell vurdering av verdinivåer i kommunen, og en spesiell vurdering som skjer ved besiktigelse av den enkelte eiendom.

4.3 Takserings regler

Finansdepartementet viser til at eiendomsskatteloven og etablert praksis i dag hjemler ulike metoder og prinsipper for taksering av hhv. bolig- og fritidsbolig, verk og bruk, næringseiendom og kraftanlegg. Målet for samtlige metoder er å beregne markedsverdien for den enkelte eiendomstype. Utforming av takseringsmetodene vil nødvendigvis innebære varierende innslag av standardisering, sjablonger og skjønn mv. Det må derfor aksepteres visse forskjeller mellom takst og dokumentert markedsverdi for de ulike eiendomstypene som følge av metodebruk. Etter departementets syn kan taksering av eiendomsmassen i kommunen ved bruk av ulike takseringsprinsipper innenfor lovfastsatte regler og praksis ikke anses som rettsstridig forskjellsbehandling etter eiendomsskattereglene.

Nye regler for taksering av boliger

Fra og med 2014 kan kommunen, som et alternativ til kommunal taksering, benytte formuesgrunnlaget for boligeiendom som utgangspunkt for utskriving av eiendomsskatt på denne eiendomstypen. Departementet begrunner dette med at denne alternative metoden vil innebære en mer effektiv utnyttelse av tilgjengelig offentlig informasjon og bidra til å redusere kostnadene knyttet til taksering av bolig.

Formuesgrunnlaget tar sikte på å gi uttrykk for eiendommens antatte markedsverdi på verdsettingstidspunktet.

Det foreslås at kommunene kan velge å benytte det nye takseringsalternativet for bolig fra og med 2014. Dette følger av ny § 8 C-1, som vil lyde bl.a.:

§ 8 C-1. Verdsetjing av bustader ved bruk av formuesgrunnlag

(1) Kommunestyret avgjer om eigedomsskatten for bustader skal byggje på verdet (taksten) som vert sett på eigedomen ved likninga året før skatteåret. Skattegrunnlaget for slike bustader skal reknast ut etter reglane i denne paragraf.

(2) Skattegrunnlaget for bustader vert sett til verdet (taksten) etter skatteloven § 4-10 andre ledd multiplisert med 0,67 (multiplisert med 0,8 i år 2015).

Kommunen må benytte formuesgrunnlag når eiendomsskatt skal skrives ut på boliger etter det nye takseringsalternativet, jf. prop. 1 LS (2012-2013) s. 122.

Forslaget innebærer at kommunene skal kunne hente ut relevante eiendomsdata fra en internettbasert portal utviklet av Skattetaten. Opplysningene som kommunene vil få tilgang til er eiendomsidentifikatorer (gårds-, bruks-, feste-, seksjons- og bygningsnummer) og formuesgrunnlag.

For å sikre at eiendomsskattegrunnlagene ikke overstiger boligens markedsverdi, innebærer det nye systemet at det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor for bolig på 0,67 i skatteåret 2014, dvs. at formuesgrunnlaget reduseres med 33 pst. Så endres den obligatoriske reduksjonsfaktoren til 0,8 med virkning fra og med skatteåret 2015, dvs. at formuesgrunnlaget reduseres med 20 pst.

Kommunene skal fortsatt kunne bruke en lokal reduksjonsfaktor og eventuelt bunnfradrag (se nærmere pkt. 4.1.).

Kommunene bør ved utskriving om eiendomsskatt opplyse om sammenhengen mellom ligningsverdi, formuesgrunnlag og eiendomsskattegrunnlag.

Eksempel som viser sammenhengen mellom ligningsverdig og formuesgrunnlag:

Ligningsverdien er en kalkulert verdi med utgangspunkt i formuesgrunnlaget.

Ligningsverdi for primærbolig = 25 % av formuesgrunnlaget

Primærbolig er bolig man eier og bor i selv.

Ligningsverdi sekundærbolig = 50 % av formuesgrunnlaget

Sekundærbolig er bolig (ikke fritidsbolig) man eier men ikke bor i selv.

Ligningsverdien *skal ikke* benyttes for eiendomsskatteformål. Ligningsverdien benyttes kun ved beregning av skatt på formue av Skatteetaten.

Dette kan illustreres med et eksempel:

Ligningsverdi (primærbolig) er kr 250.000 (25% av formuesverdien), og skal som sagt kun benyttes ved beregning av skatt på formue av Skatteetaten.

Formuesverdi er da 1 mill kr. og skal benyttes for eiendomsskatteformål.

Taksering av fritidsboliger

I Prop. 1 LS (2012–2013) s. 121 framgår det at de eksisterende formuesverdiene på fritidsbolig er nokså vilkårlige og lite egnet for utskriving av eiendomsskatt.

Formuesgrunnlaget for fritidsboliger med samme markedsverdi kan variere mye, også

innenfor samme kommune. Dette har sin bakgrunn i at verdsettelsen av fritidseiendom tar utgangspunktet i 20– 30 pst. av byggekostnaden med generelle, sjablongmessige oppjusteringer. Dette medfører ofte at eldre fritidseiendommer gjennomgående blir verdsatt betydelig lavere for formuesskatteformål enn nye og like verdifulle eiendommer. På denne bakgrunn avviser departementet at kommunene skal kunne benytte formuesgrunnlagene for fritidseiendom i forbindelse med utskriving av eiendomsskatt.

Taksering av kraftverk

Kraftanlegg er ikke omfattet av reglene om formuesverdsetting av næringseiendom, men verdsettes etter skatteloven § 18-5.

For kraftverk gjelder egne takseringsregler, som baserer seg på verdien av produksjonen.

Kraftanlegg verdsettes til antatt salgsverdi pr. 1. januar i ligningsåret ved taksering av fremtidige inntekter og utgifter over ubegrenset tid.

Ved beregning av inntekter og utgifter brukes følgende prinsipper:

•Inntektssiden:

- Spotpris ganger produksjon, rullerende over 5 år
- (Unntak for konsesjonskraft)

•Utgiftssiden:

- Utgifter + fremtidige utskiftningskostnader

•Sum

- kapitaliseres med en rente som består av to ledd; -risikofri rente (3 års statkassveksler, 0,3 %) + et risikotillegg på 3 % (forskriftsfestet)

Eiendomsskatt for kraftanlegg skal regnes ut etter taksten som var satt til ved ligningen året før skatteåret. Etter eiendomsskatteoven § 8B-1, 4. ledd, skal taksten av kraftanlegg ikke settes lavere enn kr 0,95/kWh eller høyere enn kr 2,74/kWh av 1/7 av grunnlaget for anlegget sitt samlet produksjon av elektrisk kraft for inntektsåret og de 6 foregående åra.

4.4 Reduksjon i skattetaksten

Det kan foretas to nedjusteringer forutsatt at:

- 1) kommunestyret har vedtatt en reduksjonsfaktor for samtlige eiendommer i forbindelse med siste alminnelige taksering
- 2) kommunestyret har vedtatt bruk av bunnfradrag for boliger og fritidseiendommer

Reduksjonsfaktor

En reduksjonsfaktor kan brukes til å justere ned verdien av de takserte eiendommene. Med reduksjonsfaktor menes en lik prosentvis reduksjon i takstene i forhold til det eiendommene i utgangspunktet ble taksert til. En reduksjonsfaktor vil fungere som en buffer mot at takstene overstiger faktisk markedsverdi. Bruken av reduksjonsfaktor er ikke lovregulert, men Finansdepartementet aksepterer at reduksjonsfaktoren som skal komme til fradrag skal være lik for all eiendom som kommunen takserer, og ligge fast inntil det foretas ny alminnelig taksering (dvs i 10 år). Rådmannen derfor anbefaler ikke å bruke reduksjonsfaktor.

Bunnfradrag

Bunnfradrag er et kronebeløp som går til fradrag i skattegrunnlaget for alle selvstendige godkjente boenheter som ikke blir benyttet i næringsvirksomhet, dvs kun bolig- og fritidseiendommer, jfr. eiendomsskatteloven § 11 annet ledd. Bunnfradraget gis i form av et fast beløp, ikke et prosentvis fradrag. Bunnfradraget anses ikke som en del av taksten, og kan innføres, endres eller fjernes fra ett år til et annet. Vedtak om bunnfradrag må fattes av kommunestyret hvert år. Bunnfradraget kan ikke være så høyt at det ikke blir eiendomsskatt på noen eiendom.

4.5 Kostnader knyttet til kommunens befarings- og taksering av eiendom

Å takserer eiendommer for eiendomsskatteformål er ressurs- og kostnadskrevende. Om kostnader ved taksering har Finansdepartementet skrevet i Prop. 1LS (2012-2013) s. 118:

Departementet har med bistand fra KS Eiendomsskatteforum (KSE) kartlagt kommunenes kostnader knyttet til taksering for eiendomsskatteformål. Selv om utvalget i den uformelle kartleggingen var begrenset (20 kommuner) og usikkerheten knyttet til innrapporteringen er betydelig, framkommer det noen interessante observasjoner. Alle kommunene som responderte, hadde fått dekket inn alle sine takseringskostnader gjennom eiendomsskatteinntektene det første året. I gjennomsnitt utgjorde takseringskostnadene 30 pst av eiendomsskatteinntektene dette skatteåret, men variasjonen er betydelig.

Ved innføring av eiendomsskatt på verk og bruk er prisen på taksering anslått til størrelsesorden kr. 200.000,- - kr. 250.000,-. Litt avhengig av hvordan rapportene skal lages, om matrikkel skal føres, og om kommunen for eksempel kan være behjelpelig med å lage kart og skjema for takseringen.

Den årlige forvaltningen av dette vil normalt sett bestå i at man retakserer verk og bruk hvor det har skjedd en vesentlig endring. Eventuelt takserer nye verk og bruk. Så alt fra kr. 0,- til kr. 30.000,- i retakseringskostnader vil være normalt.

5. Utskriving og retting, jf. eiendomsskatteloven kap. 5.

Eiendomsskatten skal så langt som mulig være skrevet ut før 1.mars i skatteåret. Første året kommunen setter bunnfradrag i eiendomsskatten kan fristen settes til 1. april i skatteåret.

Første året det er skrevet ut eiendomsskatt i kommunen, må allmenn taksering og utskrivning av eiendomsskatt være ferdig innen utgangen av juni i dette året.

Eiendomsskattekontoret kan rette feil i skatteutskrivningen så lenge skatteåret ikke er ute (skatteåret er ment det almanakkåret/budsjettåret som eiendomsskatten er utskrevet for). Innen samme frist kan eiendomsskattekontoret skrive ut skatt på eiendommer det ved feil ikke er blitt utskrevet eiendomsskatt på.

Når taksten er basert på ligningsverdig, skal utskrivning rettes bare hvis ligningen var endret ihht kapittel 9 i ligningsloven. Fristen for retting etter ligningsloven § 9-6 gjelder da tilsvarende for eiendomsskatten.

6. Klage (begjæring av overtakst), jf. eiendomsskatteloven kap. 6.

Formannskapet, så vel som den skattepliktige, har adgang til å forlange særskilt verdifastsettelse (omtaksering) avholdt i tiden mellom de alminnelige eiendomstakseringene i tilfelle hvor verdien av eiendommen pga endringen i området har gitt en vesentlig forøkning eller forminskning i forhold til andre eiendommer i samme område.

Skatteyteren kan klage på den utskrevet eiendomsskatten. Klage må sendes skriftlig til eiendomsskattekontor innen gitte frister. Klage over taksten kan sendes hvert år i tråd med den årlige utskrivningen av eiendomsskatt, dersom det ikke er klage på samme grunnlag som i tidligere år.

Kommunestyret kan enten opprette en egen klagenemnd eller legge oppgavene til en annen kommunal nemnd.

Medlem i formannskapet kan ikke være med i eiendomsskattenemnd.

7. Oppgjør og innkreving, jfr eiendomsloven kap. 7.

Eiendomsskatt skal betales til skatteinnkreving i kommunen som skiver ut skatten.

Forfalt eiendomsskatt er sikret med lovpant etter panteloven § 6-1. Kravet er også tvangsgrunnlag for utlegg og det gjelder samme regler som for innkreving av skatt.

Foreldelse

Etter foreldelsesloven § 2 foreldes kravet på eiendomsskatt etter 3 år, regnet fra den dag plikten til å innbetale eiendomsskatten oversittes.

8. Nedsettelse eller ettergivelse av eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 28.

Formannskapet kan treffe avgjørelse om nedsettelse eller ettergivelse av eiendomsskatt. Vilkåret for nedsettelse eller ettergivelse er at innkrevingen av eiendomsskatt vil virke "særs urimelig". Dette er et strengt vilkår.

9. Taushetsplikt, jf. eiendomsskatteloven § 29.

Reglene i ligningsloven § 3-13 om taushetsplikt gjelder tilsvarende for tjenestemenn og medlemmer av nemndene som er med på å skrive ut eiendomsskatt.

10. Opplysningsplikt

Etter eiendomskatteloven § 31 kan eiendomsskattekontoret pålegge skatteyteren å gi særskilte opplysninger som trengs til utskrivning av eiendomsskatt. Skatteyteren og bruker av eiendom har plikt til å medvirke til befaring av eiendommen ved takseringen.

Innhenting av opplysninger om antall selvstendige boenheter i faste eiendommer i kommunen og om noen av disse benyttes i næringsvirksomhet omhandles i Forskrift om innhenting av opplysninger ved fastsettelse av bunnfradrag.

11. Inntektsprognose

Det er naturligvis knyttet usikkerhet til hvor store inntektene fra eiendomsskatten kan bli, og er avhengig av:

- Skattesats (2 – 7 promille)
- Eiendomsskatteobjekt (det er 7 alternativer, se pkt. 2.1)
- Takseringsmetode for boliger (befaring eller bruk av formuesgrunnlag)
- Evt. fastsettelse av reduksjonsfaktor og/eller bunnfradrag

Kommunen har engasjert ESKAN AS til å utarbeide et estimat over forventet inntekt.

Analysen er bygd på disse forutsetningene:

- Sigdal kommunes Matrikkelregister pr. september 2013
- Omsetningsverdier i perioden 1986 – 2012 hentet fra NEF (Norges Eiendomsmeglerforbund)
- Innspill fra kommunen
- Nylige omsetninger fra Finn.no
- Nøkkeltall og erfaringer fra andre kommuner

Firmaet har utarbeidet en egen rapport (er vedlagt) der Matrikkelen var benyttet. Analysen viser at kommunen totalt består av 7 960 eiendommer.

Matrikkelregistret mangler en del areal på en del bygninger. Dette gjør at tallene i analysen er beheftet med noen usikkerhet.

I tillegg har man relativt få omsetningstall å forholde seg til, spesielt på bolig. Derfor har man også litt på omsetningstall i kommunene rundt sigdal for å få et best mulig grunnlag.

Inntektsanalysen er lagt ved saken. Her følger det et veldig kort sammendrag fra rapporten.

Det totale inntektspotensialet for 2014 estimert til et beløp på 57,15 millioner kroner (med bruk av dagens takserings metode – befaring og ved maksimal satts på 7 promille og kr. 0,- i bunnfradrag).

Dette vil fordele seg slikt:

- Ordinære eiendommer har inntektspotensialet på 54 millioner kroner
- Næring – på 0,35 millioner kroner
- Verk og bruk – på 2,8 millioner kroner

Det første året med maksimalsatts på 2 promiller og null i bunnfradrag vil inntekten være på ca 16 millioner kroner, fordelt:

- Ordinære eiendommer har inntekspotensialet på 15 millioner kroner
- Næring – på 0,1 millioner kroner
- Verk og bruk – på 0,8 millioner kroner

Sigdal kommune har oversendt informasjon om kraftverk, og annen teknisk infrastruktur i kommunen. Dette er anslagsvis og overordnet, men samtidig så har rådgivere som har vurdert grunnlaget god erfaring, og treffer normal forholdsvis godt på estimater for overføringsnett og tele-installasjoner. For øvrig er kraftverkstallet ganske sikkert. Disse vil kun være gjenstand for en indeksregulering av skatteetaten. Det største usikkerhetsmomentet for disse postene er reduksjonen som skal gis for slit, elde og utidsmessighet.

Sigdal kommune har videre utarbeidet en liste basert på alle foretaksnummer registrert i kommunen. Denne er i utgangspunktet på nær 1100 foretak. Når man imidlertid trekker ut alle enkeltmannsforetak, foretak i primærnæring etc så gjenstår en liste med ca 86 ulike virksomheter. Disse varierer også stort i fra «minste til største» virksomhet, og estimater er satt uten «bilder», fysiske mål, eller på annen måte kvantifiserte opplysninger. Det er først og fremst rådgiver som har gjennomgått listen, sammen med medarbeider i kommunen som overordnet og generelt har kunnet gi utfyllende opplysninger om aktuelle virksomheter. I sum er skattegrunnlaget på denne delen av kommunens portefølje satt til 150 millioner kroner. Takstnivået vil kunne variere betydelig, basert på den linjen aktuelle nemnd måtte legge seg på. Normalt sett blir allikevel noen taksert lavere enn anslag, andre høyere, slik at gjennomsnittet ifølge rådgiver kan treffe ganske godt. Oppsummert fordeler de fire ulike kategoriene seg som listet nedenfor.

«Type» verk og bruk	Takst- grunnlag i mill. kr	Merknader
Kraftverk	83,7	Sikkert tall
El. overføringsnett	130,0	Ganske sikkert tall. Noen millioner opp eller ned må påregnes.
Tele-installasjoner og nett	35,0	Ganske sikkert tall. Noen millioner opp eller ned må påregnes
Øvrig liste, virksomheter og foretak	150,0	Usikkert tall, vil kunne være gjenstand for en del regulering.
Sum, samlet verdi (avrundet)	400,0	Takstgrunnlag

Dette vil igjen kunne generere følgende inntekter ved valgte promille:

2 promille:	0,8	Mill. kr.
3 promille:	1,2	//
5 promille:	2,0	//
7 promille:	2,8	//

I økonomiplanen for perioden 2015 til 2017 er det lagt til grunn forsiktige anslag hva angår verdier, med en eventuell opptrapping av skattesats hvis ønskelig/nødvendig for å nå inntektsmål.

Rådmannen anbefaler å innføre eiendomsskatt på verk og bruk fra og med 2015.

12. Veien videre

Første året det skal skrives ut eiendomsskatt i en kommune, må allmenn taksering og utskriving være avsluttet inne 30. juni 2015.

Anbud på takseringstjeneste må lyses ut i god tid ila 2014. Dette skal gjøres i tråd med Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999, og Forskrift in offentlige anskaffelser av 70.04.2006.

Det vil være behov for en permanent administrativ ressurs når eiendomsskatt blir inført, som skal forvalte skattleggingen med fakturering/innkreving og oppfølging. Etter erfaringer i andre kommuner og rådmannens vurdering vil arbeidsoppgaven oppfylle 0,2 årsverk. Rådmann ser ikke det mulig å omdisponere innen kommunen.

Lover og regler for eiendomstaksering og eiendomsskatt

Eiendomsskatt til kommunen utskrives etter reglene i ”Lov om eignedomsskatt til kommunane” av 16. juni 1975 nr. 29.

Linker til lover og forskrifter:

[Eiendomsskatteloven](#)

[Skatteloven § 18-5](#)

[Prop. 1 LS \(2012-2013\)](#)

[Forskrifter](#)

**EIENDOMSSKATTEVEDTEKTER
FOR SIGDAL KOMMUNE, SAKKYNDIG NEMND**
- Forslag pr september 2014 -

KAP. I – SAKKYNDIG NEMND

§ 1-1 I medhold eiendomsskatteloven § 8 A-3 (4) velger kommunestyret en sakkyndig nemnd til å verdsette eiendommer i Sigdal kommune, på bakgrunn av forslag fra engasjerte befaringsmenn.

Til å behandle klager over utskrivningen av eiendomsskatt velger kommunestyret i medhold av eiendomsskatteloven § 20 en egen klagenemnd

Den sakkyndige nemnd skal bestå av tre medlemmer (leder, nestleder og ett medlem). I tillegg velges tre varamedlemmer.

Klagenemnda skal bestå av tre medlemmer (leder, nestleder og ett medlem). I tillegg velges samme antall varamedlemmer.

Kommunestyret velger leder og nestleder for hver nemnd.

Valgperioden følger kommunevalgperioden.

§ 1-2 Valgbarhet, inhabilitet og møteplikt

Valgbare, og pliktige til å motta valg som medlem og varamedlem av sakkyndig nemnd og klagenemnda, er de som er pliktige til å motta valg til kommunestyret.

Medlem av formannskapet skal ikke være med i den sakkyndige nemnd eller klagenemnd, jf eiendomsskatteloven § 21.

Et medlem er inhabilt til å delta i behandlingen av saken når medlemmet

- a) selv er eier, panthaver eller leieboer til eiendommen,
- b) er i slekt eller i svogerskap med en som nevnt under a) i opp- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søsken,
- c) er eller har vært gift, partner eller forlovet med, eller er fosterfar eller fostermor eller er fosterbarn til eier,
- d) er verge for en person som nevnt under a),
- e) er styrer eller medlem av styret for et selskap, en forening, Sparebank, stiftelse eller offentlig innretning som er eier, panthaver eller leieboer til eiendommen,
- f) er medlem av formannskapet

Likedan er et medlem inhabilt når andre særegne omstendigheter foreligger som er egnet til å svekke tilliten til vedkommende medlems upartiskhet. Nemnda treffer selv avgjørelse om hvorvidt et medlem er inhabilt.

§ 1-3 Medlemmer av den sakkyndige nemnd og klagenemnd plikter å stille til alle møter i de respektive nemnder, med mindre det foreligger lovlig forfall.

§ 1-4 Befaringsmenn/sakkyndige.¹
Eiendomsskattekontoret engasjerer befaringsmenn i samråd med den sakkyndige nemnd.

Nemndene kan be eiendomsskattekontoret engasjere sakkyndig hjelp til å avgi veiledende uttalelser på det bygningstekniske, industrielle, maskintekniske, juridiske eller andre områder, når dette anses nødvendig.

Befaringsmenn inngir kun forslag til takster og har ikke stemmerett.

KAP. II – FORBEREDELSE AV TAKSERINGEN

§ 2-1 Økonomikontoret fungerer som eiendomsskattekontor. Det påligger eiendomsskattekontoret å sørge for alt administrativt og kontormessig arbeid for den sakkyndige nemnd og klagenemnd.

§ 2-2 Eiendomsskattekontoret utarbeider en liste over antatt skattepliktige eiendommer som den sakkyndige nemnd inviteres til å vurdere.

Det lages en egen liste over eiendommer som er fritatt etter eiendomsskatteloven §§ 5 og 7. Eiendommer som er fritatt etter § 5 skal ikke takseres. Rådmannen bestemmer om eiendommer som er fritatt etter § 7 skal takseres.

Det bør utarbeides en egen liste over verk og bruk.

§ 2-3 Eiendomsskattekontoret forbereder takseringen ved å innhente tilgjengelig informasjon om den enkelte eiendom.

Eiendomsskattekontoret kan pålegge eieren å utlevere opplysninger av betydning for taksten (jf. eiendomsskatteloven § 31).

§ 2-4 Skatteetatens formuesgrunnlag for boliger benyttes ved utskrivning av eiendomsskatt på denne kategori eiendommer. Formuesgrunnlagene må benyttes slik de fremkommer fra Skatteetaten, og iht reglene i esktl. § 8 C-1. Boliger uten formuesgrunnlag, herunder våningshus, får fastsatt takst av sakkyndig nemnd på samme måte som øvrige skattepliktige eiendommer.

¹ Når taksering skjer ved sakkyndig nemnd kan det oppnevnes befaringsmenn med sakkyndig kompetanse til å verdsette spesielle typer eiendommer. Hvor det er behov for kompetanse utover dette (for eksempel advokatbistand), kan slike engasjeres iht. § 1-4.

KAP. III - GJENNOMFØRING AV TAKSERINGEN

- § 3-1 Det påligger lederen av den sakkyndige nemnd, i samarbeid med eiendomsskattekontoret, å planlegge og lede arbeidet med takseringen.

Eiendomsskattekontoret berammer takstmøtene i samråd med den sakkyndige nemnd og befaringen i samråd med befaringsmennene.

- § 3-2 Før den alminnelige taksering påbegynnes, drøfter den sakkyndige nemnd hvilke alminnelige retningslinjer som skal legges til grunn ved takseringen for å sikre størst mulig ensartethet i vurderingen.

Den sakkyndige nemnd kan vedta sjabloner til bruk i takseringen. Sjablonene skal være et hjelpemiddel for å komme fram til eiendommenes omsetningsverdi, og skal ta høyde for at eiendommenes innretning, bruksegenskap og lokalisering kan virke inn på verdien.

Den sakkyndige nemnd skal foreta prøvetaksering for å fastsette prisnivået for takseringen.

For boligeiendommer med formuesgrunnlag skal formuesgrunnlagene brukes ved utskrivningen når dette er bestemt av kommunestyret.

Det skal føres protokoll over forhandlingene i den sakkyndige nemnd.

- § 3-3 Den sakkyndige nemnd er i samarbeid med eiendomsskattekontoret ansvarlig for å gi befaringsmennene informasjon og veiledning om praktiseringen av nemndas retningslinjer for takseringen. Prøvetaksering bør finne sted med så vel nemnda som befaringsmennene til stede for å sikre likeartet praksis.

- § 3-4 Eiendommens eier varsles om at eiendommen skal takseres. Varsel kan gis ved å be skattyter gi eller stadfeste opplysninger om eiendommen innen 4 uker, se vedtektene § 2-3.

Eiendomsskattekontoret fastsetter normalfrist for varsel om taksering.

- § 3-5 Eiendommene, med unntak av boligeiendommer med formuesgrunnlag, skal i alle tilfelle befares av en befaringsmann. I forbindelse med befaringen utarbeider befaringsmennene forslag til takst. Forslag til takst bør inneholde grunnlagsdata og prinsippene for verdsettelsen. Forslaget bør også nevne særlige forhold som har vesentlig betydning for taksten.

Sakkyndig nemnd tar stilling til om eiendommene også skal fotograferes (jf. eiendomsskatteoven § 31 (5)). Ved taksering av verk og bruk bør fotografering alltid skje.

Ved taksering av antatte verk og bruk bør takstforslaget også inneholde de opplysninger som er nødvendige for at den sakkyndige nemnd skal kunne ta stilling til om eiendommen kvalifiserer som verk og bruk.

Hvis maskiner og tilbehør foreslås medtatt i taksten i medhold av eiendomsskatteloven § 4 annet ledd, bør takstforslaget redegjøre for hvorfor vilkårene for dette er oppfylt.

§ 3-6 Den sakkyndige nemnda fastsetter i møte takstene på bakgrunn av de forslag som er utarbeidet av befaringsmennene.

Den sakkyndige nemnd tar i forbindelse med fastsettelsen av taksten stilling til om den enkelte eiendom inngår i eiendomsskatteområdet (hvis dette er avgrenset til områder helt eller delvis utbygd på byvis) eller skal beskattes som verk og bruk, samt hvilket tilbehør og ting som skal inngå i taksten, jf eiendomsskatteloven § 4 tredje og fjerde punkt, og hvilke eiendommer som skal unntas fra eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 5 (obligatoriske fritak).

Det bør utarbeides særskilt forslag for grunn og bygning hvis de eies av forskjellige skattytere.

Befaringsmennene deltar ikke i den sakkyndige nemnds fastsettelse av takstene, men kan møte i nemnda for å presentere sine takstforslag.

§ 3-7 Det skal gis en kort begrunnelse for taksten som ikke kan være kortere enn at det blir mulig for skattyter å forstå hvordan taksten er fastsatt. Begrunnelsen skal inneholde prinsippene for verdsettelsen, samt hvilke kriterier og grunnlag som er lagt til grunn for den enkelte eiendom. Begrunnelsen kan gis på et skjema som viser hvilke faktiske opplysninger om eiendommen og hvilke sjablonverdier som er brukt. For verk og bruk vil det ofte være behov for en grundigere begrunnelse.

KAP. IV - OMTAKSERING OG SÆRSKILT TAKSERING

§ 4-1 I perioden mellom de alminnelige takseringer kan omtaksering/særskilt taksering av enkelteiendommer foretas etter de retningslinjer og vilkår som fremgår av eiendomsskatteloven § 8 A-3, femte og sjette ledd. Dette gjelder imidlertid ikke boligeiendommer som årlig får ny takst basert på Skatteetatens formuesgrunnlag.

Fristen for å begjære omtaksering etter sjette ledd er 1. november i året forut for skatteåret.

Den sakkyndige nemnd tar stilling til om vilkårene for omtaksering/særskilt taksering er oppfylt.

Verdsettelsen bør skje etter samme prinsipper og samme prisnivå som ved forrige alminnelige taksering.

Skattyter orienteres om taksten ved melding om vedtak.

For klage gjelder kapittel V.

KAP. V - KLAGE

§ 5-1 Skattyter kan klage på taksten og/eller utskrivningen innen seks uker fra det seneste tidspunktet av utsendelse av skatteseddel og kunngjøringen av at eiendomsskattelisten er lagt ut.

Klage over takster kan fremmes hvert år i forbindelse med den årlige utskrivningen av eiendomsskatt, dersom det ikke er klaget på samme grunnlag tidligere.

§ 5-2 Selv om klageren har oversittet klagefristen, kan klagen tas under behandling såfremt

- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med å klage etterpå, eller
- b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd.

§ 5-3 Klage over vedtak fattet av eiendomsskattekontoret

Hvis klagen gjelder et vedtak (utskrivningsvedtak) som er fattet av eiendomsskattekontoret i første instans (for eksempel beregning av skatten, tildeling av bunnfradrag) kan eiendomsskattekontoret behandle saken og oppheve eller endre vedtaket dersom det finner klagen begrunnet.

Hvis eiendomsskattekontoret ikke finner grunn til å gi klager medhold, oversendes sakens dokumenter uten opphold til klagenemnda.

§ 5-4 Klage over vedtak fattet av den sakkyndige nemnd

Ved klage over vedtak (takstvedtak) fattet av den sakkyndige nemnd, oversender eiendomsskattekontoret sakens dokumenter til underinstansen (sakkyndig nemnd).

Den sakkyndige nemnd kan endre taksten i skattyters favør dersom den finner klagen begrunnet. I motsatt fall oversendes klagen til klagenemnda.

§ 5-5 Klagenemndas behandling

Ved klage over taksten skal klagenemnda dra på befarings av eiendommen.

§ 5-6 Klagenemnda utarbeider en protokoll med en kort begrunnelse for klagevedtaket. Protokollen skal angi hvilket faktum og rettsanvendelse vedtaket bygger på og hvilke verdsettelsesprinsipper som er anvendt ved klage på taksten. Vedtaket må ta stilling til klagerens anførsler.

§ 5-7 For boliger med formuesgrunnlag skal klage over verdsettelsen rettes til Skatteetaten. Eier har en utvidet klagefrist (klageadgang) det første året eiendomsskatt skrives ut etter denne ordningen, jf. ligningsloven § 9-2 nr. 4 siste punktum.

Når eier får medhold i klage ved ligningen, må eiendomsskatten rettes tilsvarende, jf. esktl. § 17 fjerde ledd.)

§ 5-8 Omgjøring til gunst for skattyter

Når klagen tas til følge, skal utskrivningen rettes til skattyters gunst innen 3 år fra utgangen av skatteåret.

§ 5-9 Omgjøring til ugunst for skattyter

Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, og kan omgjøre vedtaket til ugunst for skattyter, jf eiendomsskatteoven § 17.

Retten til å rette utskrivninga til ugunst for skattyter går tapt om retten ikke er benyttet innen 1. mars året etter utskrivningen. Har feilen sammenheng med at eieren har brutt opplysningsplikten eller plikten til å medvirke til befaring, kan utskrivningen rettes innen tre år fra utgangen av skatteåret.

Taksten kan likevel rettes til ugunst for skattyter med virkning framover i tid.

§ 5-10 Klage har ikke oppsettende virkning.

KAP. VI - FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

§ 6-1 Kommunestyret fastsetter godtgjørelsen til nemndsmedlemmer.
Eiendomsskattekontoret fastsetter godtgjørelsen til sakkyndige som nevnt i vedtektenes § 1-4.

Eiendomsskattekontoret sørger for utbetaling av godtgjørelsen.

§ 6-2 Ved første gangs utskrivning av eiendomsskatt må alminnelig taksering og utskrivning av skatten være avsluttet innen utgangen av juni i skatteåret. Påfølgende år skal eiendomsskatten være utskrevet og skattelisten offentliggjort innen 1. mars i skattåret. Første året bunnfradrag innføres er fristen innen 1. april.

§ 6-3 Eiendomsskattekontoret fører eiendomsskattelite med slik innhold som nevnt i eiendomsskatteoven § 15. Listen skal ligge ute til offentlig gjennomsyn i minst tre uker etter at det er kunngjort at listen er lagt ut. Det kunngjøres i lokalpressen når og hvor utleggelse finner sted. Kunngjøringen skal inneholde opplysninger om fristen for å klage (6 uker) og hvem klagen skal sendes til.

Hvert år, samtidig med at eiendomsskattelite legges ut, sendes skatteseddel til skattyter.

§ 6-4 Eiendomsskatten forfaller til betaling etter de terminer (minimum 2) som kommunestyret fastsetter.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/578-9
 Løpenr.: 5467/14
 Arkivnr.: 223 U01
 Saksbeh.: Johannes Michielsen

Styre/råd/utvalg
 Formannskapet

Møtedato
 11.09.2014

Saksnr.
 FS-14/40

ØKONOMISK STØTTE FRA NÆRINGSFOND 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Sigdal kommune tilkjenner følgende søkere en økonomisk støtte:

- Eian Fritid AS tilgodesees med kr.....
- Eggedal olje og rep/skifer og sten tilgodesees med kr.....
- Friskus treningscenter tilgodesees med kr.....
- Malani Brodering & Design tilgodesees med kr.....
- MER – Mari Enger Rådgivning tilgodesees med kr.....
- Sigdal og Modum Bygdeservice SA tilgodesees med kr.....

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg:

- Retningslinjer for bruk av økonomiske virkemidler i næringsarbeid
- Kunngjøringsannonse, mai 2014 i lokalavisa "Bygdeposten"
- Oversiktstabell søknader
- 6 søknader fra forskjellige foretak

Saksutredning

Bakgrunn:

Sigdal kommune ønsker å øke innbyggertall. Utvikling av- og det å tiltrekke seg bedrifter og andre næringsvirksomheter er noen av virkemidlene som ønskes brukt. For å stimulere næringsarbeid med «såkorn» er det vedtatt retningslinjer for å kunne støtte slik utvikling. Etter at formannskapet har godkjent "retningslinjer for bruk av økonomiske virkemidler i næringsarbeid" (vedlagt) har Sigdal kommune publisert en kunngjøringsannonse 25. mai 2014 i lokalavisa "Bygdeposten" (vedlagt).

Vurderingsgrunnlag:

Det finnes noe få dokumentasjonskrav for å kunne søke om tilskudd. I avisannonsen sies det at for et foretak må være registrert, og i retningslinjer ber vi om budsjett for drift, eventuell regnskap, kostnadsoverslag for de omsøkte tiltak, og opplysninger for vurdering av søknaden.

Søknadsprosedyre ga oss 6 kandidater som har søkt om støtte til videreutvikling av eksisterende virksomhet.

- A) **Eian Fritid** har gjennom 25 år drevet butikk og senere også nettbutikk fra Mjøndalen med alt innen padling. I 2011 kjøpte de et område i Sigdal, hvor de startet opp Fritidstunet AS, hvor datteren Hege Eian er daglig leder. Det har lenge vært i planene å flytte butikken også opp til Sigdal, og 1.juni i år er dette blitt en realitet. De har sendt inn en grundig søknad, budsjett for 2014 og deres salgs- og markedsstrategi. Søknaden er todelt, det søkes om tilskudd til «Oppgradering og utvikling av nettbutikk» (kr. 93 000,-) og «Flytting, etablering og markedsføring i Sigdal» (kr. 84 000,-). **Totalbeløp kr. 177 000,-.**

Dokumentasjon: søknad med div. kostnadsoverslag, Budsjett 2014 og Salgs-og Markedsstrategi.

- B) **Eggedal olje og rep/skifer og sten** har levert en litt uvanlig søknad både når det gjelder innhold og type foretak. Virksomheten har mange baller i luften, og mange virksomhetsområder og tjenester å spille på. I selve søknaden kan man finne mange tiltak og forretningsideer som har noe for seg. Kjerneaktivitet er salg av både sten/skifer og ATV/snøscootere. Reparasjon av motorkjøretøy er en del av servicetilbudet. Ovennevnte ønsker å etablere et forretningsbygg for eksisterende aktiviteter pluss ett gatekjøkken. I tillegg ønsker han å inkludere et møtested for ungdom og eldre som kan betraktes som kompetanseutvekslingsarena. Det søkes ikke om tilskudd til selve bygget men tilskuddet gjelder vannbåret varme i hele bygget noe som koster ca. kr. 150 000,- i tillegg søker man om flytting av en lysstolpe for å kunne realisere bygget, kostnad kr. 30 000,-. **Som gir et totalbeløp av kr. 180 000,-.**

Ingen dokumentasjon utenom selve søknaden.

- C) **Friskus treningssenter** søker økonomisk støtte for å kunne skaffe noe utstyr og drive markedsføring av en Boot Camp i Eggedal. Aktivitetene øker og vedkommende kan øke stillingen til 70%. **Det søkes om en summ av kr. 50 000,-.** Vedlagt årsregnskap 2012, ved søknadsfrist hadde Friskus ikke fått tilsendt årsregnskapet 2013.

Dokumentasjon: Årsregnskap

- D) **Malani Brodering & Design** er et foretak som driver med gamle og sjeldne håndverkstradisjoner når det gjelder brodering og fletting. For å kunne utvide assortimentet og oppnå en større produksjon ønsker man å skaffe seg en ny *rettsømmaskin*. Vedlagt finnes det en beskrivelse og pris på rettsømmaskin. **Tilskuddet er summen for å skaffe seg maskinen, dvs. kr. 112 550,- (inkl. MVA).**

Dokumentasjon: oversikt utgifter + tilbud fra Amatec for rettsømmaskin.

- E) **MER – Mari Enger Rådgivning** etablert virksomhet fra april 2013. Tjenester til foretaket er primært å hjelpe privatpersoner eller mindre bedrifter til å utføre papirarbeid som synes å være arbeidskrevende, alt fra byggesaker, forsikringsklager, økonomi- og skattesaker, klagesaker til finansklagenemda og hjelp til utforming av kontrakter. For å kunne utvide tjenestespekter, og for å kunne yte en ny type tjeneste (utarbeide arbeidsvarslingstjenester for mindre anleggsentreprenører), trengs en investering i nytt

datautstyr og programvarer i en størrelsesorden av kr. 20 000,-. **Summen det søkes om er kr. 20 000,-**

Ingen dokumentasjon utenom selve søknaden.

- F) **Sigdal og Modum Bygdeservice SA** er en virksomhet som ble stiftet 1. april 2014. Foretaket er tuftet på ideen fra land- og skogsbruksorganisasjoner i Sigdal og Modum om å nyttiggjøre ledig arbeids- og utstyrskapasitet i lokalmiljøet. Bygdeservice tar sikte på å sysselsette flere fra landbruket, samt skape en bærekraftig tilleggsnæring for bonden. De er med i paraplyorganisasjonen Bygdeservice Norge SA. Foretaket står ovenfor en større markedsføringsjobb i nærmiljøet, det er budsjettert med et markedsføringsbudsjett på kr. 117 000,-. Det nevnes å skaffe seg roller/bannere, oppdatere webside, profilering i sosiale media, egne DM (Direct Message – Twitter) og annonsering. **Siden søknadsbeløpet ikke er presisert forventes at det søkes om markedsføringsbudsjett av kr. 117 000,-.**

Dokumentasjon: Enkelt budsjettpost for markedsføring.

Konklusjon:

Vi har fått inn seks søknader som søker om støtte i en størrelsesorden mellom 20 og 180 tusen kroner. Saldo av næringsfondet er per 01.09.2014 kr. 690 565,-

Administrasjonen i Sigdal kommune ønsker å legge fram alle søknader til formannskapet slik at de har grunnlag for å tildele økonomisk støtte etter en totalvurdering av presenterte behov, Sigdal kommunes overordnede mål om vekst og utvikling og fondets retningslinjer.

Presentert på en annen måte vil det være administrasjonens innstilling at det vektlegges for vurdering av en søknad, i noen grad i prioritert rekkefølge disse faktorene:

- Annonseteksten
- Retningslinjer
- Sigdals visjon «*I Sigdal kan du skape noe sjøl*».
- Virksomhetens betydning for Bo- og blilyst i Sigdal

Beløpene skal i tråd med retningslinjer bli utbetalt i 2 like deler, 50% med tildeling og 50% med fremlagt regnskap (faktura for direkte anskaffelse) og rapport.

Retningslinjer for bruk av økonomiske virkemidler i næringsarbeidet

1. Formål

Bruk av Økonomiske virkemidler i tiltaksarbeidet skal fremme kommunens målsettinger til enhver tid.

Formålet vil dessuten være:

- Tilrettelegge for utvikling av lønnsom/bærekraftig næringsvirksomhet generelt innenfor Sigdal kommune
- Markedsføre Sigdal som en attraktiv arbeids- og bokommune.
- Tilrettelegge for og stimulere til økt bosetting og ”bolyst”

Næringsfondet skal benyttes til å fremme etablering av ny næringsvirksomhet og til videreutvikling av eksisterende bedrifter samt overordnede infrastrukturtiltak.

2. Kunngjøring

For å kunne ivareta prinsipp ”like muligheter” er det viktig at mulighet for innbyggere til å søke kunngjøres årlig (mars/april måned) gjennom annonsering i lokalavisa (bygdeposten). En kort og konkret kunngjøring skal formidle kjerneinformasjon og søknadsfrist med henvisning til utfyllende informasjon på våre nettsider.

3. Kapital

Sigdal kommunes økonomiske virkemidler er:

- Sigdal kommunes næringsfond. Fondet skal tilføres ytterligere kapital ved kommunal avsetning og evt. fra andre instanser.
- Midler bevilget over de årlige budsjett. Kommunestyret fastsetter årlige rammer.

Næringsfondet plasseres på rentebærende konto slik at midlene er disponible til enhver tid. Renter og avdrag tilbakeføres til fondet.

Disse midlene skal sees i sammenheng med bruken av andre fond kommunen disponerer.

4. Bruken av midler

Flg. områder/tiltak skal prioriteres ved bruk av Økonomiske virkemidler:

- a) Støtte til fellestiltak for kompetanseheving - etablerings-, opplærings- og utviklingsprosjekt i næringslivet.
- b) Tilskudd til etablering og utvikling av næringsvirksomhet kan gis til enkeltbedrifter ved bruk av konsulenthjelp (ekspertise) for vurdering av grunnlaget for en forretningsidé herunder markedsundersøkelse:
 - Tilskudd til markedsføring
 - Tilskudd til produktutvikling
 - Tilskudd til etablering kan gis i spesielle tilfeller.
- c) Næringsfondet kan benyttes til forskuttering av kapitalkrevende tiltak som blir finansiering av offentlige lån og tilskott og som faller innenfor retningslinjenes formål Slike forskutteringen fra næringsfondet skal sikres ved at tilsvarende beløp føres tilbake. Hvis mulig kan slik forskottering rentebelastes.
- d) Næringsfondet kan benyttes til opparbeidelse og større investeringer i private eller offentlige næringsarealer. Næringsfondet kan også brukes til overordnet kommuneplanlegging ved kommunedelplaner som har til formål å sikre områder for fast bosetting eller næringsvirksomhet.

- e) Næringsfondet kan i særlige tilfeller tegne andeler i tiltak som har stor verdi for kommunens næringsliv.
- f) Det kan gis et mindre beløp i form av en startkapitel ved oppstart av ny virksomhet. Et slikt tilskudd kan utbetales samlet.

Etablering/utvikling av virksomheter som vektlegger sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom prioriteres. Etablering av kompetansekrevene og kunnskapsbasert virksomhet prioriteres.

Kommunalt tilskudd kan kun gis til registrerte enkeltmannsforetak, aksjeselskap eller andre selskapsformer hvor minst en person mottar lønn fra selskapet. Kommunalt tilskudd kan ikke gis til finansiering av ordinær drift eller til tiltak som ikke naturlig gir lokale effekter i forma av næringsutvikling, sikring av eksisterende arbeidsplasser eller økt sysselsetting.

5. Vilkår

Kommunalt tilskott gis på grunnlag av innkomne søknader. Så langt mulig skal søknadene forsøkes dekket av støtteordninger gitt av regionale/ nasjonale aktører. Tilskudd kan gis i tillegg til eller i stedet for innvilget støtte fra Innovasjon Norge.

Tilskudd til etablering av ny virksomhet kan gis i spesielle tilfeller. Det må foreligge tilsagn fra bank og evt. Innovasjon Norge og andre ordinære finansieringsinstitusjoner før behandling i kommunen.

Generelt: Søknaden skal inneholde: budsjett for driften, evt. regnskap for eksisterende virksomhet, kostnadsoverslag for det omsøkte «tiltak» og opplysninger som kan gi grunnlag for Økonomisk og faglig vurdering av søknaden. Tilskottet utbetales i 2 like deler. Første del ved tildeling/oppstart og det resterende ved fremlagt regnskap og rapport.

5. Behandling

Formannskapet har fullmakt til å innvilge søknader ved bruk av Næringsfondet med inntil kr 250.000,-.

6. Regnskap og årsmelding

Bruken av økonomiske virkemidler i tiltaksarbeidet framlegges for kommunestyret ved det ordinære regnskap og i årsmeldingen.

SIGDAL KOMMUNE

Kunngjøring

Søknad til økonomiske virkemidler i næringsarbeid

Tilskudd fra næringsfondet gis til bedriftsutvikling, investeringer og fellestiltak.

Etablering/utvikling av virksomheter som vektlegger sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom prioriteres. Etablering av kompetansekrevende og kunnskapsbasert virksomhet prioriteres.

Det kan gis økonomisk støtte til næringsutvikling. Formålet er å bidra økonomisk til en allsidig næringsmessig utvikling.

Flg. områder/tiltak skal prioriteres ved bruk av økonomiske virkemidler:

- a) Støtte til fellestiltak for kompetanseheving - etablerings-, opplærings- og utviklingsprosjekt i næringslivet.
- b) Til etablering og utvikling av næringsvirksomhet for vurdering av grunnlaget for en forretningsidé.
- c) Til forskuttering av kapitalkrevende tiltak som blir finansiering av offentlige lån og tilskott og som faller innenfor retningslinjenes formål.
- d) Til opparbeidelse og større investeringer i private eller offentlige læringsarealer.
- e) Næringsfondet kan i særlige tilfeller tegne andeler i tiltak som har stor verdi for kommunens næringsliv.
- f) Det kan gis et mindre beløp i form av startkapital ved oppstart av ny virksomhet.

Kommunalt tilskudd kan kun gis til registrerte enkeltmannsforetak, aksjeselskap eller andre selskapsformer hvor minst en person mottar lønn fra selskapet.

For ytterlig informasjon og vilkår ser på våre nettsider:

www.sigdal.kommune.no/download.

[asp?DAFID=3822&DAAID=23](http://www.sigdal.kommune.no/download.asp?DAFID=3822&DAAID=23)

Fristen for å søke er: 15. juni 2014

Søknader sendes:

Sigdal kommune, Teknisk sjef Johannes Michielsen
3350 Prestfoss

Bygdeposten
80x181 M32B
Farger

269 SIG
1 korr BCT

Sigdal kommune

ØKONOMISK STØTTE FRA NÆRINGSFOND

Organisasjonsnummer	Foretak	Navn søker	Formål støtte	Beløp	% andel av behovet
955597214	Eian Fritid	Inger Line Eian	1) Utvikling nettbutikk 2) Flytting, etablering og markedsføring	Kr. 93 000,- Kr. 84 000,-	50% 50%
990324689	Eggedal olje og rep/skifer og sten	Are Enderud	1) Vannbåret varme 2) Flytte lysstolpe	Kr. 150 000,- Kr. 30 000,-	100% 100%
996767507	Friskus treningssenter	Helene Biksrud	1) Treningsutyr 2) Boot camp	Kr. 50 000,- ?	? ?
994860305	Malani Brodering & Design	Nina Flaglien	Rettsømmaskin	Kr. 112 550,-	100%
911796856	MER – Mari Enger Rådgivning	Eier Mari Enger	Nytt datautstyr og programvarer	Kr. 20 000,-	100%
913503716	Sigdal og Modum Bygdeservice SA	Daglig leder Mari Enger	Markedsføringsprodukter og tjenester	Kr. 117 000,-	100%
			Total:	Kr. 656 550,-	

Sigdal Kommune
Teknisk Sjef Johannes Michielsen
3350 Prestfoss

15.06.14

Søknad om tilskudd fra næringsfondet i Sigdal Kommune.

1. OVERORDNET INFO VEDR SØKER

- Foretak: Eian Fritid
- Organisasjonsnr: 955597214
- Kontaktperson: Inger Line Eian
- Kontaktinformasjon: post@eian.no tlf 32876922

2. Om Eian Fritid

Eian Fritid har gjennom 25 år drevet butikk og nettbutikk med alt innen padling i Mjøndalen. Ekteparet Stein og Inger Line Eian har drevet denne sammen i alle år. I 2011 kjøpte de et område i Sigdal, hvor de startet opp Fritidstunet AS, hvor datteren Hege Eian er daglig leder. Stein Eian døde dessverre av sykdom høsten 2013. Det har lenge vært i planene å flytte butikken også opp til Sigdal, og 1.juni i år er dette blitt en realitet.

Dette danner da grunnlaget for å videreutvikle både Fritidstunet og Eian Fritid, og sikre et samspill mellom disse to selskapene for økt omsetning. Samtidig så ser vi for oss en solid markedsføring av Sigdal som padlested.

Eian Fritid er kjent for sin genuine kunnskap om padling og er en anerkjent aktør i markedet i forhold til å gi den rette service og formidling av kunnskap om produktene de selger og den gode «padlepraten». Kundegruppene er lojale og i hele Norge, slik at risikoen ved å flytte ikke er avgjørende stor. Med riktige tiltak mot eksisterende kundemasse så er sannsynligheten stor for at de fortsetter å være en sterk aktør selv om lokalitetene er i Sigdal. På mange måter er Sigdal et mer gunstig område enn Mjøndalen, da man kan prøve kanoen / kajakken rett utenfor butikkdøra, og man er i et inspirerende miljø for padling. Ved de gamle lokalitetene i Mjøndalen har ny motorvei, E134 kommet mellom butikken og elva, så det er ikke mulig å prøve produktet ved butikken lenger.

Arbeidet med strategi og markedsplan er påbegynt og vedlegges denne søknaden i sin helhet.

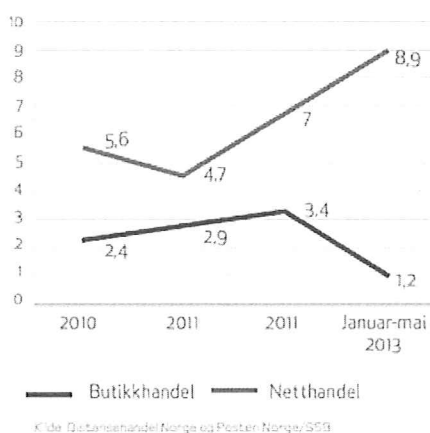
3. Prosjekter det søkes midler til

Oppgradering og utvikling av nettbutikk

Våre lojale kunder kommer som tidligere nevnt fra hele Norge og vi er avhengig av å beholde disse for å kunne ha muligheten til å øke omsetningen og inntjeningen ytterligere.

Nettbutikkene i Norge har hatt en enorm utvikling i de senere årene og brukervennligheten er avgjørende for hvorvidt man bruker den eller ikke. Vi så det derfor som helt nødvendig å oppgradere nettbutikken nå når vi skulle flytte butikken til Sigdal. Vi vet også at netthandelen øker totalt sett på alle type produkter – se tabell fra bring.no

Omsetningsendring 2010, 2011, 2012 og jan-mai 2013

For oss er det avgjørende å være gode på netthandel for å fortsette å være så sterke i markedet som vi er. Vi søker derfor om tilskudd til vår nye nettbutikk-løsning. Se kostnadsoversikt:

Type kostnad	Egeninnsats	Direkte kostnad	Sum
Kjøp av verktøy samt lisens		60.000,-	60.000,-
Kravspesifikasjon	30 timer		12.000,-
Innleggelse av alt innhold	150 timer		60.000,-
Preteste og kvalitetssikre	60 timer		24.000,-
Markedsføre, google adwords samt Finn-annonser		30.000,-	30.000,-
Sum	270 timer à 400,-	90.000	186.000,-
Søker om tilskudd fra Næringsfondet			93.000,-

Flytting, etablering i lokaler i Sigdal, markedsføring av Eian Fritid i Sigdal, samt varelagerplass

Flytting av Eian Fritid blir en nyetablering i Sigdal kommune. Vi ønsker å bidra til at Sigdal kommer enda mer på kartet og at dette blir «Padleparadis nr. 1 i Norge». Vi installerer oss sammen med Fritidstunet AS i Sigdal, og er avhengig av å oppgradere lokalene for å få plass til butikken. Samtidig er vi avhengige av å kjøpe inn en ny container som vi skal bruke som lagerplass til kanoer/kajakker. Denne blir selvfølgelig malt i samme farge som eksisterende lager. Vi søker dermed tilskudd til investeringen vi har ved å flytte butikken – se kostnadsoverslag under:

Type kostnad	Egeninnsats	Direkte kostnad	Sum
--------------	-------------	-----------------	-----

Oppgradering av garasjer – innkjøp av materialer			
Oppgradering av garasjer som blir butikk – egeninnsats; maling, snekring, rydding	100 timer		40.000,-
Selve flytteprosessen	240 timer		96.000,-
Leie av lastebil for selve flyttingen av varer		2.500,-	2.500,-
Innkjøp av brukt container til lagerplass		30.000,-	30.000,-
Markedsføring	Eposter, facebook og direkte kontakt: 20 timer Villmarksmessa: 60 timer	Villmarksmessa: 30.000	62.000,-
Sum	420 timer à 400,-		168.000,-
Søker om tilskudd fra Næringsfondet			84.000,-

1. Mål til prosjektene og prosjektene opp mot krav i retningslinjene

Vårt mål er at i løpet av 2014 å ha fusjonert med Fritidstunet. I dette har vi satt følgende mål:

Økonomiske mål:

2014: Omsetning på 3.000.000

2015: Omsetning på 5.000.000

2016: Omsetning på 7.000.000

Felles mål er i tillegg

«Vi skal ha det gøy og tjene penger på aktiviteter i naturen. Vi skal tilby full pakke med lokalmat og overnatting»

«Vi skal fortsette å selge produkter av høy kvalitet med riktig service og med en betjening som setter opplevelsen du får med bruk av produktet høyest»

«Vi skal være stolte av å selge de produktene/aktivitetene vi selger»

Vi har adoptert «Pippis» herlige utsagn:

«Dette har jeg aldri gjort før, så det får jeg sikkert til»

I tillegg ønsker vi å være med å sette Sigdal enda mer på kartet og som tidligere nevnt «Padleparadis nr. 1 i Norge».

Konkret opp mot retningslinjene for næringsfondet i Sigdal

Vi er absolutt innenfor formålet med det økonomiske virkemidler som næringsfondet er:

- *Tilrettelegge for utvikling av lønnsom/bærekraftig næringsvirksomhet generelt innenfor Sigdal kommune.* Gjennom å flytte butikken til Sigdal bidrar vi både til å utvikle Fritidstunet AS og egen virksomhet
- *Markedsføre Sigdal som en attraktiv arbeids- og bokommune.* Vi fremhever Sigdal i all markedsføring vi gjør og fremmer en viktig aktivitet som gjør at det blir flere fritidsaktiviteter i Sigdal.
- *Tilrettelegge for å stimulere til økt bosetting og «bolyst»* Som punktet over.

Næringsfondet skal også benyttes til å fremme etablering av ny næringsvirksomhet og til videreutvikling av eksisterende bedrifter samt overordnede infrastrukturtiltak. Eian Fritid er absolutt etablering av ny næringsvirksomhet i Sigdal, samtidig som det bidrar til en videreutvikling av Fritidstunet AS.

Etablering/utvikling av virksomheter som vektlegger sysselsettingsmuligheter for kvinner og ungdom prioriteres. Eian Fritid drives og eies i dag av Inger Line Eian og Fritidstunet drives av Hege Eian. Dette er absolutt med på å sysselsette kvinner i Sigdal 😊

Videre ser vi i henhold til retningslinjene at vi oppfyller kravene i punkt 4.b) og 4.d) samt 4.f)

2. Finansieringsplan og oppsummering

Finansieringsplan

Finansiering/Midler	Beløp
Egenkapital/egeninnsats	
Tilskudd fra næringsfondet i Sigdal	84.000,-
Sum	

Oppsummering

Vi håper at vår satsning i Sigdal er synlig og at vi her også får muligheten til å få et lite tilskudd i dette henseende. Vi er kommet for å bli i Sigdal og ønsker å tilrettelegge både for et økt padlemiljø i Sigdal og en bærekraftig og god inntjening for både Eian Fritid og Fritidstunet AS. I tillegg ønsker vi å fremme Sigdal som et attraktivt reisemål for padleaktiviteter.

Vi ser frem til behandling av søknaden og håper på positive tilbakemeldinger. Dersom det er noe som er uklart, ber vi om dere tar dirkete kontakt med oss.

Vennlig hilsen
Eian Fritid

Inger Line Eian.

Salg og Markedsstrategi for Fritidstunet og Eian Fritid

Innhold

Innledning	2
Mål	3
Kundene i dag	4
Markedet	5
Målgrupper	6
Produktet	7
Konkurrenter	7
Swot-analyse	8
Salgskanaler	9
Salgs og markedsplan	9

Innledning

- Fusjon mellom Eian Sport og Fritidstunet planlegges og iverksettes fra sommeren 2014 – Slå sammen og fysisk flytte Eian Sport (butikken) til Sigdal
- Eian Fritid (i dag i Mjøndalen)
 - Butikk og nettbutikk
 - Ekspertise – selger på kunnskap
 - Har flere faste kunder og klubbkunder rundt i landet
 - Verkstedet er lagt ned
 - Kanoer og kajaker med tilbehør
- Fritidstunet
 - Aktivitetssenter i Sigdal
 - Kurs
 - Kafe
 - Drop-inn leie
 - Osv.

Viktig

Hvordan jobbe mot eksisterende kunder slik at de blir med dere til Sigdal

Viktig

Legge strategi for målgrupper, produkt, salg- og markedsplan for å nå mål

Mål

Økonomiske mål:

2014: Omsetning på 3.000.000

2015: Omsetning på 5.000.000

2016: Omsetning på 7.000.000

Felles mål er i tillegg:

«Vi skal ha det gøy og tjene penger på aktiviteter i naturen. Vi skal tilby full pakke med lokalmat og overnatting»

«Vi skal fortsette å selge produkter av høy kvalitet med riktig service og med en betjening som setter opplevelsen du får med bruk av produktet høyest»

«Vi skal være stolte av å selge de produktene/aktivitetene vi selger»

Vi har adoptert «Pippis» herlige utsagn:

«Dette har jeg aldri gjort før, så det får jeg sikkert til» 😊

Kundene i dag

Følgende er våre kunder i dag ☺

Fritidstunet

Hyttefolk

Lokale folk
Venner og familie
Lag og foreninger

Fiskeklubber

- Drammen har Norges Cup/NM

Turister/sommer
Bedrifter m/overnatting
Bedrifter kickoff/fest
Vennegjenger
DNT/DOT
Skoler – eks. kongsberg skogbruksskole

Eian Fritid

Alle som er litt mer interessert i friluft
(padling/båt)

Alle som er interessert i friluft
Padleklubber i Norge
Faste kunder

Mange fra

- Hokksund
- Drammen
- Oslo
- Notodden

Folkehøgskoler
Høyskolen i Bø, Nesna osv.

Kundens forventninger:

Fritidstunet

God Service
Kunnskap
God mat
Rask tilbud på forespørsel
Tilgjengelighet

Eian Fritid

Service
Kunnskap
Rask levering
«Spesialbehandling»
Pris
Tilgjengelighet – raskt svar
Praten - padlepraten

Markedet

Et grovt bilde av markedet er slik:

Lokalt/regionalt marked

- Se kunder

Nasjonalt marked:

- Turister
- Kunder av Eian Fritid

Internasjonalt marked

- Turister

Kunstinteresserte

- Muligheter for å pakke sammen med Blaafarveverket samt Lauvli

Nisje – klare å fylle et tomrom hos andre aktører i nærheten – slik at man kan pakke produkter sammen.

Ut fra nisje:

Kano

- Ny kjøpere er størst
- Stort innenfor enkelte grupperinger – eks. speidergrupper/foreninger er store
- Det er trendy
- For folk flest
- Familieliv – økende med hensyn til opplevelser i naturen

Kajakk/innlands

- Europa er i sterk vekst på dette markedet – eks. fiske fra kajakk og andre opplevelser fra kajakk i innlandet
- Tilleggsprodukter til havkajakk er et stort marked.
- Alle som har kano i dag er det et potensiale i å få over på kajakk

Vi deler også markedet inn i forhold til hvor pris-sensitive de er:

Nye brukere

- Vil bare ha opplevelsen og ikke så opptatt av kvalitet men mye på pris

Litt mer interessert

- Vil ha mer kunnskap om produktene og mindre prissensitive - Størst muligheter for Eian Fritid

Erfarne

- Veldig kvalitetsbevisste ikke så opptatt av pris. Disse vet ofte hva de vil ha... og shopper deretter etter pris.

Målgrupper

I tillegg til kundene vi har i dag så er følgende nye segmenter interessante å jobbe med

Fritidstunet

Bedrifter: Lokale, Drammen, Kongsberg, Oslo. Maks 40 personer m/overnatting
Catering i Lokalmiljøet
DOT

Eian Fritid

Alle som er interessert i friluft

Kano

Nettbutikk

Innlandspadling

- Kajakk eks. fiske og jakt fra kajakk
- Kano

Produktet

Fritidstunet har følgende produktområder:

- Utleie av kanoer og kajaker
- Kursvirksomhet
- Kafè
- Catering
- Selskaper
- Overnatting
- Guidede turer innenfor padling

Eian Fritid er en butikk som selger alt av padleutstyr

Fokus fremover:

- Utnytt hver eneste kunde til å gjøre mersalg
- Tilleggsprodukter som er mer naturlig her:
 - o Kompass
 - o Varme sokker (Alpakka produkter – vanter)
 - o Kniver (fra lokale aktører)
 - o Turmat
 - o Kopper
 - o Sikkerhetspakke som selges til grunnkursdeltakere

Konkurrenter

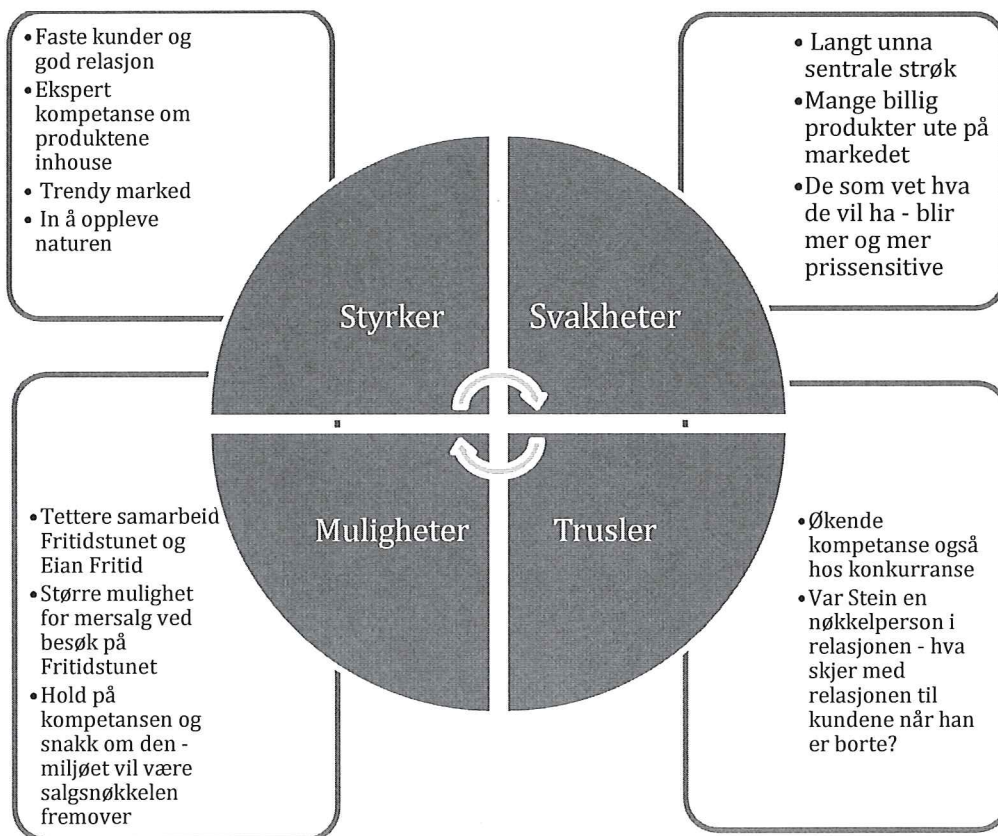
Her er en matrise som viser de viktigste konkurrentene våre:

Konkurrentene til Fritidstunet	Konkurrentene til Eian Fritid
Prestfoss (1 kafe)	Kajakk og Fritid
Borgerstua	Seabird (outlet)
Halvorsett	Vest System
Dagali Opplevelser	Aktørene over retter seg mye mot førstegangskjøperen, + de som vet hva de skal ha
Høyt og Lavt	De store kjedene; XXL, Biltema, Sport 1, Europris (våtdrakter)
Vestlandet/Lofoten	Frittstående sportsbutikker
Kurs hos Kajakk og Fritid	
Alle andre opplevelsesfirmaer spesielt i Østlandet (samme hvilken type opplevelse – ofte det samme markedet man konkurrerer om)	

Tabellen under viser hva dere har i forhold til hva konkurrentene har, og gir en bevissthet i forhold til hva man må fokusere på i markedsarbeidet

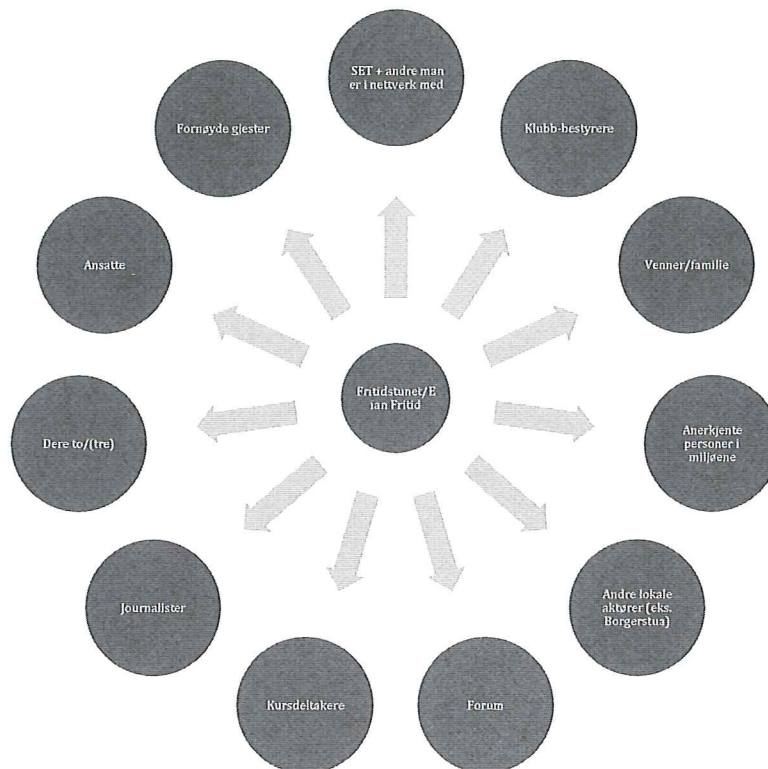
Hva har dere?	Hva har konkurrentene?
Kunnskapen/spesialist Service	Lavere pris
Får bedre nettsider	Bedre nettsider
Mindre utvalg på havkajakk	Stort utvalg på havkajakk
Store på kano – og innlandspadling «padleprat»	Mindre på kano Ikke gode på «padleprat»
Litt grisgrønt beliggenhet	Sentral beliggenhet
Konsetrert markedsføring på Frilutsliv, padling, ut, villmarksmessa på Hamar	Gode på markedsføring

Swot-analyse

Salgskanaler

Vi tegner opp en skisse over alle mulige salgskanaler for Fritidstunet/Eian Fritid, som danner et bilde av hvem det er viktig å pleie kontaktene med. Disse er viktige ambassadører for dere videre, og ekstremt viktig at har et riktig bilde av hvilken kvalitet Fritidstunet/Eian Fritid har. Disse selger dere videre i en eller annen form.

Salgs og markedsplan

Potensielle markedskanaler som danner grunnlaget for markedsplanen:

- Redaksjonell omtale
 - o Internasjonale magasiner
 - Tyskland/nederland
 - Kano og kajakk i DK
 - o Norske
 - Friluftsliv
 - Villmarksliv
 - Ute no/sv
 - UT.no
 - Padling
 - Jakt og fiske
 - Lørdagsmagasinet i store aviser
- Samarbeide med andre opplevelsessteder rundt
- Facebook
- Messe (Villmarksliv og evt. hyttemessa)

- Nyhetsbrev
- Haglebumarken
- Lampelandmarken
- Lokalradio
- Bannere
- «geriljavirksomhet» i hytteområdene og lokalbefolkningen i høysesong
- På lokale arrangement – legge brosjyrer på stoler
- SET: Nyhetsbrev
- Sigdal.no – tips

Oppsummert er det satt i system i forhold til hva man har brukt og hva man ønsker å fokusere på fremover.

Foreløpig Markedsplan 2014

Tiltak	Budskap	Ansvar	Kostnad
Messe "Villmarksliv" Hamar			25000
Google Adwords 1200x12			15000
Nettside - ny			50000
Facebook - oppdatering av sidene minimum 2 ganger per uke			
Blogg?			
Annonse Friluftsliv 4xannonser 1/1 side			30000
Annonse UT magasinet 1 annonse			3500
Annonse Padling 4 annonser			25000
Brosjyre til Villmarksmessa evt. også på pdf			
Geriljavirksomhet m/eksisterende brosjyre			
Redaksjonell omtale, bruk 2 timer per uke	Nye trender, opplevelser, "mor datter på veien videre"		
Visningstur for bedriftene lokalt			
Bedriftsalg - lag prospectliste og send mail med fokus på de 6 turene som er laget			
Bedriftssalg- Følge opp med telefonrunde til de som har mottatt mail			
Eksisterende kunder Eian Fritid - Skriv en hyggelig mail med veien videre med mor og datter - all nødvendig informasjon om flytting osv.			
			123500

Søknad om tilskudd

1. Forretningsidéen for Trillemarkasentret

-er å tilby salg av steinprodukter og ATV og snøscootere, represjon av motorkjøretøy som ATV og snøscooter og andre motor drevet redskaper.

Vi vil tilby et nettverksenter for ungdom og eldre.

Produktet

Vi er i dagen en bedrift som har eksistert siden 1976. Og har en omsetning på ca 1,2-2 mill. Vi har en sønn som overtok bedriften i 2011. Han jobber videre med å utvikle denne dette konseptet. Bedriften driver under navnet Eggedal olje og rep/skifer og sten.

Sigdal er en kommune med 3500 innbyggere og enda flere hytter.

Trillemarka sentret vil ligge rett inn til riksveien ved Solevannet. Et område det fredes mange turister og fastboende forbi. Derfor vil vi bygge opp et senter og flytte vår bedrift inn til denne sentret.

Trillemarka sentret vil være et nytt sentret som skal ha to hovedområder og en bi aktivitet. Det som vil være hovedfokuset er salg av steinprodukter som skifer, fliser og belegningsstein til bygge industrien. Salg av ATV og Snøscootere, samt å utføre reparasjoner av motor drevet verktøy.

Den andre delen av sentret skal vi starte et gatekjøkken. Gatekjøkkenet skal tilby produkter som naturlig hører innunder dette. Vi skal også tilby mat fra kortreiste matprodukter.

Det er lite tilgjengelige gate kjøkken eller stede det kan bestilles ferdigmat fra, slik som pizza, hamburgere etc. Borgerstua er det ensete stedet der man kan få bestilt mat.

Det som vil være det siste tilbudet er til ungdom/eldre

Det er lite tilbud til både ungdom og eldre her i Sigdal. Vi ønsker å sette av et rom over gatekjøkkenet til ungdom/eldre. Her kan mennesker møtes til en sosial stund og danne et kompetanse nettverk.

Det er mange håndverkstradisjoner som går tapt når den eldre generasjonen blir borte. Vi ønsker å bringe disse håndverks tradisjonene videre til neste generasjon. Vi tenker oss at disse gruppen av mennesker, kan dele sin kunnskap med hverandre. Vi tenker eks på baking, søm, strikking, kortspill, div reparasjoner av gjenstander, data, snekring, historiefortelling etc.

Det som viser seg er at ungdom i dag ønsker mer kontakt med voksne og omvendt. Det er opptil personene å bestemme hvilke aktiviteter de ønsker å sette i gang. Det som er viktig er at det er frivillig og lite forpliktende å komme hit til sentret.

Dette vil igjen gi mennesker tilhørighet til kommunen som gjør at de blir boende her eller kommer tilbake etter endt studie.

Mye av produktene som eventuelt lages her av denne gruppen kan selges på Trillemarka sentret.

Det er allerede tegnet tegninger til dette sentres som vi sender med.

Det er store investeringer knyttet til dette sentret.

Vi ønsker å bruke vannboren varme i hele bygget. Vi vil benytte Sole vannet som varmekilde i oppvarming av bygget. Dette vil koste ca 150.000,-

Vi må også flytte en stor lysstolpe på eiendommen for å bygge dette huset. Det har en kostnad på ca. 30.000,- har vi fått opplyst fra elverket.

Ellers er har bygget en kostnadsramme på ca. 2 mill. Jeg vil legge ned betydelig med kapital i form av bank lån og egeninnsats.

Søker derfor om kr 180.000 til å dekke disse to kostnadene.

Med hilsen

Are Enderud

(s)

SØKNAD TIL ØKONOMISKE VIRKEMIDLER I NÆRINGSARBEID

Jeg, Helene Biksrud, søker om økonomiske midler til min bedrift, Friskus Treningscenter D/A. Vi (jeg og min mann) Startet Friskus 1 april 2011 i Eggedal og Prestfoss, men det er jeg som driver den daglige drifta og mottar lønn hver mnd. Jeg har med det klart og lage meg en jobb jeg trives veldig godt i. Jeg brenner veldig for ungdom som føler dem ikke har noen idrett dem liker eller *er* gode i. Styrketrening er gøy og noe alle kan drive med.

Friskus trenger penger til å kjøpe nye treningsapparater. Dette er utstyr som koster mye penger pr apparat, så det hadde kommet veldig godt med med litt støtte fra kommunens midler. Pengene vil også bli brukt på markedsføring til evt brukere som ikke er i aktivitet og det å kunne lage en Boot Camp i Eggedal. Mitt mål er å kunne få øke stillinga mi i bedriften til 70%.

Jeg søker om 50.000 kr til Friskus Treningscenter D/A

Mvh

Helene K Biksrud

Helene K Biksrud

Friskus Treningscenter

3358 N. Eggedal

Tlf: 90513951

Org.nr: 996767507

Lepia.

Avd. 70 Annen næring

Årsregnskap 2012

V/HELENE K. BIKSRUD FRISKUS TRENINGSENTER DA

Ikke færdig regnskap for 2013 enda

2012

2011

Resultatregnskap

3100 Salgsinntekter, avgiftsfrie	286 825	175 975
3110 Salg helsekost	4 719	6 881
Salgsinntekter	291 544	182 856
3620 Utleie Treningsrom	0	28 750
Leieinntekter	0	28 750
SUM INNTEKTER	291 544	211 606
4001 Innkjøp av treningsutstyr	6 476	3 037
4002 Innkjøp av helsekost	3 975	17 037
4010 Mat til servering	0	768
4390 Beholdningsendring	3 000	-8 000
Vareforbruk, fremmedytelser	13 451	12 842
5600 Arbeidsgodtgjørelse til eiere i ANS o.l.	101 985	23 081
5990 Annen personalkostnad	1 965	1 855
Lønn, personalkostnader	103 950	24 936
6015 Avskr. inventar	31 899	74 093
Avskrivninger	31 899	74 093
6200 Elektrisitet	8 480	2 993
6300 Leie lokaler	103 000	78 750
Leie, kostnader lokaler	111 480	81 743
6540 Inventar	4 243	799
6560 Rekvizita	3 672	0
6570 Arbeidsklær og verneutstyr	2 609	737
6600 Rep. og vedlikehold lokaler	0	3 281
Vedlikehold, småinvesteringer	10 524	4 817
6705 Honorar regnskap	7 028	0
6790 Annen fremmed tjeneste	0	2 660
6800 Kontorrekvisita	245	2 293
6810 Data/EDB- kostnad	3 279	0
6890 Annen kontorkostnad	280	0
6940 Porto	67	3 667
7300 Salgskostnad, annonser	3 388	0
7500 Forsikringspremie	5 457	3 843
7770 Bank- og kortgebyrer	498	262
7790 Annen kostnad	0	450
Andre kostnader	20 240	13 175

Årsregnskap 2012**V/HELENE K. BIKSRUD FRISKUS TRENINGSENTER DA**

	2012	2011
SUM KOSTNADER	----- 291 544 -----	----- 211 606 -----
8050 Annen renteinntekt	52	29
8059 Renteinntekter, deltakerne i DA	-52	-29

Årsregnskap 2012

V/HELENE K. BIKSRUD FRISKUS TRENINGSENTER DA

	2012	2011
Balanse		
1250 Trenings utstyr	287 093	296 371
Maskiner og inventar, andre anleggsm.	287 093	296 371
1370 Købjørnsrud Holding A/S	150 000	150 000
1371 Helene K Biksrud	81 981	96 834
1372 Per Biksrud	81 000	105 000
Finansielle anleggsmidler	312 981	351 834
1460 Innkjøpte varer for videresalg	5 000	8 000
Varebeholdning	5 000	8 000
1920 DNB 1638.23.38557	31 335	70 573
Kontanter, bankinnskudd	31 335	70 573
SUM EIENDELER	636 409	726 778
2058 Positive egenkapitalkorrekasjoner	625 962	703 667
2060 Privatkonto	10 447	0
Bokført egenkapital	636 409	703 667
Egenkapital	636 409	703 667
2400 Leverandørgjeld	0	23 111
Leverandørgjeld	0	23 111
Sum gjeld	0	23 111
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	636 409	726 778

Søknad om tilskudd

Navn: Nina Flaglien
Adresse: Greenbo, 3350 Prestfoss
Mail: nina-flaglien@hotmail.com
Telefon: 95798769

Bedriftens navn: Malani Brodering & Design
Nettbutikk: www.malani.no
Oppstartsår: 2009
Mva reg. nr: 994860305

Mine gjøremål:

- **Brodering / profilering på alt en nål kan gå igjennom** – med min Amaya XT industribroderingsmaskin tar jeg på meg oppdrag for både privatkunder og større firmaer / idrettslag. Med denne tilbyr jeg da tjenester til alle som ønsker å profilere seg selv, eller andre. Maskinen er egeninnkjøpt, og kan sy med 16 forskjellige farger av gangen, og inntil 12000 sting i minuttet.
- **Håndfletter utstillingsgrimer til hest** – som den første i Norge håndfletter jeg hvite bomullsgrimer til utstilling. Bomullen som brukes er importert direkte fra Kina, noe som forhindrer mellomledd mellom meg og kunden. Så på bestilling kan jeg spesialtilpasse grimer til enhver størrelse.
- **Stelleprodukter til hest og hund** – jeg er forhandler av merket K9 som tilbyr diverse typer stelleprodukter til hest og hund, som for eksempel shampo og balsam. Alle disse produktene er nøye allergitestet og godkjent. I tillegg har jeg også direkteimportert Supreme Products direkte fra en fabrikk i England. Som jeg for øvrig er en av de første i Norge til å forhandle. Disse produktene er pleieprodukter før utstilling, også kalt shiningprodukter – og akkurat som K9 er disse også nøye testet og kontrollert.
- **Selger klær** – jeg er forhandler av klær fra kjente merker som Tracker, St. Louis, You med fler.
- **Hesteutstyr** – jeg har et utvalg av stelleprodukter, slik som børster – i tillegg til leietau og møkkegreip. Her vil butikken utvides kraftig innen 2014-2015. Målet er å tilby standardutstyr slik som sjabrakk, belegg, hodelag og leietau. Så i løpet av denne tiden håper jeg at sortimentet er utvidet. Mye av dette er allerede under produksjon, og ventes hit i løpet av kort tid.
- **Hundeprodukter** – i tillegg til de tidligere nevnte stelleproduktene, som sjampo, balsam, ørerens også videre – vil vi også i løpet av kort tid tilby håndlagde leiebånd, seler og halsbånd. Akkurat som hesteutstyr ønsker jeg å utvide hundeproduktene med tiden, og mye er allerede under produksjon og ventes hit i løpet av kort tid.
- **Gaveartikler** – jeg har også et utvalg av gaveartikler, som smykker, puter med eget personlig bilde, nøkkelringer også videre. Her ønsker jeg også etter hvert og utvide med andre typer smykker og mer utvalg.

- **Jeg importerer dermed diverse produkter fra land som Kina, India, Pakistan, Storbritannia, Taiwan også videre.** Dette er for å utvikle og ta inn produkter som ikke finnes her i Norge fra før av. Det gir meg utrolig mange fine muligheter, da det forhindrer at det blir et mellomledd mellom meg og produsentene. Alle produktene kommer med andre ord direkte fra produksjonen på fabrikken og hjem til meg. Dette forhindrer da unødvendige pristillegg.
- **Jeg jobber med å skaffe GPS Sertifikat på klær fra utlandet** – som er et sertifikat som gjør at du får mindre eller ingen toll på klær, men for å oppnå dette må du kjøpe en god del kilo klær. Pakistan har for eksempel 50 kg for å få med sertifikat. Men innen 2014-2015 håper jeg å ha opparbeidet meg dette sertifikatet.

Mine kunder:

- Firmaer – alle typer forskjellige firmaer, både store og små.
- Privatkunder
- Klubber og foreninger

Utgifter, alt utstyret og alle maskiner er selvinnkjøpt:

- **Amaya XT, industribroderingsmaskinen** – verdi ca. 250 000.
- **Rammer og annet utstyr til broderingsmaskinen** – som utvides når økonomien tilsier det. Her har det vært utgifter på rundt 10 000 kr,- pr. rammesett.
- **1017 Minivap Speedy** – som er en liten steamkjele med børste. Denne brukes til å presse ut og utjevne merker etter brodering. Er også ypperlig til å presse gardiner, skjorter, kjoler også videre. Denne kostet 7500 kr,-
- **Kostnader ved forhandlinger og import**
- **Råstoffer til produksjon** – som for eksempel bomull til grimer.
- **Innkjøp av materialer til produksjon**

Med ny rettsømsmaskin:

- **Sy hvite lærgrimer** – som krever en sterk maskin for å kunne komme igjennom læret.
- **Sy leiebånd til hest og hund, sette de sammen og sette på krok – samt brodere på dem.**
- **Lage belter og spesialprodukter etter mål**
- **Reparere ødelagte sømmer på alt av tykt materiale** – som hesteutstyr, bytte ødelagte kroker på grimer, sy i stand beinbelegg, dekken og mye annet.
- **Med denne maskinen kan jeg utvikle og øke sortimentet og tilbudet i min bedrift. Jeg sparer også miljøet betraktelig ved å reparere produkter som normalt ville blitt kastet eller byttet ut når det var noe som var ødelagt.**

Jeg har mange fremtidsplaner for bedriften, men dette tar tid å bygge opp. Men jeg håper at denne maskinen kan være med som enda et skritt på veien.

Beskrivelse og pris på rettsømsmaskinen er vedlagt. Prisen er ikke ink. Mva.

Med vennelig hilsen

Nina Flaglien / Malani Brodering & Design

www.malani.no

Den totale sum jeg søker om: Eks.mva. 90040,-
Ink.mva 112.550,-

Malani Brodering & Design
Greenbo
3550 Prestfoss

nina-flaglien@hotmail.com

Deres ref:Nina

Vår ref:Edgar

Dato:
5. juni 2014

TILBUD

Jeg viser til vår telefonsamtale av i dag, og har gleden av å sende Dem tilbud på følgende maskiner og utstyr.

To modeller er tilbudt. Selve symaskinen er den samme, men sistnevnte er en rimelig utgave hvor en del funksjoner må stilles inn manuelt. Tenker her på løftehøyden på føttene, og festing i begynnelse og slutt, samt manuell innstilling av stinglengde når denne skal stilles inn på de forskjellige arbeider. I tilfeller hvor maskinen skal brukes til varierende arbeider, er førstnevnte klart å foretrekke. Arbeidet går raskere, og mye mer er overlatt til automatikken innebygget i maskinen.

DURKOPP ADLER 869-180322/E14-6

1-nåls **friarms-maskin** med skyttelsøm (stingtype 301) og stor liggende griper. Maskinen har over-, under- og nåltransport og alternerende labber. Friarmen er 78 mm i diameter.

Maskinen har automatisk trådkutter, automatisk festing i start og stopp og automatisk labbløft. Hurtigomstilling for høy/lav alternering.

Maskinen har varslingslampe for lavt oljenivå og den har integrert LED belysning over nålen.

Maksimumshastighet er 2.800 sting pr. min, og *max labbløft er 20 mm. Stinglengde max 9mm, og hele 9 mm alterneringshøyde.*

- Den nye griper-teknologien på maskinen gjør at man sy tråd opp til str. 10/3.
- Den solide trådkutteren gir en trådende på kun 15 mm.
- Maskinen har et nytt smøresystem med justerbar gripersmøring
- Opp/ned bevegelsen på undertransporten kan kobles ut ved kantebandsoperasjoner (p-transport).
- Den leverer svært god stingkvalitet – også ved lange stinglengder og tykk tråd.

Maskinen leveres komplett montert på hel bordplate med høydejusterbart stativ, Efka 1-faset elektronisk servomotor og halogen belysning.

Pris kr 86.300,-

Tillegg for:

Spesialstativ med delt bordplate	for bedre utnyttelse av friarm	kr 2.370,-
Oppsvingbar linjal (DAN800 080004)		kr 1.370,-

DURKOPP ADLER M-TYPE 669-180112/E1/0-9

14/578-6

Sigdal kommune

3350 Prestfoss

Prestfoss 5.6.2014

Søknad til økonomiske virkemidler i næringsarbeid – MER Mari Enger Rådgivning.

Viser til kunngjøring av 24.5.2014 og søker herved på omhandlede virkemidler.

MER Mari Enger rådgivning ble etablert i april 2013.

Tjenesten til foretaket er primært å hjelpe privatpersoner eller mindre bedrifter til å utføre papirarbeid som synes å være arbeidskrevende og lite tiltalende.

Arbeidsoppgavene dette året har vært alt fra klagesaker til finansklagenemda, byggesaker, forsikringsklager, økonomi/skattesaker og hjelp til utforming av kontrakter.

Undertegnede, som er eneste ansatt i firmaet, har i løpet av vinteren 2014 gjennomgått arbeidsvarslingskurs. På bakgrunn av en anbefaling fra kursholder burde jeg gjøre tjenesten «utarbeide arbeidsvarslingstjenster/søknader» tilgjengelig for mindre anleggsentreprenører.

For å utføre denne type arbeid kreves en ny type programvare, Microsoft Visio. Mitt nåværende datautstyr er ikke forenelig med denne programvaren. Investering for nytt datautstyr og programvare er i størrelsesorden kr.20.000,-.

Det synes å ta tid å etablere eget foretak, både mht. oppstart og få nok å gjøre. Jeg trenger tilleggstjenester for å gjøre mitt foretak lønnsomt. På bakgrunn av dette søker jeg derfor om å få benytte meg av økonomiske virkemidler som Sigdal kommune her ber næringer i kommunen søke på.

Min søknad vil være å få økonomiske bidrag til å kunne gå til anskaffelse av ny PC og programvare, nettopp for å kunne yte en ny type tjeneste.

Jeg håper på positiv behandling av min søknad.

MVH

MER Mari Enger rådgivning

3350 Prestfoss

Tlf. 90 66 93 09

Sigdal kommune

3350 Prestfoss

Prestfoss 15.6.2014

Søknad om økonomiske virkemidler i næringsarbeid – Sigdal og Modum Bygdeservice SA.

Viser til Deres kunngjøring av 24.5.2014, og søker herved på omhandlede virkemidler.

Sigdal og Modum Bygdeservice SA er et nyetablert foretak, stiftet 1.4.2014. Foretaket er i startgropen og står ovenfor en større markedsføringsjobb i nærmiljøet.

Det er med bakgrunn i forestående aktivitet innen markedsføring foretaket her søker om støtte.

Om foretaket

Sigdal og Modum Bygdeservice SA er et foretak tuftet på idéen fra land- og skogbruksorganisasjonene i Sigdal og Modum om å nyttiggjøre ledig arbeids- og utstyrskapasitet mer effektivt i nærmiljøet. Vi tror tidligere hovednæring i Midtfylket, land-og skogbruket, kommer til å stå fremfor store utfordringer i de kommende år. Bygdeservicen sikter på å sysselsette flere fra landbruket, samt skape en bærekraftig tilleggsnæring for bonden. Vi vil at dagens kompetanse skal forbli i distriktet vårt, både fordi vi tror behovet er der, og fordi vi vet at kompetansen og kunnskapen blant bøndene er så bra.

Organisering av bestilte tjenester vil skje fra Buskerud Næringshage i Prestfoss, mens vi har en liste på 15-20, hovedsakelig bønder, som står klare for å utføre et stykke arbeid. Arbeidsoppgavene vil spenne seg fra alt fra enkle vaktmestertjenester til større entreprenørjobber. Vi håper på sikt å få med oss flere kvinner, slik at også arbeidsplasser for denne gruppen kan skapes.

Sigdal og Modum Bygdeservice SA er i disse dager i ferd med å melde seg inn i paraplyorganisasjonen Bygdeservice Norge SA. Se egen link: <http://www.bygdeservice.no/>

Vi håper med dette å at oppstartsfasen blir noe enklere og mer effektiv enn å stå på egne ben. Vi vil samtidig dra nytte av de fordelene en større organisasjon vil ha både mht. forsikringer, ansvarsrett, innkjøpsavtaler ol.

Bak foretaket står i dag: Eli Reistad som formann, mens Per Green og Emil Skare er styremedlemmer. Denne gruppen er også de 3 som står formelt som Bygdeservicens stiftere.

Mari Enger fungerer i dag som prosjektleder i oppstartsfasen, og daglig leder mht. koordinering av oppdrag.

Vi ønsker å styrke foretaket ytterligere både mht. innskuddskapital og styrekompetanse. Dette vil skje i løpet av neste halvår.

Markedsføring

Vårt markedsføringsbudsjett for 2014 er på kr.117.000,-. Planlagt hovedaktivitet blir profilering i sosiale medier/web side. Vi må ut å kjøpe denne type tjeneste, men vet at denne finnes i lokalmiljøet. I tillegg vil vi måtte lage rollere, bannerer, flagg, vimpler ol. til direkte markedsføring for spesielle arrangementer og steder. Denne jobben er også planlagt å settes bort til produsenter i nærmiljøet.

Til slutt vil vi øke annonsering i lokale aviser, samt utarbeide egne DM for direkte utsendelse til kommunenes innbyggere, hyttebeboer og bedrifter.

Viser for øvrig til vedlagt budsjett:

Markedsføring

Roller/bannere	12000
websiteside	25000
profilering sosiale medier	50000
DM	10000
annonsering bygdeposten	20000
	<u>117000</u>

Vi er av den oppfatning at svært få vet hvem vi er og hva vi står for. Dette ønsker vi å gjøre noe med.

Med bakgrunn i dette søker vi derfor å nyttiggjøre virkemidler som kommunen har gjort tilgjengelig. Sigdal og Modum Bygdeservice SA håper derfor på en positiv behandling av vår søknad.

Med vennlig hilsen

Mari Enger

Sigdal og Modum Bygdeservice SA

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/52-18
 Løpenr.: 5280/14
 Arkivnr.: H43
 Saksbeh.: Anne Marie Lobben

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalget	11.09.2014	AD-14/14
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/41
Kommunestyret	25.09.2014	KS-/
Sigdal Kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	26.08.2014	RFF-14/12
Eldrerådet	26.08.2014	EL-14/10

REVIDERT AVTALE I DET INTERKOMMUNALE KRISESENTERSAMARBEIDET

Rådmannens forslag til vedtak:

Revidert samarbeidsavtale for det interkommunale krisesentersamarbeidet godkjennes og gjøres gjeldende fra 01.01.2015.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Revidert samarbeidsavtale
- Møtereferat fra samarbeidsmøtet i det interkommunale krisesentersamarbeidet den 23.05.14
- Rapport fra tilsyn med krisesentertilbudet i Ringerike

Saksutredning

Krisesentertilbudet er et interkommunalt tiltak som driftes etter vertskommunemodellen. 14 kommuner er med i samarbeidet hvor Ringerike kommune er vertskommune. De andre deltakerkommunene er: Hole, Modum, Krødsherad, Sigdal, Jevnaker, Lunner, Gran, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vang, Etnedal, Øystre Slidre og Vestre Slidre kommune. Nedslagsfeltet omfatter 101 160 innbyggere per 01.01.13, jf. SSB.

Samtlige kommuner betaler et tilskudd til driften med et årlig beløp i forhold til folketall. Grunntilskuddet i 2014 er kr 67,06 pr innbygger.

For å drifte krisesenteret med dagens bemanning og tilbud/aktivitetsnivå har Ringerike kommune stått ansvarlig for å dekke overheadkostnadene for krisesenteret. Vertskommunen har varslet at den ønsker å endre praksis på dette området, jfr sak i Ringerike kommunestyre, 6/13.

For å opprettholde drift og kvalitet på krisesenteret mener vertskommunen at overheadkostnadene må komme som et tillegg til grunntilskuddet. Se punkt f. i møtereferat fra møtet den 23.05.14.

I ovennevnte K-sak (6/13) har Ringerike nærmere beskrevet hva som defineres som «overhead-kostnader/administrative kostnader:

Med administrative merkostnader/"overhead – kostnader, menes:

- *Kostnader i forbindelse med fakturabehandling*
- *Kostnader i forbindelse med avlønning*
- *Kostnader i forbindelse med personalforvaltning*
- *Kostnader i forbindelse med drift av IKT-løsninger/fagsystemer*
- *Kostnader i forbindelse med kontorutstyr, husleie og vedlikehold*
- *Kostnader i forbindelse med telefoni og porto*
- *Reguleringspremie (premie til regulering av løpende og oppsatte pensjonsrettigheter i tråd med folketrygdens grunnbeløp ("G-regulering"), engangspremier som følge av oppfyllelsen av bruttogarantien og engangspremier som følge av tidligpensjonsrettigheter).*
- *Kostnader i forbindelse med overordnet ledelse og administrasjon*

Dette er alle kostnader som ikke spesifikt budsjetteres på den enkelte enhet, og blir dermed ikke med i beregningsgrunnlaget når kostnadene skal fordeles mellom kommunene.

Rådmannen i Ringerike beregnet en snittkostnad for administrative merkostnader der Ringerike er vertskommune til ca 0,7 % av totale lønnskostnader. Videre anføres at det er en målsetting at faktiske kostnader i forhold til bygg/arealer fordeles på samarbeidskommunene.

Vurdering:

Fylkesmannens tilsynsrapport konkluderer med at brukerne av kritesenteret får et godt og kompetent tilbud. Tilbudet beskrives nærmere i kritesenterets årsrapport for 2013 (lagt fram som melding tidligere).

Sigdal, Modum og Krødsherad er opptatt av å ha et tilbud som tilfredsstillende lovkrav, men ønsker samtidig at kostnadene holdes på et så lavt nivå som mulig. Dette gjelder også om flere kommuner skulle slutte seg til kritesenteret i Hønefoss. Da det er fritt kritesentervalg er det ikke slik at antall individer som henvender seg til kritesenteret nødvendigvis vil øke selv om flere kommuner knytter seg til Kritesenteret i Hønefoss. En stor andel av de som henvender seg til kritesenteret i dag er fra kommuner som ikke er med i samarbeidet. Kritesenteret har utarbeidet en omfattende statistikk vedr. antall henvendelser, overnattinger osv. fra hver kommune.

Kostnadsnivået for kritesenteret i 2014 er spesifisert i vedlegg til vertskommunesamarbeidsavtalen: Her fremgår at vertskommunens overheadkostnader utgjør kr 920 000,- noe som utgjør kr 9,- pr innbygger. Kostnadene er kapitalkostnader på kr 750 000,-, vedlikehold kr 130 000,- og kr 40 000,- i administrative merkostnader som er beregnet ut fra 0,7 % av samarbeidstiltakets lønnskostnader.

Ved å legge på kr 920.000,- vil kritesenteret kunne drifte senteret på samme nivå som i dag. Dersom disse kostnadene ikke fordeles mellom deltakerkommunene fremgår det av referat fra samarbeidsmøte at man må kutte 2 fulle årsverk ved senteret. Det var flertall på samarbeidsmøtet for å fordele overheadkostnadene på deltakerkommunene.

Ved å legge på overheadkostnadene så vil deltagende kommuner bidra med mer enn grunnbeløpet for kritesenterdrift, men kritesenteret avviker allikevel ikke vesentlig fra andre kommuner (stikkprøver).

Den reviderte kontrakten skal gjøres gjeldende fra 01.01.15.

Rådmannen har fokus på at kostnadsnivået for krisesenteret fremover skal holdes på et så lavt nivå som mulig.

Rådmannen finner at Sigdal kommune, som deltakerkommune i samarbeidet, må være med å dekke de totale kostnadene knyttet til krisesenteret.

Vertskommunesamarbeidsavtale om Krisesenteret i Hønefoss

1 Allmenne bestemmelser.

1.1 Parter.

Partene i denne avtalen er:

- a. Ringerike kommune (heretter kalt vertskommunen), organisasjonsnummer: 949 199 925
- b. Jevnaker kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 381 363
- c. Hole kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 960 010 833
- d. Modum kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 970 491 589
- e. Krødsherad kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 964 962 855
- f. Sigdal kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 964 962 766
- g. Lunner kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 381 452
- h. Gran kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 381 541
- i. Sør-Aurdal kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 381 819
- j. Nord-Aurdal kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 381 908
- k. Etnedal kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 933 038 173
- l. Vang kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 382 246
- m. Vestre Slidre kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 382 157
- n. Øystre Slidre kommune (heretter kalt samarbeidskommunen), organisasjonsnummer: 961 382 068

Vertskommunen og samarbeidskommunene utgjør "deltakerkommunene" og er 14 selvstendige rettssubjekter, heretter kalt «partene».

1.2 Formål og rettslig grunnlag.

Den interkommunale krisesenterordningen skal sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og medfølgende barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, etter Lov av 1. januar 2010 om kommunale krisesentertilbud (Krisesenterloven).

Samarbeidsavtalen om drift av felles interkommunalt krisesenter er inngått med hjemmel i kommuneloven § 28-1 a. Samarbeidet er et administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28-1 b.

1.3 Samarbeidsmøtet og samarbeidsorganets oppgaver.

Det gjennomføres interkommunale samarbeidsmøter mellom partene. Her møter rådmennene (eller den han/hun bestemmer) i hver kommune, leder for krisesenteret og en representant for de ansatte på krisesenteret.

Samarbeidsmøtet gjennomføres med to møter pr. år (ett møte/halvår), og vil være et forum for strategi, utveksling av informasjon, behandling av avvik og samhandling. Samarbeidsmøtet skal blant annet behandle:

- a) Budsjettspørsmål, men det er deltakerkommunene som vedtar budsjettet, jfr. punkt 5.1
- b) Regnskap,
- c) Revisjonsrapporter,

- d) Vesentlige saker av betydning for bemanning, handlingsplaner og samarbeidet med kommunenes helse- og sosialtjenester.
- e) Andre saker om vertskommunesamarbeidet som deltakerkommunene melder inn.

Krisesenteret i Hønefoss holder god kontakt med deltakerkommunene. Der hvor det kan være formålstjenlig å samordne Krisesenteret i Hønefoss med andre interkommunale tiltak/oppgaver, skal dette utredes.

2 Administrasjon.

2.1 Arbeidsgiverforhold.

Vertskommunen har driftsansvaret for Krisesenteret i Hønefoss, og ivaretar arbeidsgiveransvaret for alle ansatte ved senteret. Krisesenteret i Hønefoss inngår i Ringerike kommunes driftsorganisasjon, og ansettelser ved krisesenteret skjer av det organ og etter de retningslinjer som gjelder for vertskommunen.

3 Delegasjon og kontroll.

3.1 Delegering av myndighet fra samarbeidskommunene til vertskommunen.

Forutsetning for denne avtalen er at kommunestyret i deltakerkommunene gir rådmannen i egen kommune instruks om delegering av egen myndighet til rådmannen i vertskommunen, jfr. kommuneloven § 28-1 b pkt. 3.

Rådmannen i deltakerkommunene delegerer til rådmannen i vertskommunen å løse deltakerkommunens oppgaver på sine vegne. Det forutsettes at rådmannen i vertskommunen videreleverer i overensstemmelse med vertskommunens organisasjonsstruktur og reglement, jfr. kommunelovens § 28-1 b pkt. 3.

Delegasjonen fra deltakerkommunen iht. forrige ledd skal gi rådmannen i vertskommunen fullmakt til å fatte avgjørelser i saker som ikke er av prinsipiell betydning, jfr. kommunelovens § 28-1 b pkt. 1. Uavhengig av den generelle fullmakten iht. forrige setning, kan den enkelte deltakerkommune i saker som kun gjelder dem, avtale spesielle forhold.

For øvrig gjelder kommuneloven § 28-1 b nr. 5 og 6.

Vertskommunen plikter å gi melding til Fylkesmannen når vertskommunesamarbeidet etableres/endres.

3.2 Om internkontroll, lovlighetskontroll og kontrollutvalg.

Plikten til å føre internkontroll, jfr. krisesenterloven § 8 påhviler vertskommunen.

For krav om lovlighetskontroll av virksomheten gjelder kommuneloven § 28-1 h.

Vertskommunens kontrollutvalg er kontrollutvalg for Krisesenteret i Hønefoss, jfr. kommuneloven § 28-1 j.

4 Informasjonstiltak.

4.1 Informasjon.

Hver enkelt kommune har i nært samarbeid med vertskommunen ansvaret for å gjøre krisesenterets tjenester kjent overfor innbyggerne i egen kommune og andre relevante instanser. Dette kan bl.a. skje gjennom presseoppslag, informasjonsbrosjyrer, samarbeidskommunenes internettsider og annet informasjonsmateriell.

5 Budsjett og økonomirapportering.

5.1 Budsjett / Fordeling av utgifter.

Vertskommunen utarbeider og sender utkast til årlig driftsbudsjett for Krisesenteret i Hønefoss innen 15. september hvert år til alle deltakerkommunene.

Budsjettet skal sikre heldøgndrift og dekke de lovpålagte krav både for menn, kvinner og medfølgende barn, jf. Krisesenterloven § 1.

Driftsbudsjettet justeres for lønns- og prisstigning og eventuelle endrede driftsforutsetninger hvert år. I tillegg kommer administrative merkostnader i størrelsesorden 0,7 % av samarbeidstiltakets lønnskostnader, samt andel av kostnader til bygg/lokalteter (kapitalkostnader og vedlikehold). Dette utgjør kr 920 000. Partene dekker beløpene i forhold til antall innbyggere i deltakerkommunen den 1. januar i regnskapsåret.¹

Det er deltakerkommunene som vedtar budsjett for Krisesenteret i Hønefoss. Budsjettet er gyldig når alle kommunene har vedtatt dette.

Dersom kommunestyrene ikke blir enige om årsbudsjett/økonomiplan for kommende år, legges innværende årsbudsjett og gjeldende økonomiplan, justert for lønns- og prisstigning (statsbudsjettets forutsetninger), som budsjett for kommende år.

På grunnlag av krav utstedt av vertskommunen, dekker deltakerkommunene sine deler av utgiftene forskuddsvis. Beløpet forfaller med en halvpart 1. februar og 1. august hvert år. August innbetalingen justeres i henhold til folketall i kommunen pr. 1/1 samme år.

Ubrukte midler på driftsbudsjettet avsettes på fond til bruk etterfølgende år. Størrelsen på fondet vurderes i forhold til budsjettforhandlingene. Deltakerkommunene mottar rapport fra vertskommunen hvert tertial, som beskriver kostnadsutvikling og prognoser. Et evt. driftsunderskudd etter bruk av fondsmidler, dekkes av deltakerkommunene i henhold til folketall.

5.2 Regnskap.

Vertskommunen fører regnskap for krisesenters drift. Regnskapet følger bestemmelsene som gjelder for interkommunalt samarbeid og føres som eget regnskap i vertskommunens driftsregnskap.

¹ For spesifisering av 2014 tall, se vedlegg til vertskommunesamarbeidsavtale om Krisesenteret i Hønefoss.

5.3 Økonomirapportering.

5.3.1 – Tertialrapport.

- Vertskommunen avgir tertialrapporter per 30. april og 31. august.
- Eventuelle avvik skal påpekes og forklares.
- Frist for oversendelse fra vertskommune til deltakerkommunene er 15. mai og 15. september.

5.3.2 Årsrapport og årsregnskap.

- Vertskommunen utarbeider årsrapport med relevant statistikk for tjenesten.
- Årsregnskap settes opp med hovedtall, regnskap mot budsjett.
- Årsrapport sendes alle deltakerkommunene innen 15. februar i påfølgende år.

5.3.3. Årsmelding.

- Beskriver måloppnåelse, inkludert tall på overordnet nivå. Avvik skal påpekes og forklares. Nye utfordringer og muligheter som avdekkes bør påpekes i årsmeldingen (evt. i vedlegg).
- Årsmeldingen sendes alle deltakerkommunene så snart denne er klar, og senest 15. mars slik at deltakerkommunene kan få med seg relevant info i sine årsmeldinger.

Vertskommunen er videre ansvarlig for å ivareta deltakerkommunenes innsyns- og informasjonsbehov.

6 Varighet, endringer og oppløsning av samarbeidet.

6.1 Varighet.

Samarbeidsavtalen gjelder fram til 31.12.19. Avtalen løper videre for ytterligere fem år om gangen dersom den ikke sies opp innen ett år før utløpsdato.

6.2 Utvidelse av samarbeidet.

Vertskommunen forestår forhandlingene med eventuelle nye deltakere om betingelsene for inntreden i samarbeidet, kostnader knyttet til administrasjon og bygg/lokalitet justeres ut fra innbyggertall. Utvidelse av samarbeidet med flere deltagere krever godkjenning i alle deltakerkommunenes kommunestyre.

6.3 Uttreden av samarbeidet eller oppløsning.

Kommunene kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i Krisesenteret i Hønefoss og kreve seg utløst fra avtalen. Avtalen kan bare sies opp med virkning fra neste avtaleår, jfr. kommuneloven § 28-1 i.

For øyeblikkelig oppløsning av samarbeidet gjelder kommuneloven § 28-1 i.

Ved endringer/avvikling av samarbeidet, har vertskommunen ansvar for ivaretagelse av arbeidsrettslige rettigheter ved omstilling (rett til annen stilling, fortrinnsrett mv.), jfr. arbeidsmiljølovens bestemmelser.

6.4 Endring av avtalen.

Forslag om endringer i denne avtalen kan tas opp til drøfting i samarbeidsmøtet dersom det reises krav om dette fra en av partene. Eventuelle endringer krever godkjenning fra alle kommunenes

kommunestyre. Endringsforslag kan ikke fremmes for behandling i kommunestyrene dersom forslaget ikke får tilslutning i samarbeidsmøtet av minst fire deltakerkommuner med minst 30 % av innbyggertallet bak seg.

Endringer i avtalen skal foretas skriftlig og undertegnes av alle parter.

6.4 Tvisteløsning.

Tvist om avtalen eller om hvordan elementer i avtalen skal forstås, løses gjennom forhandlinger mellom partene og avgjøres av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer oppnevnt av Fylkesmannen i Buskerud (vertskommunens fylke) dersom enighet gjennom forhandlinger ikke oppnås. Det samme gjelder tvist om utgiftsfordelingen.

7. Ikrafttredelse.

Avtalen trer i kraft fra 01.01.15. Deltakerkommunene forplikter seg til å gjennomføre kommunestyrebehandling og delegere myndighet til vertskommunen iht. bestemmelsene i avtalens pkt. 3.1 innen avtalt ikrafttredelsestidspunkt.

Ringerike kommune xx/xx.14

Ordfører

Sør-Aurdal kommune xx.xx.14

Ordfører

Hole kommune xx/xx.14

Ordfører

Nord-Aurdal kommune xx.xx.14

Ordfører

Modum kommune xx.xx.14

Ordfører

Etnedal kommune xx.xx.14

Ordfører

Krødsherad kommune xx.xx.14

Ordfører

Vang kommune xx.xx.14

Ordfører

Sigdal kommune xx.xx.14

Ordfører

Vestre Slidre kommune xx.xx.14

Ordfører

Jevnaker kommune xx.xx.14

Ordfører

Øystre Slidre kommune xx.xx.14

Ordfører

Lunner kommune xx.xx.14

Ordfører

Gran Kommune xx.xx.14

Ordfører

Vedlegg til:

Vertskommunesamarbeidsavtale om Kriesenteret i Hønefoss.

Spesifisering av kostnadsnivået i 2014:

1. Driftsbudsjettet i 2014 er kr 67,06 per innbygger.
2. Vertskommunens overheadkostnader utgjør kr 920 000 som i 2014 utgjør kr 9 per innbygger. Kostnadene er kapitalkostnader på kr 750 000, vedlikehold kr 130 000 og kr 40 000 i administrative merkostnader som er beregnet ut fra 0,7% av samarbeidstiltakets lønnskostnader.

Samarbeidsmøte i det interkommunale krisesentersamarbeidet

01/14 den 23.05.14 kl. 10.00 – 13.00.

Sted: Kriesesenteret i Hønefoss.

Tilstede: Kirsten Orebråten (Ringerike), Roger Mathiesen (Ringerike), Anne Kari Ranheim (Valdres), Mette Jahr (Krødsherad), Edvin Straume (Gran), Maria Bikset (Hole), Anne Marie Lobben (Sigdal), Hilde Tolpinrud (ansattrepresentant) og Miriam Rasch (leder på Kriesesenteret).

Frafall: Mental Helse Valdres, Nanna Nordhagen (Modum), André Skjørberg (Jevnaker) og Janicke Brechan (Lunner).

Agenda:

De fremmøtte for deltakerkommunene ble ansett som beslutningsdyktige for det interkommunale krisesentersamarbeidet.

1. Utkast til revidert samarbeidsavtale.
 - a. Roger orienterte om økonomi og overheadkostnader.
 - b. Redigert avtale fra kommuneadvokaten ble utlevert og gjennomgått sammen med tidligere utsendt utkast til samarbeidsavtale.
 - c. Valdres innspill på punkt 3.2 i samsvar med kommuneadvokaten. Endres i samsvar.
 - d. Valdres innspill på punkt 4.1 vedr. nødvendigheten av det som fremgår om klagesaksbehandling, dette da tilbudet er et lavterskeltilbud og det ikke fattes enkeltvedtak. Kommuneadvokaten er konsultert og punktet tas bort.
 - e. Valdres innspill på punkt 5.1, andre avsnitt tas bort. De andre deltakerkommunene ønsket at dette skulle stå. Avsnittet blir stående.
 - f. Modum, Krødsherad og Sigdal var ikke enig i at overheadkostnadene på kr 920 000 skulle komme i tillegg. Konsekvensene av dette forslaget er oppsigelse av 2 fulle årsverk. Dagens bemanning har 7,5 årsverk i drift/turnus og det skal 5 årsverk til for 1 person på jobb (tilsvarende sentralbord og dørvakt), samt oppdeling av resterende stillinger til flere deltidsstillinger for å dekke opp en døgnturnus. Dette vil føre til et helt annet tilbud enn hva det er i dag og muligens føre til nedleggelse av tilbudet. De andre deltakerkommunene ønsket ikke dette og forslaget i avtalen står. Jevnaker støtter også den foreslåtte økningen, jf. mail.
 - g. Det ble muntlig gitt informasjon om hva andre krisesentertilbud koster. Prisen som fremgår av avtalen er betraktelig lavere sammenlignet med pris og tilbud på tilsvarende andre krisesentre. Deltakerkommunene tok dette til etterretning.
 - h. Diskusjon på punkt 5.1, tredje avsnitt vedr. lønns- og prisstigning. Det ble enighet om at det skulle stå, men at det ble lagt til «og eventuelle endrede driftsforutsetninger». Endret i samsvar med enighet.

- i. Gran innspill på punkt 5.1, tredje avsnitt om prisen i 2014 kunne fremgå av et vedlegg til avtalen med fotnote. Det ble enighet om dette punkt. Endret i samsvar med forslaget.
 - j. Valdres innspill på punkt 5.1, siste avsnitt, andre setning. Forslag om endring til: Størrelsen på fondet vurderes i forbindelse med budsjettforhandlingene. Endres i samsvar med forslaget.
 - k. Redigert avtale med vedlegg blir sendt ut i løpet av 1 uke til alle deltakerkommunene.
2. Årsrapport 2013.
 - a. Godkjent.
 3. Økonomirapportering per 30.04.14.
 - a. Godkjent.
 4. Statistikk per 30.04.14..
 - a. Godkjent.
 5. Orientering fra hver enkelt kommune om hva som er gjort for å implementere tilbudet i sin kommune.
 - a. Hver kommune informerte.
 6. Orientering om arbeidet med dispensasjonssøknad.
 - a. Leder informerte om historikken, bakgrunnen og tanker fremover.
 7. Innspill fra kommunene. (Orienterings- og oppdateringsbehov).
 - a. Ingen i forkant.
 - b. Det ble gitt ut nye brosjyrer og visittkort. Informasjon om bestilling av flere ble sendt på mail den 27.05.14.
 - c. Følgende info ble også sendt på mail den 27.05.14:
 - i. Link til Facebook siden.
 - ii. Link til Kriesesenterloven.
 - iii. Link til forarbeidene til Kriesesenterloven.
 - iv. Link til hjemmesiden til Ringerike.
 - v. Link til hjemmesiden til Kriesesenteret.
 - vi. Sende grønn brosjyre «Kriesesenteret – et tilbud til deg?» som er oversatt til 25 språk som kan lastes inn på hjemmesiden til hver enkelt deltakerkommune.

Referent:

Miriam Rasch
Leder
Kriesesenteret i Hønefoss

27.05.14

**Fylkesmannen
i Buskerud**

Ringerike kommune Rådmannen
Postboks 123 Sentrum
3502 HØNEFOSS

RINGERIKE KOMMUNE
År / saksnr. - dok.nr. 13/3258-3 26607 13
Innk. dato: 31 OKT 2013
Arkivkode: H43 & 58
Objektkode:
Tjenesteomr.: STA s. 1. og 2. Orebråten
+ m. Rasch

Vår dato: 25.10.2013
Vår referanse: 2013/2041
Arkivnr.: 723
Deres referanse:

Saksbehandler: Elin Skoglund

Innvalgstelefon: 32 26 68 60

Oversendelse av rapport fra tilsyn med krisesentertilbudet i Ringerike kommune

Vedlagt følger rapport fra Fylkesmannens tilsyn med krisesentertilbudet i Ringerike kommune den 23.10.2013.

Ved tilsynet ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg til kommunen. Fylkesmannen vurderer at brukerne av Krisesenteret i Hønefoss får et kompetent og godt tilrettelagt tilbud.

Med hilsen

Anne Cathrine Dahl
avdelingsdirektør

Elin Skoglund

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Fylkesmannen i Buskerud

Rapport fra tilsyn med krisesentertilbudet i Ringerike kommune

Kommunens adresse: Postboks 123 Sentrum, 3502 Hønefoss
Tidspunkt for tilsynet: 23.10.2013
Kontaktperson i virksomheten: Kirsten Orebråten og Miriam Rasch

Sammendrag

Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte 23.10.2013 tilsynsmøte med Ringerike kommune om krisesentertilbudet i kommunen.

Tilsynet omfattet krisesenterlova § 2 om krav til krisesentertilbudet, § 3 om individuell tilrettelegging av tilbudet, § 4 om samordning av tjenester og § 8 om internkontroll.

Ved tilsynet i Ringerike kommune ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg til kommunen.

Dato: 24.10.2013

Marit Eide

Elin Skoglund

Linda M. Ask

Hva tilsynet omfattet

Rapporten er utarbeidet etter tilsynsmøte med kommunen den 23.10.2013, gjennomført av Fylkesmannen i Buskerud.

Kommunen er pålagt å ha et krisesentertilbud til både kvinner, menn og barn. Tilbudet skal rette seg mot de som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Formålet med dette tilsynet var å undersøke om Ringerike kommune gjennom sine styringstiltak sikrer at kommunen oppfyller sine plikter i tråd med lovens krav.

Temaer som ble tatt opp under tilsynsmøtet:

- Til § 2 om krav til krisesentertilbudet
 - Om kommunen har et krisesentertilbud eller tilsvarende gratis og trygt botilbud som er døgn- og helårsåpent
 - Om kommunen har et gratis dagtilbud der alle kan henvende seg direkte uten henvisning eller timeavtale
 - Om krisesenteret har en døgn- og helårsåpen telefontjeneste der alle kan få råd og veiledning
 - Om brukerne får oppfølging i reetableringsfasen
- Til § 3 om individuell tilrettelegging av tilbudet
 - Om kommunen sørger for at brukerne får oppfylt rettigheter etter annet lovverk
 - Om det tilrettelegges for bruk av tolk både i bo- og dagtilbud hvis dette er nødvendig for et fullgodt tilbud
- Til § 4 om samordning av tjenester
 - Om kommunen sørger for at krisesentertilbudet blir samordnet med andre deler av tjenesteapparatet
- Til § 8 om internkontroll
 - Om kommunen fører internkontroll og sikrer at krisesenteret utfører tjenestene sine i samsvar med kravene i krisesenterloven
 - Om kommunen kan gjøre rede for hvordan de utøver sin interne kontroll

Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av forhåndsinnsendte dokumenter og ved samtale med kommunalsjef for Helse og omsorg, Kirsten Orebråten.

Det ble gjennomført befarings ved Krisesenteret i Hønefoss den 23.10.2013.

I medhold av kommuneloven § 60d kan Fylkesmannen gi kommunen pålegg om å rette forhold som er i strid med de bestemmelser fylkesmannen fører lovlig tilsyn med. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av den totale virksomheten ved krisesentertilbudet i kommunen.

1. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Ringerike kommune har 29 400 innbyggere pr 01.01.2013. Krisesentertilbudet i Ringerike kommune er et interkommunalt tiltak som driftes etter vertskommunemodellen, jf kommuneloven § 28. Ringerike kommune er vertskommune, og det er inngått samarbeidsavtale med 13 kommuner. De andre deltakerkommunene er Hole, Modum, Sigdal, Krødsherad, Jevnaker, Lunner, Gran, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vang, Etnedal, Øystre Slidre

og Vestre Slidre. I tillegg til dette kjøper Gudbrandsdal krisesenter tilgang til botilbudet til menn på Krisesenteret i Hønefoss.

Krisesenteret i Hønefoss er en egen enhet i Helse og Omsorg i Ringerike kommune, og krisesenterleder inngår i kommunalsjefens ledergruppe. Det avholdes ukentlige ledermøter, hvor kommunalsjefen får informasjon om driften ved krisesenteret. Ringerike kommune har arbeidsgiveransvar for de ansatte ved krisesenteret, og det er kommunen som eier og har ansvar for driften av bygget.

2. Gjennomføring

Tilsynet omfattet følgende aktiviteter:

Varsel om tilsyn ble sendt 10.09.2013.

Tilsynsmøte ble avholdt 23.10.2013.

Dokumentasjon Oversikt over dokumentasjon som ble gjennomgått i forkant av tilsynet er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

3. Vurdering av Ringerike kommunes krisesentertilbud

Det interkommunale samarbeidet om krisesentertilbudet er regulert gjennom samarbeidsavtaler mellom Ringerike kommune og de 13 deltakerkommunene. Samarbeidsavtalene planlegges revidert i løpet av 2014. I 2013 er det avholdt to samarbeidsmøter med deltakerkommunene.

Til § 2 om krav til krisesentertilbudet:

Krisesenteret i Hønefoss har et gratis og døgnåpent botilbud. De har også døgnåpent tilbud for råd og veiledning per telefon. Krisesenteret kan også tilby samtaler på dagtid, og oppfølging i reetableringsfasen for tidligere brukere.

Krisesenteret i Hønefoss har et eget tilbud til menn som ivaretar kravet til at tilbudet til kvinner og menn skal være fysisk adskilt.

Kommunen og krisesenteret samarbeider med politiet for å sikre krisesenteret fysisk. Sikkerheten ved krisesenteret gjennomgås jevnlig og oppgraderes ved behov.

Til § 3 om individuell tilrettelegging av tilbudet:

Hver bruker har en primærkontakt og en sekundærkontakt. Det gjennomføres 7 kartleggingsamtaler med hver beboer. Etter disse samtalene utarbeides en handlingsplan, som bruker skriver under på. Handlingsplanen gjennomgås og revideres ukentlig i samarbeid med bruker. Handlingsplanen er et verktøy for bruk i reetableringsfasen. Det gjøres avtaler med hver enkelt beboer om tidspunkt for oppfølging etter utflytting.

Krisesenteret har en barnefaglig ansvarlig. Dersom foreldrene samtykker blir det gjennomført egne samtaler med barna. Barna som bor på krisesenteret gis anledning til å opprettholde et dagtilbud, barnehage/skole og aktiviteter, eventuelt i Ringerike kommune. Det er også godt tilrettelagt for innendørs og utendørs aktiviteter for barna.

Krisesenteret har også et eget gjestehus på området hvor brukerne blant annet kan feire bursdager og ta imot annet besøk.

Det er ingen begrensninger i bruk av tolk. Det benyttes telefontolk for å ivareta taushetsplikten.

Til § 4 om samordning av tjenester:

Krisesenteret har inngått samarbeidsavtaler med barneverntjenesten og hjemmetjenesten/bestillerenheten i Ringerike kommune, samt Familievernkontoret og Sparebank 1 Ringerike Hadeland. Ved behov kontaktes også NAV. I tillegg er det mulighet for at barn og ungdom kan gå i barnehage eller på skole i kommunen, dersom dette er mest hensiktsmessig.

Krisesenterleder har også etablert et samarbeid med aktuelle kontaktpersoner i de andre deltakerkommunene. Dette ivaretar samordning av nødvendige tjenester.

Til § 8 til kommunens plikt til å ha internkontroll:

Ringerike kommune har et etablert internkontrollsystem. Krisesenteret er tilknyttet dette. I tillegg har krisesenteret utarbeidet et eget internkontrollsystem for driften, herunder eget avviksmeldingssystem. Rutiner finnes både elektronisk og i papirversjon. Disse oppdateres ved behov. Krisesenteret benytter kommunens avviksmeldingsskjema. Avvik knyttet til drift av huset meldes til kommunen ved kommunalsjefen. Avvik knyttet til interne forhold ved krisesenteret, slik som lovbrudd og brudd på egne rutiner, meldes ikke videre til kommunalsjefen, men håndteres av krisesenterleder. Kommunalsjef blir imidlertid orientert dersom krisesenteret selv ikke får lukket avviket. Enkelte avvik drøftes også med de øvrige deltakerkommunene.

4. Konklusjon

Ved tilsynet ble det ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg.

Ved befaring ved Krisesenteret i Hønefoss fremkom det at den daglige driften ivaretas i henhold til lovens krav. Krisesenteret fremstår som meget veldrevet, og Fylkesmannen vurderer at brukerne får et kompetent og godt tilrettelagt tilbud ved krisesenteret.

Fylkesmannen vurderer at Ringerike kommune og Krisesenteret i Hønefoss har et veletablert og «levende» internkontrollsystem, som tilfredsstiller krisesenterlovens krav på dette punkt.

5. Regelverk

- Lov om kommunale krisesentertilbud av 19.06.2009
- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.09.1992

6. Dokumentunderlag

Kommunens dokumentasjon knyttet til oppfølgingen av krisesentertilbudet som ble oversendt under forberedelsen av tilsynet:

- Oversikt over organiseringen av det interkommunale samarbeidet
- Samarbeidsavtaler med deltakerkommunene

- Virksomhetsplan for Kriesesenteret i Hønefoss
- Avtale med Gudbrandsdal kriesesenter
- Internkontroll Ringerike kommune
- Internkontroll Kriesesenteret i Hønefoss
- Avviksmelding Ringerike kommune
- Avviksmelding internt
- Årsmelding 2012 – Kriesesenteret i Hønefoss

Dokumenter fremlagt ved befaring på kriesesenteret:

- Kriesesenterets internkontrollsystem med rutiner og prosedyrer ble forevist elektronisk og i papirversjon.

Korrespondanse mellom virksomheten og tilsynsmyndighetene:

- 10.09.2013 Varsel om tilsyn
- 14.10.2013 Innsendt dokumentasjon
- Diverse e-poster og telefoner om praktisk gjennomføring

7. Deltakere ved tilsynet

Fra kommunen deltok:

Kommunalsjef Helse og omsorg Kirsten Orebråten

Kriesesenterleder Miriam Rasch ved befaring på kriesesenteret

Fra tilsynsmyndigheten deltok:

Seniorrådgiver Marit Eide, Fylkesmannen i Buskerud

Førstekonsulent Linda M. Ask, Fylkesmannen i Buskerud

Seniorrådgiver Elin Skoglund, Fylkesmannen i Buskerud

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 12/1307-7
 Løpenr.: 4637/14
 Arkivnr.: A22
 Saksbeh.: Berit Kathrine Jokerud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Hovedutvalget for oppvekst og kultur	01.09.2014	OK-14/18
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/42
Kommunestyret		KS-/

SFO TIL SELVKOST

Hovedutvalgets forslag til vedtak:

Dersom SFO skal drives til selvkost etter dagens ordning, vil foreldrebetalingen bli høy sammenlignet med landet for øvrig.

Rådmannen ber derfor administrasjonen utrede mulighet til alternative løsninger, ut fra dagens skolestruktur, som gir et rimeligere SFO tilbud for Sigdal kommune enn i dag.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: satser i Sigdal sammenlignet med nærliggende kommuner

Saksutredning

Konklusjon:

Kommunestyret ba i møte 13/12-2013 om en utredning som vurderer konsekvenser av å innføre en SFO ordning etter selvkostbegrepet.

Barnetallet i kommunen går ned fra og med skoleåret 2015/2016, men vi ser en liten oppgang igjen skoleåret 2017/2018. Hvor mange av disse elevene som vil ha behov for SFO og hvilket tilbud de ønsker er uvisst, og det blir usikkert om økte priser vil redusere kommunens utgifter til SFO. Det er derfor ønskelig at det utredes en alternativ løsning som også vil lette administrasjonen av SFO tilbudet.

Jf. Opplæringsloven skal kommunen gi et SFO tilbud før og etter skoletid, - dvs. før og etter skoletid i 190 dager i året. Sigdal kommune har et bedre tilbud enn det som er minimumskravet. På bakgrunn av at Sigdal kommune er en langstrakt kommune og har den skolestruktur som er i dag, er administrasjonen av den oppfatning at det bør gis et SFO tilbud ved hver enkelt skole.

Bakgrunn:

I kommunestyresak 13/1093-11, pkt. 3 i Budsjett 2014 og Økonomiplan med handlingsprogram for 2014-2017 ble det vedtatt følgende:

«Foreldrebetaling for SFO opprettholdes fra 2013.

Administrasjonen utreder en sak til politisk behandling som vurderer konsekvenser av å innføre en SFO-ordning etter selvkostprinsippet. Innsparing 2014-2017: Ukjent.»

Jf. Opplæringsloven § 13-7 skal kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1. – 7. årstrinn. Kommunen kan kreve utgiftene dekt gjennom egenbetaling fra foreldrene.

Kommunen kan bruke andre til å oppfylle plikta til å ha et tilbud om SFO, dersom de ellers oppfyller vilkåra i paragrafen. Det skal være en voksen pr. 12 elever i ordningen og 2 voksne på inntil 24 barn jf. kommunale SFO vedtekter.

Tilbud og priser skoleåret 2013/2014

I Sigdal kommune gis det tilbud om SFO på 3 barneskoler. Tilbudet gis i 190 skoledager i tillegg til at det gis tilbud om SFO i juni, før skolestart i august, i høstferien og i vinterferien. Det er lagt opp til 4 ulike tilbud som foresatte kan velge mellom: inntil 5 timer, inntil 10 timer, inntil 15 timer og inntil 20 timer. Prisene varierer fra ca. 31,25 til 35,- kr pr. time. I tillegg betales det for kost. De foresatte har også mulighet for å kjøpe halve og hele dager. Prisen for dette tilbudet er henholdsvis kr 200,- og kr 250,-.

Ut i fra nærliggende kommuner, er satsene for SFO tilsvarende andre kommuner.

Pr. 1. januar 2013 var den gjennomsnittlige månedssatsen for foreldrebetaling for en fulltids plass kr 2383,- pr. elev i følge SSB mot Sigdals 2500,-

	Pris
inntil 5 timer	700
Inntil 10 timer	1300
inntil 15 timer	2000
inntil 20 timer	2500

Åpningstid på SFO

Foreldrene kan benytte seg av et SFO tilbud på totalt 28 timer i uka, og de kan velge et tilbud før og etter skoletid, samt hel dag på onsdager. Sigdal kommune gir tilbud om leksehjelp for elever på 1.-4. årstrinn en time etter skoleslutt på tirsdager og torsdager. Det er redusert betaling i SFO for de som mottar leksehjelp.

	Morgen	Totalt	Ettermiddag	Totalt	Hel dag	Totalt	
Mandag	630- 800	1,5	14 00 - 1630	2,5			
Tirsdag	630-800	1,5	12 00 - 1630	4,5			
Onsdag					630 - 1630	10	
Torsdag	630- 800	1,5	14 00 - 1630	2,5			
Fredag	630- 800	1,5	14 00 - 1630	2,5			
Sum timer		6		12		10	28

Antall bruker sett opp mot elevtall i SFO skoleåret 2013/2014

23,9 prosent av elevene på 1. til 4 trinn ved Prestfoss skole bruker et SFO tilbud
 53,4 prosent av elevene på 1. til 4. trinn ved Nerstad skole bruker et SFO tilbud og
 32,8 prosent av elevene på 1. til 4. trinn ved Eggedal skole bruker et SFO tilbud.

Det kan være ulike grunner til at dette prosenttallet er forholdsvis lavt, som f.eks. at tilbudet er for dyrt, tilbudet er for dårlig, foreldrene har ikke behov osv.

Elever	Prestfoss			Nerstad			Eggedal		
	Ant. elever	Ant. ved SFO	Prosent brukere	Ant. elever	Ant. ved SFO	Prosent brukere	Ant. elever	Ant. ved SFO	Prosent brukere
1. årstrinn	12	5	41,7	12	10	83,3	13	4	30,8
2. årstrinn	11	2	18,2	15	10	66,7	20	9	45,0
3 årstrinn	11	2	18,2	17	7	41,2	14	3	21,4
4. årstrinn	12	2	16,7	14	3	21,4	11	3	27,3
Sum	46	11	23,9	58	31	53,4	58	19	32,8

Elevtall er på bakgrunn av GSI tall pr. 01./10-2013. Antall ved SFO er tall pr. 01.06.2014.

Hvilket tilbud benytter foreldrene seg av og hva gir dette i inntekt?

Tall pr. 01.06.2014 viser at det er 61 elever som benytter seg av et SFO tilbud i Sigdal.

Det er flest brukere av det minste tilbudet. Totalt 77 prosent av brukerne benytter seg av et SFO tilbud på inntil 10 timer.

Det er flest bruker av tilbudet på inntil 15 timer (49,18 prosent) . 27,87 prosent benytter seg av inntil 10 timer, 8,2 prosent benytter seg av inntil 15 timer og 14,75 prosent av brukerne benytter seg av inntil 20 timer pr. uke.

Det er mulig å kjøpe halve og hele dager og skoleåret 2013/2014 er det kjøpt flest enkeltdager ved Nerstad SFO.

Tilbudet som foreldrene benytter seg av, gir Sigdal kommune en ca. inntekt på kr 75 600,- pr. mnd. , og det betales for SFO plass i 10 mnd. Slik situasjonen er i dag, opplever skolene at foreldre «finteller» på antall timer for å holde seg innenfor timene som gir en lavere foreldrebetaling.

	Prestfoss	Nerstad	Eggedal	Sum	Inntekter pr. mnd.
inntil 5 timer	4	11	15	30	21 000
Inntil 10 timer	2	13	2	17	22 100
inntil 15 timer	2	2	1	5	10 000
inntil 20 timer	3	5	1	9	22 500
				61	75 600

Det er flest brukere av tilbudet på inntil 10 timer. Totalt 77 prosent av brukerne benytter seg av et SFO tilbud på 1-10 timer. Flest bruker at dette tilbudet er det på SFO i Eggedal og Nerstad. Det er 23 prosent som benytter seg av tilbudet fra 16 timer og oppover.

Kostnader SFO skoleåret 2013/2014

Sigdal kommune har hatt en samlet utgift på kr 347 218 for SFO tilbudet skoleåret 2013/2014. Kommunen har i denne beregningen sett bort fra elever med særkilte behov, da dette er en kostnad som kommunen er lovpålagt.

	Prestfoss	Nerstad	Eggedal	Sum
Lønnsutgifter	259 100	487 356	334 262	1 080 718
Foreldrebetaling	150 050	409 100	174 350	733 500
Sum utgift	109 050	78 256	159 912	347 218

På bakgrunn av SFO tall skoleåret 2013/2014, må satsene for foreldrebetaling økes gjennomsnittlig med Kr 569,-

	Dagens pris	Diff.	Ny pris
inntil 5 timer	700	569,2	1269,2
Inntil 10 timer	1300	571,1	1871,1
inntil 15 timer	2000	568,7	2568,7
inntil 20 timer	2500	566,0	3066,0

Sammenlignet med gjennomsnittet i landet vil ny pris på fulltids plass være kr 683,- dyrere i Sigdal kommune. Det er derfor ønskelig å utrede mulighet til alternative løsninger, ut fra dagens skolestruktur, som både kan forenkle administrasjonen av tilbudet og gi et rimeligere SFO tilbud for Sigdal kommune enn i dag.

Barnetall de nærmeste åra

Barnetallet i kommunen går ned fra og med skoleåret 2015/2016, men vi ser en liten oppgang igjen skoleåret 2017/2018. Hvilke og hvor mange av elevene som vil ha behov for SFO er uvisst. Det er også uvisst hvilke behov de foresatte har, men ut i fra dagens utvikling i barnehagen, antar administrasjon at det vil være et økt behov for SFO plass i fremtiden.

Nye 1. klassinger	Prestfoss	Nerstad	Eggedal	Sum INN	4 årstrinn UT
skoleåret 2014/2015	14	20	11	45	37
skoleåret 2015/2016	9	11	12	32	42
skoleåret 2016/2017	14	10	8	32	46
Skoleåret 2017/2018	9	18	15	42	37
Skoleåret 2018/2019	12	11	6	29	

Skoleåret 2019/2020	11	4	7	22
---------------------	----	---	---	----

Et tilbud i kommunen vil si et SFO tilbud før og etter skoletid i 190 dager i året. Jf. Opplæringsloven § 13-7 skal kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid. Ut fra Opplæringsloven gir Sigdal kommune et bedre tilbud enn det som er minimumskravet. På bakgrunn av at Sigdal kommune er en langstrakt kommune og har den skolestruktur som er i dag, er administrasjonen av den oppfatning at det bør gis et SFO tilbud ved hver enkelt skole.

SFO SATSER I ANDRE KOMMUNER :

	ÅL	KRØDSHERAD	MODUM	FLÅ	FLESBERG	SIGDAL
0-6 timer	715					
6,5 til 10 timer	1155					
10,15 - 16 timer	1760					
over 16,5 timer	2090					
Inntil 5 timer pr uke		630				700
inntil 10 timer pr uke		1265				1300
inntil 15 timer pr. uke		1900				2000
15 timer eller mer		2530				2500
5 dager pr. uke			2500/1250	1860	2086	
4 dager pr. uke			2150/1075	1490		
3 dager pr uke			1650/825	1120		
1/2 plass (2 pluss 3)			1400/700		1450	
2 dager pr uke			1150/575	740		
1 dag pr uke			650/325	370		
kjøp av ekstra dag		310	200	240	250	250
kjøp av ekstra ettermiddag					125	
kjøp av halv dag		160				200
kjøp av ekstra formiddag					125	

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/1155-16

Løpenr.: 5448/14

Arkivnr.: 140

Saksbeh.: Johannes Michielsen

 Styre/råd/utvalg
 Formannskapet

 Møtedato
 11.09.2014

 Saksnr.
 FS-14/43

POLITISKE INNSPILL, KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL SIGDAL KOMMUNE

Rådmannens forslag til vedtak:

Administrasjonen mottar og registrerer alle innspill fra politiske grupper og representanter i møtet. Innspill til mål og tiltak blir lagt til grunn for videre arbeid med første utkast til dokumentet; *Kommuneplanens samfunnsdel*.

Formannskapet avgjør om man også ønsker en tilsvarende behandling satt opp i førstkommende kommunestyre, den 25.09.14.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg: Samlet fremstilling av alle innspill fra medvirkningsmøtene

Saksutredning

Innledning

Det vises til rådmannens gjennomgang for formannskapet i møte 21. august i sak FS 31/14. Herværende saksutredning er, med unntak av denne innledende kommentaren identisk med sak fremlagt i forrige møtet. Vedtaket 21.08 var at politiske grupper fikk anledning til å jobbe med innhold i kommuneplanens samfunnsdel, på bakgrunn av saken som var utarbeidet. Målet var at representanter i formannskapet, i nytt møte 11.09, kunne spille inn og drøfte de mål og tiltak som politisk aktive, og folkevalgte i kommunen, mener bør ligge til grunn i videre arbeid med kommuneplanens samfunnsdel.

Rådmannen foreslår at man i førstkommende møte 11.09 åpent drøfter alle innspill som kommer i møtet, og at administrasjonen samler alle forslag og innspill. Det bør ikke legges opp til endelige konklusjoner og eventuelle voteringer over ulike syn som måtte komme frem. Forslag og innspill som blir fremsatt skriftlig i møtet vil bli ført til protokollen under «behandling» og med det være dokumenter for videre saksgang. Administrasjonen vil på bakgrunn av diskusjonen, og mottatte innspill, innarbeide det som fremkommer i et forslag til dokument «*kommuneplanens samfunnsdel*». Dette vil bli gjenstand for politisk behandling i underutvalg, FS og KS før det vedtas utsendt på høring. Det er i behandling av dette dokumentet, og spørsmålet om «*hvorvidt dokumentet er klart for å sendes på høring*», at det er naturlig å ta prinsippdiskusjoner hvis det skulle være politisk uenighet

om mål, tiltak og formuleringer i samfunnsdelen som skal sendes ut. I siste innstans er jo endelige vedtak av mål, tiltak og resultatkrav først på plass når kommunestyret skal behandle endelig dokument med aktuelle høringsuttalelser lagt til saken.

Administrasjonen har lagt opp til denne runden mot Formannskapet som planutvalg, i møter 21.08 og 11.09. Det er imidlertid fritt opp til Formannskapet om man ønsker å behandle hærverende sak, på tilsvarende måte, med mulighet for politiske grupper og representanter til å drøfte saken også i kommunestyret den 25.09. Administrasjonen vil i tilfelle bare sette saken opp igjen på kartet i kommunestyrmøtet, med protokollert behandling i formannskapet, som saksutredning.

Videre dokument her, er identisk med saksutredning 21.08.

Konklusjon:

Sigdal kommune har gjennomført arbeid iht planprogram for kommuneplan og arrangert en rekke medvirkningsmøter for ulike grupper av interessenter i kommunens befolkning, næringsliv, geografisk og demografisk. Hovedformålet er innspill og medvirkning for videre prioritering av mål, strategier og tiltak i kommuneplanens samfunnsdel.

Bakgrunn:

Det vises til tidligere vedtatte planstrategi og planprogram for arbeidet med rullering av kommuneplanen i Sigdal kommune. Det er to hovedmilepæler i dette arbeidet; a) en samfunnsdel ført i pennen, på bakgrunn av de mål og strategier som trekkes opp for Sigdalsamfunnet, og b) utarbeidelse av arealdel med tilhørende konsekvensutredninger, kartmateriell og underlag. Formannskapet fikk en orientering i møte 20.03.14 knyttet til status og prosess, og gav der sin tilslutning til det løpet som ble presentert med medvirkningsmøter, hvilke grupper som ble invitert, metode osv. Det ble i dette møtet også gjort klart at administrasjonen skulle samle alle innspill og synspunkter fra medvirkningsmøtene, gjøre en bearbeiding (reduksjon) i dette og så legge frem materialet for en ny vurdering.

Figuren nedenfor beskriver prosessen, med hvor mange medvirkningsmøter, hvilke grupper, antall forslag og hvordan dette må bearbeides.

8 Medvirkningsmøter

5 fokusområder

785 innspill før seleksjon og strukturering

Hva er kommunalt ansvar?

Hva gjør vi allerede? ...og får vi det til? Resultatkrav?

Direkte tiltak (pådriver) – indirekte tiltak (påvirker)?

Ressurskrevende (tid/arbeidskraft/kompetanse og kroner) – eller mindre ressurskrevende?

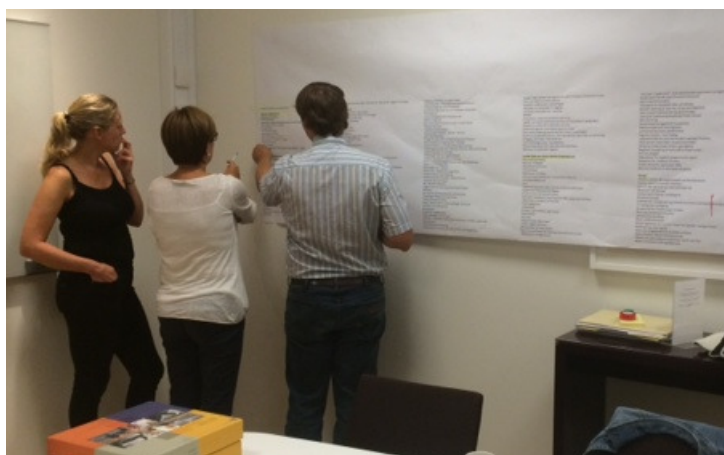
Sektorielle tiltak, eller helhetlige tiltak?

ELIMINERINGSRUNDE!!

«Rettesnor» ca 4%:

25 til 30 konkrete forslag

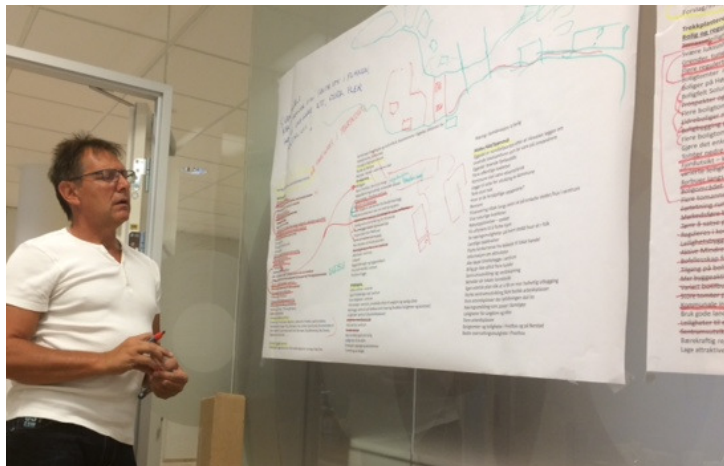
Arbeidet med reduksjoner i antall forslag og innspill til tiltak

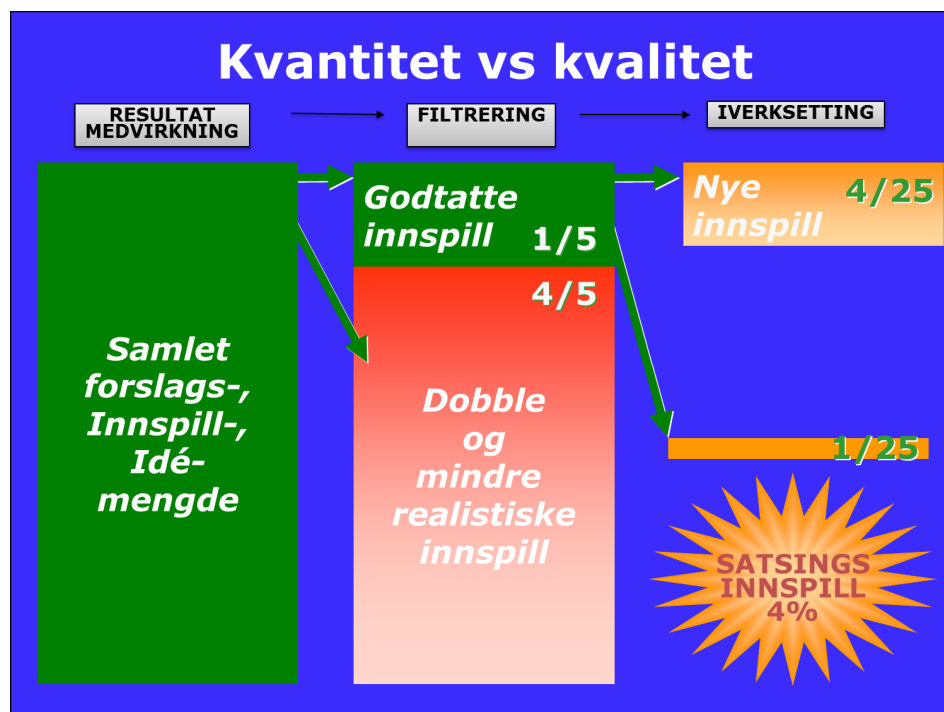
Ledergruppen har gjennomført et arbeid med forslag til reduksjon. Først og fremst er det gjort en reduksjon i forhold til mange forslag som har likelydende, eller tilnærmet likelydende innhold. Videre er det sett hen til hva som må sies å allerede være gjort/igangsatt, som ligger av eksisterende mål og planer i dagens dokumenter. Til sist er det også gjort skjønnsmessige vurderinger fra administrasjonens side hva som er å betrakte som «kommunal oppgave» og som er relevante mål og aktiviteter fra kommunens side.

Administrasjonen har ikke «strøket forslag». Tilnærmingen er snarere «hva mener vi det er riktig å fremheve og løfte ut av forslagene» for på den måten å kunne gjøre videre prioriteringer?

Alt ligger med i historikken, selv om mye selvsagt kan strykes som «doble, triple, eller fler» likelydende forslag. Videre er det mange utsagn som i større grad bærer preg av synspunkter og «programformuleringer», uten at det kjennes relevant eller realistisk å legge det til grunn for innhold i kommuneplanens samfunnsdel. Det understrekes at det som videre presenteres fra administrasjonens side er *forslag* til hva som løftes med videre. Hvis den politiske ledelsen opplever at det er forhold som ligger i det totale grunnlaget, eller at man fra politisk side ønsker å løfte inn ytterligere, eller andre momenter, så er jo det meningen med prosessen.

Skjematisk kan prosessen vi er inne i beskrives med følgende skjema. Vi er nå i fasen med «filtrering» hvor en sterkt redusert mengde forslag blir med videre til slutfase med «nye innspill» (politisk behandling) og avslutningsvis beslutninger knyttet til hva man velger å satse på av mål og tiltak.

Vurdering:

Administrasjonen har tatt utgangspunkt i vedtatte dokumenter, planstrategi og planprogram når det gjelder noen hovedpremisser for planarbeidet. Det er på det rene at kommuneplanen rulleres, og at gjeldende visjon for Sigdalsamfunnet, og de overordnede målene ligger fast.

Visjon

Sigdal kommune har som sin visjon at; ***I Sigdal kan du skape no'sjøl***

En forutsetning i rulleringen av kommuneplanen er en drøfting av visjonen og visjonenes innhold, slik at man er enig i at dette fortsatt representerer «ledestjernen», noe å strekke seg etter og at den gir retning og innhold. Dette har vært drøftet, både administrativt, og ved flere anledninger politisk, både i en egen sesjon ved «politikeropplæring» med nyvalgt kommunestyret for innværende periode, og ved behandling av nevnte dokumenter.

Visjonen «I Sigdal kan du skape no'sjøl» beskriver initiativet, entreprenørskapet, engasjementet og skaperkraften i Sigdalsamfunnet. Det understreker at man griper muligheter, og at man med arbeid og drivkraft kan få til noe.

Et hvilket som helst forsøk på å spissformulere en visjon og en ledestjerne vil kunne problematiseres og diskuteres. Det har også vært drøftet «slagsider» av eksisterende visjon. Er den for individualistisk orientert, hva med felleskapet og laget som må til? Ivaretas de som har svakere forutsetning for å «skape no'sjøl»? Alle må vurderes ut i fra sine egne forutsetninger. Begrepene «*du*» og «*sjøl*» understreker det individuelle ansvaret. Men individuelt ansvar og initiativ står ikke i motsetning til hva man kan oppnå hvis flere spiller på lag. Alle som forsøker å skape noe sjøl, vil finne styrke i et lag hvor flere tar ansvar. Felleskapet og laget vinner stort på en innstilling der flere tror på at *de selv* kan være med å bidra og utgjøre en forskjell.

Av kommunen, i betydning av politisk styring, og administrasjonens daglige virke, så krever en slik visjon at vi er positive, at vi er «ja-orientert», ser muligheter og at vi bidrar og stimulerer til utvikling. I våre tjenester har vi alle, hver enkelt av oss, ansvar for å bidra til å skape gode opplevelser i hverdagen. Den enkelte kan selv bidra til å skape en god skolehverdag for eleven, en god opplevelse for den pleietrengende, eller en hvilken som helst annen bruker av det brede tjenestespekteret som produseres. Den enkelte kan bidra og utgjøre en forskjell, og det forventes at man tar et individuelt ansvar «*sjøl*» også i felleskapets bestrebelse for å skape «no»! «Noe» er bredt og åpent, og den enkelte virksomhet må definere mål og delmål som definerer hva man ønsker å få til, hva man ønsker å skape. Man må være oppmerksomme på visjonens slagsider, men det er Sigdals innbyggere, politiske og administrative ledere som sitter med definisjonsmakten, og som må fortelle og vise hva som ligger i Sigdal kommunes visjon.

Overordnede mål

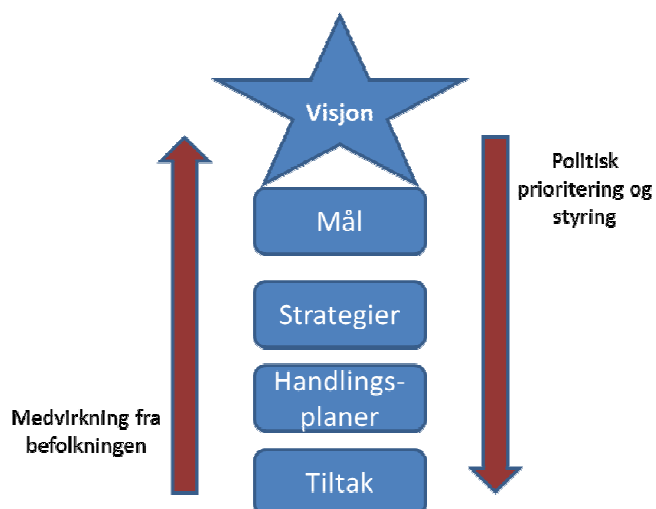
Det overordnede målet for Sigdalsamfunnet, ***å gjøre Sigdal til en attraktiv kommune å bo i, investere i og flytte til*** ligger fast. Arbeid med bo-lyst og bli-lyst er fortsatt like viktig, og et ***folketall i vekst mot 4000 innbyggere*** er fortsatt et viktig og godt mål for Sigdalsamfunnet.

Rulleringen av kommuneplanen nå viser imidlertid at det er behov for revisjon av enkelte fokusområder, med nye vurderinger og eventuelt nytt innhold i konkrete handlingsplaner og strategiområder. Noe vil være videreføring og videreutvikling av fokusområder fra gjeldende kommuneplan, mens andre innsatsområder er nye. Det vil bli jobbet videre med målformuleringer og delmål som følge av de prioriteringene som nå gjøres innenfor fokusområdene.

Ovenfra og ned, eller nedenfra og opp?

Arbeid med mål og strategier kan ha ulike tilnærminger. Sigdal kommune har valgt en modell med medvirkning og involvering, hvor man genererer innspill og tiltak på et bredt grunnlag,

«nedenfra». Nedenfor er en figur hvor man har illustrert problemstillingen, som også kan brukes for å understreke at det ikke er noen klar

Alle mål er ikke ferdig formulerte når man inviterer til medvirkning. Man får en lang rekke tiltak foreslått, og man må spørre seg:

Gitt politisk prioritering og styring med overordnede mål; - Hvilke av disse tiltakene ønsker vi å gå videre med? (... og hvorfor, slik at de som ikke når frem med sine innspill forstår hvorfor noen ting blir lagt til side).

Tiltakene kan også brukes som hjelp («nedefra») for mer presist å formulere både innhold i handlingsplaner, strategier, og mål. Det er altså ikke slik at *alt* er gitt «ovenfra og ned», men snarere en prosess der man går flere runder på hva man ønsker å oppnå, og hvordan dette skal formuleres.

Medvirkning og/eller medbestemmelse?

I alle medvirkningsmøter er det presisert at man inviterer til medvirkning, noe som ikke er ensbetydende med medbestemmelse. Det er gjort klart at det tilligger politisk ledelse å foreta nødvendige og helhetlige prioriteringer av mål og tiltak. Derfor vil selvsagt ikke alt bli tatt med inn i en endelig plan. Like fullt er det jo også slik at plan- og bygningslovens føringer for medvirkningsprosesser, fra innbyggernes side, vil oppleves som en del av lokaldemokratiet. Det vil med andre ord være viktig for fremtidig utvikling og engasjement i lokalsamfunnet at politisk ledelse bruker innspill fra medvirkningsprosessene i sitt videre arbeid, og at man er tydelig på hvilke prioriteringer som legges til grunn når noen forslag løftes frem, og andre ikke blir hensyntatt i planen. Bare igjennom tydelige prioriteringer av mål og tiltak kan politisk ledelse gi tilbakemelding til de som *ikke* fikk sine forslag med i endelig plan, det være seg både i samfunnsdelen og i arealdelen av planen.

Reduksjoner av forslag til de enkelte fokusområder

Vedlagt til saken ligger en presentasjon av 642 forslag, innspill og ideer som har kommet i gjennomførte medvirkningsmøter. Dette er en reduksjon fra 785 slike innspill totalt sett, hvor man har gjort en grovsiling av overlappende og på andre måter ikke relevante utsagn. Hovedjobben som er gjort med de 642 forslagene er å kategorisere de under valgte

fokusområder. Dette er imidlertid krevende og skjønnsmessig, da et forslag om «gangsti» kan være «infrastruktur», «sentrumsutvikling» og «folkehelse» i ett og samme forslag.

Ledergruppen har gjennomført en samling der man har arbeidet seg igjennom alle de ulike innspillene for på den måten å kunne løfte frem momenter som samler mange innspill i seg, og som igjen må forventes å ha god effekt på overordnet mål (vekst i befolkning og næringsliv).

Befolkningsutvikling

Eksempler på det som mer er å betrakte som målformuleringer kan være:

- Et godt sted å bli gammel
- Opprettholde skolestruktur og se det i sammenheng med utviklingen
- Velstelte kulturlandskap
- Trygge oppvekstmiljø
- Toleranse overfor innflyttere, minoriteter og «alle andre».

Av tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Leiligheter for ulike målgrupper og med ulike «kvaliteter» i «sentrum»
- Flere regulerte boligområder, boligtomter med høy kvalitet (stor plass, god utsikt ol.), ved fjorden og andre steder. Fokus på nedre del av bygda for å legge til rette for pendling.
- Etablering av grender, tun og «roer» med livsløpsboliger
- Rekkehus, eller kjedede eneboliger med fjordutsikt
- Rorbuer langs Kråkefjorden
- Kommunal infrastruktur tilrettelagt med gatelys og bredbånd
- Suksessiv informasjon og markedsføring av bomuligheter som utvikles. Levende kommunale nettsider
- Fleksibel barnehage som tilpasses antall barn, med rullerende opptak i barnehagene
- Etablere flyktningmottak
- Eggedal alpinlandsby, med flere leiligheter i sentrum

Sentrumsutvikling

Et definisjonsspørsmål?

Administrasjonen har drøftet forståelsen av begrepet, og de innspillene som har kommet. Kommunen har flere områder som vil oppfattes som sentrum for ulike grupper av beboere og besøkende. I arbeidet med overordnede mål knyttet til befolkningsutvikling og utvikling av Sigdalsamfunnet er det imidlertid viktig å se til forskning på stedsutvikling, bo-lyst og identitet. I en slik sammenheng er en klar og entydig oppfatning av «kommunesentrum» viktig. Det må utvikles sentrums kvaliteter som gir ønsket effekt både for bo-kvalitet og egenskaper, med tilhørende handel og aktivitet. Det er Prestfoss som omfattes i det meste av innspill som er gitt til tiltak, fokus og mål. Dette betyr ikke at man ikke skal arbeide for å utvikle både, Nerstad, Nedre Eggedal og Eggedal videre, med infrastruktur og bo-kvaliteter som er særegne for disse tettstedene. Men «sentrumsutvikling» i kommuneplansammenheng handler om å løfte Prestfoss i folks opplevelse og bevissthet, som sentrum i Sigdal.

Eksempler på det som mer er å betrakte som målformuleringer kan være:

- Hyttefolket må få et forhold til Prestfoss sentrum

- Bedre kollektivtilbud
- Mer næringsvirksomhet i sentrum
- Estetikk, opprydding og miljø

Tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Utvikle fjordbyen Prestfoss
- Fortetting i sentrum med flere boliger/leiligheter, aktiviteter, butikker og møtesteder i sentrum
- Parkmessig opparbeidelse ved vassdrag
- Badeplass ved sentrum
- Tilrettelegging for myke trafikanter, gangvei utenom/rundt sentrum
- Opprydding i Prestfoss Sentrum
- Løse utfordringer knyttet til Bio-brenselanlegg i sentrum.

Folkehelse

Eksempler på målformuleringer

- «At ungdom blir hørt når de ønsker aktivitetspark rundt skolene»
- Tilrettelegge for bedre samarbeid med frivillige, lag og organisasjoner

Tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Skianlegg, Olhovd (Gondol) med snowboardpark, jibbing osv.
- Løyper for snøscooter, 4-hjuling og annen motor-aktivitet
- Forbedre skianlegg i Prestfoss (... allerede i eksisterende planer?)
- Skiløyper (alpint) ned til Eggedal
- Flere gang og sykkelstier
- Enkel «aktivitetspark» i PF sentrum (eks «høyt og lavt»)
- Universelt tilrettelagte turstier
- Aktivitetsområde med gangsti langs fjorden, bru over elva
- Etablere frivillighetskoordinator
- Etablere kulturhus

Videre er det til folkehelseområdet foreslått en lang rekke momenter som «sosiale tiltak uten fysisk aktivitet». Dette går mye på ulike *møteplasser og arenaer, turer og aktiviteter*, eller *innendørs aktiviteter* med utgangspunkt i at trivsel og samvær er god folkehelse. Her er det ikke gjort noen nærmere prioritering/fokusering da alle disse står i selve grunnlaget.

Næringsutvikling

Eksempler på målformuleringer

- Legge til rette for næringslivet
- Få bensinstasjon og vinmonopol på Prestfoss
- Satse på håndverk og turisme, herunder aktivitetsturisme (elva, klatring, Trillemarka)
- Utvikle lokale jobber og kunnskapsarbeidsplasser
- Styrke lokal matproduksjon
- Styrke «handelsbalansen» med mindre handelslekkasje

Tiltak

- Satse på Næringshagen i Buskerud, som utgangspunkt med kontorplasser for pendlere

- Fortette dagens næringsarealer, regulere for mer små-industri
- Drive sentrumsutvikling
- Markedsføre Trillemarka
- Bevare kulturlandskapet
- Stipender, og leiligheter for utøvende kunstnere i Prestfoss/tilknyttet Folkemuseet
- Pakking av reisetilbud, (eks. Madonna-turisme for katolikker)
- Videreutvikling av fibernett for hjem og hytter
- Øko-landsby/kolonihager ved Soneren/Kråkefjorden
- Bedre tilgjengelighet på offentlige tjenester (lokalt produsert jfr kommunereform)
- Helhetlig reiselivsplan for Sigdal/Norefjellregionen (les; koblet til nasjonale og regionale planer)
- Hva skal Sigdal være? Tydelig profil og spisset markedsføring.

Infrastruktur og Samferdsel

Helt sentralt under fokusområdet Infrastruktur og Samferdsel er det faktum at svært mye av de innspillene som kommer inn ligger til andre enn kommunen «å løse». På den måten gir de snarere retning for hvordan man må drive påvirkning og dialog med vegvesen, fylke, kollektivselskaper og politi (for å nevne noen) for å få gjennomført det man ønsker.

Eksempler på målformuleringer/programformuleringer kan være følgende:

- «Bedre veier, bedre skilting»
- Bedre kollektivtilbud og korrespondanse i kollektivtilbudet
- Bedre infrastruktur er viktig for å kunne trekke til seg nye innbyggere

Eksempel på tiltak innfor dette fokusområdet er:

- Generelt styrket sykkel- og gangveinett. (Eks. forslag «langs hele FV 287»))
- Tilkomstvei utenom Åmot, med bedre inn- og utfartsårer i Modum
- Opprustning av rasteplasser langs FV287
- Forbedret/ «ny» vei til Kongsberg
- Bedre kollektivtilbud Åmot – Hokksund – Drammen
- Pendlerparkering (i Modum?)

Oppsummering

Punktene over reduserer 640 linjer med utsagn, forslag innspill og formuleringer til 20 kulepunkter vi har kalt «Eksempler på målformuleringer» og 45 kulepunkter med forslag til mer konkrete tiltak som ønskes gjennomført av de som har engasjert seg i medvirkningsprosessen. Administrasjonen ser at det nå er en sentral politisk oppgave å jobbe med mer konkrete målformuleringer knyttet til fokusområdene. Hva ønsker man å få til innenfor hvert enkelt område, for så å kunne prioritere tiltak. På tiltakssiden vil det formodentlig fortsatt være behov for å redusere og kvalitetssikre noe.

Formannskapet som arbeidsgruppe må ta stilling til om man mener det er forhold som er «uteglemt», enten av formuleringer og innspill som ligger i det totale grunnlaget, men som ikke er løftet frem i administrasjonens arbeid med «reduksjon». Eller om det skulle være forhold man som politiker i Sigdal mener må med på selvstendig grunnlag uten at dette har kommet frem i medvirkningsmøter.

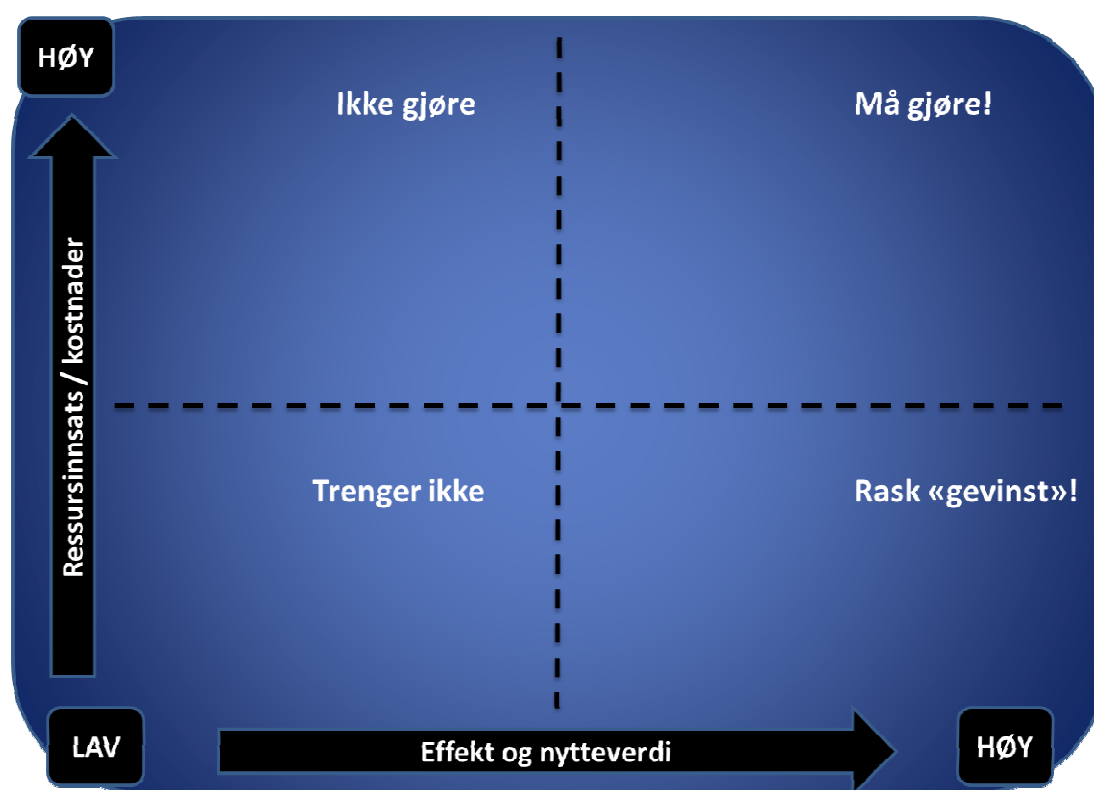
Rådmannen legger opp til at denne saken legges frem igjen i formannskapsmøte den 11.09.14 og at det til dette møtet kan fremmes forslag fra de politiske gruppene, som behandles i formannskapet, og som således gir administrasjonene de siste føringer for å kunne føre et forslag til en samfunnsdel av kommuneplanen i pennen.

Det er behov for noe ytterlige reduksjoner og innsnevring i tiltaksporteføljen og administrasjonen ønsker å drøfte med politisk ledelse hvilke syn de har på metode og tilnærming for dette. En naturlig tilnærming for dette kan være ved å plassere ulike tiltak og forslag i følgende matrise. Spørsmålet man må stille seg til de enkelte tiltakene er:

- Hva er effekten og nytteverdien av dette tiltaket, sett i forhold til våre overordnede mål og delmål? Er det høy effekt og nytteverdi?
- Hvilke ressurser og «kostnader» i betydningen kroner/arbeidskraft/tidsbruk krever dette tiltaket, er det lav, moderat eller høy kostnad ved gjennomføring av dette tiltaket.

På denne måten kan man også gjøre en ytterlig «siling» av porteføljen med tiltak.

Tiltaksmatrise

Rådmannens forslag til vedtak:

Administrasjonen mottar og registrerer alle innspill fra politiske grupper og representanter i møtet. Innspill til mål og tiltak blir lagt til grunn for videre arbeid med første utkast til dokumentet; *Kommuneplanens samfunnsdel*.

Formannskapet avgjør om man også ønsker en tilsvarende behandling satt opp i førstkomende kommunestyre, den 25.09.14.

Kommunestyret behandlet saksnr. 11/14 den 20.02.2014

Behandling:

Jan Midtskogen (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag:
Planprogrammet side 16 under infrastruktur (Ferdsselsårer). Endring av kulepunkt 1, tekst erstattes med. «Få alternativ tilknytning for FV 287 til RV 35».

Votering

Formannskapetets forslag til vedtak, med tilleggsforslag fra Jan Midtskogen (Ap) ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyret vedtak:

**Forslag til planprogram for Kommuneplanprosess, Sigdal kommune vedtas.
Planprogrammet side 16 under infrastruktur (Ferdsselsårer). Endring av kulepunkt 1, tekst erstattes med. «Få alternativ tilknytning for FV 287 til RV 35».**

Formannskapet behandlet saksnr. 31/14 den 21.08.2014

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets vedtak:

Visjon og overordnet målsetting for kommuneplanarbeidet ligger fast. Fokusområdene i planstrategien (Befolkningsutvikling, Næringsutvikling, Sentrumsutvikling, Folkehelse og Infrastruktur) ligger fast, i videre arbeid med planen.

Sentrumsutvikling er begrep for å styrke *Prestfoss som kommunesentrum* i befolkningens og besøkendes bevissthet.

Saken settes opp igjen på Formannskapsmøtet den 11.09.2014 med anledning for politiske grupper til i mellomtiden å gjennomgå tiltaksliste, herunder administrasjonens forslag til «reduksjoner», korrigere disse, samt spille inn forslag til målformuleringer for hvert enkelt fokusområde.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/227-6
 Løpenr.: 5278/14
 Arkivnr.: 614
 Saksbeh.: Anne Marie Lobben

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Sigdal Kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	26.08.2014	RFF-14/10
Eldrerådet	26.08.2014	EL-14/9
Hovedutvalg for helse og sosial	26.08.2014	HS-14/22
Administrasjonsutvalget	11.09.2014	AD-14/15
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/44
Kommunestyret	25.09.2014	KS-/

BEHOV FOR STØRRE Plass TIL HELSESTASJONEN OG FRISKLIVSSENTRALEN

Rådmannens forslag til vedtak:
Saken tas til orientering.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg:

- Møtebok ks sak 26/14.
- Skisser av bankbygget planløsning 1 etg. Dagens planløsning og forslag til framtidig planløsning.

Saksutredning

Bakgrunn:

Helsestasjonens og frisklivs behov for større, tilrettelagte arealer i Prestfoss har vært beskrevet i årsmelding 2012. I budsjett 2013 ble det bevilget en sum til utredning av lokalene til Helsestasjonen. Helsestasjonslokaler har videre vært del av arkivsak 12/1236 «Utvikling av sentrum, Aslebua-området» og diskusjon vedrørende sentrumsutvikling, som har vært tatt opp som sak i kommunestyret 11.04.2013 (sak 17/13) og den 10.04.14 (sak 26/14).

Utredningsprosjektet har av den grunn ikke blitt iverksatt tidligere. Av den bevilgede summen på 50.000,- ble i underkant av 30 000 brukt til riving av uthus og utjevning til parkeringsareal(ks sak 13/64), resterende kr 20.395,- kan brukes til utredning, som opprinnelig planlagt. I budsjett 2014 ble det lagt inn kr 2.200.000,- til utvidelse av helsestasjonslokalene i 2016. I juni 2014 var det befaring, jfr «bestilling» i sak 26/14 med eiendomsbesittere, politikere, rådmann og teknisk sjef, ledende helsesøster i lokaler som var vurdert som aktuelle.

Helsestasjonen i Sigdal har siden 1994 holdt til i dagens lokaler, sentralt i Prestfoss. Dette har til nå fungert meget bra, men helsestasjonen har vokst og under leder Helsestasjonen (100 prosent stilling) huser bygget anno 2014 følgende funksjoner: helsesøster i 100 prosent stilling, jordmor i 100 prosent stilling, kontorstøtte i 40 prosent stilling (hvor 20 prosent er frikjøpt til

fagforeningsarbeid), husmorvikar i 60 prosent stilling, fysioterapeut i 80 prosent stilling. I tillegg er det helsestasjonslege på oppdragsavtale, 2. hver torsdag gjennom året, og i tillegg iblant turnuslege. Det er i dag høyere krav til rapportering og dokumentasjon, så kontorplass og tilgang til pc er påkrevd per funksjon. I tillegg har friskliv, som organisatorisk er underlagt Helsestasjonen, sin base og administrasjon i helsestasjonsbygget, herunder frisklivskoordinator (fysioterapeut) i 40 prosent stilling.

Helsestasjonen; status og dagens utfordringer

Dagens lokaler er ca 150m² inkl. vindfang, trapper og ganger, og består for øvrig av fellesrom ca 35 m², 2 kontorer a ca 16 m², 1 kontor 9 m², 1 kontor 7 m² (opprinnelig personalgarderobe), 1 kontor 4 m² opprinnelig korridor), kjøkken ca 9 m², HCWC/stellerom 3 m², lab. 5 m².

Helsestasjonen melder at planløsningen ikke er optimal, med følgende konkrete tilbakemelding (forkortet utdrag fra notat fra ledende helsesøster av 09.01, lagt fram som vedlegg i ks 26/14) i forhold til hvor det ikke er tilfredsstillende forhold og hvor det er akseptabelt:

- *Det er ikke eget møterom i lokalene og venterommet blir derfor ofte brukt som møterom, bl.a med samarbeidsmøter/ konsultasjonsteam med BUP, PPT og barnevernet, barselgrupper, svangerskapskurs og andre kurs og møter på helsestasjonen og frisklivssentralen. Dette oppleves av personalet som ikke fullt forsvarlig, bl.a. av hensyn til taushetsplikten og av brukernes opplevelser av tjenesten som blir gitt. Det er stor trafikk på venterommet både med folk som har avtaler og de som også kommer innom uten avtale.*
- *Det er ikke nok kontorplass for de ansatte på helsestasjonen og frisklivssentralen. Per i dag er det fem kontorer til åtte funksjoner: To helsesøstre, jordmor, helsestasjonslege, to fysioterapeuter (fysioterapeut barn og fysioterapeut frisklivskoordinator), merkantil og husmorvikar. To av disse kontorene er ikke egnede, da ledende helsesøster sitt kontor opprinnelig er en ombygd garderobe og er altfor lite til å ha brukere inne, noe det ofte er behov for. Dette vil også si at Helsestasjonen mangler garderobe. Kontorfullmektig sitt kontor er en liten «tarm» i enden av en gang. To fysioterapeuter, helsestasjonslege og (iblant) turnuslege må dele ett kontor og innrette seg etter hverandre for å unngå å jobbe der samtidig, noe som vanskeliggjør en effektiv flyt i arbeidshverdagen. Arbeidsmiljøet for de ansatte er viktig, og egnede lokaler er en viktig medvirkende faktor for å kunne yte en god tjeneste. Det er behov for god plass når det kommer barnefamilier til konsultasjoner og helsestasjonen skal observere og vurdere barns utvikling. Alle ansatte må ha tilgang til PC og fagprogram for journalføring mv. Husmorvikar er innom iblant for rapport, gjennomgang av brukere og utfylling av lister og må da sitte på spiserommet. Jordmors kontor og det ene helsesøsterkontoret er av akseptabel størrelse og utforming.*
- *I tillegg til det helsestasjonen har av plass per nå, er det ytterligere behov for følgende arealer: kontorer til ledende helsesøster, fysioterapeut ved helsestasjonen, merkantil og helst et «gjestekontor». Frisklivskoordinator har også behov for et kontor for helsesamtaler og administrasjon av frisklivssentralen. Mye av frisklivsaktivitetene foregår i kommunale lokaler rundt i bygda som gymsaler og basseng. Likevel har frisklivssentralen behov for et aktivitetsrom for mindre treningsgrupper og kurs, samt lagerplass for utstyr. Tilsammen gir dette et ekstra arealbehov på minimum ca 115 m², i tillegg til det eksisterende helsestasjonsbygget.*

Friskliv og frisklvsaktiviteter i Sigdal.

Behov for nye lokaler.

Friskliv Sigdal startet sin virksomhet i 2005, men har ikke hatt egne lokaler på samme måte som f.eks. Frisklivssentralen i Modum. En av ulempene med dette er at det etter 10 års drift fortsatt er usikkerhet blant folk i forhold til hvor friskliv holder til. Satsingsområder er fysisk aktivitet, kostholdsveiledning og røykeslutt. Det er ansatt en fysioterapeut som frisklivskoordinator i 40 prosent stilling, dvs to dager i uka hvor koordinatoren har base og kontor på helsestasjonen med de utfordringene det medfører plassmessig. Friskliv ved ledende Helsesøster ønsker å utvide stillingen for å kunne tilby en bedre faglig tjeneste og legge til rette for nye tilbud, som f.eks. nettverksskapende barselgrupper med trim og enkle øvelser i samarbeid med helsestasjonen. Fysioterapeut for barn og unge er ansatt på helsestasjonen og det har vært og er naturlig at disse to stillingene samarbeider og kan avlaste hverandre ved sykdom og ferier. Administrasjonen vil i løpet av høsten fram mot budsjettbehandling se nærmere på organisering og muligheter rundt dette. Det er et ønske fra alle tjenester å få videreutviklet frisklivstilbudet, slik at alle brukergrupper kan nyte godt av dette.

Aktivitetene foregår delvis utendørs og delvis i kommunens lokaler (gymsaler og basseng). Det leies inn instruktører til de aktivitetene som foregår på kveldstid. Dette finansieres av egenandel.

Disse tilbudene drives for tiden i følgende lokaler:

- Tre grupper «Go- og Svett» Lokaler: gymsal ungdomsskolen, onsdager kl 19:30-21:00 gymsal Prestfoss skole torsdager kl 20:00 – 21:00 og gymsal Nerstad skole mandager kl 19:00 – 20:30. Det jobbes aktivt med å få til et tilbud i Eggedal. Disse tilbudene må lokaliseres i gymsalene i kommunen pga antall deltagere.

-«Trim på resept» med stavgang: Utendørs med innendørs øvelser etterpå. Det er aktuelt med et mindre lokale enn en gymsal for øvelser innendørs etter stavgang. Arealbehov: ca 60 m².

- Tirsdagstrim (hjertetrimmen): Gymsal ungdomsskolen. Basseng og badstue.
- Bassengtrening(øvelser i vannet etter musikk). Bassenget i Prestfoss. Badstue.
- Bra-Mat kurs arrangeres hvis nok interesserte. Dagsenter psykiatri har vært brukt tidligere som lokaler for dette.
- Røykesluttkurs og individuell røykeavvenning. Kurs startes hvis nok interesserte melder seg. Lokaler: Helsestasjonen i Sigdal.
- Helsesamtaler med personer som er henvist, har frisklvsresept eller på eget initiativ oppsøker frisklivssentralen for hjelp til livsstilsendring. Til disse samtalene og til oppbevaring av papirer og lagring av utstyr, har frisklivskoordinator til nå brukt sitt private kontor på Sigdal Fysikalske institutt når kontoret på helsestasjonen har vært opptatt. Dette vil selvfølgelig ikke bli aktuelt for ny frisklivskoordinator når denne skal ansettes (ca februar 2015).

Samarbeid.

Samarbeid er stikkord for å kunne jobbe med livsstilsendring og forebyggende helsearbeid, særlig fordi Sigdal ikke har ansatt egen folkehelsekoordinator. Folkehelseloven legger til rette for politisk forankring av folkehelsearbeidet på alle forvaltningsnivåer. Kommunen har ansvar for å fremme folkehelse i alle sektorer og forankre folkehelsearbeidet i kommuneplaner. Til dette arbeidet har noen kommuner valgt å ansette en egen folkehelsekoordinator, mens i Sigdal er ansvaret fordelt på de ulike sektorene med rådmannen som øverste ansvarlig.

Samarbeidet mellom friskliv og helsestasjonen er godt etablert med felles virksomhetsleder og felles lokaler. Helsestasjonen har også behov for mer plass og det er naturlig å se etter felles lokaler for disse to virksomhetene sammen. Det er mange felles faglige samarbeidsoppgaver, da friskliv og helsestasjonen er de instansene i kommunen som jobber kun med forebyggende helsearbeid. I alle nasjonale føringer; Folkehelseloven, Helse- og omsorgstjenesteloven, Samhandlingsreformen og Rundskriv om nasjonale satsningsområder, er forebyggende helsearbeid, folkehelse og friskliv satsningsområder. I Nasjonal helse- og omsorgsplan (2012 – 2015) vektlegges styrking av den helsefremmende og forebyggende innsatsen for å hindre at sykdom oppstår og utvikler seg. En fortsatt samlokalisering og samarbeid med helsestasjonen vil derfor være nyttig for begge parter med tanke på å drive og videreutvikle eksisterende aktiviteter og også opprette nye tilbud som f.eks. «barselkafé». Dette er et tilbud som andre kommuner har god erfaring med som nettverksskapende og forebyggende av bl.a ensomhet, barseldepresjon og psykiske helseproblemer. Andre felles samarbeidsområder kan være grupper for barn og unge med overvekt, psykiske problemer, røykeavvenningskurs og div. temamøter. Helsestasjonen driver også en del grupper nå: ICDP (foreldreveiledning), fødsels- og foreldreforberedende kurs, barselgrupper, konsultasjons- og veiledningsteam (med BUP, barnevern og PPT), mm. Et felles møte- kurs- og treningsrom er ønskelig til dette og vil i såfall bli mye brukt både av friskliv og helsestasjonen.

Fysioterapeut for barn og unge er ansatt på helsestasjonen og det har vært og er naturlig at disse to stillingene samarbeider og kan avlaste hverandre ved sykdom og ferier.

Andre samarbeidspartnere:

- Interkommunalt samarbeid med frisklivssentralene i Modum og Krødsherad om tilrettelegging, tilbud og spesielle prosjekter. Det er etablert et felles samarbeidsprosjekt i forhold til kronikergrupper med kols- og diabetes som det er søkt og mottatt tilskudd til. Møter og tilbud til brukere arrangeres på rundgang i de tre kommunene («Bra Dag» bl.a.). Man er likevel enige om at de øvrige tilbudene skal opprettholdes lokalt.
- Samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere som, fysio- ergoavdelingen/rehab.- og dagavdelingen ved Sigdalsheimen, NAV, psykiatritjenesten, TTF, frivillige organisasjoner (LHL m.fl.) og andre.
- Samarbeid med fylkesmannen, fylkeskommunen, helsedirektoratet og andre nasjonale helseinstanser. Det er hvert år aktuelt å søke midler fra disse instansene og frisklivs koordinator og leder helsestasjonen samarbeider om disse søknadene. Frisklivssentralen er avhengig av å søke om eksterne midler for å kunne opprettholde aktivitetene da egenandeler på aktivitetene og kommunalt budsjett ikke er tilstrekkelig til å fortsette å opprettholde den nåværende driften. Det er allerede søkt midler i 2014 til etablering og videreutvikling av frisklivssentral (kr 40.000,-). Denne er per tiden enda ikke behandlet hos FM.

Vurdering av lokalisering; evt samlokalisering.

Kostnads kalkyle for tilbygg helsestasjonen på 115 m² med ca kr 25.000 pr m² gir en estimert byggekostnad på kr 2.200 000 (eks. mva). Denne ligger inne i handlingsprogram og økonomiplan i 2016. Å ta i bruk andre etasje hvor Sigdal Regnskap leier, er høyst sannsynlig kostnadmessig ikke aktuelt av hensyn til krav om universell utforming. Kjelleren er dårlig og kan per i dag ikke engang brukes til lager.

Det er flere muligheter for å forbedre situasjonen til helsestasjonen. Alle mulige scenarioer bør vurderes og diskuteres. Med objektiv begrunnelse kan en del forkastes, mens andre bør sjekkes ut nærmere. Nybygg/ombygg/tilrettelegging av Helsestasjonsbygg/frisklivssentral utløser ikke tilskudd av Husbanken. Kostnader og finansiering i forhold til lokalisering, samt kost/nytte i

forhold til samlokalisering må sjekkes nærmere. Her er alternative lokaliseringer listet opp, kun med en kort vurdering i forhold til planløsning og tilgjengelighet. Dette for å se om det er praktisk mulig med samlokalisering av tilbud.

- Sigdal har stor eiendomsmasse. Det bør drøftes om noe av denne kan benyttes:
 - a. Helse og sosial disponerer 2 etasje på Tono (325 kvm) 1 fellesrom (85 m²), og 1 stort kontor med min. 2 arbeidsplasser og plass til møtebord med 4-6 plasser (17,9 m²). Det er i planløsningen flere aktivitetsrom; aktivitetsrom musikk (22 m²), Avslapningsrom/sanserom (6,75 m²), stort aktivitetsrom med ballbinge (35 m²), et lite aktivitetsrom/lager (xm²), et hvilerom (7,5 m²), lite møterom/kontor (voksenopplæring)(12 m²), et stort kjøkken (25 m²), vaskerom/bøttekott (ca 10m²), 1 HCWC, 1 personal WC (HCWC), 2 WC m/dusj, 1 WC m/badekar (14 m²). 2 garderober. Entre. Ulempe ved planløsningen i forhold til fleksibel bruk, er at alle rom har inngang fra stort fellesrom. Arealene benyttes i dag som dagaktivitetssenter for tjenester til funksjonshemmede på tirsdager, torsdager og fredager fra klokka 08:00 til 15:30. Inntil ny utbygd fløy på Sigdalsheimen står ferdig benytter også tilrettelagt dagsenter for personer med demens også disse lokalene mandager og onsdager fra kl 08:30 til kl 14:00. Tjenester til funksjonshemmede bruker lokalene til SFO tilbud mandager 14:00-15:30, samt at aktivitetsleder TTF benytter kontoret onsdager til 15:30. Vurdering: Lokalene byr på mange aktivitetsrom, men planløsningen er lite fleksibel i forhold til sambruk, da all trafikk sluses gjennom stort fellesrom. Lokalene er mye benyttet, og det er lite ledig tid til andre aktiviteter. Dersom en skal få til samlokalisering med friskliv/forebyggende helseaktiviteter, kan dette først skje etter at dagsenter for personer med demens er flyttet ut, og partene må i så fall være åpne for å få til en samordnet aktivitetskalender og kontorkabal. Med disse tilpasningene vil det være mulig å sambruke lokalene med f.eks friskliv. Helsestasjonen er det ikke mulig å få integrert, og man mister da fordelene ved samlokalisering. Lokalene er sentralt ift ungdomsskolen, men for øvrig mindre synlig i sentrum av Prestfoss.
 - b. Helse og sosial leier 2. etasje av Green Hill Eiendom (over Sigdal fysikalske institutt). Dette er arealer på til sammen 137 m², bestående av et fellesrom ca. 55 m² (med kjøkken og langbord/konferansebord (til ca 12-14 stk). Aktivitetsrom (ca 40m²) som kan brukes fleksibelt. I tillegg 1 kontor (ca 20 m²), HCWC samt WC med dusj. Arealene benyttes i dag av Aktivitetssenter for psykisk helse. Dette er åpent og betjent 3 dager per uke, mandag, onsdag og torsdag (inntil videre) fra kl.09.00 til 15.00 Årlig leie: kr. 103 000,- Leiekontraktens varighet: nov. 2019. Vurdering: Lokalene benyttes i dag av Friskliv på tirsdager, morgen (stavgang) Lokalene kan benyttes mer av Friskliv, men må da ta hensyn til dagens aktivitetsentervirksomhet i nevnte tidsrom. Ved at begge parter er åpne for å få til en samordnet aktivitetskalender og kontorkabal, vil det være mulig å sambruke lokalene med friskliv. Lokalene vil ikke kunne huse helsestasjonen for øvrig.
 - c. Dagaktivitetsavdeling i ny utvidet fløy Sigdalsheimen: Egen inngang, arealer på til sammen 562 m². Universelt utformet. Lokalene kan deles slik at dagaktivitetstilbud og kantine skilles med foldevegg, og åpnes når det er behov for store tilstelninger. Fellesrommet for dagaktivitetstilbud rommer kjøkkenkrok, spiseplasser til 16 og sofagruppe. Kantina rommer det samme. Det er i tillegg kontor som også disponeres av aktivitørene. Møterom/kontor for læring og mestring. HC wc og bad, samt

personaltoalett. Lagerplass. Mellom kl 08:30 og 14:00, mandag –torsdag vil lokalene være opptatt for dagsentervirksomhet. Kantinen er opptatt fra 11:00 til 14:00 til lunch og middagsservering, samt mye brukt på ettermiddag/kveldstid til underholdning og diverse tilstelninger/møtevirksomhet. Sigdalsheimen vil grunnet planløsningen ikke kunne huse både helsestasjonen og friskliv, men kunne, ved tilpasning av aktivitetslokalene, hatt plass til å huse en frisklivssentral i forhold til plassbehovet som er skissert av administrasjonen.

- d. Borgerstua; sjekkes ut av administrasjonen, omdeles i møtet.
 - e. Kommunehuset: Har per i dag ingen ledige arealer for helsestasjon/frisklivssentral. Utleiearealene ligger i det nybygde mellombygget og er leid ut til NAV og Politiet.
- Påbygg av dagens helsestasjonsbygg: Om dette alternativet skal diskuteres videre bør skisser utarbeides og kalkyle kvalitetssikres. Det er dette alternativet som er lagt til grunn i kalkylen som ligger i økonomiplanen (2016).
 - Kjøp av bygningsmasse:
 - a. «Bankbygget» som i dag eies av Prestfoss Eiendom v/Morten Melbye har bekreftet at de primært ønsker å selge bygget til kommunen, alternativt leie ut deler av bygget. Bygget er totalt på ca 1500 m² og ca 675 m² i grunnflate 1 etg, (ca 255 m² er kjeller). Det er per i dag utleieavtaler på 1065 m². DnB ca 142 m², Prestfoss legesenter (der kommunen er leietager og viderefakturerer fastlegene for 2/3 av leiekostnadene) 220 m², 6 utleieleiligheter, til sammen 330 m². Posten Norge har i fremtiden ikke behov for de arealene de disponerer per nå. Treningscenteret kan leie andre arealer i bygget. Med disse tilpasningene kan ca 236 m² frigjøres til kommunen. Skisser for ombygging for å tilfredsstille krav til planløsning og universell utforming er igangsatt i regi av Prestfoss Eiendom. Dette er en løsning som Helsestasjonen finner svært interessant, da dette alternativet inkluderer alle de funksjoner de ønsker, og en planløsning som ligger nært opp til deres ønsker (se skisse dagens bygg og skisse framtidig mulig løsning). Bygget er fra 1973 og dersom en velger å gå videre med dette alternativet må bygningsmassen vurderes ift HMS og teknisk tilstand ved nøytral takseringsenhet, også vurdert ift at det skal ytes offentlige tjenester evt kombinert med annen utleie, herunder oversikt over nødvendige/pålagte tiltak. I tillegg må det fremskaffes nødvendig dokumentasjon på utleiesiden. Bygget er per i dag selvfinansiert via leieavtaler. Dette må kommunen få oversikt over i en videre prosess
 - Leie ekstern bygningsmasse
 - a. Næringshagen: Disse lokalene er egnede til helsestasjon i første etasje (med litt tilrettelegging) og frisklivssentral i kjelleren. Har per nå ikke fått tilbud om husleie fra eier, eller kostnadsoverslag på hva tilretteleggingen vil koste.
 - b. Bankbygget; Leie av 236 m². Arealene/planløsningen må tilpasses de behov helsestasjonsvirksomhet og frisklivssentral har beskrevet. Har per nå ikke fått tilbud om husleie fra eier, eller kostnadsoverslag på hva en ombygging vil koste.

- Nybygg.

Nybygg bør vurderes, evt. sammen med andre aktuelle virksomheter i kommunen, eller som del av et næringsbygg. Et evt. nybygg er ikke kostnadsberegnet. Det har tidligere muntlig vært diskutert muligheten for å anlegge et helsehus på disponible arealer mellom Sigdalsheimen og Bjørkealleen. Dette er en sentral plassering ift Sigdalsheimen og Bjørkealleen, men vil ikke få den synlighet i sentrumbildet som Helsestasjonen har i dag, og som den ønsker videre.

Nybygg helsestasjon har videre vært tatt opp i ks sak 26/14 Sentrumsutvikling -

Aslebuaområdet, der Rådmannens forslag til vedtak var: *«I videre dialog/forhandlinger med interesserte eiendomsutviklere kan vårt kommunale behov som tilsvarer ca. 300m2 brukes som en del av forhandlingen. Vårt behov er rom til alle tjenester som er en del av Helsestasjonen beskrevet i budsjett og notatet a.d. 9. januar 2014. Dette gir mer forutsigbarhet til alle parter for videre arbeid med saken.»*, mens kommunestyret vedtak i denne saken til slutt ble: *«Lokalene som i dag benyttes til helsestasjon, friskliv- og folkehelsesenter vurderes som lite tilfredsstillende og fyller ikke forventningene om universell utforming. Sigdal kommunestyre ser derfor positivt på at det arbeides med alternative løsninger for å finne mer egnede lokaler. Innen utgangen av mai 2014 inviteres lokale eiendomsbesittere/utviklere til et møte med kommunens tekniske avdeling og den politisk valgte byggekomiteen for å drøfte alternative løsninger for å dekke det behov som er beskrevet i sak KS 26/14. På møtet kartlegges muligheter for tilpasning /ombygging/tilbygging eller eventuelt kjøp av eksisterende eiendomsmasse i Prestfoss sentrums nærhet. Viser det seg at kommunens behov ikke kan dekkes etter forhandlinger som nevnt under punkt 1, vil bebyggelsen på tomtene 36/1/14 og 36/1/1 bli vurdert for salg og/eller nedrivning for å gjøre plass for mulig ny bebyggelse. Prosjekt "Aslebuaområdet" og kommunens behov tilsvarende ca 300 m2 sees da i sammenheng med dette. Alternativt kan området omreguleres til annet formål.»*

Husleie.

Helsestasjonen og friskliv har ikke midler til husleie på sine budsjett.

Oppsummering.

Ekisterende lokaler vil ikke fungere optimalt i forhold til dagens behov og fremtidig tilbud. Sambruk, det være seg med Aktiviseringsstilbudet til tjenester til funksjonshemmede, aktiviseringsstilbudet i regi av avdeling psykisk helse eller de nye lokalene til Sigdalsheimen som skal huse dagaktivitetstilbud, kan la seg gjøre, men vil kun kunne huse friskliv. Ulemper ved sambruk jfr over er at dette vil kreve noe ekstra i form av koordinering og tilpasning av lokaler for de forskjellige gruppene som bruker lokalene. Dette vanskeliggjør en effektiv flyt i arbeidshverdagen. Videre at det er en ulempe at helsestasjonen, med overnevnte mulige løsninger lokaliseringmessig blir skilt fra friskliv, spesielt med tanke på samdriften og den videre utviklingen av disse tjenestene sammen.

Viktig for tjenestene i pleie og omsorg er at det jobbes videre ift samarbeid med friskliv. Det er ikke samlokalisering som er viktigst for forebyggende tjenester under Sigdalsheimen, TTF og avd psykiatri, det er snarere en utvikling der det samarbeides enda nærmere om tilbudet. For Sigdalsheimens del (rehab/fysio.avd) så ønskes det å utvikle en modell ala den Modum har fått til mellom Frydenberg (rehab) og frisklivssentralen på Modum. Administrasjonen jobber videre

med dette.

For å få en samlokalisert helsestasjon og frisklivssentral, må det satses på å utrede nybygg/påbygg (eksisterende tomt/aslebutomta), kjøp (Bankbygget) eller leie av eksterne (Næringshagen).

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 12/1236

UTVIKLING AV SENTRUM, ASLEBUA-OMRÅDET

Saksbehandler:	Johannes Michielsen	Arkiv: L71 &50
Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
9/14	Formannskapet	20.03.2014
26/14	Kommunestyret	10.04.2014

Rådmannens forslag til vedtak:

I videre dialog/forhandlinger med interesserte eiendomsutviklere kan vårt kommunale behov som tilsvarer ca. 300m2 brukes som en del av forhandlingen. Vårt behov er rom til alle tjenester som er en del av Helsestasjonen beskrevet i budsjett og notatet a.d. 9. januar 2014.

Dette gir mer forutsigbarhet til alle parter for videre arbeid med saken.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 20.03.2014 sak 9/14

Rådmannens forslag, enstemmig vedtatt.

Formannskapets forslag til vedtak:

I videre dialog/forhandlinger med interesserte eiendomsutviklere kan vårt kommunale behov som tilsvarer ca. 300m2 brukes som en del av forhandlingen. Vårt behov er rom til alle tjenester som er en del av Helsestasjonen beskrevet i budsjett og notatet a.d. 9. januar 2014. Dette gir mer forutsigbarhet til alle parter for videre arbeid med saken.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 10.04.2014 sak 26/14

Bård Sverre Fossen (H) fremmet følgende alternative forslag til vedtak:

Lokalene som i dag benyttes til helsestasjon, friskliv- og folkehelsesenter vurderes som lite tilfredsstillende og fyller ikke forventningene om universell utforming. Sigdal kommunestyre ser derfor positivt på at det arbeides med alternative løsninger for å finne mer egnede lokaler.

- Innen utgangen av mai 2014 inviteres lokale eiendomsbesittere/utviklere til et møte med kommunens tekniske avdeling og den politisk valgte byggekomiteen for å drøfte alternative løsninger for å dekke det behov som er beskrevet i sak KS 26/14. På møtet kartlegges muligheter for tilpassning /ombygging/tilbygging eller eventuelt kjøp av eksisterende eiendomsmasse i Prestfoss sentrums nærhet.
- Viser det seg at kommunens behov ikke kan dekkes etter forhandlinger som nevnt under punkt 1, vil bebyggelsen på tomtene 36/1/14 og 36/1/1 bli vurdert for salg og/eller nedrivning for å gjøre plass for mulig ny bebyggelse. Prosjekt "Aslebuaområdet" og kommunens behov tilsvarende ca 300 m2 sees da i sammenheng med dette. Alternativt kan området omreguleres til annet formål.

Votering

B. S. Fossen (H) sitt vedtak ble enstemmig vedtatt, formannskapetets forslag falt.

Kommunestyret vedtak:

Lokalene som i dag benyttes til helsestasjon, friskliv- og folkehelsesenter vurderes som lite tilfredsstillende og fyller ikke forventningene om universell utforming. Sigdal kommunestyre ser derfor positivt på at det arbeides med alternative løsninger for å finne mer egnede lokaler.

- **Innen utgangen av mai 2014 inviteres lokale eiendomsbesittere/utviklere til et møte med kommunens tekniske avdeling og den politisk valgte byggekomiteen for å drøfte alternative løsninger for å dekke det behov som er beskrevet i sak KS 26/14. På møtet kartlegges muligheter for tilpassning /ombygging/tilbygging eller eventuelt kjøp av eksisterende eiendomsmasse i Prestfoss sentrums nærhet.**
- **Viser det seg at kommunens behov ikke kan dekkes etter forhandlinger som nevnt under punkt 1, vil bebyggelsen på tomtene 36/1/14 og 36/1/1 bli vurdert for salg og/eller nedrivning for å gjøre plass for mulig ny bebyggelse. Prosjekt "Aslebuaområdet" og kommunens behov tilsvarende ca 300 m² sees da i sammenheng med dette. Alternativt kan området omreguleres til annet formål.**

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Vedlegg: 1) Budsjett 2014 Del II - side 92
2) Notat fra ledende helsesøster (a.d. 09.09.14)

Saksutredning

Konklusjon:

Siden vi ved utbygging åpner for muligheten til utnyttelse av begge tomter har vi vurdert muligheten å integrere nye lokaler for helsestasjon i et større bygg. Helsestasjonen har behov for et ekstra areal av 115 m² i tillegg til eksisterende rom (150m²). Dette er beskrevet i Budsjett 2014 Del II side 92 (vedlegg 1).

Teknisk sjef har vært på befaring, sett på lokalene og bedt ledende helsesøster om en nærmere beskrivelse av minimumsbehov for plass til helsestasjon og Friskliv/Folkehelse. Se vedlagt notat (vedlegg 2).

For helsestasjon kommer totalbehovet på ca. 265 m² målt i henhold til status og ikke til utvikling (folkehelsekoordinator e.l.).

Det er for Sigdal kommune ønskelig å knytte lokalisering av Helsestasjon til et større bygg som svarer til den universelle utforming som brukere trenger. Det satses på praktiske forhold til andre tjenester, med bedre infrastruktur og tilgjengelighet for eldre innbyggere. Utfra samtalene vi har ført med de forskjellige firmaer, tør vi påstå at konkrete tall rundt kommunal tjenesteareal kan bli utslagsgivende for å få en ønsket sentrumsutvikling.

For å få et innblikk i hverdagen av personalet på helsestasjonen foreslår administrasjonen, en kort befarings den 20. mars på et nærmere bestemt tidspunkt.

Vedtaket i sak 12/1236-4 har ordlyden: *Sigdal kommune utfordrereiendomsutviklere og næringsliv til å prosjektere og bygge et større bygg med plass til både forretningslokaler, lokaler for offentlige tjenester og evt. Attraktive leiligheter i toppetasjen.*

Meningen er å være konkret i forhold til vårt behov.

Bakgrunn:

Under vinteren 2011 – 2012 fikk vi en vannlekkasje i Aslebu. Denne vannlekkasjen ble oppdaget ganske seint noe som gjorde at skaden ble omfattende. Vi kunne ikke sette i gang med utbedringsarbeidet før bygget var tørt, og for å oppnå dette måtte vi fjerne en del av gulvet i 2. etasje. Aslebu har således ikke vært utleid siden skaden oppsto.

Aslebu er en kombinasjon av både næringslokaler og leilighet. De siste 5 år har bygget tjenestegjort som kirkekontor og prosjektlederkontor. Leiligheten har vært leid ut i perioder, men oppsummert har bygget generert lite inntekter. Alt i alt har det kostet kommunen å drive Aslebu.

For å kunne generere fremtidig inntekter samt å imøtegå behov for næringslokaler og eventuelt sentrumsnære boliger bør det vurderes å rive eksisterende bygg, omregulere arealbruken, og legge arealene til rette for bebyggelse og næringsutvikling.

Vurdering:

Siden mai 2013 har teknisk sektor vært i dialog med flere entreprenører og eiendomsutviklere. Vi har også presentert Aslebu's prosjektet med idéskisse på Bygg og anleggsforum i Drammen. Vi har hatt kontakt med bl.a. Blinkhus, ARBO, Arkitektgruppen Drammen, Atlas byggeledelse, AKA Hønefoss, PoB (Lier), Iec Hus, Nordbohus, PEAB og Ticon. Sentralt i alle samtaler var temaet «risiko» og «vinn – vinn perspektivet» dette er temaer som er avgjørende for å få til et samarbeid.

Det vi har brukt som positive punkter fra kommunes side:

- En utvikling i Prestfoss sentrum er ønskelig fra kommunens siden. Vi har temaområder i vår planstrategi som har direkte sammenheng med slik utvikling bl.a. befolkningsutvikling, sentrumsutvikling, utvikling av næringslivet og infrastruktur.
- Aslebu's beliggenhet er et strategisk sted for forretninger som er avhengig av synligheten, langs fylkesveien, vis á vis Herredshuset og med direkte tilknytning til offentlig trafikk.
- Mens bygget har stått ledig, har fått flere forespørsler om leiemuligheter (seks forskjellige forespørsler). Dette i seg selv tilsier at det finnes interesse for å leie nærings-/ forretningslokaler i tilknytning til Fv. 287, sentralt plassert i Prestfoss.

- Med tanker på utvikling av området er det mulighet for å se begge tomter (tomt 36/1/14 og 36/1/1) under et.
- Vi ønsker i samarbeid å imøtekomme en fremtidig utvikler med tilrettelegging av den tekniske infrastruktur
- Eventuelle interesserte kjøpere vil muligens også kunne ta på seg arbeidet med å tilrettelegge tomte ved å rive eksisterende bygg før etablering av ny infrastruktur og bygningsmasse. En omregulering av arealene vil kunne gi føringer for dette. I tillegg vil kommunen kunne inngå en utbyggingsavtale for å sørge for at annen nødvendig infrastruktur blir ivaretatt.

Nevnte kulepunkter er fordelaktige omstendigheter men er ikke utslagsgivende for å vekke den entusiasme som trengs hos en eiendomsutvikler.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/763-1
 Løpenr.: 4934/14
 Arkivnr.: 412 A20
 Saksbeh.: Hans Chr. Ruud

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Administrasjonsutvalget	11.09.2014	AD-14/17
Formannskapet	11.09.2014	FS-14/45
Kommunestyret		KS-/

MEKKEBIL

Rådmannens forslag til vedtak:
Prosjekt «Mekkebil» avsluttes.
Reparasjonsobjekt og deler selges for kr 28 000,-.

Saken avgjøres av: Kommunestyret

Saksutredning

Konklusjon

Prosjekt «Mekkebil» avsluttes da det ikke lenger er behov for dette tilbudet. Bilen og deler selges som den står for kr 28 000,-

Leder for psykisk helse i Sigdal står ansvarlig for salg av bilen.

Bakgrunn:

Det ble startet et nytt aktivitetstilbud til ungdom høsten 2006. (HS-Sak 06/503) Prosjektet fikk navnet «Mekkebil». Aktiviteten var tenkt for mennesker med rusproblemer og for elever med tilpasningsvansker på ungdomsskolen.

Prosjektet gikk ut på å kjøpe en gammel bil, «ribbe» den helt ned for så bygge opp en klasse Volvo Original. Det ble innvilget kr160 000 for gjennomføring av tiltaket. Dette inkluderte både bil, deler og lønninger.

Enkelte elever på ungdomsskolen har behov for et alternativ til klasserommet en dag i uken. Brukere med rus/psykiatri diagnoser er ofte mennesker med lite sosialt nettverk som sjelden får tilbud om aktiviteter som de opplever som meningsfylt. Kommunen ønsket å starte opp tiltak for begge disse gruppene. Interessen for biler og motorer var felles for aktuelle deltagere. Ideen var å benytte lokale krefter for å drive med bil og mekking på bil. Opprinnelig skulle det være to adskilte grupper som skulle jobbe på samme bil. I de årene prosjektet har pågått er det kun ungdomsskoleelever som har vært i dette tiltaket. Det har ikke vært aktuelle kandidater blant gruppen rus/psykiatri. I 2009 overtok Sigdal ungdomsskole ansettelsesforholdet til daglig leder.

Vurdering:

Fra og med høsten 2014 har Sigdal ungdomsskole ikke behov for dette tilbudet og aktiviteten kan derfor avsluttes.

Bilen er ikke bygget ferdig. Administrasjonen har fått tilbud på kr 40 000,- for å ferdigstille bilen. Anslagsvis vil salgssum på ferdigstilt bil være på rundt kr 80 000,- kroner.

Det anbefales at bilen selges som den står. Spesielt på grunn av at det kan gå lang tid før bilen kan bli ferdigstilt. Man har fått tilbud fra en kjøper som er villig til å gi kr 28 000,- for bil og deler.